

NÓGRÁDI KOVÁCS GYÖRGY

A legyek pókhálóban halnak meg

Nógrádi Kovács György

A legyek pókhálóban halnak meg

(Gyötrelmek, szerelmek, tragédiák)

Regény

**Kiadja: PressCoord 2003 Bt.
Budapest**

Felelős kiadó: Birgány Lajos

ISBN 963 440 244 5

Nyomdai munkák:
PressCoord 2003 Bt.
Budapest

Közel két évig feküdtem - az 1950-60 közötti években - a régi Kórányi Szanatóriumban.

Megoperáltak, meggyógyultam.

Hatvan év távlatából, e könyvvel állítok emléket a régi szanatóriumnak - amely, mint olyan mostanra megszűnt -, s mindazoknak, akik velem együtt ott feküdtek, meggyógyultak, hálával gondolnak a régi szanatórium orvosaira, nővéreire s kisegítőire.

Egyes neveket megváltoztattam. A cselekményeknek, ha ez-az velem kapcsolatos is, nem én vagyok a főszereplőjük. (Kivel-kivel évekig tartó barátságot ápoltam.) Igaz történet, amelyeket kissé kiszíneztem, s rojtokat hímeztem a szőttesre.

A szerző

1.

A mentősök nagy robajjal csörtettek végig betegszállító kocsijukkal a Korányi Szanatórium „A” pavilonjának első emeleti folyosóján. Lesve erre-arra, a nővérszobát keresték, amelyet végül is a folyosó végében találtak meg.

- Te jártál már itt? - kíváncsiskodott az alacsonyabb mentős.
 - Valamennyi kórházban, szanatóriumban megfordultam, itt soha!
 - Én sem..., őt viszont ismerem - bökött a fejével, felcsillanó szemekkel az ajtó felé, amelyen a nővér kidugta a fejét. A zajra riadhatott fel csendes szunyókálásából, és lesett ki a folyosóra. Az előbbi mentős sűgva folytatta: - Az arany popsijú Manyika. Nézd, milyen felszerelése van! Főleg nyáron látnád, ha a strandon elöl is kirakja a...! Hű, mit adnék érte!

Nem folytathatta, mert Manyi nővér rájuk pissegett.

- Csendes kúra van! - Nem csukta be az ajtót. Eléjük sietett. - Olyan robajt csapnak, mint a szeneslegények!

Az előbbi mentős, mihelyt melléje ért átkarolta, és nyakon csókolta.

Az arcára célzott, ám Manyi nővér: menjen már, bűbajos kacagása közepette, elfordította a fejét.

- Csókolom Manyika! Olyan régen láttam, hogy meg se ismerem!
 - Azért ölelget, s nyalogatja a nyakamat? - Élesen szembefordult a férfival, aki még mindig derekán tartotta a kezét. - Megmondom Zsuzsikának!

- Zsuzsa! - nevetett fel az erőltetetten. - Több mint egy éve megugrott. Azóta gyereket is szűlt másnak.

- Mert maga olyan kandúr, amelyik csak nyávog.
 - Maga mellett dorombolnék is. - Hozzádörzsölődött.
 - Én lennék a dob, maga meg verne. Igaz?

Készakarva mondta így. Zsuzsa a volt mennyasszonya, azért szakított vele, mert megverte.

- Hangszer, amelyen játszanék.

Manyi nővér pajkosan megpaskolta az arcát.

- Szédítsen mást, ne engem, kedves!

A mentős elkapta a kezét, magához húzta és a farába csípett.

- Micsoda test! - kéjelgett, mesterségesen röhögve.

- Juj! Fájt! - sikított fel kényesen, ám kissé visszafogottan, hogy ne hallatsszék messzire. Ragyogó, fehér fogsora között az öröm nyivákoló macskajaja gurgulázott.

A mentős még mindig karjában tartotta a szabadulni akaró nővért, s mit sem adva a kis kocsin fekvő betegre, a mellettük ácsorgó társához fordult:

- Zsuzsa a mennyasszonyom volt. Vele lakott albérletben. - Visszalesett a nővérré. - Maguk sem tarthatják a kapcsolatot, ha azt sem tudja, hogy régen elszakítottuk a spárgát. - A folytatást megint a társának címezte: - Valóban, mindig őt csíptem - bökött a nővérré.

- Szédítse a legyeket, ne engem! Úgy bele volt esve Zsuzsába, mint a Lánchíd negyvenötben a Dunába.

Csillogott-villogott a férfi körül, miután kiszabadult a karjából, aki minduntalan újra el akarta kapni, végül a kezére csapott.

- Felveri a betegeket, és... - hadarta suttogóra fogottan -, jön a doktor úr is. Maguk szóltak neki?

- Előbb a sebészetre vittük a beteget, onnét telefonálhattak le neki.

- Ahá, most már értem honnét csenték el a kocsit, de vissza is maguk tolják! - fenyegette meg őket pajkosan a mutatóujjával.

Tóth doktor - a magas és kövér férfi, birkózókra hasonlított inkább, mint orvosra - cammogva közeledett.

A nővér - egész idő alatt most először - kapkodón a beteghez fordult:

- Manyi nővér vagyok. Ne haragudjon ezért az idétlenségért!

- Dobos Kázmér - suttogta a beteg bemutatkozásaként.

- Adja ide a kórlapját! - fordult az előbbi mentőshöz, aki a papírai között matatott a mappájában. A másik a kis betegszállító kocsit végét markolászta. - Honnan hozták?

- A Margit Kórházból. Maga veszi át vagy a doktor?

- Természetesen a doktor úr - oktatta ki jól megnyomva az úr szócskát Manyi nővér, mialatt a doktor felé indult. - Most hozták. A kórlapja...

A doktor köszönt a mentősöknek, majd közelebb lépett a szanatórium tolókosiján fekvő beteghez.

- Tóth doktor vagyok. Én leszek a kezelőorvosa. - Az előbb átvett néhány röntgenfelvételtől és a sok vizsgálati leletből álló irathalmazba lapozott, majd a nővérre lesett: - Ugye, csak a kettesben van helyünk?

- Pótágy.

- Holnapig az is megfelel.

- Doktor úr szerint nem jön vissza Klúger?

- Klúger Vince megszökött. A főorvos úr holnapig vár, utána visszaküldjük iratait az illetékes tüdőgondozónak.

- Ha mégis...?

- Mehet a...! A Jánosba küldjük, mert itt semmiképpen nem maradhat tovább!

Manyi nővér, amíg az előbbi mentős és az orvos az aláírásokkal foglalatoskodott, fűrgén előrefutott.

- Tolja utánam a beteget! - szólt hátra a másik mentősnek, aki készségesen engedelmeskedett neki. Azt viszont nem állhatta meg, hogy oda ne sűgja a betegnek:

- Tényleg jó izéje van.

Dobos Kázmér nem válaszolt, ezért a továbbiakban ő is hallgatott.

A kettes kórteremben az egyik oldalon és a másikon is három ágy állt. A pótágyat - valójában egy közönséges hordágyat - a sarokban lévő asztal mellől Manyi nővér cipelte a szoba közepére. Szétnyitotta, és most már a mentős segítségével, az ajtóval szembeni falnál, az ablak és az erkélyajtó közötti helyre helyezte el.

Miután Manyi nővér végzett az ágyneműk áthordásával - igen fűrgén dolgozott - a mentős a beteghez fordult:

- Áttegyem, vagy egyedűl is boldogul?

Dobos Kázmér lelépett a kocsiról, és némi fintorral meggusztálta a pótágyra hordott ágyneműket, majd szinte fűrgén a pótágyra rogyott.

- Nono! - figyelmeztette a nővér. - Nem arról volt szó, hogy ugorjon! - majd a beteg előbbi fintorára célzással ezt is hozzátette: minden tiszta! Nem régen húzta át a paplan és a párnahuzatát, cserélte ki tisztára a lepedőt azon a bizonyos előbb emlegetett Klúger-féle

ágyon, amelyről most áthozta azokat. A beteg fel akart ülni, ám Manyi nővér még be sem fejezve a mondókáját, sietve visszanyomta. - Legalább addig maradjon veszteg, amíg ide nem ér a doktor úr, és megmondja: mit szabad, mit nem!

Ezután a többi beteghez fordult:

- Segítsenek neki, ha netán szüksége lesz valamire! Én a mentősök után rohanok! Ah! - bosszankodott. - Elinaltak. Cígelhetem helyettük át a „B” pavilonba, onnan fel a második emeletre. Látják - kapta el a kocsi végét s tolni kezdte kifelé a nyitva hagyott ajtón át -, mennyire gyorsan elhúzták a csíkot? - morgott mialatt behúzta maga után az ajtókat.

Hiába csukta be, messziről behallatszott a dohogása: Mind ilyenek ezek...!

A szobatársak kíváncsian bombázták pillantásaikkal az új betegtársukat.

- Ne haragudjanak - fordult feléjük, körbelesve Dobos Kázmér -, amiért nem fogok mindenkivel külön-külön kezét. Hallhatták: egyelőre feküdnöm kell. Noha, magam sem tudom miért? Szóval, Dobos Kázmér vagyok. A Margit Kórházban feküdtem eddig. Mentővel hoztak át... Ugye, ez a Korányi Szanatórium?

- Ez - válaszolta a fiataloktól erősen elütő egyetlen öreg férfi. Felállt, s a papucsába lépett. - Én, mint a szobafőnök kezdem. - A többiek közbenedettek, ezért csak később folytathatta: - Csesztkó István a nevem, Óbudáról. Azért hangsúlyoztam ki, mivel a Margit Kórházból jöttél, ezért valószínű te is óbudai vagy. Egyébként, én vagyok az öregebb, arra kérlek: úgy, mint mindenkit e szobában tegezhesselek!

- Megtiszteltetésnek veszem.

- Ha a mentősök hoztak is, én régi óbudai szokás szerint így köszöntelek: Isten hozott! - A kezét nyújtotta. - Szervusz!

Utána a többiek is az új beteghez léptek, és sorban bemutatkoztak: Németh Sándor, Tímár Ferenc, Döme József, Leskó János, ő ezt is hozzátette: borbély vagyok, hívj te is figarónak, s tegezz mindannyiunkat!

- Meg zenész - hötyörészett Döme József.

- Ugyanis hegedülni is tudok egy kicsit - magyarázkodott Leskó János, enyhe szégyenkezéssel.

- Még hogy hegedülni! Cincogni, nyekeregni, apus! - legyintette le mesterségesen felfokozott iróniával Döme József, majd mintha mi sem történt volna az új beteghez fordult: - Itt jobb kezekben és helyen leszel, mint a Margit Kórházban voltál. Ez a legjobb hely ebben az országban.

- Te szerinted - vitatkozott vele Németh Sándor -, mert valójában a Szabadság-hegyi Szanatórium a legjobb.

- Tudja a fene! - vetette oda valaki.

- Ha nem az lenne, oda vinnék a fejeseket?

- Mintha itt nem lennének fejések - ütötte el ugyanúgy, mint az előbb tréfával, Döme József -, például Csesztkó bácsi.

- Fejes a..., majdnem mondtam valamit.

- Hanem, te sem lehetsz valami nagyember - bökött a szemével Döme József az új betegre.

- Honnét veszed ezt a finoman mondva is: marhaságot? - ütközött meg az új beteg helyett Tímár Ferenc.

- Szerinted a fejeseket pótágyra fektetik, mint... Ne haragudj, elfelejtettem a nevedet.

- A környezetem Kazinak hív, szólítsatok ti is így!

Figaró, az alacsony, a kissé pocakosodó, jó középkorú férfi, mialatt beszélgettek, állandóan az új beteget böngészte a szemeivel, most váratlanul felugrott.

- Csak... csak nem a híres sportoló vagy?

- Öttusázó voltam - kesergett arcának mimikájával s szavainak hangsúlyozásával egyszerre az új beteg.

Figaró melléje lépett.

- Csak nézlek, bámullak... Végül rájövök: az Újpesti Dózsából, mi? - vágta ki, amint ujja hegyéről szokta a szappanhabot. Olyan hévvel fordult Csesztkó bácsihoz, hogy majdnem orra bukott. - És nem Óbudáról, bé...é! - Nevetve számfület csinált.

- Hidegkúti Nándi talán nem óbudai?

- Ha nem tudnád ő a Honvédban játszik.

- Én tényleg Óbudán lakom - döntötte el a sebtében kialakult vitát Kazi. - A Kiscelli utcában.

Csesztkó bácsi, megint számárfület csinált.

- I...á Figaró, i...á!

A többiek közbenevettek, ám a Figaró, mintha mi sem történt volna tovább ájuldozott.

- Én nyírom az összes dózsást. Te...?

- Schvarcz bácsinál nyíratkozom, Óbudán.

- A Tímár utcai Schvarcznál, igaz? - élénkült fel azonnal Csesztkó bácsi.

- Nála.

- Én is hozzá járok. - Figaróhoz fordult: - Ő jobban nyír, mint te.

- De nem annyiért, amennyiért én nyírlak téged.

- Ami igaz, az igaz! - bókkolt az öreg.

Figaró töprengve csóváltgatta egy ideig a fejét, majd a homlokára csapott.

- Te tornásztál is...?

- Tőlük pártoltam át az öttusázókhoz.

- Megmondtam, igaz? - Figaró olyan szemekkel bámulta Csesztkó bácsit, mintha még mindig őt cukkolná. - De mennyire híres tornász volt!

- Országos versenyeket nyertem egyes szereken.

- Miért hagytad abba a tornászást?

- Én nagyon, de nagyon mélyről indultam. Gyerekkoromban szabályosan sántítottam. - A többiek hitetlenkedő bámulása közben folytatta: - Megoperáltak. Helyre rakták a kiugrott s kissé betokosodott csípőmet. Átlagon felüli fizikai erőmnek és hihetetlen akaraterőmnek köszönhetőn..., a szó legszorosabb értelmében feltornáztam magam a legjobbak közé. Viszont az operált lábam állandóan akadályozott a fejlődésben...

- Te válogatott vagy? - kérdezett közbe Döme József. Miután Kazi rábólintott elgondolkozón tette hozzá: - Én, mégsem ismertelek meg.

- Évek óta tagja vagyok a magyar válogatottnak - magyarázta nosztalgikusan, némi önmarcangoló tragikussággal. - Volt s vége!

Behunyta a szemét, és hátradőlt a párnájára.

Németh Sándor, a magas, a hajlott hátú, az igen sovány, igazi tüdőbeteg típusú férfi, akinek szemmel láthatón óriási tekintélye volt a kórteremben, lassú, kimért mozdulatokkal Kazihoz fordult:

- Én karpaszományos zászlósként szolgáltam a seregben. Az összes frontot végigjártam. Igaz, csak géhásként, konkrétan raktárosként, de állandóan a tűzvonalban. Bécs alatt estem fogságba. Nem részletezem, megszöktem, elfogtak. A fogolylágerben megbetegedtem. Tuberkulózis, állapították meg, s hazavágtak. Itthon kórház, munka, egyébként a Kemence- és a Kéményépítő Vállalatnál dolgoztam, adminisztrátorként. Újabb kórház, az állapotom mégis egyre romlott s romlott, és romlik azóta is. Olyan a tüdőm, mint a pókháló, bepólyázott legyekkel. A góccok nőnek, a tisztamező meg folyvást fogy. Mégsem keseredem el.

- Milyen csinos felesége van! Regélte cuppogó elismeréssel Döme József, ám Csesztkó bácsi erősen vigasztalni akaró hangja gyorsan elhallgattatta.

- Nekem a fél tüdőmet lekapcsolták. A másikon ökölnyi kaverna van.

- Engem töltenek - húzta fel a vállát, Döme József.

- Hogy is hívnak téged? - kérdezte meg tőle nyomban Kazi.

- Jocó. Hívjál te is így!

Dobos Kázmér sorba vette őket:

- Szóval a földim: Csesztkó bácsi. Te Jocó vagy, ő a dózsás és borbélymester: Figaró, viszont a ti neveteket ne haragudjatok...

- Engem Ferkónak, őt Sándornak - sietett a segítségére Tímár Ferenc.

- Jó szobába kerültél. Mókás társaság. Ez a legjobb kórterem az egész szanatóriumban. - Csesztkó bácsi a hajába túrt. - Rádadásul mindnyájan fiatalok vagyunk. - A közbenevető Jocóra fintorgott. - Miért, én talán nem voltam fiatal?

Csesztkó bácsi hetvenéves lehetett.

Nem folytathatták a beszélgetést, mert az ajtó váratlanul kinyílt. Tóth doktor lépett be. Mani nővér követte. Mivel még nem ért véget a csendes kúra a többiek gyorsan visszabújtak az ágyukba. Csak Kazi maradt veszteg. Ő egyébként is feküdt.

- Jó napot! - köszönt a fiatal, erős orvos, miközben az új beteghez lépett. - Hogy érzi magát:

- Mint narkós, akitől megvonták az adagját - kesergett Kazi.

Tóth doktor a legközelebbi vaságy szélének dőlt. Mani nővér vele szemben állt.

- Maga híres sportoló, nemrég tudtam meg. Ha versenyt veszített mit csinált?

- A fogam csikorgattam, s átkozódtam.

- Meg fogadkozott, és máris készült a visszavágóra.

- Igaz, viszont ezzel az alattomos betegséggel mihez kezdhetek? - Felült. A nővér vissza akarta nyomni, a doktor azonban leintette: hagyja csak! - Közöséges tüdőgyulladásnak indult, s íme!

- Áttanulmányoztam a leleteit. A pneumóniája szépen felszívódott, eltűnt...

- Ám jó tényérnyi tbc-és beszűrődés maradt alatta.

- A kétoldali tüdőgyulladása után, jelenleg csak a jobb lebenye beteg, de az sem veszélyes.

- Akkor, miért hoztak át ide mentővel, és miért kell feküdnöm?

- Köpete: Koch negatív, viszont a gégetampon tenyészte pozitív. Biztonságból hozta a mentő, és fektetem, amíg a főorvos úr másként nem dönt. Felkelni tehát csak a WC-re, és nem sietve! Öregesen, szép lassan!

Odébb lépett az ágytól, és a nővérhez fordult:

- Fektessek át Klúger Vince helyére! Ezt a pótágnak csúfolt valamit pedig dobja ki! - Meghajolt. - Viszontlátásra!

Menetközben, mégis visszafordult.

- Az egyesületétől máris érdeklődtek. Semmi értelme hát a kesergésének!

- Az a bizonyos papagáj is ezt mondta a macska szájában.

Tóth doktor visszamosolygott, és kiment.

Dobos Kázmér, rövid viszontagság után a végleges helyére került. Egyik szomszédja Németh Sándor, a másik Csesztő bácsi lett. Miatán Mani nővér elrendezte: átrakta a helyére az előbb leszedett: lepedőt, paplant s párnát, átfeküdt Klúger Vince elhagyott helyére, Németh Sándort nézte: a köhögését, és a gyakori köpéseit. Igazi tü-

dőbeteg! Hihetetlen. Valahogyan mégsem undorodott. Nem értette miért, szimpátiát érzett iránta. Arcának túlvilági szendersége, komolysága, finoman kimért mozdulatai, meg sok más, amiket nem tudott hirtelen megérlelni, majdnem ámulatra ragadták.

A nővér, miután végzett - megint igen fürgén, majdnem kapkodón dolgozott - összehajtogatta a pótágnak nevezett hordágyat, s némi kínlódás után a hóna alá szorította azt.

Figaró felugrott, és előzékenyen ajtót nyitott neki.

Kazi a kilépő nővér után lesett - s bánta -, amiért nem nézte meg jobban a fenekét.

* * *

A szanatórium folyosója majdnem kihalt. A köhögés sem hallatszott ki, holott valamennyi kórteremben akadt néhány olyan beteg, aki éjjel is köhécselt.

A hosszú folyosón mindössze három égő pislákol: egy a lépcsőház, másik középen a WC előtt, harmadik közvetlen a nővérszoba ajtaja fölötti falon.

Tímár Ferkó, mielőtt kilépett volna a kórtermük ajtaján, óvatosan szétnézett. Csak azután lépett az ajtóhoz, nyitotta ki, miután meggyőződött, hogy senki sincs ébren.

Kint a folyosó teljesen kihaltak tűnt.

A WC felé vette az irányt, noha nem oda ment. Biztosítékként, ha összetalálkozna valamelyik kórteremből kilépő betegtársával, legyen mire fognia kint létét.

A WC előtt megállt s figyelt. Az egyik kagylójában állandóan folyt a víz. Hiába tették szóvá, nem javíttatták meg a karbantartókkal, noha többször látták a nyakába akasztott „cuccával” a pavilonukban.

Más semmi, csak a mély, torokfojtogató csend, amely teljes hosszában belepett az egész folyosót.

Bemérte a szemével a közte és a nővérszoba közötti távolságot, majd jó hosszúkat lépve afelé indult. Gumitalpú cipője koppanásnyi zajt sem csapott.

A nővérszoba bejárati ajtaja, hosszú, keskeny előtérbe nyílt, ahol egymással szemben két ajtó volt. Egyik az orvosi szobáé - üres -, ugyanis az ügyeletes orvos mostanában a szomszédos - az „A” pavilonnal összefüggő - „B” pavilonban székelt. Szükség esetén áthívták. A másik a nővérszobába vezetett.

Odalépett és kopogtatott.

- Tessék! - szólt ki, cseppet sem álmosan az éjszakai ügyeletes. Margó nővér. Olvasott. Könyvét szétnyitott lapjára fektette, felállt, és előrelépett.

Majdnem összeütközött Ferkóval.

- Jé! - csillant fel a hangja s az arca egyszerre. - Ferike! Csak nem kenyeret akar pirítani?

Ferkó nagyon szerette az olajban sült, pirítós kenyeret. Mindennap megevett néhány szeletet. Mások is megkedvelték, amiért mostanában - úgy tíz óra felé - valósággal sorban álltak a nővérszoba előtt, hogy az előtérben felszerelt, kétlapos villanyrezsón kisüthessék a kenyereiket.

Olajt vagy zsírt, kenyeret s lábast, mindenki a sajátmagáét használta. Akiknek nem volt lábasuk kölcsönkérték egymástól.

- Nem tudok aludni.

- Miért nem vallja be - nevette ki szexisen Margó nővér -, tetszem magának. Nem bűn, ha udvarolni akar nekem. - Kihívón, némi kacérsággal megsimogatta a fiatalember arcát. - No, legyen hozzám őszinte!

A helyére ült, és a magas, a szőke hajú, az élénk piros pozsgásos, szinte kislányosan hamvas arcú, kimondottan csinos, szendén előtte ácsorgó fiatalembert bombázta, az ágyba csalón, csillogó, csábos, ragyogón kék szemével.

Ferkó a földet bámulta. Margó nővér kifejezetten élvezte a fiatalember csacska zavarát, mialatt az kajlán, kétszer-háromszor lábat váltott. Már-már úgy mozgott, mint a gyerek, akinek pisilnie kell.

- Leülhettek? - szólalt meg végre.

- Persze - a mellette lévő székre mutatott.

Margó nővér közelebb járt a negyven évéhez, mint a harminchoz. Megközelítőn sem volt annyira légiesen szép, mint Manyi nővér, vi-

szont akadt benne valami, amivel megragadta, magához láncolta a férfiakat. Fiatalosan, szinte szexisen mozgott. Kihívó viselkedésével gyakorta elhuzigálta a férfiak szája előtt a mézes madzagot. Állandóan jókedvű volt. Miközben nevetett - s sokat nevetett -, nagy bájlyukak nyíltak az arcán. Jóval rövidebb ruhát viselt, mint a többiek, amiért szép, hosszú lábai messziről magukra hívták a figyelmet. Dereka és a tompora kissé „összefolyt”. Viszont lehajolása közben, a felcsúszott fehér köpenye kinyílt ablakán, mindenki szabadon megbámulhatta a szép, hosszú, formás combjait, vagy elöl a hegyes mellét.

Margó nővér tovább élvezte a gyermektegy férfi zavarát. Hogy játékos jókedvével még inkább fokozza azt, közelebb húzta a székét, és mélyen a szemébe fúrta nagy, csábos, kék szemgolyóit.

- Ugye, tetszem magának Ferike? - kifejezetten dús és erotikus ajkán pajkos mosoly vibrált, szavai csengettyűszerűn csilingeltek.

- Miért nevez engem állandóan Ferikének?

- Mivel olyan... olyan, már ne haragudjon, gyerekes az arca. Maga talán - huzakodott, azt mérlegelte, hogy mondja-e, sem - nem is borotválkozik még.

- Huszonhárom éves vagyok. Tizenhat éves koromtól borotválko-zom.

- Olyan, mint egy kisdíák. Ostoba és félénk. Ugye, nem haragszik meg érte? - Hízélgön az arcába csípett.

- A kisdíákoknak félénkségük miatt ostobák a viselkedésük. Lám, én az éjszaka kéllős közepén maga mellett ülék.

Margó nővér, kirívó pajkossággal újra megcsípte a fiatalember arcát.

- Na, bökje már ki végre, hogy udvarolni akar nekem! - Kéjesen ráhunyorgott. - Azt hiszi nem vettem észre? Feltűnő nézése, pirulása, zavart viselkedése, meg a többi, meg a többi! Nő vagyok - Kihívón fúrta szemét a fiatalember képébe. - De mennyire rafinált nő!

Szétszaladt szája szélei megnyúltak. Szeme körül a finom szarkalábak, halvány árnyakat vetítettek arcának kellemes bájaira.

Ferkó most először nézett hosszabb ideig szembe a kacér nővel.

- Az élet talány... - kezdte a helyzethez cseppet sem illőn, rá viszont igen jellemző filozofikus komolysággal -, kitapasztalhatatlan talány, Margó nővére.

- Magának csak Margó! - Szeme sarkát erotikusan megvillantotta. - Elvégre most nem, mint beteg, egy kedves hódoló ül velem szemben. Vagy tévedtem?

- Viccel velem, vagy ugrat?

Margó nővér hirtelen színt váltott. Előbbi erőltetett érzékisége helyett, komolyabb árnyalatok ültek a korától elütőn sokkal fiatalosabbnak tűnő arcának mosollyal telített, lekonyult redőibe.

- Ott hagyta abba, hogy az élet talány.

- Kitapasztalhatatlan talány. Van, aki évekig udvarol egy nőnek, és mégsem jut döntésre. Van, akinek egyetlen pillanat is elég ahhoz, hogy döntsön.

- Szóval nem kell világítótorony, néha egyetlen gyufaszál is elég?

- Így van. Maga az első látásra megtetszett nekem.

- Csak képzelem, mert a képzelet szabad, nem lehet kordában tartani. Viszont... - a szót húzta egy ideig, aztán, mintha lemondott volna eredeti szándékáról, másra terelte szavainak kocsis kerekét. - Miért tetszem, pont én magának? Én, aki kis túlzással az anyja lehetnék.

Ferkó olyan mozdulattal emelte fel a kezét, mint aki hosszabb fejtegetésbe kezd.

- Hallott már az ősanyáról? - Margó nővér arca meg sem rezzent, ezért tovább beszélt: - Gyakorlatilag, természetesen csak tudat alatt, valamennyi férfi az anyját keresi a nőben. Másként, miként lehet, hogy már az első ránézésre elhatározzuk, természetesen nem mindenki, úgy nagy általánosságban, nem tudatosan, valahol a lelkünk mélyén, bár én ezt a szót, hogy lélek nem szeretem használni, a bensőnkben elrejtett érzékszerveinkkel: ez vagy az lesz a feleségem! Ne gondoljon valami felülről jövő sugallatra. Egyszerű velünk született génjeinkbe íródott ösztöneinkről van szó. Az a bizonyos nő hasonlít anyánkra. Vonásai, alakja, termete, egyetlen műtyürke mozdulata, arcvillanása, amely feléleszti lappangó ösztöneinket, felhívja a figyelmünket, tudat alatt, akaratlanul...

- Magának most anya kell, vagy nő?

- Szeretem magát! Nehezen mondtam ki, de végre kiböktem. - Szeme égett, arcvonásai az előbbinél is jobban ellágyultak.

Margó nővér felállt, és az asztalsarkának dőlt.

- Csak hiszi, hogy szeret - hűtötte le egy képzeletbeli vödör hideg vízzel a felhevült fiatalembert. - Könnyen gyullad, könnyen el is alszik, mert az ilyen gyors, szanatóriumi szerelem nem tartozik az igaziak közé. Belénk, nővérekbe egyébként is sok beteg beleszeret. Főleg nálunk, ahol hosszú hónapokig fekszenek a betegek. Ráadásul egyesek könnyű prédának tartanak bennünket...

- Az én érzéseim szentek - vágott közbe hevesen Ferkó. - Miért akar mindenáron megsérteni?

- Én azt mondtam: egyesek.

- Csakhogy én nem tartozom ezek közé az úgynevezett egyesek közé.

- Igen, igen! Más, mint a többiek. Sokkal másabb. Régen észrevettem.

A fiatalember mellé lépett, és lágyan végigcírógatta az arcát. Ferkó át akarta ölelni, ám Margó nővér könnyedén kisiklott a kezei közül.

- Keressen fiatalot, magához való nőt! Mondjuk Manyi nővért. Nála kereshet valamit.

- Barázda, amelyre valamennyi madár rászállhat.

- És a „B” pavilonban Kati?

- Nem minden fiatalember, például én, keresi a letaposott utat. A töretlen út izgalmasabb lehet néha.

- Töretlen? - kacagott fel erőltetetten. - Hol talál manapság szűz nőt! Mimike? Nem, ő nem lenne jó magának, mert ferde hajlamú. Nem homoszexuális, de torz a nemi élete. Férfivel, nővel egyaránt szeretkezhetsz.

- Szóval szexuálisan aberrált?

- Amiket beszélnek róla! Lehet, hogy igaz, lehet, hogy nem. - Felcillant a szeme. - Mit szól Bódy Piroskához? Ő is beteg. A szomszédos pavilonban fekszik. Sokszor elnézem az ebédlőben, és dolgoztam is vele egy osztályon. Kifejezetten légies szépség. Igazán magához való lenne. - Kacéran szemezett a fiatalemberrel. - Lehet, hogy még virgó.

- Nem ismerem.

-,B” pavilon: Bódy Piroska. Keresse csak! - Belekarolt a fiatalemberbe. - Most pedig menjen! Így is sokáig tartózkodott itt, ami szabályellenes. És a pletyka! Mert bárki, főleg a szobabeliek... Ugye érti?

- Maga, jól kikoszarozott engem.

- Ne haragudjon rám, Ferike!

- De legalább őszinte volt hozzám.

- Nem egészen, mert akkor azt is elmondtam volna, hogy vőlegényem van. Orvostanhallgató. Ő is fiatalabb nálam, viszont magánál jóval öregebb. Érettségi után, már két szakmát is szerzett mire elhatározta, hogy orvos lesz. Belém szeretett az egyszerű nővérbé. Igaz, jelenleg én pénzelem, azonban ő olyan csekk a számomra, amely nemcsak kamatozik majd - súgta: - a férjem lesz.

- A szavaiból elértve: maga nem szereti őt. Igaz?

- Ló, én megnyergelem.

Ferkó lehajtotta a fejét, és lassan, teljesen egyszerűn, minden cécc nélkül kiment a nővérszobából.

Margó nővér utána sietett, és az ajtón túl belekarolt.

- Maga is belátja egyszer, hogy igazam volt. Egyszerű fellobbanás, és nem több! Viszont nőt mindenféleképpen szerezzen magának! Fiatal és Izonididet szed, amely gyógyszer erősen ingerli a nemi hormonokat.

Ferkó nem várta meg, hogy befejezze. Megalázónak érezte a további szereplését, ezért kapkodón kiszabadította magát a nővér karjából. Elkészönt, és kisietett az előszobából a folyosóra.

* * *

Döme József félrészegen „zuhant” be a kettes kórterembe.

- Megkergettek? - nevette ki Csesztkó bácsi a köztudottan nőcsábász fiatalembert.

Az nem válaszolt. Az ágyához támolygott, és cipőstől, ruhástól bebjt a paplana alá.

A kórteremben most csak hárman tartózkodtak.

Sándor, szokása szerint a díszdobozával bajlódott.

Egyes betegek időtöltésként díszdoboz-készítéssel foglalkoztak az utóbbi időben. Ezek a változatos alakú s nagyságú díszdobozok, leáztatott röntgenfilmekből, karton- s képeslapokból, vattabéléssel készültek. A széleket díszvarrással és paszományszinórral dekorálták. Akadtak, akik színes képek helyett, matricákkal, vagy saját kezűleg festett, szebbnél szebb tus- és temperafestményekkel ékesítették. Némelyik, akár művészi alkotással felért. Sokan eladták. Sándor leginkább elajándékozta.

Közben köhécselt, és gyakran használta a köpöcsészéjét is, mégsem tűnt visszataszítónak. Az a kifinomult tapintatosság, már-már elegancia, amint elfordult s beleköpött, a legfinnyásabb ember undorát is leszerelte. Egyébként tudószanatóriumban feküdtek, ahol valamennyi éjjeliszekrényen volt olyan kicsi, fehér, zománcos köpöcsésze, amelyet ő is használt. Megszokták, szinte természetesnek tartották.

Csesztkó bácsi keresztretjtvényt fejtett. Egyszerű hajógyári munkás léte, talán a hat elemi sem végezte el, dicsőségére vált az a gyorsaság, amely alatt egyet-egyet megfejtett. Igaz, a többiek is segítettek neki, leginkább Sándor, az utóbbi időben Ferkó, aki most pirítós kenyeret majsolt az asztalnál.

Figarónak vendége akadt. A fürdőszobában nyírta. Kazi a nyitott erkélyen pihent. Valamennyi emeleten létezett ilyen nyitott, és a pavilonnal azonos hosszúságú erkély, ahová a kórtermekből ajtó vezetett ki. A fekhelyek csak egy sorban fértek el, ezért nem jutott mindenkinek hely. Megesett, hogy felváltva -, ki-ki, amikor üres volt - használták ezeket a fekhelyeket.

Csesztkó bácsi, mielőtt Jocó berobbant volna, éppen felkiáltott.

- Levegő görögül, három betű.

A legváratlanabb pillanatokban is felkiáltott. Senki sem lepődött meg, ugyanis lassan hozzászoktak ezekhez a közbekiáltásokhoz...

Jocó tehát az ágyában feküdt, ők megütközve lesték. Sándor kezében megállt a köpöcsésze, talán még köpni is elfelejtett, avagy még mindig a válaszon törte a fejét? Ferkó szája két nyelés közben tátva maradt.

Miután Jocó nem válaszolt, Csesztkó bácsi után Ferkó kísérletezett.

- Mi történt veled?

Végre lenyelte azt a falatot, amely eddig a szájába rekedt, s sajátos, manökenekhez hasonlatos mozgásával melléje libegett.

- Soká lesz még vizit? - gurgulázott a hang Jócó szájában, akadozón s nyálasan.

Sándor a karórájára lesett.

- Szerintem negyedóra múlva.

Jócó feltápáskodott.

- Beszívtam egy kicsit, gyerekek!

- Jó... jó - Ferkó, miután a pirításába harapott, teleszájál felnevetett.

- Nem kérdezem meg: miként történhetett meg veled. - A gyakori italozására, becsípéseire célzott. - Azért ilyen nagy robajjal még egyszer sem rontottál be. Éjjel lábujjhegyen, csendes kúra alatt osonva... Most, majd kivitted az ajtót. És az a mozdulat is, amint az ágyba vetted magad! - Megrágta a szájában tartott pirítását és lenyelte. - Rádadásul cipőstől, mert a ruhádról már nem is beszélek!

- Sáros. Csupa agyag. Hol a fenébe kujtorogtál, hogy így nézel ki? - Csesztkó bácsi az éjjeliszekrényére rakta a szemüvegét, s rosszállón rázta a fejét.

- Esetleg, ha netán... tán nem tudnád levetni a cipődet, szívesen segítek - ajánlkozott tréfásan Ferkó, s máris megtörölte a kezét.

- Hagyd! - Jócó, nehézkesen kiült az ágya szélére. Reszkető kezeivel levetette a cipőjét, és mélyen berúgta az ágya alá.

Ferkó lehajolt, a cipőket leste egy ideig.

- Nem azért mondom - jegyezte meg eközben - de, ha Etel néni kiszúrja a reggeli felmosásánál, úgy elver a partvisa nyelével, hogy a menyasszonyod se ismer rád vasárnap.

- Csak elhegedüli a nótáját a hátán - igazította ki Csesztkó bácsi.

Sándor eddig hallgatott, most ő is bekapcsolódott a beszélgetésükbe.

- Miért ittál megint? - kérdezte meg csendesen, kissé figyelmeztetőn, mintha régebbi fogadalmára emlékeztetné.

- Mert megint nem jött ki látogatóba a menyasszonyom. Palija van. Nem én találtam ki. Többen látták vele sétálni. - A levegőbe csapott az öklével. - Szerinted ez nem elég ok az ivásra? Dacosan visszafeküdt, magára rángatta a paplanját, csak ezután folytatta: - Problémám van, no!

- Sohase használd az italt fogasnak, amelyre ráaggatod a problémádat! - bölcsekedett Sándor a filozófusok hangján.

- Pont te veted a menyasszonyod szemére! - vonta felelősségre Csesztkó bácsi. - Te, aki lépten-nyomon megcsalod!

Jocó nem válaszolt azonnal. Laposakat pislogva bámulta egy ideig a mennyezetet.

- A légionistával voltunk - bökte ki álmosan s nyáladzón egy kis idő múltán.

- Akkor svindli van a dologban, az hétszentség! - Csesztkó bácsi Sándorra sandított, és a szájára csapott a tenyerével: - Bocsánat!

Sándor köztudottan nem szerette a durva, az ocsmány szavakat, amit ők méltányoltak.

Ferkó, pirítóssal a kezében visszabillegett Jocó ágya elé. Igen, billegett, Ferkó ugyanis kissé nőiesen, majdnem táncolva járt, amely az ő esetében kifejezetten természetes mozdulatoknak számítottak, a társainak már fel sem tűntek.

- Szóval a légionistával?

- Természetesen Mocsniknál? - toldotta meg az öreg.

- A János-hegyi kilátónál. - Jocó újra felült. - És képzeljétek, az a hülye barom, teljesen beseggelt. Én naccságos úr - így mondta - vagyok hozzá képest.

- Pont, a légionistával? - róttá meg Sándor atyaián.

- Akármit mondotok is: én eddig kedveltem. Jó, jó, biztosan sok vaj van a fején! - Részeget, széttöredezett mozdulatokkal gesztikulált. - Végigharcolta Koreát, a Maláj-félszigeteket. Járt Indonéziában...

- Járt? - gúnyolódott ércesen Csesztkó bácsi. - Harcolt, gyerekek! A felkelők, a hazafiak ellen küzdött, francia egyenruhában, busás zsoldért. Büntető expedíciókban szolgált. Ha kellett, ha nem, gyilkolt...

- Kérdés: ki, mit ért hazafiakon? Kinek hazafi, kinek ellenség? Aztán leülte a megérdemelten, vagy nem a reá kiszabott büntetését.

- Ülte a fenét! Tüdőbajt kapott, és felfüggesztve a büntetését ki-zsuppolták a börtönből. A nyakunkba varrták.

- Azóta rendes emberként él, legalábbis megpróbálta.

- Aki mindenbe belekap, az semmihez sem ért. Én például darus vagyok, ő mi?

- Kőszívű ember - jegyezte meg csendesen Ferkó, ám Csesztkó bácsi letorkolta.

- Kőszívű ember nincs, csak hülye.

Jocó tüntetőn Sándorhoz fordult. Ezen túl csak hozzá beszélt:

- Hogy beszívott, hagyján - kiáltott fel váratlanul. - Nem ő az első ebben a szanatóriumban, s nem is az utolsó. - Egyre gyakrabban megbotlott a nyelve: az utolsót is csak ...sónak ejtette. - Jövünk le a hegyről, persze siettünk - ő settünknek ejtette. - Bevágunk az erdőbe. Keskeny gyal...úton...

Ezentúl még többet hibázott. Nem annyira a részegségétől, a fokozódó idegességétől botladozott a nyelve.

- Iszonyatos meredek úton, lefelé. Az a hülye meg: uccu neki! Állj meg, kiabálom utána. Ő vissza: nem tok... Eles...el. Még ki sem mondtam: zsupsz, neki egy nagy fának!

Néhányat nyelt, letörölte nyáladzó szája szélét a paplana szélével, a fejét megcsóválta.

- Ripityára törte magát? - sürgette Ferkó a kérdésével úgy, hogy pirítósa vége kilógott a szájából.

- Ez nem kifejezés rá. Alig bírtam hazavonszolni.

- Hol van most? - érdeklődött Sándor.

- Felcipeltem a sebészetre, és... - elhallgatott.

- És? - sürgette Sándor.

- Leültettem, vártam egy ideig, majd angolosan leléptem.

A fejéhez kapott. Olyan mozdulatot csinált, mintha sírna, holott csak a szemét dörzsölgette, majd váratlanul Sándorra pislogott.

- Gyávának tartasz, igaz? Mondd ki nyugodtan, megérdemlem! Cserbenhagytam a társamat.

- Néha, ahhoz is bátorság kell Jocó, hogy gyávának tituláljuk magunkat - vigasztalta Sándor.

Az ajtóból hangok hallatszódtak, mire elhallgattak. Mivel az ajtó még mindig nem nyílt ki, Csesztkó bácsi Ferkóra dörögött.

- Vízit. Kapd már be a pirító sodat!

- Már enni sem szabad? Ha nem tudnád, tudószanatóriumban vagyunk. Legalább nem vetik méreetszkeedés után a szememre, amiért megint fogytam.

Elsőnek Tóth doktor lépett be, utána Margó nővér. Mostanában állandóan ő volt az éjeles. Utánuk Figaró következett. Borbélyfelszerelését a törülközőjébe csavarva, a hóna alatt szorongatta, mintha mosakodott volna. Kazi velük szemben a terasz ajtón surrant be. Tóth doktor máskor biztosan nem állta volna meg szótlanul, amiért az esti vizit előtt nem fekszenek mindnyájan az ágyukban. Most senkivel sem törődve egyenesen Jocó ágyához sietett.

- Ugye - esett neki -, maga járt Benyóval a hegyen? - Benyó Bertalanra célzott, akit a betegek légionistának neveztek.

- Ha egyszer tudja, miért tagadjam?

- Többen látták, amint vezette, köztük Szántó doki.

- Nem is doktor még, csak orvostanhallgató - Erősen érződött a hangján: haragudott rá, amiért beköpte.

- Azt mondtam: többek között. Ettől függetlenül betyárbecsületből nem ő mondta ki elsőként a nevét, később is csak rábüccentett, mert ugye valamikor szobatársak voltak. Hogyan történt?

- A János-hegyi kilátónál akadtunk össze...

- Ahová mind a ketten kilógtak, mert engedélyük nem volt - vágott közbe Tóth doktor kissé idegesen.

Jocó mit sem adva rá folytatta:

- Akkor már be volt rúgva - hazudta, mert valójában együtt ittak kezdettől. - Jöttünk lefelé, ő megszaladt. Akarattal tette-e, nem tudom. Futott, csak futott pontosan neki az egyik nagy fának... - Mialatt beszélt, teljesen kijózanodott. - Hazacipeltem, vagy hagytam volna ott?

- A sebészeten miért nem várta meg az ügyeletes orvost? Leültette, és galádul otthagya.

Jocó most hazudta a legnagyobbat.

- Elvégre, semmi közöm hozzá. Leültettem, én siettem vissza a vizitre.

Tóth doktor megfogta a paplan szélét, és lehúzta róla.

- Rádadásul ruhástól fekszik, még jó, hogy a cipőjét levette!

- Siettem, - hazudta újra. Valójában maga sem tudta mindezt miért tette, mert bőven lett volna ideje levetkőznie.

- Persze maga is ivott. Nem tudom, mit szól majd hozzá a főorvos úr?

- Doktor úr! - Sándor kezdődő hangsúlyán is érződött, hogy le akarja venni a lábáról. - Nem lehetne mégis...?

- Magát a jó szíve viszi a sírba! Nézze, én nem szólok a főorvos úrnak, de eltussolni...! Az nem megy. Orrcsonttörés, a homlokában kapsok, a szájugát öt öltéssel varrták össze. - Fanyarul elmosolyodott. - Jól kidekorálták, mi?

Örökös rejtély maradt, hogy gúnyból mondta-e, vagy csak úgy a szájára jött. Nem várt választ, továbbment. Olyan mozdulatokkal emelgette, nézte meg az ágyak végére aggatott lázlapokat, mintha egyáltalán nem érdekelné, mi van azokra jegyezve. Nem kérdezősködött: hogy van, s így tovább, csak Dobos Kázmér ágyánál időzött valamivel tovább. Nála egyébként is mindig megállt, s váltott vele néhány szót is.

- Nos, kedves, híres sportolónk!

- Gúnyolódik?

- Szeretem a sportolókat, magam is sportoltam.

- Birkózott.

- Nyert. Honnét tudja?

- Az egyik füle ki van vasalva.

- Nem szívesen beszélek róla. - Miért, az ő titka maradt. Legtöbbször labdarúgásról ejtettek néhány szót, amely most elmaradt. - Volt már hetes vizíten?

- Két hete, ha jól emlékszem.

- Holnap megint megy! - Körbeforgatta a fejét. - Maguk is, mindenki! - Ezután ismét Kazihoz fordult: - Eddig csak INH-t, azaz Izonidet kapott? - kérdezte meg olyan hangon, mintha maga sem hinné el, amit egyébként ő jegyzett fel Kazi lázlapjára.

- Igen. Más gyógyszer nem kapok?

- Streptomycint biztosan, a többi holnap. Jól érzi magát?

- A körülményekhez képest...

- Persze, persze! - s továbbment.

Szemben a másik oldalon, Jocó ágyánál ismét megállt, s a fiatal-emberhez fordult:

- Holnap reggel azonnal jelentkezzen a főorvos úrnál, mert bármiként történt is: maga feketén tartózkodott a hegyen. Mondjon el neki mindent őszintén, mert néha egyetlen őszinte szó többet ér, mint egy regénynyi hazugság. Benyó viszont, alighanem repül, mert nem ez az első esete. Jó éjszakát!

Margó nővér az ágyából felkecmergő Jocóhoz rohant. Előkotorta az ágya alól a sáros cipőjét, a kezébe nyomta, és kizavarta a fürdőszobába. Ezután a doktor után futott. Kintről is behallatszott a dühögése.

Alig csukódott be az ajtó, Csesztkó bácsi máris Kazihoz fordult:

- Fröccsöt kapsz. Mici nővér adja be. Te odatartod neki a feneke-det, ő egy jó méterről..., a nyelvét is kidugja, s jóízűn belédöfi a tüt. Mégsem a szűrés helye fáj majd, maga a sztrepto...

- Ne ijesztgesd! - fedtte meg Sándor közbevágva. - Másnaponként fél gramm. Bennem fél kiló van már...

- Én is bevágok egyszerre harmincöt szem PAS-t, egyetlen nyelet vízzel - szakította félbe Jocó, aki ekkor ért vissza a fürdőszobából. Nem pucolta ki a cipőjét, lerakta, s otthagya. - Mivel ő kezdő, fogadom: ostyával, vagy felenként szedi majd be.

- Nem rossz, csak pezseg - tette hozzá Figaró, majd nyomban utána Ferkóhoz lépett. - Gyere ki a teraszra, muzsikálok neked! - Csesztkó bácsi felé intett a szemével. - Maga is jön, öregúr? Mást is szívesen látok.

Figaró az esti vizitek után, majdnem minden este hegedült kint a teraszon. Nem szabályosan történt, ám az éjjeles nővérek rendszerint elnézték, csak villanyoltás után zavarták be őket. Gyűrűbe fogták, egyesek dúdoltak is hozzá.

Csesztkó bácsi válaszra sem méltatta. Újra a kezébe vette az előbbi keresztretjvényét, és Sándorra lesett.

- Levegő görögül. Három betű.

- Aer - vágta rá Ferkó, miközben kézbe vette a tányérját, hogy viszsza vigye a nővérszoba előterébe, mert nem ment Figaró után. Jockóba karolt, hogy vele együtt a fürdőszobába menjen a cipőjéért, s ha nem mosta volna le, segítsen neki, miután visszatér az előtérből.

* * *

A szanatóriumban - bár nem egyformán bizonyultak unalmasoknak a napok - az idő mégis nagyon lassan cammogott. A betegek legtöbbször olvasnak, keresztretjvényt fejtettek, díszdobozokat készítettek, sakkoztak, kártyáztak, a nagyja időt beszélgetéssel vagy - főleg a fiatalok - egymás ugratásával ütöttek agyon. Természetesen rengeteget pihentek, főleg a csendes kúrák alatt, amikor még csak nem is beszélgethettek. Olykor-olykor kezelésekre jártak. Naponta lesétáltak a pavilonokat övező parkba, és fel, vagy le, a környező, a gondosan karbantartott, sétáló utcákkal, pihenő padokkal tele, romantikusan végtelennek tűnő ősi erdőbe.

Dobos Kázmér, az első napok fektetése után, máris felkelhetett. A csendes kúrák kivételével, akkor mehetett ki az erdőbe, vagy le a parkba, amikor akart.

Csak nem sokat akart.

Sándor, a változatosság kedvéért olvasott. Egy idő után, váratlanul maga elé rakta a könyvét, és a szomszédjához fordult:

- Kazi! - szemei sejtelmesen csillogtak. Arca, mint a komolyan érdeklődő embereké megnyúlt. - Lassan egy hónapja ismerjük egymást. Amellett, hogy felnézek rád: országos híró sportember vagy, majdnem a fél világot bejártad, szerénységedért őszintén becsüllek. Több sportolót ismerek. Általában, tisztelet a kivételnek: beképzelt, vállveregetős emberek. Némelyek, enyhén szólva is - húzta a szót -, áh! Nem folytatom.

Köhögni kezdett. Diszkréten elfordult, s köpött. Utána finom mozdulatokkal megtörölte a szája szélét, általában papírvattát használt erre a célra, amit rendszeresen cserélt.

- Te azok közé tartozol, akikre azt szoktuk mondani, amint előbb én is mondtam: tisztelet a kivételnek, holott, ha valakinek, neked aztán lenne okod a vállveregetésre.

Súlyos betegségétől elgyötört arcán a most virradó mosoly, mélyen szökellő érzelmeinek barázdáiba botlott. Szemének előbbi sejtelmes csillogása őszinte érdeklődésbe fulladt.

- Ugye, kijelenthetem, hogy a barátom vagy?

- Kérdezned sem kellett volna, de miért olyan... titokzatosan? Mit akarsz mondani?

- Csak ülsz, vagy fekszel...

- Sétálni is szoktam a látogatóimmal.

- Alig egy órányit. Máskor viszont...

- Ennyire megfigyelted? - nevetett fel erőltetetten Kazi.

- Ha úgy tetszik, lemértem. Baj?

- Nem, sőt köszönöm, amiért törődsz velem.

- Nyáron, főleg ha szép idő van, rendkívül kellemes hely az erdő. Én a helyedben...

- Az egész szanatóriumhoz tartozó parkot, erdőséget összejártam.

A szanatóriumhoz nem csupán a szépen karbantartott park, köröskörül óriási, javarészt fenyő- s tölgyerdő tartozott.

- Egyedül.

- Látogatási idő alatt a barátaimmal. Olykor-olykor Ferkóval. Rendkívül szeretem a bölcselkedő, a filozofikus eszmefuttatásait, mély gondolkodására jellemző fejtegetéseit a világról s mindenről. Figaróval, s a bohókás Jocóval... Csesztkó bácsival, sőt veled is sétáltam már.

- Fényképezkedtünk. - Sándor az ágya szélén ült. Hosszú, pipaszár vékony lábai a földre lógtak. - Mondd, mi bánt téged? Nyugodtan kiöntheted előttem a szívedet. Ketten vagyunk az egész szobában. Mert valami bánt! Csak gubbasztasz, úgy ülsz, mint a beteg galamb. Leginkább itt bent a szobában, vagy kint a teraszon. Olvasgatsz, alszol, és az a visszavonultság, kint a parkban! Híres, csinos, sportos küllemű, erős férfi vagy, sokan megbámulnak. Utánad forognak. Összesúgnak mögötted. Szóval társalognának veled. Az ebédlőben mindenki melletted szeretne ülni... - Feltörő köhögését ajkainak össze-

szorításával és hangosan zökkenő nyeléseivel fojtotta vissza. - Jó, megértelek. Élsportoló voltál. Nemzeti válogatott kerettag létedre tüdőbeteg lettél. Ám ez egymaga ok-e az ekkora búskomorságra?

- Állandóan a jövőm jár az eszembe. Mindent, de mindent elveszítettem.

- No... no! A kétoldali tüdőgyulladásod nyomtalanul eltűnt.

- Hisz, ha nyomtalanul tűnt volna el! Nagy tbc-és beszűrődés maradt alatta. - Csendesen, ám cseppet sem belenyugvón ingatta a fejét.

- Nem sportolhatok többé. Amely részemről maga a vég!

- Edző még lehetsz, és egyébként is tovább tanulsz a jogi karon. Ami mindennél több, fiatal vagy.

- Te nem ismertél engem gyerekkoromban, ezért nem is érthetsz meg, sánta voltam, igaz, erős testfelépítésű. Nyomorékból élsportoló. Tudod mi ez? Csoda!

- Ha nem te mondanád nem hinném el. Tested rendkívül arányos, és mennyire kidolgozottan izmos, akár szobrot mintázhatnának rólad!

Az egyik combfej csontom: a femur, úgy kétéves koromban kibi-csaklott. Nem tették helyre, amiért a medencecsontom egyik mélyedésébe ízesült, tokosodott be. Igen... igen, szabályos nyomorék maradtam. A műtét s a sport tett emberré. Azóta a sport az éltetőm. Hozzám nőt, mint fejemhez a fülem. Most levágták. Fáj, mert megcsonkítottak.

- Kazi! - rekedeztek Sándor bölcs szavai. Nem mindig volt rekedt, most azonban újabb köhögési roham kínozza. - Nem mindenki élsportoló, mégis megél. Jól néznénk ki, ha csak az élsportolók lennének boldogok!

- Én sport nélkül csak tengődöm majd. Gyökértelenné válok. Az első szél. Nem: fuvallat kidönthet.

- Csupán felfogás kérdése, mert szerintem mindenki tengődik. Kéress egy nőt! Amint látom, nők nem igen látogatnak.

- A tüdőbetegségem miatt maradtak el.

- Szeretnél valakit? Bocsáss meg a diszkréciómért!

- Eddig csak egy szerelmem akadt: a sport! Mostantól ennek is vége!

- Nem jut eszembe a szerző neve, csak a könyv címe: Az egy igaz ember...

- Olvastam,

- Rá gondolj!

- A lábakat lehet pótolni, de műtűdő még nem létezik, pajtás!

- Keress társaságot!

Nem folytathatták, mert az ajtó váratlanul kinyílt. Jocó lépett be s egy nő. Így, előbb Jocó, utána a lány.

- A menyasszonyom! - mutatta be Jocó nagyhangon Kazinak. - A lány a kezét nyújtotta: - Fehér Zsuzsa vagyok.

Sándort is üdvözölte.

- Régen láttuk, már hiányoltuk - jegyezte meg az.

- Neked is hiányoztam? - csípte meg kacéran mosolyogva Jocó arcát. A fiatalember válasz helyett az ágyára vetette magát.

- Fáradt vagyok. Toppanj le te is!

A lány kis kézításkát szorongatott a hóna alatt. Az ágy előtt leejtette. Sándor előzékenyen fel akarta venni. Jocó azonban megelőzte. Lelógatott lábaival egyszerűen közelebb rúgta a lányhoz.

- A retikülöd.

- Csesztkó bácsi a teraszajtóban állt. Az előbb lépett be. Jocó és a menyasszonya belépése miatt állt meg. Nem vették észre, hogy ott van. Most sem fedezték volna fel, ha nem szólal meg.

- Látod - Sándornak mondta, de Jocónak címezte -, nem igaz, hogy a mai fiatalok udvariatlanok. Leejtette a táskáját. Jocó hajlandó azt közelebb rúgni hozzá. - Nevetve folytatta: - Egyébként csókollak Zsuzsika!

- Ah, Csesztkó bácsi! - kiáltott fel ismerősen a lány, miután felvette a táskáját s felegyenesedett. Arcára erőltetett öröm telepedett. - Nem vettem észre. Csókolom!

Nagyon látszott, hogy régebben ismerik egymást. Amint Kazi később megtudta: Csesztkó bácsi, egy helyen dolgozott a lány apjával.

- Mai fiatalok! - gúnyolta Csesztkó bácsit Jocó. - Elcsépeelt vers agyonunt refrénje. Tegyel fel új lemezt, atya!

Akkor szólította atyának, ha haragudott rá.

Az öreg nem törődött egyelőre velük. Kazi mellé sétált, és leült az ágya szélére.

Jocó ez alatt elnyúlt, és jóleső érzésekkel kinyújtózkodott. - Hű, de jólesik!

- Tényleg elfáradtál? - nyafogta kéjesen kacagva a menyasszonya, majd, mintha teljesen egyedül lennének a kórteremben, bizarrul melléje heveredett.

- Sokat sétáltunk, mi? - ismét megcsípte a fiúja orrát.

- Az a sár! - Jocó felemelte a lábát. - Nemcsak a papucsom - az előbb rúgta le a köre -, nézd a lábam is!

- Hozok vizet, és megmosom - ugrott fel készségesen Zsuzsa.

- A gyűrűs menyasszonyod? - kérdezte meg Kazi az alatt, amíg a lány kint járt.

- A múlt héten vettük meg a gyűrűket.

- Én a helyedben - vágott közbe az öreg -, inkább táblát akasztottam volna a nyakába „foglalt” felirattal. Most biztosan gazdagabb lennél néhány ezer forinttal, mert remélem kísérőgyűrűt is vettél?

- Apa, ugyanis ő adta rá a pénzt. - Zsuzsa az ajtó előtt zörgött, ezért gyorsan felugrott. - A táppénzemből, amelyet egyébként Sándor jóvoltából kapok, sohasem vehettem volna meg.

- Nem értem - csodálkozott Kazi -, mi az, hogy Sándor jóvoltából?

- Mielőtt megbetegedtem, az ipari tanuló iskola elvégzése után, alig egy évet melóztam. Itt viszont, már tizenharmadik hónapja fekszem. Azt közölték velem, hogy kimerítettem a táppénzemet. Sándor kérvényt írt, a felesége vitte be, meg személyesen is közbenjárt, mire az OTI tovább folyósítja a táppénzemet, sőt segélyt is kaptam. Nem semmi, igaz?

- Már csak kilenc hónapig kapod a táppénzt! - kiáltott rá tudálékosan Csesztkó bácsi.

- Igazad van öreg. Mit iszol: hideget, meleget?

- Ne velem, a menyasszonyoddal enyelegj! -, a lányra mutatott, aki közben egy lavór vízzel tért vissza a kórterembe. - Ez tényleg megmossa a lábát! - képedt el Csesztkó bácsi.

Zsuzsa a köre helyezte a lavórt.

- Nyomd bele a lábadat, cuki! Hű de sáros vagy! Papucsban jöttél, csupasz lábbal, holott kértelek, hogy vegyél fel cipőt!

- Hol a fenében jártatok? - hüledezett Csesztkó bácsi nem kis célzással.

A két fiatal jelentőségteljesen egymásra mosolygott. Zsuzsa eközben Jocó mellé ült, belekarolt, hozzásimult, és arcon csókolta.

- Szeretsz? - enyelgett, fittyet hányva a jelenlévőkre.

Jocó nem válaszolt, nyilván szégyellte magát.

- Nos! - sürgette a kacér lány.

- Ott egy margaréta. Tépd le egyenként a szirmait, és sorold: szeret, nem szeret. A végén majdcsak kijön valami!

Arra a csokor mezei virágra gondolt, amelyet magukkal hoztak. Jocó, mielőtt az ágyára vetette volna magát, az éjjeliszekrényére dobta.

Zsuzsa mesterkélt, durcás nyafogással szólt közbe.

- Aki igazán szeret, az nem latolgat. - Közben leguggolt, és tessék-lássék mosni kezdte a vőlegénye lábát. - Nem egyszerűbb lett volna rávágni, hogy szeretlek, és nem szövegelni, amihez te nagyon értesz? - mormogta eközben durcásan, lekonyultan, fel-fellesve rá.

- Gyertek, kimegyünk a teraszra! - állt fel Sándor, s megértőn a fiatalokra kacsintott.

Kazi és Csesztkó bácsi - elérve a célzást -, szó nélkül követték.

Körülöttük a terasz most majdnem üresen tátongott. Kazi az egyik, Sándor a mellette lévő heverőre ült. Csesztkó bácsi megállás nélkül csóváltatta a fejét. Nem állhatta meg, hogy meg ne jegyezze.

- Ezt azért nem tételeztem volna fel Zsuzsáról! Nemrégén majdnem szakítottak, most meg... - lebecsmérlően legyintett, és tovább ment, ugyanis nem messzire onnét az egyik kórteremből ismerős beteg lépett ki.

Margó nővér viharzott be a kórterembe. Amikor meglátta a lavórt, benne a fiatalember lábát, s a guggoló nőt, erélyesen Jocóra mordult:

- Maga... maga - valósággal fuldoklott a méregtől - bent mosatja a lábát a kórteremben?

- Sétáltunk, és megrándult a bokám - hazudta Jocó. - Nézze, dagadt!

A nővért azonban nem lehetett becsapni. Odalépett, megnézte, majd Jocóra mordult:

- Csapják be..., tudja kijét?

- A nagynénikénket - viccelődött Jocó, ám még be sem fejezte, a nővér villámokat szóró tekintettel lehajolt, felkapta a lavórt, és az ajtó felé rohant vele. A víz a köre csorgott a fiatalember lábáról. Egészen kis tócsa keletkezett alatta.

A nővér félútról visszakiabált:

- Lassan a dolgukat is bent intézik el. A követ töröljék fel!

Jocó hangosan röhögött, Zsuzsa ráhajolt, és illetlenül mohón csókolgatni kezdte az arcát.

Kazi jelentősegteljesen Sándorra kacsintott: Puff neki!

- Fiatalok - válaszolta Sándor a bölcsek mosolyával.

- Vajon a lábát is megtörölte?

Sándor, mintha semmi sem történt volna, ott folytatta, mielőtt a fiatalok berohantak a kórterembe.

- Mindannyian veszítünk, akik idekerültünk. Sokan az állásukat is elveszítik. Például, akik az élelmezési iparban dolgoztak. Klúger, akinek a helyén fekszel, szakács volt. Többé nem mehet vissza a konyhába. S akik nehéz munkát végeztek? A bányászok, a vasasok, meg a többiek? Persze, ez csak az egyik oldal. Én például tintanyaló vagyok, mégis sokat veszítek. Mást ne mondjak: gyönyörű helyen lakunk. Élvezhetem? Jó, itt is szép a környék, mégsem ez az otthonom. Ott a szép, fiatal feleségem... Aprópó, te még nem is ismered Rozinát!

- Messziről láttam. Tényleg nagyon szép feleséged van. Az első látásra megállapítottam. Igazán örülhetsz neki. Főnyereménnyel felér egy ennyire szép feleség.

Sándor sárgásfehér arcán meleg mosoly suhant át.

- Minden héten bejön. Előfordul, hogy kétszer is. Te azonban látogatási idő alatt sosem vagy bent. Egyszer sem találkoztál a feleségemmel.

- A látogatóim, mind sportolók. Hangosak, meg nem szeretik a kórtermet, főleg, ha azok a tüdőosztályon vannak. Ugye érted? Örülök,

hogy eddig is kitartottak mellettem. Kint fogadom őket a parkban, eső esetén a szomszéd pavilon társalgójában s a kapualjban.

- Láttunk benneteket néhányszor. Milyen sokan összeverődtek!

- Később ők is elmaradnak, mert lassan mindenki elmarad mellőlem. Tüdőbeteg vagyok. Ez a betegség fertőző. - Végignézett Sándoron. - Pizsamában vagy, nem fázol? Szerintem ma hűvösebb van, mint tegnap.

- Később felveszem a köntösömet.

- Te nem szereted a melegítőt?

- Mi tagadás.

- A melegítőről jut eszembe. Egyszer erre tévedtünk. Futottunk-e vagy... Nem tudom. Csupa melegítő fiatal, férfi s nő. Azt hittem sporttáborba csöppentem, mindannyian sportolók.

- Te sohasem jártál még a Korányiban?

- Most sem magamtól jöttem, hoztak.

Az ajtóban magas fiatalember tűnt fel. Akár az orvosok kekiszínű malaclopóban. Sándor felállt, és Kazihoz fordult:

- Bocsáss meg, a barátom.

Kazi jobban odanézett, ugyanis igen ismerősnek tűnt a fiatalember.

- Jancsi! - kiáltott fel azonnal, mihelyt megismerte: - Buttler Jancsi!

- Kazi! - örvendezett az is. - Két kezét széttárta, hogy átölelje.

- Ti ismeritek egymást? - ámult el Sándor, mihelyt azok kibontakoztak kölcsönös ölelkezésükből.

- Együtt jártunk gimnáziumba - válaszolt Buttler Jancsi. - Meddig is?

- Negyventől-negyvenötig - vágta rá Kazi. - Hogyhogy itthon s itt? Ha jól tudom: negyvenötben elhagytátok az országot.

- Apám s én hazajöttünk.

- A baronesse... Látod, a nevét sem tudom, holott menthetetlenül szerelmes voltam a húgodba annak idején.

- Angliában élnek.

- Csak nem vagy te is báró? - szólt közbe Sándor.

- A szüleim a magyarnándori: Buttler-birtokon dolgoztak. Apám az intéző jobb keze volt. Anyám meg a konyhában szakácsnő-, hacsak nem egyszerű konyhalányként szolgált. Nagyon gyakran bejártam

hozzájuk. - Jancsira mosolygott. - Báróként is demokratikusan viselkedett, mint az édesapja. - A vendégükhöz fordult: - Nem azért mondtam, mivel itt vagy. Emlékszel, mennyit játszottunk együtt?

- Sokat gondoltam rád - tért ki Buttler Jancsi -, főleg, ha a nevedet olvastam, láttam a képedet...

- Miért nem kerestél fel?

- Több éve sanyargom itt. Fél tüdővel élek. - Gyorsan másra terelte a szót. - Jelzem te mindig erős fiú voltál. Legerősebb, nemcsak az osztályban az egész gimiben.

- Testnevelésből felmentettek, én mégis állandóan, szinte az összes szabadidőmet a tornateremben töltöttem el.

- Sutyiban ott is aludtál volna, ha Dobó tanár úr ki nem zavar időnként, vagy Váci bácsi nem megy le takarítani.

- Bemelegítésként százötven fekvőtámasz, zászló a bordásfalon, saslengés a nyújtón... Semmim sem fájt, csak bicegtem, ami kisebbségi érzést váltott ki bennem. Tornaórák alatt fent kellett csücsülnöm a lányokkal, mert ők akkoriban nem tornázhattak együtt a fiúkkal. Bár sokat hülyéskedtünk, engem mégis levert ez a dolog. Szörnyű, hogy mit éreztem. A fiúk lent a tornateremben, én megalázva bent az osztályunkban a lányokkal. Kisebbségi komplexusaimból adódón, hihetetlenül agresszívvá, kötözködővé váltam. Sorra provokáltam a legjobb tornászokat. Versenyre keltem velük, és végigvertem mind. - Jancsihoz fordult: - Emlékszel Zotyóra? Megyei bajnokságot nyert, én kenterbe vertem, mire ő bosszúból gáncsokodott. Addig, míg nem az utcán felpofoztam. Igazgatói rovíót kaptam miatta.

Vérpezsdítőn érzelgős visszaemlékezésésként bámult maga elé. Mosolygott s hallgatott.

- Akkor nem véletlen, hogy tornászként kezdted - jegyezte meg Sándor.

A tíz tornászválogatott közül, rangsorban a hatodik-hetedik helyen végeztem. Sosem jutottam feljebb.

- Nyújtón dolgoztál, vagy lovon?

- Valamennyi szeren. - Nosztalgikusan nézte a fák változatos színű hegyét, miközben beszélt. - Nyújtón óriásforgás, száznyolcvan fokos átfordulással. Korláton óriáskör, léghenger. Gyűrűn kézenállás ösz-

szeszorított és széttárt kezekkel. Talajon tigrisbukfenc, szaltók..., meg a többi, hadd ne soroljam fel mind!

- Szuka-ara? - kérdezett közbe Buttler Jancsi.

- Ezt akkor még nem ismertük... Minden ment, csak a lovon az orsóknál, a repülő ollóknál, általában a két kápa közti mozgás közben éreztem, hogy egyszer megoperálták a csípőmet. Merevebben mozgottam, gyakran hozzáértem a lóhoz, s a bukfenc is...

- Öttusa? - vágott közbe Sándor.

- Ott minden rendben ment. Esetleg a futás! Ha az nincs, most talán világbajnok vagyok. - Felsóhajtott. - Igen... igen, ment. Így, múlt időben pajtás, mert ezentúl nem versenyezhetek többé.

- Kaverna?

- Egyelőre csak beszűrődés. A „csak” idézőjelben értendő.

Jancsi a heverőhöz lépett.

- Ha megengeditek, leülök.

Valamennyien leültek. Jancsi tovább beszélt:

- Báró voltam, földesúr. Most semmim. Nem sajnálom, csak az egészségem lenne rendben! No de, annak vége! A körmünk, a hajunk újra kinő, de a tüdönk...!

- Miből élsz? - érdeklődött Kazi.

- A szanatóriumban egy kis kutatócsoport tevékenykedik. Éppen a ti főorvosotok, doktor Schery a vezetője. Jelenleg a rezistencia foglalkoztatja őket. Náluk vagyok fordító, és én bonyolítom le a levelezésüket is, némi fizetés és külön szoba, ellátás ellenében.

- Hány nyelven beszélsz?

- Ha a két holtnyelvet is beszámítom, négyen perfekt, plusz kettőn levelezek. - A homlokára ütött. - A hébert bele se számítottam. Lehet, hogy a görögöt is kihagytam.

A teljes felsorolásában Jocó kiáltása akadályozta meg.

- Sorsolnak. Nem szálltok be?

A kórterem kétszárnyú ajtaja előtt, bent a kórteremben ketten álltak. Egy magas, nagyon vékony, zöld malaclopós emberke, meg az alacsony, kövér asszonya, aki nagy, horgolt mackót s jegyzettömböt szorongatott a kezében.

- Szervusztok! - köszöntötte őket ismerősen Sándor. Felállt és egészségi állapotához mérten elébük indult. - Mennyi a beugró?

- A szokásos két forint - válaszolta a férfi, mire Sándor az éjjeli szekrényéhez sétált pénzéért.

Kazi a teraszról beszólt neki.

- Vegyél nekem is öt sorsjegyet! Pénzt a fiókomban találsz!

- Nem nyúlok a fiókodba, majd megadod.

- Látod, házaspár - bökte meg a kezével Jancsi Kazit. Két gyerekük van. Lent laknak a Táborban. Táppénzüik, mivel régen lejárt a két év nincs. Ebből élnek. Az asszony elkészíti, s kisorsolják. Milyen kenyér ez? Jó, lakást, fűtést, világítást teljesen ingyen kapnak, s a többi?

- Tényleg, ebből élnek? - ámult el Kazi.

- Abból a néhány forintból, amelyet nyernek rajta. Olykor segélyt is kapnak. A két gyereküket állami gondozásba vették, mert ugye ők nem lakhatnak a Táborban.

Dobos Kázmér, mialatt a házaspárt nézte, akik kijöttek a teraszra is, hogy megmutassák nekik a mackót, a körmét rágta. Saját baja most először, amióta bent tartózkodott a szanatóriumban, mások nyomorúságának árnyékába bújva kicsivé törpült.

A házaspár elment, Sándor visszatért.

- Látod, ezek a Táborban laknak, amelytől én annyira félek, ugyanis a gyógyíthatatlan betegeket mind oda rakják le. Maholnap... - Mély lélegzetet vett, fejét bánatosan lehorgasztotta. Fulladt s krákozott. Nem is maradt tovább. Felállt s a társaihoz fordult:

- Bocsássatok meg, fázom. Bemegyek a helyemre s lepihenek. Ti csak beszélgetsetek!

* * *

Szántó István - ötödéves medikus - tizenegyedik hónapja feküdt a szanatóriumban. Az utolsó hónapokbeli javulása után munkaterápiaként a sebészetben, kész orvosi feladatokat látott el: Segített a zárójeleltések összeállításában, gyógyszereket írt ki a raktár részére, vért vett, injekciót adott be, a transzfúzióknál ő kötötte fel a vérrel vagy a gyógyszerekkel tele palackokat, és vezette be a tűt a betegek vénájá-

ba. Kötözött, varratokat szedett ki, a röntgenező orvos háta mögött állt. Jelen volt egyes műtéteknél, ahol rendszeresen, kisebb feladatokat kapott... Mindezek beleszámítottak a kötelező gyakorlatába, amiért is nem veszített évet az egyetemen.

Szántó István, egyébként nem valamelyik hazai egyetemen, a Szovjetunióban ösztöndíjasként tanult.

Burgermann főorvos, Szántó Istvánnal közösen tartotta meg a szokásos hat óra körüli esti vizitjét.

Bódy Piroska, harmadik hete feküdt a sebészetben. A férfiak zöme - joggal - őt tartották a szanatóriumban a legszebb nőnek. A hófehér márványarcát, koromfekete csillogó hajzuhatag övezte. Élénk kék szeme, vékony dereka, az igen formás alakja, érzékien kifinomult mozgása, igazi légies szépséggé varázsolta. Mindezek felül rendelkezett még valami megfeszíthetetlenül különös, megkapó bájjal is. Félénksége? Úgy járt-kelt, mint a riadt madár. Hihetetlenül megkapó karcsúsága? Úgy hajlott a dereka, mint a nádszál. Azok a színek, amelyek olykor-olykor az arcára ültek? Úgy elszínesedett tőlük az egyébként másvilági fehérsége, mint az őszi erdő. A fények, amelyek állandóan az élénk kék szemében vibráltak? Úgy villogtak néha, mint szépen feldíszített sírokon a gyertyák a most rebbenő esti szélben. Lénye, amelyet kibogozhatatlan titokzatos báj övezett? Esetleg, mindez együtt? Nem lehetett megfejtetni.

Bódy Piroskának, Szántó István udvarolt. Azelőtt órákig együtt sétáltak a parkban s az erdőben, ám az utóbbi hetekben a férfi lekötöttsége miatt, egyre kevesebbet találkoztak, viszont a napból néhány percet rendszeresen együtt töltöttek el.

Mihelyt Szántó István megjelent a kórterem ajtajában, a betegek - mindenki tudta, hogy Piroskának udvarol - szinte egyszerre tekintettek Piroskára, mire ő úgy tett, mintha keresne valamit az éjjeliszekrényében.

Ezek az esti vizitek, noha a sebészetben több frissen operált beteg feküdt, nem sokáig tartottak: Jól van? Panasza? - legtöbbször csak ennyit kérdeztek, igaz a súlyos betegeket napközben többször is meglátogatták, megvizsgálták a kezelő orvosok, olykor maga a főorvos,

amiért egy kis túlzással - a frissen operált - betegek minden egyes lépéséről tudtak.

Most is, Burgermann főorvos olyan lépésekkel ment végig az ágyak előtt, mintha le akarná tudni a felesleges kötelességét.

Szántó István a legadandóbb pillanatban Piroskához lépett.

- Ügyeletes leszek. Gyere be hozzám! Beszélni szeretnék veled!

Többre nem maradt ideje, mivel Burgermann főorvos már az ajtóban állt, s neki követnie kellett. Persze a kezelőorvosnak, vagy a vele együtt dolgozó Szántó Istvánnak, ettől függetlenül sokkal több dolga akadt. Legalább húsz injekciót beadott egy-egy este - leginkább fájdalomcsillapítókat. - Ellenőrizte a transfúziókat, sorban megmérte a frissen operáltak vérnyomását, megnézte a vízcsapok segítségével működő vérsavó elszívókat, a légzést könnyítő oxigénpalackokat, utánanézett, hogy a betegek megkapták-e a főorvos által kiírt gyógyszeradagjaikat, s ami legfőbb: fokozatosan szemmel tartotta a súlyosabb betegeket...

Mire mindennel végzett, és leülhetett végre az ügyeletes orvosi szobában, öreg este lett. Mégis két újságot is átlapozgatott, sőt egy szakkönyvbe is belenézett, mire kopogtattak.

- Már azt hittem, hogy nem jössz el - dohogott a becsapott emberek hangján, miközben kitérte az ajtót. Ezt megelőzőn könyvét egyszerűen összecsapta, és az asztalára dobta.

- Most is csak a félelem hozott ide.

- Csak a félelem? - horkant fel előbbi sértett hangján a férfi. - És mitől félsz?

- Még néhány nap és megoperálnak. - Piroska olyan mozdulatokkal ült le, mint amikor egy kismadár a faágára röppen.

- Lesz abból két hét is.

- Mondd meg végre - robbant fel Piroska vékony hangja váratlanul - meggyógyulok?

- Persze, hogy meg.

István közelebb húzta székét a lányhoz, és ő is leült.

- Gyakorlatilag mindenki átesik a tébécés fertőzésen - kezdett a fejtegetésébe. - Ez, mivel relatív védettséget biztosít jó. Igen ám, csak hogy ezek az elmeszesedett, kicsinyke gócok szét is eshetnek, ezért

saját magunkat is megfertőzhetjük. Nálad, amint te is tudod, két ilyen betokosodott góc esett szét: laterális dextra et sinistra. Külön-külön a bal és a jobb lebenyeden. Szerencsére nem abszcesszálódott..., nem esett szét, de nem is a vártak megfelelően gyógyul. Majdnem negyven gramm streptomycin, s több mint fél kiló PAS... Isonicid... Ebből, mennyit is szedtél be naponként? Nemrégén néztem meg, ám kiesett az agyamból.

- Kis kihagyásokkal naponként háromszor két szemet.

- Ezt a rezisztenciád miatt abba kell hagynod. Szóval ezen túl tölteni fogunk! Levegővel összenyomatjuk, mintegy kivonjuk a légzésből a beteg részt, mert a tüdő olyan, mint a harmonika, amelyet állandóan össze-nyomnak meg kitágítanak, ezért is gyógyul nehezen. Ehhez pedig elő kell készíteni a mellkasodat, amely műtét manapság rutin-műtétnek számít. Abszolút veszélytelen. Érted?

Piroska minden meggyőződés nélkül rábólintott.

István megfogta a kezét, és megsimogatta.

- Mit akarsz megbeszélni velem? - terelte el lelohasztva a férfi kezdődő felbuzdulását a lány.

- Majd azt is elmondom - vágta rá, miközben, mit sem adva a lány enyhe, szemérmes vonakodására magához húzta. - Nagyon tetszel nekem - súgta ömlengőn a fülébe.

- Tetszeni és szeretni két dolog.

- De rokonok, úgyis mondhatnám: testvérek.

- Mostoha testvérek.

- Jó, de van, aki egy helyben ácsorog, és csak néz. A koporsóig tanakodik. Én döntöttem. Eleget jártunk együtt ahhoz, hogy végre... Aludj velem ma éjjel!

- Itt? Engem kereshetnek a kórteremben. Téged itt, mert bármikor benyithat az éjjeles nővér, vagy valamelyik beteg...

István felállt, és beriglizte az ajtót.

- Így jó? - fordult a lányhoz. - Megnyugodtál? Egyébként, hiába van kiírva az ajtajára: orvosi szoba, ez az én külön kórtermem. Van egy másik orvosi szoba is, ugyanis én nem vagyok még kész orvos. Egyszerűen ügyes vagyok, ezért sok mindent rám bíznak. Akinek szüksége van orvosra, odamegy, s nem ide.

- Jó - bólogatott Piroska aggodalmaskodón, mert hiába egyezett bele, félt.

A férfi visszament melléje, és tovább szédítette.

- Semmivel se törődj most! - duruzsolta. - Lazítsd el magad és szeress! - Apró csókokat pötyögtetett az arcára, végül a szájára tapadt az ajka. A szép és karcsú lány érzékien hátrahajtotta a fejét.

- Ne... ne! - tiltakozott, mégis visszacsókolott. - Beteg vagyok.

- Egy orvosnak mondd?

István szerette, ha doktor úrnak szólították, ő is gyakran használta az orvos kifejezést... Lehelete áttüzesedett, szinte perzselt a hangja miközben folytatta:

- Régen kívánjuk egymást, ne ellenkezz!

Piroska csakúgy: tessék-lássék, talán csak a vidéki szüleitől örökölt s beléje ívódott génjei hatására huzakodott még egy ideig, végül megadta magát. Olyan zongorává változott, amelyen a férfi nyugodtan játszhatott, sőt ő kezdeményezte szoros hozzábújásával, nyakába kapaszkodásával a tüzes csókolózást is.

- Szeretlek - lehelte érzékien a férfi nyakába. - Mégsem akarom azt..., amit te. Legalábbis ne most, főleg ne itt!

Ettől függetlenül egyre jobban elengedte magát. Akkor sem ellenkezett, amikor a férfi kigombolgatta a pongyoláját, és belemarkolt a mellébe.

- Gyönyörű vagy, s ez a test! Gyere... gyere!

Piroska kéjjel összekeveredett pajkossággal a férfi arcába csípett.

- Csak az esküvőnk után leszek a tiéd. Addig várj! - kacagott szerelmesen gurgulázón. A férfi nem engedett, mire a lány, mint a mentővibe, szorosan belekapaszkodott. - Feleségül veszel? - sutorogta odaadón, szinte felkínálkozóan.

- Akár a jövő héten is megesküdhetünk. A karjába kapta, a heverőjéhez vitte. Piroska pongyolája a földre hullt. Bugyiban és igen rövid kombinében, befogott kismadárként pihegett a férfi karjaiban. Csak-hogy az a bizonyos kismadár csapkod, menekülni akar, ő engedelmesen vetette magát bele az átforrósodott érzelmeinek kellemesen csapkodó, testét-lelkét villámszerűn átjáró hullámveréseibe.

Azt tehetett vele a férfi, amit akart.

Ő, pedig akart. Piroska testét különös hullámok öntötték el, miközben erotikusan jajongva, egyre jobban és jobban belekapcsolódott a férfi által rákényszerített ritmusába...

Elnyedten heverték egymás mellett, miközben István végigsimogatta szétnyitott tenyerével a lány selymes bőrét.

- Nemcsak szép vagy - lehelte eközben a fülébe -, nemcsak kemény a tested, szeretkezni is nagyon jó veled, holott én voltam életedben az első férfi...

- Fázom, takarj be! - pironkodott Piroska.

István felült, lenyúlt, és ráhajtotta a paplan lelógó részét.

- Így jó lesz?

- Jó.

István tovább cirógatta a lány áthevült bársonyos bőrét. Piroska pajkosan az arcába csípett.

- Kettőnk közül én vagyok a betegebb, te mégis jobban szuszogsz!

- Kacagott, mígnem hirtelen elkomolyodott, és elkapta a kezét. - És ha gyerekem lesz?

- Fölöslegesen félsz.

- Hallgattak. Az asztalon vekkeróra ketyegett. Kint az ajtó előtt mély csend pityergett.

- Piroska! - törte meg végül a férfi ezt a kellemes csendet, miközben egyik keze a lány széles csípőjén pihent, másikkal a lányosan kemény mellét szorongatta. A fejét kissé felemelte. - Holnap hazamegyek, s ha minden összejön három, ha nem négy-öt nap múlva Moszkvába repülök.

Piroskát, mintha arcul csapták volna, idegesen felült.

- Miért titkolóztál eddig?

- Meg akartalak lepni.

- Mondhatom sikerült.

- Régen el akartam mondani neked, viszont a körülmények...

- A legkellemesebb körülmények között köptél szembe. Miért a szeretkezésünk után s nem előtte mondtad meg ezt? - vágta a képébe, méreg ittasan, falfehéren a lány.

- Akartam, csak... - átölelte a derekát, és sokat sejtetőn a fülébe súgta: - Tudod!

- És a házasság, amit ígértél?

- Szeretkezés előtt sok mindent megígér egy felhevült férfi. Nézzük reálisan a helyzetünket! Tanulok, ráadásul külföldön járok egyetemre. Te itt, mellette beteg vagy. Mindenféleképpen várnunk kell a házasságkötésünkkel!

- Mindezeket előbb is tudtad - hangja idegessé, sőt feldúlttá vált - mielőtt... Addig-addig duruzsoltál a fülembé, hazudoztál nekem, a kis szerelmes falusi libának, biztattál ezzel-azzal, amíg megerőszköltél.

- Bocsánat - vágott közbe István -, nem erőszakoltalak meg. Hívtalak, igaz? Nem mondtál nemet. Te jöttél be a szobámba, mert te is akartad, tehát közös akarattal szerelmeskedtünk.

A szép s karcsú lány felugrott, majd miután megtalálta a pongyoláját s mást, idegesen kapkodón magára rángatta azokat.

- Együtt jártunk, csókolóztunk, de te sohasem mondtad azt, hogy szeretsz, csak most, hogy rám mászhass! - dühöngött tovább Piroska.

- Ne félj, nem lesz gyereked. Kettyintettünk egyet, bocsánat: szeretkeztünk. Miért nem mondtad meg, hogy virgó vagy?

- Akkor talán nem mész át rajtam? Gyűlöllek - izzott fel a hangja -, tudd meg: gyűlöllek!

- Az előbb még azt mondtad, hogy szeretsz.

- A szerelem és a gyűlölet egy s ugyanazon töről fakad.

- De nem egyszerre. - Hevesen gesztikulálni kezdett. - Kellettél nekem! Szép nő vagy. Azzal, hogy elvesztetted a szüzességedet nem lettél szegényebb, alacsonyabb rendű, elvetettebb nő. Előbb-utóbb, úgylis megesis. Én vagy más, nem mindegy?

Piroska szemei szikrát hánytak. A düh, az előbbi megalázottsága, mély keserősége, viszonzatlan szerelme, a mindenét elöntő szégyenével keveredett. Valósággal felrobbant. Közelebb ugrott a férfihez, mire az váratlanul elhallgatott.

- Nem zongora vagy te, amint az előbb mondtad: beképzelt majom, aki azt hiszi másokat a pusztá lénye is boldoggá tesz. Engem nem tettél boldoggá! Számomra te senki vagy, nem létezel többé! - Szemei csillagszóróként hányták a szikrákat, a gyengén beszűrődő fényben a

férfi képébe. - Nem csapok jelenetet, netán botrányt, sírni sem sírok, csak...

Váratlanul arcul csapta, előbb az egyik, utána a másik kezével, majd, egyéniségétől teljesen eltérően, fúriaként kirohant a kireteszelt ajtón.

* * *

A látogatási idők alatt zsúfolásig megteltek a pavilonok, jó időben a parkok, ahol a betegek a hozzátartozóikkal együtt sétáltak vagy ücsörögtek a padokon.

Lieber Frici a hármas szobában feküdt. Nemrégén operálták. Most jött vissza a sebészetről. Szokása szerint a teraszon várta a látogatóit. Mindig sokan jöttek hozzá, most legalább tizenöten keresték fel. Az egész emelet megtelt a nyitott ajtókon át beszűrődő ricsajukkal. Solymárról érkeztek, svábok. Az öregebbek a magyart minduntalan német szavakkal keverték, ráadásul hadartak, és nagyon hangosan csiviteltek, már-már kiabáltak.

Dobos Kázmér - a kettes szobában -, az ágya előtt állva készülődött: tett-vett.

- Látogatókat vársz? - kíváncsiskodott Sándor.

- Versenyek vannak, esetleg Bozsóké..., persze neked semmit sem mond ez a név, mivel nem ismered. Kardvívók.

- A szüleid, a rokonaid?

- Csak anyám él. Vidéken lakik. Két hét múlva jönnek fel a nagybátyámmal.

- Tehát, rokonaid nincsenek Pesten?

- Senkim. Sétálok egyet az erdőben. Ha netán keresnek, légy szíves: küld őket utánam!

- Várj egy kicsit! Végre bemutatlak a feleségemnek! Azonnal itt lesz. - Be sem fejezte, az ajtó máris kinyílt. - Ugye, megmondtam! - ujjongott fel Sándor. Felállt, és a felesége elé sietett. - Szervusz! - Miután megcsókolták egymást, Kazihoz vezette. - A feleségem! Ő meg a barátom. Tudod, az ágyszomszédom, akiről olyan sokat meséltem már neked. Hiába telt el annyi idő, még nem találkoztatok. Megkértem: várjon meg, hogy bemutatthassalak!

- Örülök. - A kezét nyújtotta. - Németh Sándorné - s rámosolygott.

Kazit, mintha mellbe csapták volna. Tudta, hogy nagyon szép nő, aki az első pillantásra megperzselte, dehogy ennyire szép legyen azt még csak nem is gondolta. Igaz, eddig csak messziről látta. Szemtől szembe sosem állt vele. Ha nem látja, nem hiszi el, hogy ennyire, meghökkentően, ragyogón szépasszony is létezik a világon. Mert a képeslap s a valóság ellentétes fogalmak. Ez a nő nem a fényképezés kedvéért kicicomázott, a legelőnyösebb szexis pózt felvevő személy fényképe. Maga a teljes restaurátlan valóság! Ebben nem csalatkozott, mint a sok leköszölt fényképek eredeti másában. Mesterkéletlen, minden pingálás nélküli, feltűnően hosszú szempillái, mandulavágású szemhéja, különlegesen csillogó, nagy, kék szemgolyói voltak. Orra a pisze s a kissé fitos közötti átmenet. Orra hegyén finom, alig észrevehető bájos vágás húzódott. Vele szemben az a vágás, amely a piciny, a festetlen, a púderezetlen, mégis élénk, rúztalanul is vérpiros szája felett kígyózott az arcán, kifejezetten elő-előbukkant. Az álla közepén, ugyanúgy, mint a feltűnően tiszta, már-már babaarcán az apró bájgödör, a homlokán, mintha készakarva pingálták volna oda, pici anyajegy hívta fel magára elképesztően a figyelmet. Mindene ragyogott: bőre, foga, szeme, csak a napfény vakít így tükörből szembe. Alakja, főleg ebben a feszesen testéhez tapadó ruhájában, ordítóan karcsú domborulatainak vastagon kifejezett kontúrjai, több mint meghökkentőknek, vérpezsdítőknek tűntek.

A gyönyörű és vérforralón szexis nőt, Kazi művészi kézzel megformált, több mint bájos, remekbe faragott szoboralkotásnak vélte...

Mellbevágón mély meghökkenésétől, csak később jutott szóhoz.

- Kezét csókolom! - Kisdiák korában dadoghatott így a kapuban, amikor hazakísérte az első kislányt, ott váratlanul szembeütközött az anyjával.

Minél tovább nézte, annál jobban elkápráztatta. Minél jobban elkápráztatta, annál jobban megtetszett neki.

Csapdába kerülő rókaként vergődött.

Az asszony azonnal észrevette a feltűnő zavarát, ezért a ragyogóan szép nők magabiztosságával segítségére sietve, könnyedén csevegni kezdett.

- Tényleg sokat mesélt magáról Sándor, mígnem kíváncsian kértem, hogy mutassa már be végre magát.

Az a csábos mosoly, amely az arcán ült, miközben beszélt, az a báj, amely testének valamennyi rezzenésében benne bujkált, az a mozdulat, amint az ápolat kezével gesztikulált, mint rengeteg pénz az üres zsebű pénztárost, valósággal gyötörte a megátalkodott férfit.

Csak akkor ocsúdott fel előbbi mély ámulatából, mihelyt Sándor karon fogta:

- Gyere, ülj le velünk, és ismerkedjete meg! Kissé szégyellem, hogy legjobb barátom létedre csak most, mennyi is..., majdnem másfél hónap multával hoztalak össze benneteket.

- Elég sok a látogatóm - mentegetődzött zavarában Kazi. - Ilyenkor rendszeresen lent tartózkodunk a parkban, sétálunk, vagy a szomszédos pavilon társalgójában tartózkodunk.

- Sporttársai? - sandított rá, csábosan mosolyogva Rozina.

- Így vagy úgy, mindegyiküknek köze van a sporthoz, bár az utóbbi időben a tüdőbetegségem miatt, sokan elmaradtak a klubomból.

- Csúnya. Ne használja azt a szót, hogy tüdőbetegség. Tbc. - Pajkosan a szemébe nevetett. - Legalább a hangzása legyen szebb.

Fekete nejlonasztyrát az éjjeliszekrényre rakta. Gondosan kipakolt belőle, majd az üres sztyrát lezseren a férje ágya végébe dobta.

- Ön... - húzta a szót zavartan Kazi, ugyanis nem tudta, hogyan szólítsa az igen szépasszonyt, végül Sándor segítette ki.

- Szólítsd Rozinának. Rózsának hívják, mi Rozinának becézzük.

- Apuka találta ki. A férjem kezdetben idegenkedett tőle: Rozálnak, Rózinak becézett. - Hirtelen hangsúlyt váltva ismét Kazira mosolygott. - Nem gondoltam, hogy ennyire híres ember lesz egyszer a férjem szobatársa.

- Barátja - javította ki a férje.

- Híres ember! - élcelődött önirónikusan Kazi. - Szép helyen fekszem. A táj egyenesen lenyűgöző, a szobatársaim, miegymás. Ugye nem veszed sértésnek Sándor, ha mégis ezt mondom: inkább soha, de soha ne találkoztunk volna, vagy ne itt ismerkedtünk volna meg?

Mialatt beszélt a szépasszony, kutatón végigböngészte ragyogón mélykék szemeivel. Kazi önkéntelen megremegett: Micsoda szemek!

S az a mélyen szántó csábos pillantás, meg azok a színes fények, amelyek a kifejezetten bájos, tiszta arcán ültek! Az a hamvas bőr azon a márványba vésett szép fejen! Valósággal szédült.

- Biztosan nem súlyos. Semmi, semmi sem látszik meg magán. Betegség? Ah! - Mintegy összehasonlításként végigtapogatta a férjét elborult tekintetével.

- Nem úgy, mint az én férjem! Száznolcvan centi magas, és hatvan kiló.

- Már csak ötvenhat - kesergett Sándor.

- Állandóan fogy és fogy - csóváltgatta a fejét Rozina, majd, mintha erről jutott volna eszébe, hirtelen elkapta a férje kezét. - Húsleveszt hoztam, és sült csirkét. Étvágyad?

A férje fanyarul félrehúzott szája széle sarkába fojtotta a szót. Rozina tekintete kétségbeesetté vált, szinte könnyölgön szólt rá Kazira.

- Mondja neki, hogy egyen! - Süteményt tartott a kezében. Kazi felé nyújtotta. - Kóstolja meg! Nem én sütöttem, anyukámtól kaptam.

- Köszönöm szépen, nem vagyok különösebben édesszájú.

- Anyuka süteményéből én is eszem - szólt közbe Sándor.

- A levest és a húst is ő készítette.

- Elteszem estére.

- A leves még meleg, hamarosan kihűl. Légy szíves! - könnyögtött.

- Később eszem meg. Ha kihűl, majd megmelegíti a nővérke.

Kazi, mialatt a szépasszony az éjjeliszekrény körül forgolódott, szüntelenül őt leste. Rozina, mivel titokban ő is oda-odasandított, régen észrevette a férfi őszinte hódolatát. Olykor-olykor akaratlanul is összeakadt a tekintetük, ám az asszony, mintha csak véletlenül történt volna, minden egyes alkalommal elkapta a fejét. Csak az egyre kapkodóbb mozdulataiból érződött a testét-lelkét felbirizgáló zavara, amelyet valószínűleg a férfi feltűnő bámulása váltott ki. Végül teljesen hátat fordított neki.

Sándor felvette az éjjeliszekrényre rakott süteményes papírtálcát és Kazi elé tartotta.

- Parancsolj! Legalább kóstold meg!

Az kivett egyet a mogyorókrémrel töltött piskótából aztán felállt.

- Nem zavarlak tovább benneteket. - Beleharapott a süteménybe.

- Miért zavarnál? Ülj nyugodtan vissza! - szólt rá Sándor.
Kazi azonban hajthatatlan maradt.

- Kezét csókolom Rozina. A süteményt köszönöm szépen.

Az asszony váratlanul rámosolygott. Mosolya, legalábbis a férfi szemében, többnek tűnt egyszerű udvariasságnál. Némi kihívás lapangott a képzeletbeli, eltakart csipkefüggönyök mögött.

- Miért nem marad még? - hangja viszont, az előbbi szíves mosolyával ellentétben, inkább taszította, mint vonzotta. Mintha könyörgött volna: Menjen el! Nagyon kérem!

Kazi máris odáblépett.

- Ha mégis kiszalad valaki a régi sporttársaim közül, amint az előbb megkértelek Sándor, küldd utánam őt vagy őket, légy szíves! A hársfa alatt leszek. Tudod, ahol találkozni szoktam velük.

- Férfit vagy nőt vár? - élcelődött meglepően Rozina, amely nagyon váratlanul érte a férfit, nem is tudott azonnal válaszolni.

- Ha valaki, az csak férfi lehet - rebegte valamivel később válaszként az.

- Nocsak, senkinek sem udvarol?

- Nekem csak egy szerelmem volt eddig, a sport. - Miért emelte ki azt a szót, hogy eddig, és a folytatás is mennyire furcsára sikeredett!
- Látja, az is hűtlenné vált hozzám. Most facér vagyok.

Meghajolt és tovább ment.

- És Buttler baronesse? - nevetett utána kajánul Sándor.

- Óh, szép gyerekkor! - mosolyodott el némi nosztalgiával Kazi. - Porszemecske voltam, ő a felhők között röpködő... elérhetetlen, színes luftballon.

Sándor mesélni kezdett a feleségének. Kazi azonban, mivel már az ajtó előtt járt, csak gyaníthatta, hogy a baronesséről.

A lépcsőház felé tartott, ám mielőtt odaért volna, néhány szót váltott Margó nővérrel. Éppen indult lefelé, amikor legnagyobb ámulatára, mert azonnal felismerte a hangjáról, Rozina utána szólt. Csodálkozva fordult meg, nézett fel a szépasszonyra. A korlátnál állt, kezében poharat szorongatott, nyilván azzal az ürüggyel jött utána, hogy teáért megy a nővérszobába.

- Megkérhetem valamire? - nemcsak a hangja, a szemei is lihegték.

- Tessék! - Kazi feljebb lépett, egészen melléje.

- Ha valami történné a férjemmel... Nagyon beteg szegény, legyen szíves..., telefonáljon! A telefonszámomat Sándor az éjjeliszekrénye fiókjában tartja. Egyébként a főpostánál dolgozom, fent a Krisztina körúton.

Szomorún, letört nézéssel forgatta a poharát a kezében, mígnem újra a férfi szemébe fúrta csábos tekintetét, mire annak idegrendszerét önkéntelenül kellemes bizsergés járta át: Micsoda szemek, és azaz arc! Leküzdhetetlen vágyat érzett, hogy megsimogassa, miközben válaszolt:

- Csak azért nem vágom rá, hogy nagyon szívesen, mivel... Ah, szegény Sándor!

- És ha..., mondjuk, közbejönne valami, fel kellene hívnom, kérhetném magát a telefonhoz? Ő ugyanis, lassan jár, a nővérszoba pedig hátul van, lassan jár, sokára ér oda.

Kazi kihívó szemezés közben bólintott rá, amin ő lepődött meg a legjobban. Az asszony el akart rohanni, valami azonban, mint neki-rugaszkodott madarat a törött szárnya, visszafogta. Fejét lehajtotta, és néma évődéssel forgatta tovább hosszú, vékony ujjai között a poharát. Végül, mintha menekülne előle, Kazi ebben az egyben egészen megbizonyosodott, hirtelen megfordult.

- Köszönöm - s menekülésszerűn elfutott.

Kazi addig nézett utána, amíg teljesen el nem tűnt a szemei elől: Futott! Miért futott, amikor elég lett volna sietnie is? Szívét, mialatt elindult, jóleső melegség járta át... A győztesek magabiztos lépteivel ment ki a kapun, mintha távolabb a győzelmi dobogó legfelső foka várná. Ám néhány lépés után, a friss levegő, amely arcul csapta, rá-döbbsentette: Rozina férjes asszony, ráadásul a barátja felesége. Tehát méhkasba vájkál. Mégis, már jóval bent járt az erdőben, gondolatainak antennáin kisugárzott érzései, még mindig az előbbi gyönyörű asszony körül hullámoztak.

Jóval több mint egy hónapja feküdt a szanatóriumban, mégis csak most ismerte meg ezt a gyönyörű teremtet. Pedig látta, igaz csak távolról, mégis azonnal megragadta, s ő rájött: ez nem asszony, hanem

gyémántragyogás a rátűző napban, szembe. Hogy nem vakította el végleg, annak tudta be, hogy eddig elkerülte.

Most azonban teljesen elvakította.

Az egyik útszéli padon Bódy Piroska ült, szokása szerint egyedül. A légiesen széplány hódolói, amióta Szántó Istvánnal járt, sorban elmaradoztak. Kazi az ebédlőből ismerte, ugyanis Piroska a szomszédos asztalnál ült. Szántó Istvánnal több ízben, egyszer-egyszer hosszabban elbeszélgetett. Azt is tudta róla, hogy azelőtt, mielőtt a „B” pavilonban külön szobát nem kapott, az „A” pavilonban feküdt a mellettük lévő kórteremben, de Piroskának csak köszönt.

A kölcsönös, szokásos üdvözlések után, minden bevezetés, kérdés nélkül, hogy leülhet-e, melléje telepedett a padra.

- Vár valakit, Piroska? - Felállt. - Egyébként Dobos Kázmér vagyok. Bocsássa meg, hogy csak úgy maga mellé települtem. Megengedi...

Miközben kezet fogtak Piroska jóízűn felnevetett.

- Nyugodtan. Egyébként vidéki lány vagyok. Havonta egyszer, ha meglátogatnak. Fél éve fekszem bent, lassan mindenki megunja az idejárogatást.

Dobos Kázmér, előbbi feldobott érzései, mint aki ivott, vagy legalábbis jól bekávézott, valósággal táncot jártak feszülő idegrendszerének élein. Maga is elcsodálkozott bátorságán. Sosem tett volna ilyet. Mindig a nők kezdtek ki vele, s nem fordítva.

Piroskát akaratlanul Rozínával hasonlította össze. Az: a maga pompájában nyíló rózsaszál, ez: temetői krizantém. Az: metszett üvegbe csiszolt gyémánt ezerszínű csillogása, emez: koporsó ragyogása gyertyafényben. Az: maga a tavaszi virágos rét, ez: szépen feldíszített halottak napi temető. A rákent kölnit, bőrének sajátos illatát..., mindent elnyomott a lényéből kiáradó kriptaszag. Nem tehetett róla: az élő, ez halott. Igen... igen, Piroskán minden halott. Szépsége holt-szépség. Mind a két nő szép, mégis óriási különbség van közöttük.

Gyerekkorának egyik régen elfelejtett epizódja jutott eszébe. Húsvéthétfőn locsolkodni ment. Valamennyi lányos házhoz betért. Nőgrádgárdony kis község, ahol mindenki ismerte egymást. Az egyik he-

lyen, ahová ő kirobbanó jókedvvel bevágódott az ajtón, kisírt szemű fiatalasszony fogadta.

- Zsóka? - ütközött meg.

A fiatalasszony szó nélkül megragadta a kezét, és a szobába vezette.

- Nézd!

- A kis Zsóka, fehér csipkés, menyasszonyi ruhában feküdt a ravalán. Úgy nézett ki, mint egy szépen felöltöztetett hajas baba. A torokgyík végzett vele..

Hogy miért gondolt most rá azt tudta, viszont, hogy miként jutott eszébe ez a régen elfelejtett esemény, amikor annyi, de annyi minden történt azóta vele, ezen a fejét törte.

Gondolatainak zűrzavaros ömlengését Piroska zavarta meg.

- Maga sem valami bőbeszédű férfi. Én valahogyan másként ismerem a sportolókat - jelentette be a szép nők magabiztosságával. - Miért ennyire hallgató? Az ebédelőben sem igen beszélget.

- Elgondolkoztam valamin.

- Kislány?

- Nő, de nem lány.

- Ah, férjes asszony?

- Nem... nem! - tiltakozott, maga sem tudta miért ennyire hevesen s késve, talán, mivel Rozinának a férje az ő barátja is.

- Csak nem elvált asszony? - kacérkodott tovább Piroska.

Kazi, csak azért bólintott rá, hogy ne faggassa tovább, mert nem mindegy az neki, hogy ki.

- Maga, ha jól tudom, műtét előtt áll? - terelte a szót másra, hogy ne kérdezze meg: kitől hallotta, ezt is hozzátette: - Szántó Pista mondta.

Piroska szép arcát, e név hallatán a gyűlölet bős, tarjagos felhői valósággal betakarták. Nem is felelt azonnal. Kazi már sürgetni akarta, amikor végre megszólalt:

- Mellhártya leválasztás lesz, ugyanis ezentúl tölteni fognak.

A sétaúton Tímár Ferkó alakja tűnt fel. Szokásától eltérően egyedül sétált, s amint ilyenkor szokta: valószínű meditált. Kazi azonnal feléje intett a fejével, mire ő kíváncsian melléjük tipeggett.

- Szobatársam s barátom! - mutatta be a lánynak, aki automatikus mozdulatok kíséretében, anélkül hogy felállt volna, a kezét nyújtotta.

Kezet fogtak, s kölcsönösen bemutatkoztak egymásnak.

- Beszélgessenek! Én továbbmegyek. - Azzal választ sem várva, tudatosan faképnél hagyta őket.

A nap sütött. A hatalmas, ősi fák árnyai a fűben hemperegtek. A fák alá besűrődő fények most sokkal színesebbeknek tündek, mint a szabadban pompázók.

2.

Rozina dúdolt. Mostanában ritkán dúdolt. A férje gyorsan romló állapotba vont sötét felhőt a jókedvére. Dúdolt és takarított. A szokásos szombat délutáni porolást, parkettakefélést, szőnyegrázást... végezte, és összekészítette a szennyes ruhákat is. Egy nagy rongyzsákba gyömöszölte, a hóra alá szorította, és már rohant is lefelé a lépcsőkön az anyjához, aki főzött és mosott rájuk.

A kifejezetten romantikus - alpesi típusú -, Völgy utcai családi házban, három család lakott. Ő és a férje fent a padlástérben, amelyhez nagy, fedett erkély is tartozott. A mesterin díszített kovácsoltvas korláttól gyönyörű kilátás nyílt a közeli hegyekre, az alattuk csörgedező patakra, és a ház melletti szépen karbantartott parkra. A földszinten - két szoba összkomfortban - a szülei laktak. Közvetlenül mellettük - neki már csak egyetlen szoba jutott -, felnőtt lánytestvére: Teca.

Rozina átadta anyjának a zsákot, majd a nyitott ablakhoz futott. Már előzőleg észrevett valakit a parkban, most jobban megnézte.

- Jé! - csodálkozott rövid, megütköző szemlélődése után: Sándor, mert nem mondta, amikor nemrégén nála járt, hogy hazajön. Az ajtóhoz rohant.

- Sándor jön! - szólt vissza ez alatt az anyjának. - Úgy látszik hazahozták. Később visszajövök!

A férje elé futott. Átkarolta a nyakát, és arcon csókolta.

- Kiengedtek? - csilingelt a hangja, a szeme csillogott.

- Nem, a bacilyukon szöktem ki - tréfálkozott Sándor.

- Te? Na nem!

- Csak vicceltem, reggel megyek vissza.

A szanatóriumból a betegeket - állapotuktól függően - gyakran kiengedték. Sokan engedély nélkül is kiszöktek a drótkerítésen vágott, vagy felcibált „bacilyukon”, azonban ők csak néhány óráig, esetleg fél napig maradhattak kint, mert kezelésekre s a délutáni csendes kúrákra feltétlenül vissza kellett szökniük, másként menthetetlenül felfedezték volna őket.

Rozina a férjébe karolt, és az észrevehetőn legyengült férfit a bejárat ajtó felé vezette. Eközben hozzábújt, és tovább csivített:

- De jó..., de jó!

Sándor néhány lépés után megállt, és köhécselni kezdett.

- Látod, egyre jobban fulladok! - Elővette a papír zsebkendőjét. - Ez a sok köhögés sem tetszik nekem!

Finoman félre fordult, és amit előbb felköhögött beleköpte, és zsebre dugta.

- Elfáradtál. Fent lepihensz. Gyere!

Tovább húzta, ám nem jutott messzire, mert Rozina anyja is kisietett, és eléjük állva üdvözölte a vejét. Sándor ugyanis vő volt, itt minden a Rozina szüleié.

- Isten hozott! Hogy vagy? Régen láttalak.

- Nem a legjobban - tárta szét a kezét. - Éppen panaszkodtam Rozinának. Fulladok, és sokat köpködök.

- Mindig elmondja: mi van veled. - Részvételtjes fejcsóválgatás közepette nézte a vejét. - Ezért nem is megyünk olyan gyakran. Ámbár, ha akarod sűrűbben meglátogatunk!

- Nagyon kedvesek, de mind a ketten dolgoznak, és itt van ez a nagy park is! - Lassan körbeforgatta a fejét. - Nagyon szép. Ez a rengeteg virágágy! Meg apus rózsái is gyönyörűek! Előbb végignéztam néhányat...

- Nem vettelek észre fentről - mentegetődzött Rozina, egyetlen pillanatra sem engedve el a férje karját.

Az anyós, miután befejezte a veje szemrevételezését odébb lépett.

- Menjetek fel, s beszélgetsetek! Később én is felnézek hozzátok!

Sándor eleinte minden harmadik lépcsőnél megállt, de a végén már annyira fulladt s köpködött, hogy valamennyi további lépcső után meg kellett állnia, pihennie néhány másodpercig.

- Látod, mennyire fulladok! - hörögte tompa, sípoló hangon, miután beléptek a szobába. Az ajtófélfának dőlt s lihegett. - Nagyon el vagyok keseredve.

- Ül le! - Rozina előzékenyen a rekamiéhoz vezette. - Le is dőlhetsz! Pihenj! Gyógyszer?

- Semmi, már semmi sem segít rajtam.

- Étvágyad? - kapaszkodott a remény utolsó szalmaszálába a kétségbeesett asszony.

- Kétféle étvágygerjesztőt szedek, melléjük Polybé és B-12-es injekciókat kapok.

- Hozok húst! Gyenge bárányhús. A Krisztina körúton kaptam. Nemrégén sütöttem meg. Előzőleg páclében puhítottam: porhanyós, ízletes. Sütés közben fokhagymás zsírral locsolgattam, gondolva beviszem neked. Akkorra jobban átérík, viszont már most is finom, omlás és szaftos.

Rohanni akart. Sándor azonban elkapta a kezét, és visszahúzta.

- Hagyd! Semmi de semmi étvágyam nincs.

- Teát... száraz süteménnyel! - Melléje ült, szinte könyörögve lesett a szemébe.

- Köszönöm, majd később!

Sándor szeme a rekamién heverő könyvre tévedt. Rozina a tekintetével követte.

- Regény. Esténként olvasom.

- Jó legalább?

- Kiváló altató - tréfálkozott az asszony. - Többet ér, mint a leghatásosabb gyógyszer. - A férje vállára hajtotta a fejét, és tovább erőltette a nevetését. - Nem értem, miért nem adják receptre, tizenöt százalékos térítéssel. Számítsd ki mennyivel olcsóbb lenne!

Erősen érződött a hangján: csak azért humorizál, hogy felvidítsa a férjét.

Sándor kigombolta a zakóját.

- Melegem van, levetem.

- A hibás hőszigetelés miatt... - Mivel a férje mondani akart valamit, a végét elharapta. - Bocsáss meg!

Segített a férjének levetni a zakóját, amelyet a legközelebbi kárpirozott szék karjára akasztott. Sándor csak azután szólalt meg, miután visszaült a helyére.

- Nem leszek jobban - robbantak a szavai fülsiketítőn, holott csak suttogott.

- Ne beszélj ilyeneket! - kérlelte. Megsimogatta az arcát, s a kezét szorongatta. - Egyszer már megbeszéltük: nem adjuk fel a reményt. Érted?

- Nem hallgathatom el előtted tovább az igazságot. Feladtam. Minden reményt feladtam, Rózi.

- Kétszeresen vétkezel. Magad ellen s ellenem. A feleséged ellen, akinek örök hűséget esküdtél!

- Nem megy, hiába erőlködünk: az orvosok s én! Végem van. Ez a nyers igazság!

- De hiszen ez borzasztó!

- Az igazság olykor borzasztó is lehet, Rózi!

Az asszony hevesen átölelte.

- Nem, nem engedlek meghalni! - suttogta szenvedélytől átizzottan. Csendes sírás fojtogatta, hogy ki ne törjön a férje bő ingébe fúrta a fejét s hallgatott. Sokáig küszködött, mire végre legyűrte a fájdalmát. Szép, szabályos babaarca összegyűrődött, szemei a rátörő kétségbeesésétől beestek, tekintete tovább riadozott. Magára erőltetett önfelegyelemmel csüngött a férje arcán egy ideig, aztán tovább beszélt:

- Tudod, mennyire rossz a tető szigetelése. Ilyenkor átengedi a meleget, néha úgy süt, mintha csupasz cserepek lennének a fejem fölött, télen pedig... Emlékszel, mennyit fűtöttünk, mégsem éreztünk meleget., sőt, olykor-olykor fáztunk - Mosolyt erőltetett az arcára. - Készítsd el a tervet!

- Tervet, én? - hüledezett a férfi.

- Csak az elképzelésedet rögzítsd. Vázlatosan...

- És minek az a terv?

- Átépítjük a tetőteret.

- Eddig nem szóltál róla.

- Meglepetésnek szánta apus, ugyanis teljesen ő fedezi a költségeket. Teca meg én csak kezesek leszünk az OTP-nél.

- Hogyan derült ki?

- Tegnap, éppen akkor ment el a mérnök, amikor hazaérkeztem. - Könyörgőn rakta össze a két kezét, s rámosolygott a férjére. - Elkészíted? Az alapterület adott. Lenne egy konyhánk, mondjuk a jelenlegi főzőfülke helyén. Spájz, vagy legyen inkább két kis szobánk?

Természetesen ez a bővítés a jelenlegi erkély rovására történne, ám egy kicsinyke az is maradjon!

Sándor közbe akart szólni, Rozina azonban gyors folytatásával le-torkolta:

- A ház jelenlegi tervrajzát tegnap ideadta apus. Az asztalon van. Arról láthatod, ha megnézed majd, hová kell helyezni a falakat, mert alul semmi sem változna.

- A tetőszigetelés?

- Meg lehet oldani, állította a mérnök, ha engedünk valamit ebből az eredeti tiroli jellegből. Nos?

- Nem, ne kezdjünk bele! - motyogta. - Várjuk meg a sorsom alakulását!

- Meggyógyulsz, és kész! Elhisszük, akarjuk, akkor pedig így lesz! Vallásosak vagyunk, te főleg az vagy. Isten megsegít...

- Az akarat és a lehetőség két dolog, Rózi. Istent meg semmire sem kényszeríthetjük.

Rozina miközben éles tiltakozással rázta a fejét, szorongva lesett fel a férjére.

- Ha én kérek, ha szépen megkérek, akkor sem készíted el?

- Akkor igen.

- Látod, ennek örülök - ragyogott fel a gyönyörű nő hangja, miközben szeleburdin arcon csókolta a férjét. - Csak a vázlatot az elképzelésünkről, a többit a mérnök készíti el! És meggyógyulsz! Érted?

Ismét a férje mellé simult. Egy ideig dédelgette, majd felemelte a fejét, és minden átmenet nélkül, mintha csak véletlenül, honnét s miről jutott volna eszébe, megjegyezte:

- Te..., tudod az a férfi, akit legutóbb bemutatnál, kint a szaniban...

Sándor kissé megütközéssel bámulta.

- A barátom s híres sportoló. Már mindent elmeséltem róla, amit tudok.

- Persze... persze! Csakhogy én azt kérdezem, ha engeded befejeznem...

- Bocsáss meg!

- Valamelyik újságban azt olvastam, hogy gyerekkorában sántított.

- Így van.

- Látod, mit tesz az akarat! Csodákra képes. Nagyon beteg?
 - Nem sportolhat tovább, az már biztos. Viszont ő akkor is megél. Jogot tanul, és rengeteg megtakarított pénze van. - Merőn belefúrta a szemét. - Nem értem, miért kérdezed ezeket, amikor mindezeket tudod.

Rozina nem felelt. Sándor megfogta az állát és kényszerítette, hogy a szemébe nézzen.

- Nagyon megnézett a múltkor, csak nem tetszik neked is?
 - Féltékeny vagy? - duzzogón belecsípett az arcába.
 - Nagyon megértjük egymást. Mindent elmesélünk, megbeszélünk. Ha akarsz, a legközelebbi kimenőmon meghívhatom ide. Egyébként már ő is érdeklődött felőled.

- Ugyan! - duzzogott tovább a felesége. - Példaképpül állítottam eléd az akaraterejét.

- Bocsáss meg. - A szájához emelte a felesége kezét, és megcsókolta. - Beteg vagyok s érzékeny.

Rozina most hazudott, mert igenis nem véletlenül kérdezősködött. Azóta a különös bemutatkozásuk óta, ha nem is sokat, de a kelletténél jóval többet gondolt, a csinos, az erős fiatalemberre. Azt az előbb említett újságot is - még jó, hogy a férje nem kérdezett rá - a barátnőtől kapta, akiknek oly lelkendezően mesélt Dobos Kázmérről. Furdalta is miatta eleget a lelkiismerete! A kirobbanó öröme, a körülrajongása, a szokásosnál odaadóbb törődése..., amellyel körülvette a férjét, mind ezért történt, hogy elfojtsa az egyre jobban és jobban burjánzó, a férje mellett eddig soha nem észlelt másik férfi iránti érzelmeinek a csíráját.

Csinos, erős, híres férfi, ám tüdőbeteg! Nem törődött vele, holott mennyi csinos, gazdag, egészséges férfi csapkodta körülötte a szezlet!

- Ha nem nevetsz ki, súgok valamit - bújt a férjéhez, kissé hebehurgyan az előbbieik hevében.

- Súgd!

- Szeretlek. - Behunyta a szemét, száját csókra csücsörítette. Ez is a miatt a férfi miatt történt, mint most minden!

A férje megcsókolta. Nem tapasztotta rá az ajkát, éppen csak hozzáért, mert Sándor, mint afféle öntudatos tüdőbeteg, a lehető legmi-

nimálisabbra csökkentette a fertőzés lehetőségét. Viszont a felesége semmivel sem törődve, szorosan belekapaszkodott a férje nyakába, és magával húzta le a rekamiéra, ahol érzéken, szeretkezésre csábítón tovább csókolgatta, mígnem Sándor gyengéden eltolta magától, s a díszpárnára hajtotta le a fejét.

- Valamit még el kell mondanom neked Rózi!

Rozina szorosan melléje bújva hallgatta. A ruhája felcsúszott, mind a két combja fölé kilátszott. Sándor odanyúlt és megsimogatta, előbb az egyiket, utána a másikat. A térdénél állt meg a keze. Rozina le akarta cibálni magáról a ruháját, utána segíteni Sándornak a vetkőzésében, ám annak előbbi titokzatos hangsúlya teljesen megdermesztette, ezért visszafojtott lélegzettel, némi rossz előérzettel, megdermedő ábrázattal várta a folytatást.

- Áldom a sorsomat s Istent, hogy ilyen ragyogón szép, mit szép: gyönyörű s hűséges nővel hozott össze, amiért a végtelenségig irigyelt emberré váltam a férfitársaim előtt. - Kissé elbizonytalanodott, végül kinyögte: - Mi nem szeretkezhetünk többé, Rózi!

- Miért? - riadt meg az asszony. Szíve hangosan vert, melle megemelkedett, a sírás kínozza. - Mikor is..., négy hete jártál itthon. Akkor még...

- Száznyolcvankét centi magas vagyok - fojtotta bele a szót a férje. A súlyom..., megint két kilót fogytam.

- Már csak ötvennégy kiló vagy? Ettől még..., vagy kifárasztott a hosszú út?

- Nem vagyok többé férfi.

Elengedte magát. Rozina karján a ruha átnedvesedett a férje lecsurgó könnycseppjeitől. Mély részvéttel rálesett, majd zsebkendőt kértett, hogy letörölje vele annak a könnyeit.

- Nyugodj meg! - vigasztalta eközben. Arcát a férje homlokához szorította. - Ezentúl az emlékeinkből élünk.

- Te huszonnyolc évesen, én harmincan?

- Téged ezentúl nem érdekelnék a nők. Én is megleszek férfi nélkül!

- Nem általában a nőkről s a férfiakról van szó! Rólad és rólam.

- Olyan jó volt veled együtt - érzelmősködött a szépasszony -, még úgy is, amint az utóbbi időben szeretkeztünk: Engem féltve papírszalvétát tettél a szádra... Gyönyörű éveket töltöttünk el a boldogság legmagasabb fokain lebegőn.

- Vége - lehelte Sándor a zsebkendőjébe, amelyet, miután a felesége letörölgette azzal a könnyeit, azóta végig a száján tartott, mint máskor a papírvattát szokta. - Vége, mindennek vége, Rózi!

A szép s fiatalasszony a férje szájára tapasztotta a tenyerét.

- Ne... ne! Hallgass!

Visszacsúszott melléje, s elcsitulva rendezgette felbolydult érzéseit. Néhány perc után a férje elaludt. Az egyenletes szuszogásából jött rá, hogy alszik. Felkelt, és visszanézett a férjére.

Szegény, szegény Sándorom!

Alig simogatta le az összegyűrődött szoknyáját, kintről zörgést hallott. Gyorsan megfordult, és kapkodón kisietett.

- Pszt! - figyelmeztette az anyját, mutatóujját a szájához szorítva. - Sándor alszik.

Az anyja nyakába borult s elsírta magát.

Kint a fény kialvóban szendergett. A parkból szöcskeciripelés, a patak felől békakuruttyolás szaggatta szét a letelepedni készülő estét. Az erdőből mindenén átható madárfütty tett ezernyi, hangos pontot rá.

* * *

Bódy Piroskát megoperálták. A műtét utáni negyedik napon felkelhetett, két hétre rá visszakerült az osztályára. Azóta rendszeresen levegővel töltötték a mellkasát - nyomatták össze tüdeje egy részét -, hogy a gyógyulását elősegítve pihentessék a működését.

Tímár Ferenc, minden egyes napon meglátogatta a sebészen, ugyanis, amióta Dobos Kázmér „összehozta” őket rendszeresen találkoztak.

Kapcsolatuk barátin meghittnek és őszintének bizonyult.

Amióta Piroska visszakerült az osztályára, a kör alakú társalgó, egzotikus pálmafája alatt találkoztak. Nyáron nem sokan tartózkodtak a

társalgóban. Aki tehette kiment a parkba, vagy a szanatóriumot övező erdőkbe, ahol óriási, ősi tölgyfákkal teletűzdelt fenyvesek ontották a tüdőbetegek részére létfontosságú, ózondús levegőt. Emellett, ezek az erdők a maguk eredetiségében romantikus környezetet teremtettek a számukra.

- Ferkó! - kérte Piroska azonnal, mihelyt a fiatalember a megszo-
kott helyükhöz ért, ahol ő már várta. - Nem kísérne ki a parkba?

Ő, mint feltüzesedett gúnár körülhápogta, körültyogta.

- Ezer örömmel, de...?

- Megengedték - nyafogta közbe Piroska az elkényeztetett gyerekek hangján.

- Jó. Akkor, ha nem esik neheze, karoljon belém, kivezetem a parkba!

- Vezetni? Ugyan! - kacagott fel Piroska. - Akár futhatnék is.

- No... no! Töltik. Akit pedig töltenek, ne viháncoljon! - Kioktatón emelte fel a mutatóujját, amely igen murisnak tűnt. Piroska, ha a nevetését visszatarthatta is, a mosolyát nem.

- Több mint három hete operáltak, azóta...

- Az oldalbordái - fojtotta bele a szót Ferkó -, amelyeket elmesztetek, azt hiszi összeforrtak már?

Piroska válasz nélkül előreindult. Ferkó, két kezével minden pillanatban készen a segítségre, murisnak tűnő látványt nyújtva követte. A széplány kint várakozón lesett fel a csinos, a magas, a szőke fiatal-
emberre.

- Fel az erdőbe, vagy inkább le a parkba?

- A legközelebbi helyre. Ide a parkba! - Megfenyegette. - Nagyon vigyázva, lassan!

- Úgy bánik velem, mintha... - Ferkóra mosolygott, és pajkosan megfenyegette. - Maga túl elkényeztet engem - enyelegte átmelegedett nézéssel s hangon.

Ferkó válasz helyett vakmerőn belekarolt, és a legközelebbi padhoz vezette.

- Ez megfelel?

Piroska szó nélkül leült. Arcát a nap felé tartotta. Testét jóleső érzésekkel elernyesztette.

- Ez a nap, a sok virág! Ez az édes illat! - Mély lélegzetet vett. - Ez a jó levegő! Sétálunk később?

- Amint akarja.

- Úgy beszél, mintha rajtam múlna.

- Magával a világ végére is elsétálgatnék.

- Ezelőtt nem mondott ilyen közhelyeket nekem.

- Nevezze, aminek akarja: giccsnek, blódségnek, másnak. Én mindenestre komolyan gondoltam. - Cipőjének orrával lyukat vájt a földbe, aztán visszatologatta a kitúrt földet, és elsimogatta a talpával.

- Régen szeretnék beszélni magával... - elhallgatott. Tovább simogatta talpával a földet. A kavicsokat külön-külön a földbe veregette.

- Miért húzza ennyire sokáig - sürgette meg a nő -, amit egyetlen szóval is ki lehet mondani? - Szavai mindezek ellenére, annyira zordnak tűntek, hogy akár egy kisebb nyakon ötéssel is felértek. Semmi odaadás, érzelmekkel feltöltött elernyedtség..., amitől Ferkó némileg lehiggadt. - Mindennap találkozunk, órákig beszélgetünk, maga mégis elhallgat valamit? - Nem enyelgett, inkább cukkolta, majd előbbi szavaival ellentétben - mert a filozofikus beállítottságú fiatalember szerint, már csak ilyenek a nők! - előbbtől eltérően, biztaton Ferkóra mosolygott.

Aki előbb egy nagyot nyelt, csak azután folytatta:

- Több mint egy hónapja ismerjük egymást.

- Ismerni és megismerni szerintem nagy különbség. - Újra rámosolygott. - Azért csak folytassa!

- Szerintem azonos hullámhosszon gondolkozunk, és kiválóan megértjük egymást. Maga rendes, tisztességes, szolid nő. Én sem vagyok, teszem azt nőcsábász. A magunk nemében tehát mind a ketten erkölcsösek vagyunk. Én például a szó szoros értelmében belső kényszert érzek a jó cselekedetekre...

Piroska kihasználva a rövid szünetet, amelyet a férfi tartott, közbevágott:

- Az erkölcs csak akkor harmonikus, ha összhang van az egyén adottsága és cselekedetei között.

- Tehát - vette vissza a szót Ferkó, hogy összefoglalja mindazt, amit kölcsönösen elmondtak egymásnak -, nemcsak érezni kell: ten-

ni, erkölcsösen élni, mindezt harmonikusan az egyéni adottságainkkal. Se túl sokat, se túl keveset, mivel a túlzások bigottsághoz vezetnek, a kevés erkölcs pedig, erkölcstelenséghez. Így van?

- Mégis igaza volt előbb. - Tenyerét a fiatalember keze fejére rakta. - Mi tényleg megértjük egymást. - Ferkó arcán hálás mosoly suhant át. Piroska kissé incselkedően rámosolygott. - Vajon, nemcsak mondja-e?

- Ami azt illeti, nem vagyok a visszataszításig erkölcsös. Magyarul bigott. Ami szép, az szép. A szépet mindig megcsodáltam. Akkor is, ha netán nem virág volt az, hanem nő. Margó nővért is azért kerülgettem valamikor. Igen... igen, most már tudom: csupán azért került az utamba...

Piroska, hogy elejét vegye egy hosszabb eszmefuttatásnak gyorsan közbevágott:

- Egyszer már mesélt róla.

- De azt még nem vallottam be: ő javasolta nekem, hogy magának udvaroljak.

- Ezért kezdett ki velem? - Nagy szemgolyói kerekre tágultak, szép arcán őszinte megütközés borongott.

- Nem... nem! - tiltakozott hevesen a fiatalember, miközben megfogta a lány kezét és megszorította. - Szeretem magát Piroska. Legyen a feleségem!

- Nem is sejtettem, hogy maga ennyire rámenős! - kacagott fel a lány. - Ha gépkocsivezető lenne, azt mondanám: megszokta a sebességet, de így! Nem korai még ez, Ferkó?

- Kigúnyolsz? - A szájára ütött. - Pardon tegeztem.

- Nyugodtan tegeződhetünk. - Piroska szemei a távolba révedtek. - Amint maga... Bocsánat, te sem mondtál el nekem mindent, úgy én is adós vagyok egy szomorú vallomással. Pedig, de sokat beszélünk róluk! Te Margó nővérrel, én Istvánról. Nos, egyszer becsalt a szobájába - külön szobája volt -, hogy közölje velem... Tudod, meséltem már róla! Szóval én... - Szája kiszáradt, ajkával olyan mozdulatokat csinált, mintha szét akarná kenni a nem létező rúzsát. - Az övé lettem. Nagyon kellemetlen erről beszélnem, pontosan neked, de hát egyszer csak el kellett mondanom. Mikor máskor, ha nem most? És még valami. Én nagybeteg nő vagyok. Mind a két tüdőm beteg. Az

egyik lebenyemen nyitott kaverna van. Ezt töltik most. A másikon bekocsonyásodott a góc. Lassan egy éve fekszem itt, javulás semmi. Én... nem szülhetek.

A sírásával küszködött s hallgatott. Ferkó még az előbb elengedte a kezét, most újra megfogta.

- Tudod, mit válaszolok én ezekre: Istvánokra, meg Margókra? - Piroska kérdően emelte feléje lekókadtt tekintetét. Szép, tiszta arcára a ború sötét fellegei mély barázdákat szántottak. - Legyél a feleségem!

- Szóval így is, ezek után is elfogadsz?

- El - simogatta meg a lány kezét.

- Azért várjunk még ezzel, Ferkó!

- Mi mindig várunk valamire, vagy valakire. Maga az élet is egy nagy várakozás. Éppen ezért, legalább a felesleges, az elkerülhető várakozásokat küszöböljük ki az életünkből! Ne húzzuk, ne odázzuk el tovább az időt, amely úgyis olyan, de olyan gyorsan elrohan! A felesleges várakozás könnyen értelmetlenné teheti az életünket, amely csupán hullócsillag pillanatnyi felvillanása az örök körforgásban.

A földet rugdalta, mialatt folytatta:

- Ami történt, az mind azért történt, hogy létrejöjjön ez a találkozás, a mi kettőnk egymásra lelése. Tehát mindennek úgy kellett történnie, amint történt.

- Fatalista vagy?

- Materialista vagyok... - mint, akit váratlanul megzavartak elhallgatott.

Piroska visszahúzta a kezét. A pad támlájának dőlt. Mialatt beszélt nagy szemeit a fiatalemberbe fúrta.

- Azt, hogy járunk előbb együtt, nem mondhatom, hiszen minden nap meglátogatsz. Ilyenkor órákig elbeszélgetünk, amelynek során elég jól megismertük egymást. Elképzeléseink, felfogásunk, érdeklődési körünk azonos. - Eddig lassan, vontatottan beszélt. Most, mintha eszébe jutott volna valami hirtelen felcsillant a hangja. - A többit bízzuk az időre! Elég sokáig fekszünk még bent, ráérünk.

- Az idő eszköz, úgy élünk vele: lassítjuk, sürgetjük, amint akarjuk. Szerintem használjuk ki! Ne halasztjuk el az alkalmat! Nem mi akarunk, az alkalom kínálkozott fel. A napokban olvastam: Jelenleg há-

romszáz- és hatszázezer tüdőbeteg van az országban. Ebből ötvenhatvanezer a súlyos. Az én kórtermemben hatunk közül ketten nem lesznek jobban. Állapotuk fokozatosan romlik. Ők sem így kezdték. Onnét indultak el, ahol s talán mi most tartunk. A tudomány jelenlegi állapota szerint a tüdőbaj gyógyítható, de az iménti statisztikai adatok szerint, még ma is sokan meghalnak tuberkulózisban. Hátha, mert a lehetőség fennáll, mi következünk a sorban.

Piroska, mivel a további következtetést teljesen tisztán foghatónak vélte a statisztika érzékeny antennáin, akaratlanul magára vette Ferkó iménti szavait, ugyanis azokban az adatokban, amelyeket felsorolt, ő is benne van. Hogy a sok közül melyikben, az egyetlen pillanatig sem kétséges: nem lesz jobban. Nem is töprengett tovább. Igazat adott Ferkónak: igenis, ki kell használni azt a kis időt, amely még hátra van! Ez a szavain is érződött.

- Több mint hálás vagyok, amiért mindennap meglátogattál a sebészetben, állandóan bevásárolsz nekem. Talán én is szeretlek, csak még nem érzem egyértelműen. - Felolvadónak látszón a fiatalemberre lesett. Szemében mély elszántság lobogott, az egyébként is szép arcvonásait a rátelepedő, búbajos mosolya, még bájosabbá varázsolta. - A feleségem leszek.

Nem csókolóztak. Nem fogadkoztak, még csak nem is szóltak egymáshoz egy ideig.

Piroska végül felállt, és a kezét nyújtotta.

- Megígérted. A szavadon foglak. Gyere, sétálunk!

Karonfogva sétáltak.

Csak akkor csókolták meg egymást, de azt igazán, mielőtt elváltak.

* * *

A szanatóriumban minden emeletnek külön kezelőorvosa volt, aki naponta kétszer: délelőtt és estefelé vizitet tartott. A főorvos három-hetenként tette meg ugyanezt, természetesen a kezelőorvossal együtt. És ott volt a nagyvizit is, havonta egyszer. Ilyenkor a főnővér a szokásos keddi mérlegelésen kívül, külön is megmérte a betegeket. Eredményét a kórlapjukra írta. Ezt követte a röntgen. A főorvos ma-

ga világította át őket. A kezelőorvos is mellette állt, akivel kölcsönösen kicserélték az észrevételeiket, amelyeket ezután a kezelőorvos, minden egyes alkalommal, a kórlapon előrepecsételt rajzokra: a két-két tiszta tüdőmezőbe satírozott: Hol s milyen nagyságú a beszűrődés, vagy a kaverna. Mennyivel csökkent, netán növekedett a kezelések eredménye-, eredménytelenségeképpen...

A betegek kórlapjukkal kezükben, a szomszédos kis teremben várták, hogy sorban bejuthassanak a főorvoshoz. Bent a kezelőorvos és a főnővér rövid tájékoztatása után, a főorvos megvizsgálta és kikérdezgette őket. Utána leültette, és közölte velük az eredményt: Javult-e, sem az állapotuk. Milyen kiegészítő vizsgálatra kell menniük a következő napokban. Milyen gyógyszereket kapnak, vagy szedik tovább a jelenlegi adagjukat...

Dr. Schehryt, a puritán, a közvetlen és őszinte főorvost nagyon kedvelték a betegek. Ajtaja mindig nyitva állt volna előttük, ha nem állja útjukat a főnővér. Nem hiába nevezték Mici főnővért: Cerberusnak, akivel „közelharcot” kellett vívniuk a bejutásukért.

A kettes kórterembeliek, a szokásostól eltérően most nem a várakozóhelyiségben, hanem saját kórtermükben várták, hogy sorra kerüljenek. A főorvosukat, aki egyben kutatómunkát is végzett, miután sorban megröntgenezte őket, váratlanul elhívták valahová rövid megbeszélésre. A kezelőorvosuk már előzőn a sebészeten tartózkodott. A röntgenezésen sem vett részt, munkáját a főorvos végezte el. Egyik betegét operálták, amelyet kötelessége szerint végigasszisztált, hogy a saját szemével láthassa a hosszú gyógyszeres kezelésük eredménytelenségét, ugyanis a műtőasztalra leginkább azok a betegek kerültek, akiknél nem használt a gyógyszeres kezelés...

Ferkó a szoba közepén állt, ahol a megszokott pirítós kenyerét majszolta. Az előbb tért vissza a nővérszoba előteréből.

- Ízlik? - cukkolta Jocó röhögve.
- Parancsolsz egy szeletet? - készségesen feléje nyújtotta a tányérját. - Szívesen adom.
- Kell a fenének!

- Pedig nagyon finom s egészséges. Tisztítja a fogakat, fejleszti a rágóizmokat, és hizlal. Ez pedig nem elhanyagolható szempont egy tüdőbeteg embernél.

- Meg бүдös. Ki is zavar Cerberus, ha a pofájába бүфögsz a fokhagymás leheleteddel.

- Pardon! - vetette közbe Ferkó. - A főorvosi vizit tiszteletére, kivételesen le hagytam róla a fokhagymát, mellesleg nagyon egészséges, és ha nem tudnád: én étkezések után rendszeresen fogat mosok, kiöblögetem a számát.

- Hűha!

Ferkó, mit sem adva Jocó gúnyolódására, nyugodtan tovább beszélt:

- Valószínűleg befalom, mire sorra kerülök.

- Én nem tudom, hogy mire jó a fokhagyma - vetette közbe Figaró - azonkívül, hogy бүдös?

- Természetes vértisztító, antibiotikum és legjobb szer az érlelmeszesedésre - szavalt Csesztkó bácsi. - Sőt, a már kialakult érlelmeszesedést is gyógyítja.

- Hogy az érlelmeszesedésre jó-e, nem tudom - vette vissza a szót Ferkó. - Viszont, igaza van az öregnek, megelőzi. Egyébként az egyiptomi piramisépítők - a vérhas miatt - mindennap kaptak fokhagymát. Egy ízben sokáig elmaradt, mire ők leálltak a munkával. Ez volt a világon az első sztrájk...

Még tovább mesél, ha Csesztkó bácsi le nem torkolja:

- Állandóan Piroskával lófrálsz. Leginkább karonfogva. - Eddig ült, most könyökével a párnájára dőlt. - Mi a fenét akarsz tőle? Remélem, nem tartasz szemtelennek? Nem ma ismerjük egymást.

Ferkó előbb felrötyögött, aztán hirtelen átszellemült az egyébként is pirospozsgás arca, hangja ünnepélyessé vált.

- Szeretjük egymást. Csak ennyit!

- Egyből két koldus, egye fene - aprózta a szavait, csendes elgondolkozása közepette Csesztkó bácsi. - Két tbc-és lehetőleg kerülje egymást! Rádásul ez a kislány, bár nagyon csinos, viszont, amint hallom súlyos beteg.

- Csinos? Gyönyörű teremtés! - kéjelgett Jocó.

Ferkó szemében eddig sohasem észlelt fények gyúltak fel, s lobogtak hatalmas lángcsóvákat szelve.

- Hacsak egyetlen hétig élek vele, akkor is feleségül veszem.

- Nézz rám, és sírj! Én is úgy kezdtem, amint ő. Előbb csak töltöttek, utána szép apródonként szeletelgetni kezdték a tüdőmet.

- Csak nem kell még egyszer megoperálni, tata? - kérdezett közbe Jocó.

- Nem engedem többé megoperálni magam, és talán már nem is operálnának meg. Mi van hátra? - Kezét a nyakához emelte, és végignyiszalta ujjával a torkát. - Nyiss, és végem!

- Ne ijesztgesd ezt a szerencsétlent! - förmedt rá Jocó. - Mondd a keserveidet magnóra, és játszd le a főorvosnak! Így legalább megkíméled a hangszálaidat... Egyre kevesebb ember hal meg tüdőbajban.

- A kevesebb azt is jelenti - vitázott csendesen Csesztő bácsi -, hogy azért még halnak meg tüdőbajban.

Sándor a Kazi ágya szélén ült. Nyilván azért szólt közbe, mivel elejét akarta venni a kibontakozó összeszólalkozásnak. Ferkóhoz fordult:

- Ennyire komoly a dolog?

- Ennyire.

- Mi is a te szakmád?

- Úgynevezett nehézműszerész vagyok. Most indul egy tanfolyam a közeli Fodor Szanatóriumban, átképezem magam írógép- és varrógép-műszerésznek. Könnyebb lesz, mint azokat a barom nehéz Ganzárammérőket cipelni.

- Te érettségiztél, igaz?

- Igen. Utána egyetemre jártam. Magyar-történelem szakos tanárnak készültem az ELTE-n.

- Miért hagytad abba?

- Családi okok miatt.

- Lakás?

- A nővérem házfelügyelői állást kapott, természetesen lakással. Az ő helyükön lakunk majd. - Magasba emelte a mutatóujját. - Ha elköltöznek. Egy szoba összkomfort.

Tovább evett. A második szeletnél tartott, még néhány falat és vége.

Figaró Jocóhoz lépett, és a hátára vert.

- Mi van a legújabb nagyvalagú nőddel?

Ezzel Ferkó lekerült a napirendről, másfelé tekerődött a beszélgetés vékony szálú fonala.

- Dobtam.

- Pedig nem rossz nő. - A többieknek mutatta: - Jó kitömött eleje és hátulja van. - Kajánul cuppogott, majd megint visszafordult a fiatalemberhez. - Miért szakítottatok, azon kívül, hogy menyasszonyod van?

- Ha egy arabnak négy felesége lehet, a magyarnak miért ne lehetne két menyasszonya? - Felröhögött. Figaró előlegezve a nevetését, előre széthúzta a száját. - Kilógtunk a Moszkva térre, s beültünk egy presszóba. Én sört ittam, ő málnát kért. Képzeld, mit mondott a pincérnek! - Figaró most már hangosan nevetett. - Jól mossza el a poharakat, mert mind a ketten tüdőbetegek vagyunk!

Árnyékként suhant végig a kórtermen a sötét felhőkbe csavarodott kesernyés nevetés.

- Szerintem igaza volt - fojtotta szájukba Ferkó ezt az önsanyargató hötyörészésüket. - Miért ne védjük meg mások egészségét, ahol megtehetjük?

- Hülye! - tromfolta le Jocó.

Ferkó nem adott rá, tovább mondta.

- Mert elidegenedtünk, egyre jobban elidegenedünk egymástól.

- Egyébként - állt Ferkó pártjára Sándor -, még ha pofátlanul hangzott is az előbb, én igazat adok neked. Abban is, hogy védjük egymás egészségét, és ebben is, hogy egyre jobban elidegenedünk.

- Minél modernebbek leszünk - vette vissza a szót Ferkó - annál dinamikusabban fejlődik az ipar, javul az anyagi jólétünk, viszont annál inkább elidegenülünk egymástól, végül nem törődünk senkivel csak önmagunkkal. Az egónkkal.

- Tudod, miért van ez? - adta fel a kérdést Sándor. - Mivel egyre jobban eltávolodunk a... - Felfelé mutatott. Jocó a szájához kapott. - Ne neved ki! Nem vagyok sem pap, sem hittérítő. Egyszerűen hiszek, csak ennyi! Istent kapocsnak tartom. Állami szintre emelt tagadásával, most ezt az utolsó és egyetlen kapcsolatot is elveszítjük.

Figaró eddig némán hallgatta őket, kissé később Sándor mellé sompolygott.

- Eljátsszam neked az Áve Máriát? Van rá időnk...

- Hagyd a nyekergést! - hűtötte le a buzgóságát Csesztkó bácsi. - A szívküldit hallgatom.

A szanatóriumnak volt egy kis helyi rádióadója is, amely naponta sugárzott műsort. A betegek legjobban az egymásnak küldött szívküldit kedvelték. Valamennyi ágynál volt fülhallgató, ha mégsem kértek, s kaptak...

A főorvos közben visszatért. Beült a szobájába, elővette a kórlapokat, és valamiféle elgondolás szerint sorba rakosgatta azokat. Mihelyt végzett, a nyitott ajtón át kiszólt a főnővérnek:

- Micike! Németh Sándort kéretem!

Az szolgálatkészen, már amennyire hatalmas és terjedelmes teste engedte, a majdnem szemben lévő kettes kórterembe sietett, ahol éppen csak bedugta fejét a résnyire kitért ajtón.

Németh Sándor, a főorvos úrhoz! - s máris toporgott vissza.

Német Sándor, lázlapjával a kezében utána ballagott.

A főorvos a kölcsönös üdvözlések után, a mellette lévő székre mutatott.

- Foglaljon helyet! Panasza?

- A régiek. Fulladok, köhögök, és fogyok.

A főorvos átfutotta a szemével a kórlapon lévő bejegyzéseket, a legújabb satírozást, amelyet most Tóth doktor helyett ő készített el a röntgenszobában, majd a többi leletekbe lapozott. Nem nézte végig valamennyit, mert igen sok volt.

- Vetközzön le derékig! - szólt oda közben a betegnek.

Az levetkőzött, és visszaült a helyére. A főorvos, anélkül, hogy felállt volna, végigtapogatta sztetoszkópjával az egész mellkasát, majd megfordította, és hátulról is meghallgatta.

- Ugye tudja, hogy a köpete még mindig Koch-pozitív? - jegyezte meg csendesén az egyébként is nagyon halk szavú főorvos miközben felállt, hogy jobban hozzáférjen. - Feküdjön fel a vizsgálóasztalra! -

Segített neki fellépnie a sámlira, és végigfeküdni a keskeny vizsgálóágyon.

Miután elhelyezkedett megnyomkodta a hasát, a májkörnyékét, megkereste ujjával a rekeszizmait, majd még egyszer meghallgatta a szívét is.

- Szálljon le, és öltözködjön fel!

Mialatt Sándor lekászálódott a vizsgálóasztalról, s felhúzta az ingét, felvette a pizsamakabátját, a főorvos egyetlen pillanatra sem vette le róla átható tekintetét. Viaszsárga bőre a csontvázszerű testére tapadt. Minden egyes csontja kilátszott... Szólni viszont, csak azután szólalt meg, mihelyt Sándor visszaült a helyére.

- Letesszük a Táborba!

- A Táborba? - jajdult fel az. - Az elfekvőbe?

- Maga az új pavilonba kerül, ahol nem a legidültebb betegek fekszenek. Ketten lesznek egy szobában. - A főorvos arcán jószágos mosoly ült, amely némileg megvigasztalta Sándort. Mélyen ható, megnyerő, halk, nyikorgás nélküli szavai valósággal lecsillapították a test-lelkét megrázó riadalmát. - Azokat a betegeket rakjuk le abba a pavilonba, akiknek a gyógyulásuk hosszú ideig, esetleg évekig elhúzódhat.

- Ha meggyógyulok egyáltalán! - Szemében mély szomorúság ült, szavai keserűen rekedeztek. - Mondja meg őszintén, főorvos úr: ugye, nem leszek jobban?

Szája szélén savanyú mosoly bujkált, feltűnően sovány, hosszú, csontos nyakán, az óriásira kidudorodó ádámcsutkája várakozón egyhelyben toporgott.

A főorvos nem válaszolt azonnal. A leleteket böngészte. Az időt húzta, hogy összeszedje, érthetővé, vigasztalóvá tegye a vigasztalhatatlan gondolatait, amelyeket közöl majd.

Sándor tovább erősködött.

- Ne kíméljen! Jól ismerem a valóságot, mi több: érzem! Köhögök, köpködök, fulladok, és csak fogyok, fogyok. Erőm egyre kevesebb lesz. Napról napra rosszabbul vagyok. Feleljen, kérem!

- Minden lehetséges, hiszen egyszerű, halandó emberek vagyunk. Életünkben a halál éppen úgy benne foglaltatik, mint a születés.

Életbiztosításunk lehet egy bizonyos összegre, dehogyan meddig élünk azt ki számíthatja ki? - Széttárta a két kezét. - Nem egyes számban beszéltem! Egyelőre csak streptomycint kap... kapja tovább. Más mindent abbahagyunk!

Sárga lapot vett fel az asztalról, és a férfi felé mutatta.

- Most kaptam. INH-ra rezistens.

- Tehát már az sem használ?

- Megszokta a szervezete. Ennyi! Majd kap mást a Táborban! - Ő is felállt, és erősen elbizonytalanodottan a férfi vállára rakta a kezét. - Az orvos, tartom én, akkor jó orvos, ha az empátia teljes iránta, s teljesen együtt érez a betegével, amint én ezekben a pillanatokban magával. Ezért arra kérem, ne csüggedjen el! Ne adja fel a reményt!

- Tudja, min dolgozom most? - Sándor hangjában némi szín csillant meg, amely ugyanúgy lehetett fekete, mint sárga. - A házunk tervrajzán. Átépítjük a tetőteret. Én készítem el a vázlatát.

- Na látja! - együtt érzően megveregette a vállát. - Mi mindent megteszünk magáért. Ahhoz azonban, hogy meggyógyuljon, magának is segítenie kell bennünket! Itt nagyon kell a hely. Az igazgatóm rendelte el. Nem úgy, hogy Németh Sándort, egy valakit!

- Értesítem a feleségemet!

- Akár haza is engedem, mondjuk egy napra. Lehetőleg ne egyedül menjen!

- Megkérem a barátomat: Dobos Kázmért. Elengedi?

- Az öttusázót? Természetesen.

Sándor felvette az asztalról a lázlapját és elindult. A főorvos egészen az ajtóig kísérte.

- Sajnálom, amiért el kell válnunk. Gyakran meglátogatom.

- Nagyon köszönöm.

- Legyen szíves szólani Leskó Jánosnak!

Sándor letörtén ballagott vissza a kórterembe, ahol szólt Figarónak.

- Mit mondott az öreg? - faggatta nyomban ezután Jocó, aki, miután Sándor elintézte neki, hogy továbbra is kaphasson táppénzt, nagyobb bizalommal volt hozzá, mint a szociális nővérhez.

Az lemondóan legyintett. Az ágyához botorkált és hanyatt dőlt. Kazi azonnal melléje ült.

- Baj van?

Sándor a plafont bámulta egy ideig. Álla leesett, sovány arca még jobban megnyúlt. Ádámcsutkája, mint a gőzmozdony dugattyúja, fels leugrált. Jó sokára válaszolt:

- Leraktak a Táborba.

Majdnem súgta. Csesztkó bácsi mégis meghallotta. Összehúzta a száját, kezével lemondóan legyintett. Szerencsére Sándor nem látott semmit.

Kazi kissé közelebb húzódott Sándorhoz.

- Nézd...! - körülményeskedett, azonban az nem engedte folytatnia közbevágott:

- Ha megkérnélek, hazakísérnél?

Kazi szíve akaratlanul nagyot dobbant.

- Természetesen - súgta erősen elszíneződött hangon, nem minden önzés nélkül.

- Holnap megfelelne?

- Nekem teljesen mindegy, bár nem tudom, mit mond majd az öreg. Nem küld-e vizsgálatra...

Rengeteget gondolt a gyönyörű asszonyra: Rozinára. Végtelenül örült, amiért az otthonában is találkozhat vele. Láthatja, ugyanakkor, mivel Sándor a barátja volt, kínozza is otrombán bűnös gondolata.

Leskó János, Figaró hamarosan visszajött.

- Kazi! - közölte nyomban, miután belépett a kórtermükbe - látni szeretnének! - Ezután Jocóhoz fordult, és lázasan magyarázni kezdte neki: - Azt mondta az öreg: nagyon szépen javulok, egyre jobban és jobban felszívódik, letisztul a beszűrődésem. Még néhány hónap és...

- Kinyiffansz - röhögött közbe kajánul Csesztkó bácsi.

Figaró lekicsinylőn legyintett, majd tovább szónokolt:

- Ugyanazokat a gyógyszereket szedem tovább.

Kazi gondterhelt felhőkbe burkolódzva találta a főorvost az asztalánál. Annyira belemélyült a leletei tanulmányozásába, hogy szinte észre sem vette, holott Kazi nagyon jól tudta: a főorvos igenis tisztában van a jelenlétével.

- Ami azt illeti, a legújabb röntgenfelvétele nem sok javulást mutat - sustorogta úgy, mintha magában beszélne, holott tudja: rajta kívül más is tartózkodik a helyiségben. Egészen váratlanul fellesett Kazira. - Ugye nem akar még egyszer bronchoskópiára menni?

- Sokkal jobb szórakozást is ismerek. - Akaratlanul összeborzongott. Csövet dugtak le a torkán át a tüdejébe és megtükrözték.

- Pedig... alighanem... - a szót húzta, végül befejezetlenül hagyva a mondatát tovább böngészte a maga elé rakott leleteket. Az egyik film tanulmányozása közben hümmögni kezdett: - Igen... igen!

- Olyan röntgenen is voltam - szólalt meg Kazi kissé lázban égve a fokozódó izgalmától, annak levezetéseképpen -, ahol olajjal töltötték fel a tüdőt.

- Festették. Tüdejének egy hányadát feltöltötték olajjal. Ez az a bizonyos kép! - emelt fel egyet az asztalról. - Nem kell megismétel-nünk!

- Ne is, mert azonnal hazaszököm. Majdnem megfulladtam. Az a hányinger s köhögési roham utána! Az ellenségemnek sem kívánom!

- Megvizsgálom. Vetkőzzön le derékig!

Mialatt vetkőzött a főorvos élénken nézte.

- Sokat érdeklődnek az egyesületétől - jegyezte meg, mielőtt kopogtatni kezdte volna a mellkasát, s mialatt még egyszer végignézte a testét.. - Meglátszik magán, hogy sportoló volt ezelőtt. Ezek a kidolgozott izmok! - Szinte gyönyörködött. - Ritka szép, férfias, izmos felsőtest!

- Igaza van: csak sportoltam. Így múlt időben! - Hanglejtésébe halvány remény szökkent. - Mert ugye nem sportolhatok többé?

- Nem - vágta rá az, gondolkozás nélkül.

- Nem mondom, maga aztán őszinte ember.

A főorvos nem válaszolt. Úgy belemerült a vizsgálatba, mintha őt ezen kívül semmi sem érdekelné.

- Ugyanúgy érzem magam, mint régen - folytatta Kazi. - Futok...

- No... no! Fulladás, köhögés?

- Semmi.

- Kész! - felöltözhet!

Mialatt öltözködött a főorvos hosszabb magyarázatba kezdett:

- Beszűrődése jó tojásnyira összezsugorodott, viszont az makacsul tartja magát. Most kaptam meg a rezisztencia eredményét. Nem sokáig szedheti az Izonidet. A Paraaminosalicylumtól pedig, amint Tóth doktor úrtól hallottam, erős gyomorégése van. Marad ez az egy Streptomycin. Ez pedig... - a röntgenfilmek között kotorászott - nem lesz elég. Szerintem... - A keze megállt, szemét Kazi arcába fúrta, - Valószínűleg meg kell operálni.

- Megoperálni? És, mit csinálnának velem?

- Segmentectomia. A jobb felső lebenyből kivennénk egy..., kevesebb, mint szegmentnyi részt.

- Elkerülhetetlen ez a műtét?

- Nézze! - A főorvos mindent lerakott a kezéből, még a szemüvegét is levette. Majd, nyomban rá felvett maga elől egy röntgenfelvételt. A férfi elé tartotta, és körülrajzolt az ujjával egy bizonyos területet. - Ez az a bizonyos bekocsonyásodott góc! Felszívódhat, beto-kosodhat, meszes góccá alakulhat. Ehhez viszont sokáig bent kellene feküdnie. És ha szétesik? Szép nagy kaverna lesz belőle. Egy kis vérzés, miegymás...

- A főorvos úr mit tanácsol? - vágott közbe Kazi.

- Nézze fiatalember! Tanácsot adni könnyű, megfogadni az a nehéz! - Apró mozgással rázogatta a fejét. - A műtét mellett szól az előbb említett szétesési lehetőség és a fiatalsága. Akad, ami ellene. Legfőképpen... - Mintha meggondolta volna magát, hirtelen felemelte a hangját. - Nem adok most tanácsot. A jövő héten csináltatunk még egy tükrözést...

- Bronhoszkópiát?

- Meg néhány röntgenfelvételt készítetünk. Utána újra elbeszélgetünk!

Felrakta a szemüvegét, és a tekintetét újra a papírokba süllyesztette.

- Na ez jó! Valahány köpet vizsgálata negatív, sőt a tenyésztése is negatív. - Elgondolkodón húzogatta a szemöldökét és a vállát. - Majd meglátjuk!

Néhány pillanatig titkos elismeréssel adózott az erős fiatalember széles vállainak, izmoktól kidudorodó karjának, feszülő mellének... Majd folytatta:

- Mindent megteszünk magáért, de ha mégis meg kell operálni, akkor se ijedjen meg! Egyszer s mindenkorra, ráadásul nyomtalanul meggyógyul. A hiányzó tüdeje kitágul, és örökre megszabadul ettől a veszélyes góciától.

- Csak jobb lenne műtét nélkül.

- Legvégső megoldásnak hagyjuk a műtétet. - A kezét nyújtotta. - Ha el akarja kísérni a barátját, én szívesen elengedem!

- Az előbb említette. Köszönöm szépen. Kit küldjek be?

- Az öreg Csesztkót. Ej... ej! - sóhajtott fel akaratlanul, mintha azt mondaná: azzal is mit kezdjek?

* * *

Döme Jocónak, ezen a délutánon különösen jókedve kerekedett. Nagyon sokáig készült: lezuhanyozott, bekölnizte magát, annyira illatos volt, hogy az egész fürdőszoba bűzlött tőle. A haját diófa olajjal fröcskölte be, úgy fénylett, mint a tükör. Alaposan megmosta a fogát, majd egyetlen pizsamanadrágban kiszaladt a folyosóra, onnét az egyik kórtermen át a teraszra.

- Most már jöhetsz! - integetett Figarónak, aki már az előbb jelentkezett, de elküldte.

Kártyázott. Rosszul járt a lapja, amiért egyetlen pillanatig sem tétozott. Ledobta a kártyáját és felállt.

- Dolgom van. Szálljon be helyettem valaki! Két forintot itt hagyok. - A többit felkapkodta. - Na, ki száll be?

Tíz filléres alapon kártyáztak. Senki sem jelentkezett, ezért a többi aprópénzt is a markába söpörte, és szolgálatkészen Jocó felé futott.

- Azért mondom! - fogadta az nagyképuen, messziről, mint egy szolgáját.

- Még neked áll feljebb? - förmedt rá Figaró tettetett mérgelődéssel.

- Most ment a legjobban a lapom. Duplán fizetsz a hajvágásért!

- Hajvágásért? Nem régen nyírtál - vágott lekezelőn a szavába.

- Azért megigazítom a hajadat is. Ne félj, nem számítok fel sokat! Négy forint megfelel?

- Máskor ingyen nyírsz - szemtelenkedett vele Jocó.

- Megmondtam az előbb, vagy nem? Most duplán számolok!
Rákacsintott, majd nagylelkűen mosolyogva a vállára vert.

- Vicceltem. A szobatársaimat ingyen nyírom.

Bent a fürdőszobában Jocó leült. Figaró leemelte a polcról a törölközőbe bugyolált felszerelését.

- Itt tartod? Nem félsz, hogy ellopják? - aggodalmaskodott Jocó.

- Az előbb készítettem ide, mielőtt elküldtél. Egyébként nem igen lopnak ezen az emeleten. Előbb a hajadat rakom rendbe!

- Amennyiben a múlt héten elrontottad, rakd!

- Idefigyelj, kisfiam! Nem ilyen holmi kis lakatossegédeket, minisztereket, menőfejeket nyírtam. Hány, de hány menőfej megfordult az üzletemben! Negyvenöt előtt három segéddel dolgoztam a Belvárosban. - Kezében az olló tátott szájjal várta, hogy a fiatalember hajába kapjon. - Micsoda fényesen berendezett üzletem volt! Üzlet? Szalon, fiacskám, szalon! S azok a frizurák! - Kacsázó mozdulatokat írt le az ollós kezével. - Frizőr...

- Nem úgy, mint most a dózsásoknál! - vágott közbe Jocó ugratón. - Felszerelésed: egy táska, meg fejen egy bili, Csak azt vágod le, ami kilóg alóla!

- Figaró nem vette a lapot. Tovább ábrándozott a maga módján.

- Most is van egy üzletem, amazt csak úgy elzabrálták. Élsporthókat, kiváló focistákat nyírok... Állítólag elégedettek velem.

- Még ha a Fradit emlegetnéd, de mióta kiváló az Újpesti Dózsa? És Kazi is Óbudán nyíratkozik, mivel ugye te nyírod a dózsásokat!

Figaró a magabiztos emberek hallgatásába burkolódzott, egyébként is nagyon belemélyedt most a munkájába. Csak azután szólalt meg, miután befejezte. Nagyon gyorsan végzett. Tényleg csak igazított valamit a haján.

- Egy kis szeszt?

- Az előbb kentem be diófa olajjal. Nem számítottam rá, hogy hozzányúlsz a hajamhoz is.

- Ragad is tőle az ollóm. Nézd, csupa zsír!

- Legalább könnyebben csattogtatod legközelebb! Viszont az arcomra, borotválkozás után feltétlenül tegyél egy kis kölnit!

- Arcvizet, fiam! Kiváló német arcszeszem van - mutatta: - Haarwasser! - Jocó nem értette meg. Figaró kinevette, majd közelebb lépett hozzá. - Te hová készülsz? - Körülszaglásztta, mint a kutya a fatövét. - Csupa illat a bőröd. A hajad fénylik, az arcodra kölnit kérsz!

Jocó huncutul rákacsintott. Figaró kaján mozdulattal meglökte.

- Csak nem csíptél fel megint valami jó nőt?

Jocó rábólított.

- Kint, vagy itt kapod le a lábáról helyben?

Schellterben lakik. A társnője kimenős. A többit képzeld el!

- Csak nem az a hegyes mellű csaj? Szőke haj, lágy hullámokkal. Hosszú, lila pongyola...

- Nyertél. Honnét talátlad ki?

- Láttalak vele. - Az arcát pamacsolta. - A menyasszonyod?

- Ha egy arabnak...

- Lehet négy felesége - hadarta Figaró - neked is két menyasszonyod. Régi nőta, sokszor elfújta. - Eléje lépett, és magasba emelte a habos kezét. - Tudod, hogy Zsuzsa százszor különb nő annál a kis rüfkénél, ráadásul egészséges. Örülj, hogy tüdőbeteg létedre kitart melletted. Az lány, ez letojta tyúk.

- Csak nem gondolod, hogy én is gyereket csinállok neki, mint a férje?

- Ez nem tartozik rám, az viszont igen, hogy meg akartalak hívni téged is Mocsnikhoz. Állandóan molesztál a légionista. A múltkor fogadtunk...

- Mibe?

- Egy nagyfröccsbe, és elveszítettem. Most megadom neki. - A borotváját fente. - Tarts velünk, neked is fizetek egy korsó sört!

- Veled - ha ez nincs - bármikor, de a légionistával soha!

- Azért, mert a múltkor nekirohant egy fának?

- Azt hiszed, megelégszik egy fröccsel? Belenyál, aztán meg sem áll, amíg be nem seggel. Végül behúzza a csőbe téged is.

- Gondolkodás nélkül otthagynom.

- A bacilyukon mentek ki?

- Na... ná, majd kimenőcédulával!

- Fogadd őszinte részvéteimet!

Figaró gyorsan végzett, még egy kis szappanozás, kis igazítás a pa-jeszán, kölni az arcra, legyezés törölközővel és készen volt.

- Így ni! Úgy nézel ki, mint akit kicseréltek.

- Kösz!

Figaró a jó munka örömeivel mosolygott vissza rá, miközben le-mosta ujjáról a habot. Ezután lerázta a vállkendőjét, összesöpört, ösz-szepakolta, törölközőbe csomagolta a szerszámain, visszarakta a polc-ra, s máris rohant vissza kártyázni.

- Hátha jobb kártyajárást fogok ki! - kiabálta hátra félútról.

- Sok szerencsét! - dobta utána Jocó.

- Neked is! - röhögött vissza az, mialatt eltűnt az ajtóban.

Jocó leveregette magáról a láthatatlan hajszálakat, visszament a kórtermébe, majd gyorsan öltözködni kezdett. Mégis csak jó másfél óra múlva indult el, amikor Figaró is eltűnt a légionistával.

Nusi, mert így hívták a nőt, a schellter előtti kispadon várta. Körü-löttük bokrok lapultak. Közvetlen a pad mellett, előtte-mögötte év-százados, óriási fák álltak vigyázban.

- Úgy vártalak - izzott fel azonnal Nusi. - A fiatalember nyakába ugrott, és minden bevezetés nélkül falni kezdte az arcát áttüzesedett szájával.

- Egyedül vagy? - súgta Jocó.

- Ühüm, valahogyan mégis izgulok.

- Úgy viselkedsz, mint egy szüzike?

- A férjem miatt izgulok, ugyanis délután telefonon beszéltem vele.

- Mi a fenének bolygatod őt ilyenkor?

- Mit tegyek, ha egyszer elfogyott a pénzem?

- Kértél volna tőlem - nagyképűsködött Jocó.

- Van neki elég. Fizessen! Elvégre a férjem.

- Akit nemsokára alaposan felszarvazunk.

Nusi érzéken hozzásimult. Jocó a kidudorodó mellébe markolt.

- Azt mondta - rebegte a nő -, lehet, hogy munkaidő után..., még ma kijön.

Jocó elengedte az asszony mellét, aki bárgyú gügyögéssel vigasz-talta:

- Csak lehet, mondta. Kértem, hogy holnap jöjjön!

- Akkor meg, miért riogatsz?

Egy ideig még csókolóztak, ölelkeztek, mindezt nagyon hevesen, majdnem letépdesték egymás ruháját, majd szorosan összeölelkezve besétáltak a schellterbe, ahol anélkül, hogy villanyt gyújtottak volna, lázasan vetkőzni kezdtek. Jocó a nadrágját húzogatta lefelé, amikor váratlanul megverték az ajtót.

- A férjem - esett kétségbe Nusi. A fiatalemberbe kapaszkodott, szinte megmerevedett.

- Ha tudtad - súgta vissza az idegesen -, mi a fenének húztál be? Most, mit csináljak?

A férj egyre erőteljesebben dörömbölt az ajtón. Nem kapott választ, ezért bekiabált:

- Úgyis tudom, hogy bent vagytok! Láttalak benneteket! Nyissátok ki, mert rátok töröm az ajtót!

Nusi elkapta Jocó kezét, felágaskodott és a fülébe súgta:

- Szóval tartom az ajtónál, te nyisd le az oldalfalat, és ugorj ki!

Ezek a schellterek, fából készült kis, kétágyas házikók voltak. Két oldalát, ágymagasságától fel a tetőig ki lehetett nyitni. A felét leeresztették, a másik felét felnyomták és kiakasztották. Ezért úgy érezték magukat bent a betegek, mintha az erdőben feküdnének. Egyes helyeken, ha kinyúltak a bokrokat érték...

Nusi kapkodón visszabújt a pongyolájába, amelyet csak némi tapogatás után talált meg, majd az ajtóhoz lépett és kiszólt:

- Ne csapj botrányt, Géza! Mindent megmagyarázok...

- Majd fent a főorvosodnak magyarázkodj! Szépen elmondod neki, hogy miképpen gyógyítgatod magad azzal a fiatalemberrel!

- Egyedül vagyok, aludtam. Ez a kulcs! - színéskedett. Úgy tett, mintha bajlódna valamivel. Közben tovább méltatlankodott: - Azért nem találom, mert felidegesítettél a féltékenységeddel. - Titokban meglökte Jocót. - Gyorsan..., gyorsan!

A fiatalember abbahagyta az öltözködést. Hóna alá szorította az ingét, majd óvatosan leengedte az oldalfal felét, és kibújt az így keletkezett résen. A férjet azonban nem ejthette a feje búbjára. Alig ért földet, máris lecsapott. A szó szoros értelmében nyakon csípte.

- Megvagy végre jómadár! Régen tudok a kapcsolatokról. Most de facto rajtakaptalak benneteket.

Jocó védekezően maga elé tartotta mind a két kezét. Azt is, amelyben az ingét szorongatta.

- Ne félj öcsi, nem bántalak! Azt a vén kurvát okolom. Beviszlek benneteket a főorvos úrhoz!

- Engem aztán nem! - mordult fel Jocó. Kiszabadította magát a férj kezéből és elrohant...

Figaró és a légionista eközben visszafelé tartott az igen közeli Mocsnik-féle vendéglőből, amelyet ők kocsmának neveztek. Ugyanazon a bacilyukon bújtak vissza, amelyen kimásztak. Körülöttük az egyre jobban leereszkedő sötétség a bokrok közé bújva riasztgatta őket. A légionista, mint a jó macska nagy biztonsággal közlekedett a koromsötétben is. Figaró, szorosan a nyomában követte. Már jól bent jártak a szanatórium területén. Éppen a sűrű bokros rész között vezető, keskeny gyalogúton baktattak amikor...

- Pisilnem kell - súgta váratlanul Figaró a légionistának.

- Csak a kisgyerek pisil, te hugyozol, pajtás!

- Menj előre, én félreállok!

- Ha netán rád jönne a szarás is, ne félj megvárlok, és kitörölöm az izédet! - röhögött félrészegen. - A tisztás szélén várlok.

Figarónak szerencséje volt, hogy lemaradt, ugyanis a szanatórium igazgatójának utasítására, bevonva néhány nővért is, az orvosok általános ellenőrzést tartottak a szanatórium egész területén. Máskor is előfordult ilyen, ha nagyon elszaporodtak a tiltott kiruccanások, ha sok panasz érkezett, botrányt okoztak, vagy megsokasodtak a bacilyukak a kerítésekben, amelyeket bizonyos időközönként a karbantartók befoltoztak.

A légionista a tisztás szélén, teljesen váratlan, Tóth doktorba botlott.

- Aha! Ki is lehetne más! - végigpásztázta elemlámpájának a fényével, mert az előbb éppen csak rávilágított. - Pont maga: Benyó Bertalan, az én osztályomról!

- Sül a pofám - motyogta az bosszúsan, szégyenkezést imitálón -, amiért profi létemre ennyire egyszerűen elkapott. Egy amatőr karjai-

ba sétáltam. Egész Közel- és Távol Keletet összebolyongtam, hihetetlenül alapos, nehéz kiképzéseket kaptam, harcoltam, ezer veszélyt átvészeltem, összevissza törtem magam az őserdőkben, s íme itt le-
buktam!

- A főorvos úrnál találkozunk. Továbbmehet! - Mégis alig lépett néhányat, máris megállította. - A társa lemaradt?

- Nincsen társam - jelentette ki, jó hangosan, nyilván Figarót figyelmeseztette.

- Hallottam, beszélgettek.

- Kutyának véltem egy farönköt, s el akartam kergetni. - Látva Tóth doktor méltatlankodó mocorgását, fortyogni kezdett: - Nem hiszi? Jöjjön, megmutatom!

- Elmehet! - intette le az.

- Doktor úr! - a légionista visszalépett melléje. - Maga nagyon rendes ember. Mindenki szereti, én is. Nem lehetne eltussolni? Csak egy fröccsöt ittam. Isten bizony nem ittam többet. Nézze, én a fél világot végigcsavarogtam. Sehol sem fogadtak bennünket díszkapukkal, elhiheti! Nem fordíthatom ki magamat, csak úgy ukmukfukk egyik napról a másikra!

- Többször kihúztam a csávából. Vége! Ez nem börtön, maga is tudja! Nem is szórakozóhely, üdülő: sza-na-tó-rium. Gyógyintézmény. Az előírt fegyelem betartása a saját gyógyulását segíti elő...

Figaró mindent hallott. Az egyik közeli bokorban lapult. Most gyorsan megfordult, majd óvatosan lépkedve elindult visszafelé. Száraz ágra lépett, reccsent. Hirtelen megállt. Még a vér is meghűlt az ereiben, szíve a torkába ugrott, és kalapálni kezdett. Néhány pillanatra veszteg maradt, majd összeszedve magát, sietve továbbosont. Nem messzire onnét, újabb elágazás kínálta magát. Habozás nélkül rátért, és azon haladva tovább osont az épületek felé.

Jocóval az „A” pavilon előtt akadt össze.

- Csak nem maradt el a randid, amelyre annyira készültél? - tetette magát, mintha vele semmi sem történt volna.

- Hagyd! - csapott elkeseredetten a levegőbe. - Éppen le akartunk feküdni, amikor ránk tört a férje.

- És? - csigázódott fel az.

- Megléptem. Többet nem tudok.

- Én meg - vált közlékennyé Figaró -, amint elmondtam neked a fürdőszobában, kilógtunk Mocsnik-hoz...

- Ellenőrzés van. Csak nem kaptak el benneteket? - nevetett fel erőltetetten.

- Csak a légionistát csípték nyakon. Úgy vettem ki a szavaiból, szerencsémre lemaradtam tőle, nem köpött be. Ott, de az óta!

- Nagy csibész, de nem húz be a csőbe.

- Pontosán Tóth Doktor karjaiba futott. - Közelebb lépett Jocóhoz, és az előbbinél sokkal oldottabban megkérdezte: - Tényleg azt mondd: nem buktat le?

- Ne tojj be, ő sohasem ad fel! Őt viszont most kirúgják, az ziher! Visszaadják a tüdőgondozónak, az beutalja majd valamelyik vidéki, kis tüdőkórházba.

- Őszinte lelkiismeret-furdalást érzek.

- Előbb-utóbb úgysis lebukik, mint én. Ha jön a férj, ha nem, mindenféleképpen elkapnak. Ráadásul pont kamatyolás közben csíptek volna fülön. - Látva a társa buta nézését, gyorsan hozzátette: - Razzia-kor a kórtermeket, az erdőket, a schelltereket is végigböngészik. Most csak az erdő, később az épületek következnek.

A kapuban Tóth doktor testes alakja tűnt fel, azért Jocó gyorsan elhallgatott. Figaró elsápadt. Úgy állt a fiatalember mellett, mint aki-nek sürgősen WC-re kell mennie.

- Be ne rezelj! - bökte meg az, mert nem állhatta meg annak átlagon felüli félelmét, már-már reszketését.

Tóth Doktor messziről elkerülte őket.

- Na látod! - lépett Jocó a társa lábára. Nem folytathatta, mert valaki a nevéen szólította:

- Döme József, beszélni szeretnék magával. A rendelőmben várom!

A főorvosuk volt. Jocó elkeseredetten csóválta meg a fejét.

- Csak beköpött a férje! - bosszankodott, majd mindenre elszántan be, a főorvos rendelője felé igyekezett.

Micsoda forgalom, ráadásul késő este! - nézelődött Figaró fellépezve, miközben kilépett a parkba. Nagyon izgatott volt, hogy megnyugodjon, gondolta sétál egy kicsit.

Tíz perc maradt hátra a lefekvésig. A betegek utolsó kis csoportja felfelé kullogott a lépcsőkön.

Az este éppen most adta át helyét az éjszakának. Koromsötét leplére pántlikát varrt a kutyaugatás, amely a Budakeszi faluvégi udvarokból hallatszott fel. Csipkéje a szöcskeciripelés, amely milliónyi rojtot hímezett rá.

* * *

Dobos Kázmér, csak a következő héten kísérhette haza Sándort, ugyanis a hőemelkedése miatt a főorvos nem engedte el. Megvárja a vasárnapot - gondolta később -, Rozina meglátogatja, és majd itt a szanatóriumban közli vele a szomorú hírt. Csakhogy Rozina sem jött el. Nyilván valami fontos dolog jöhetett közbe, mivel máskor Rozina olyan pontosan érkezett meg, hogy akár órát lehetett volna igazítani hozzá, sőt másnap, hétfőn reggel sem hívta fel telefonon.

Kora délelőtt indultak. A huszonkettes busszal mentek le a Moszkva térig. Onnét villamossal, átszállással tovább egészen a Völgy utcáig.

Rozina arca több színt játszott, amikor megpillantotta őket.

- Maga is? - tört fel belőle az első nyakatekert kérdés.

- Én kértem meg, hogy kísérjen haza. Tudatta vele Sándor. Közben kétségbeesetten böngészte a felesége arcát. - Csak nem vagy beteg? - aggodalmaskodott.

- Hozzád indultam. A villamosmegállóból fordultam vissza. - Sandán Kazira mosolygott. - Ugye, nem kell mindent meghallania?

Hangja, mintha készakarva csiklandozná az erős férfit, kacéran élcelődött. Kissé meg is lepődött, mert amióta ismerte, még sosem beszélt vele ennyire bizarrul. Ezután tölcsért formált a tenyeréből és sunyin mosolyogva Sándor fülébe súgott valamit.

- Amint látom - mosolygott vissza Sándor, a szót jól széthúzva...

- Kutya bajom - vágott közbe Rozina. - Igaz, ma nem mentem be dolgozni.

- Remélem, betelefonáltál?

- Mindjárt reggel. Hozzád a hegyre délután ugrottam volna fel. Hogy vagy? - A férjébe kapaszkodott, és fellesett rá.

- Majd később elmesélem!

Rozina elengedte, és hirtelen Kazihoz fordult:

- Megkínálhatom teával, vagy kávét kér inkább?

- Magukkal tartok. Teát kérek én is!

- Azonnal hozom. Még forró. Egész idáig azon éltem. - Ezt az utóbbit szégyenkezően a férjének címezte.

Sándor, miután Rozina kecses alakja eltűnt az ajtóban, Kazihoz fordult:

- Elrontotta a gyomrát - súgta, ám Rozina így is meghallotta.

- Nem árulkodunk! - kiabált vissza a főzőfülkéből.

Sándor Kazira kacsintott, és a szájára rakta a kezét. Feltűnően jó kedve volt. A rekamiéra dőlt, és jólesően végighevert azon.

- Nem is hiszed el mennyire elfáradtam. - Felült. - Bocsáss meg, visszafekszem, te foglalj helyet nálunk!

- Azonnal elkészítem a fejed alját! - kiáltotta megint Rozina úgy, mint aki mindent hallott. - Süteményt hozok! Abból való, amelyet neked akartam felvinni a szaniba - csillogott-villogott a hangja.

Ennek a nőnek még a hangja is gyönyörű, gondolta Kazi elszorult lélegzettel. S az arca! Ráadásul, most fehéren, mint a ma leesett hó, nyilván a múltó gyomorrontásától. Szinte megremegett. Testét forró érzések járták át, agyában sűrű vér gyülemlott.

Rozina egy tálcával tért vissza. Rajta két csészében tea gőzölgött. A közepére helyezett tányéron valamiféle apró sütemény sárgállott. Kazinak elsőként, mégis a szép nő formás csípői tűntek a szemébe. És a hasa? De hiszen ennek a nőnek nincs is hasa! Combjai - vékony selyemruhát viselt, amely szorosan a testéhez tapadt - gyönyörűek, mint a térde, és formás, mint a lába szára. Feltűnő lett volna, ha tovább nézi, ezért elkapta róla a szemét.

- Köszönöm szépen, amiért hazakísérte Sándort - ezekkel a szavakkal rakta eléje a teát. - Ha cukrot is kér bele, a tálcán talál. Süteményt is vegyen!

- Még a múlt héten haza akartam jönni, de belázasodtam - panaszkodott Sándor.

- Pontosabban, hőmelkedésed volt - helyesbített Kazi.
- Remélem, már nem vagy lázas? - Rozina a férje homlokára szorította a tenyerét, és melléje ült a rekamiéra.
- Akkor nem engedtek volna haza. Mivel tegnap nem jöttél lerucantunk. Délután megyünk vissza. Megebédelünk és...
- Szereti a vadast? - szakította félbe a felesége Kazihoz fordulva. - Anyu főzte. Igaz tegnapi, viszont...
- Semmit sem kérek, untig elég lesz ez a tea.
- Miattam meg ne fáradj! - legyintett lemondón Sándor. - Továbbra sincs étvágyam.
- Elmondtad a főorvosnak? - érdeklődött Rozina. Miután az rábólintott, tovább aggodalmaskodott. - És mit mondott?
- Kazi felállt.
- Kimegyek - jelentette be diszkréten. - Sétálok egy kicsit. Ti beszélgetsetek addig!
- A teája! - figyelmeztette Rozina. - Vegyen a süteményből is!
- Kazi állva szűrölte ki a teáját. A markába vett néhány apró süteményt, és már indult is az ajtó felé.
- Nagyon szép helyen laktok. Azonnal megtetszett ez a hely! - szólt vissza Sándornak, mihelyt lenézett az ajtó kisablakán. Ezután Rozinához fordult: - Körülnézhetek a parkban?
- Hű de szépen mondta! Park! Holott egyszerű, apus jóvoltából gondosan kezelt kertecske. Ha elfárad, a gesztenyefa alatt székeket talál.
- Köszönöm - s már nyitotta is az ajtót.
- Később, mi is utánad megyünk! Talán egy fél óra múlva. Érezd jól magad addig! - szólt utána Sándor.
- Dobos Kázmér, jó háromnegyed órát nézelődött. Sorban megszorgolta a rózsákat, megcsodálta a díszbokrokat, egy ideig ücsörgött, hosszan elnézte a szemben lévő, vadregényes, sziklás hegyoldalt, később, gondolt egyet és lesétált a patakhöz. Gyerekkorát utánzón, apró kövekkel dobálta meg az úszkáló pisztrángokat, majd egészen a vízig leereszkedett a meredek parton.
- Éppen leért, amikor fentről valaki rászólt:
- Alig találtam meg. A halakat nézi?

Kazi szíve nagyot dobbant, vére azonnal a fejébe tolult, lélegzete elakadt. Maga is megrettent ezektől a hirtelen rászakadó érzésektől. Most és itt döbbsent rá istenigazából arra, amit eddig is tudott, csak, mint vásott diák a rossz jegyeit, nemcsak a szülei, maga előtt is eltus-solta: végleg és visszavonhatatlanul beleszeretett ebbe a gyönyörű, tragikus sorsú asszonyba.

Felnézett. Rozina, a maga pompája teljében csillogott előtte. Az előbbinél még testhezállóbbruhát viselt. Az imént cserélhette fel. Haja, mint az arany úgy csillogott a ráömlő napfényben. Törekeny, karcsú dereka, ringó nádszálnak tűnt a szélben. Előbbi hófehér arca, mint kinyílt rózsza az esti szürkületben elszíneződött. Szemei reggeli harmatcseppek a rózsán. Nem nő volt most Kazi szemében: gyönyörűsége jelenség.

- Sándor? - szólt fel a férfi hosszú, megdöbbsent bámulása után. Olyan feltűnően, annyira hódolatteljesen csodálta, hogy Rozina önkéntelenül hátralépett.

- Beszélgettünk egy ideig. Szegény, mégis a Táborba kerül, holott mennyire félt tőle, aztán elaludt. Ez a rövid utazás is kimerítette.

Kazi maga előtt is feledve, hogy beteg, aktív sportolóhoz méltó fürgeséggel rohant fel hozzá a partra. Rozina, mintha attól félne, hogy elsodorja, netán átöleli, védekezőn elfordult.

- Sétáljunk! - rebegte. Rásandított, majd szégyenlősen lesütötte a szemét - Ezen a kis hídon is átmehetünk, - súgta kifordítottan.

Kazi csak most fedezte fel a kis hidat. Bokrok takarták el. A hídhöz kitapossott gyalogút vezetett.

Rozina választ sem várva elindult a keskeny ösvényen. Riadt léptekkel ment, mintha még mindig félne. A férfi ünnepélyes némaságba burkolózva követte.

Körülöttük a csendet szétszóródó szöcskeciripelés zavarta meg. Orukat odatévedt rózsairat csiklandozta, Kazi mégis csak azt a finom kölnit érezte, mint ennek a ragyogón szép nőnek az eredeti illatát, amelyet, nyilván az előbb szórhatott magára. Mert Rozinán minden más volt, mint a többi nő! A haja, a szempillái, a szája, az arca, a melle, a dereka és a hasa... Járása ringás. Az a mozdulata pedig,

amellyel zavarában a bokor ágakat simogatta, hajtogatta szét maga előtt, fiatal őzike kecses remegéséhez hasonlított.

Rozina a híd előtt váratlanul megtorpant, és a férfit sandított.

- Tériszonyom van. Gyerekkoromban mindig a híd alatt gázoltam át a vízen. Most meg! - a hídra mutatott. - Látja a korlátját? Azt is letörték. Mindig letörik. Apuka javítja meg bizonyos időközönként. Nincs mibe kapaszkodnom.

Kazi a kezét nyújtotta. A helyzet kínálta ezt a sajátos megoldást nem a bátorsága, mert tolakodni végképpen nem akart. Azt pedig, hogy kihasználja a helyzetét vastag erkölcsi korlátok nehezítették.

Rozina nem várt hevesseggel kapaszkodott bele. Egyik kezével a férfi tenyerét szorította, a másikkal egyensúlyozta magát a rövidekre szeletelt és a két hosszú, erős gerendára szögezett deszkalapokon.

Kazi minden eshetőségre készen, sanda gondolatok nélkül átkarolta a derekát.

- Ugye maga nem szédül? - fakadt ki a hídon Rozina.

- Nem.

- Persze maga lovagol is.

- Lovagolok, futok, úszom, lövök és vívok, mint általában az öttusázók.

- Maga nem általában öttusázó, a legjobbak egyike.

- Voltam, így múlt időben.

- Biztosan meggyógyul. Erős, feltűnően sportos alkatú. Gyógyulása után nem sportolhat?

- Nem versenyezhetek többé, ez már biztos.

- Nagyon bántja? - Átérték a hídon, viszont a kezüket továbbra sem engedték el, sőt a férfi még mindig az asszony karcsú derekán tartotta a tenyerét.

- Nem is tudom mi lesz velem ezután. Az embert, olvastam meg tanultuk is: a munka tette emberré. Engem a sport.

- Ha már említette, én is olvastam magáról.

- Mostanában egyáltalán nem jelent meg cikk vagy riport rólam.

- Átböngésztem a régi újságokat. A postánál dolgozom, könnyen hozzájuk jutok.

Most először nézett igazán szembe vele, lobbant észrevehető tűz a szemében, amely azonnal megperzselte a férfit. A kölcsönös szerelem kimondatlanul közölt tüze volt, amely könnyedén terjedő lángnyelveivel máris köröskörül nyalogatta a felhevült testüket.

Szótlanul andalogva sétáltak tovább, mintha teljesen észrevehetetlenekké váltak volna egymás számára, holott nagyon is jól tudták: valami csodálatosan szép dolog történik velük. A felgyorsult idő, egyre gyorsabban és gyorsabban repítette őket egymás karjaiba.

Rozina észrevétlenül a férfi vállára hajtotta a fejét, mire ő kissé magához szorította.

Ez a forró ölelés, vagy az a váratlan, riadt madárrebbenés volt, amely a közeli bokrokból hallatszott, amely magához térítette az önmagával viaskodó asszonyt, nem lehetett eldönteni. Mindenesetre elengedte a férfi kezét, finoman lefejtette derekáról a tenyerét is, majd sebtében megfordult.

- Menjünk vissza!

Arca színt játszott. Szája széle napsugárremegés az élesen hullámzó vízen. Mozdulatai, amint ment lefogott madárszárny rebegéseként hatottak.

Kazi elkapta a kezét, és megállásra kényszerítette.

- Mondani szeretnék valamit.

Az segítségkérőn fordult vele szembe.

- Ne... ne szóljon! - esedezett remegve.

A férfi ennek ellenére magához húzta. Rozina egyáltalán nem ellenkezett, sőt valósággal a karjaiba zuhant. Kazi ekkor a mindenre elszántak, a megszállottak szent tüzével a hajába csókolt.

Rozina, mint akit áramütés ért, pillanatok alatt kibontakozott a férfi karjaiból.

- Maga... maga megcsókolt? - áradozott kétségbeesetten kegyelemért. - Ez bűn!

- Mondjuk inkább, majdnem. A majdnem pedig, még nem bűn.

- Azt hittem jól ismerem magamat - folytatta a szép nő némi büntudattal. - Tévedtem.

- Tévedni emberi dolog, az előbbi csók is az volt.

- Ezt nem tehetjük meg Sándorral! Jellemtelenség lenne tőlem: a feleségétől, magától, a barátjától. - Váratlanul a férfi karjába markolt. - Mondja... mondja azt, hogy maga nem olyan, mint a többi férfi! Kérem, ne vegye el tőlem az illózóimat, hagyjon meg továbbra is abban a tudatban, hogyha magamat nem is, magát jól ismerem. Maga másabb az én szememben, mint a többiek: jellem.

- Az ember jelleme mindig a felszínen mozog, ezért megismerni is csak felszínesen lehet. Nem tehetek róla, valóságos közelharcot vívtam magammal. Nem ment.

- Nem, ne mondja tovább! - A másik kezével is megfogta a férfi karját. Szinte könyörgött, mialatt a szemei közé fúrta esedező tekintetét. - Nagyon kérem, ne kínozzon! Férjes asszony vagyok, maguk barátok, ráadásul Sándor nagybeteg. Történjék bármi, én hűséges maradok hozzá!

Kazi szó nélkül előreindult, a hídnál azonban hirtelen megállt. Egyszerűen karjába kapta az asszonyt, amely annyira váratlanul érte azt, hogy ideje sem maradt a tiltakozására, mert mire feleszmélt a férfi elindult vele át a hídon.

- Nem..., ne! - csak ennyit rebegett, miközben az átvitte a kis keskeny fahídon, azonban, miután a túlsó oldalon lerakta a pázsitos fűbe, sokkal határozottabban fedtte meg: - Nagyon elővigyázatlan. Az erkélyről pontosan idelátni. Sándor biztos halálát jelentené, ha meglátott volna így kettőnket, nem beszélve arról, hogy maga is beteg. Máskor legyen sokkal elővigyázatosabb!

Előreindult. A ruhája kissé összegyűrődött, menet közben simogatta le. Kazi a szerencsés emberek magabiztosságával lépkedett az oldalán. A szerencse azonban olyan szilaj csikó, amely mindnyájunk előtt ott ugrál, de nem mindenkit fogad a nyergébe. Sőt, aki egyszer megnyergelte, máskor azt is ledobhatja a földre...

A lépcsőnél segíteni akart Rozínának, ám a szépnő, mielőtt belekarolhatott volna, fürgé gyíkmozgással kisiklott a kezéből, és előrerohant. Kazi könnyedén utoléri, ám nem futott utána...

Sándor a rekamié szélén ült, s köhécselt. Kiálló ádámcsutkája, apró rángatózásokkal ugrált le-fel a gégéjén. Rozina melléje ült, és a vállára hajtotta a fejét.

- Az erkélyen voltatok? - tudakolta Sándor.
- Megmutattam a kertünket. Jól aludtál? Nincs-e lázad?

Homlokához szorította a tenyerét. Sándor, mielőtt válaszolt volna, megtörölte a száját.

- Tudod, kivel álmodtam? Azzal a zsidó pappal. Kazi ismeri. Neked a múltkor mutattam be. Micisapkaszerű fejfedőt: sábeszdeklit visel. A feje búbján hordja. Dávid rabbinak hívjuk. - Rozina rábólintott, majd, mialatt Sándor tovább mesélt, szemét a padlóra szegezte. - Misztikus alak. Szeretek vele beszélgetni. Kifejezetten szerencsének tartom, hogy mostanában gyakran meglátogat. Mindig Mózes jut róla eszembe. Most is égő csipkebokorban állt, kezében az a bizonyos kőtábla, rajta a tízparancsolat, azonban, én csak az egyiket láttam tisztán. Ne paráználkodj!

Rozina nem várta meg, hogy befejezze. Hirtelen felugrott, és az előbbi tálcára - a sütemények mellé - rakta a teáscsészéket, és falfehéren elrobogott azzal a kicsike főzőfülkébe.

Mozdulatai zavartak és kapkodók voltak. Sándor felemelte a hangját, hogy Rozina is hallja.

- Nem kőtábla volt az, jöttem rá később: egyszerű palatábla, amilyenre gyerekkorunkban írtunk az elemiben.

Rozina egy tálca süteménnyel: Rigó Jancsi szeletekkel, képviselőfánkkal és sok más finomsággal tért vissza. Az asztalra rakta.

- Nagyon hallgatók vagytok - Sándor a beteg emberek érzékenységevel vizsgálta végig őket a szemével. - Történt valami?

- Semmi - vágta rá, szinte egyszerre anélkül, hogy összenéztek volna, holott mind a ketten jól tudták, hogy hazudnak.

Sándor, mintha máris napirendre tért volna a dolgok felett, egykedvűn felrántotta a vállát.

- Igazán jól aludtam - nyújtózkodott jóízűen. - Megebédelünk, utána, esetleg sétálunk egy kicsit a kertben. Lemehetünk a patakhoz is...

Nem folytathatta, mert Kazi olyan hirtelen felugrott a helyéről, mintha megcsípték volna.

- Beszélgetsetek még! - fordult Sándorhoz. - Én addig kimegyek az erkélyre. Hihetetlenül szép a kilátás! Később segíték lemenni a lépcsőkön.

Megfordult, és a bűnös emberek büntudatától mardosón kisompolygott az ajtón.

Sándor megütközve bámult utána. Egy ideig a fejét csóválta, aztán látszólag belenyugodott a megoldhatatlan rejtélybe, mert ilyen-olyan rejtély igen sok akad az életben. Ismét rántott egyet a vállán, és a visszatérő felesége felé fordult. - Mert...

- A gyomrom - sustorogta a szavába vágva, kízó lelkiismeret kíséretében, majd mintegy penitenciaként a férje mellé ült és átölelte a derekát. - Megint fájdogál a gyomrom. Nem törődöm vele, majd elmúlik.

Sándor kiszabadította magát a felesége karjaiból, s letörten felállt.

- Mint minden, Rózi! - vágta rá ugyancsak sűgva.

Az asszony refrénként rásóhajtott, ám e néma sóhajtásával nem az örök elmúlásnak adózott, annak hogy a sorsukban ma nem csupán ő meg Kazi, mint nő és férfi elkülönült egyénisége talált egymásra, hanem valami szép szenvedéllyel fellobbanó közös vágy kelt életre...

A két férfi, mégsem a tervezett időig maradt. Megebédeltek, beszélgettek egy kicsit, és rövid búcsúzkodás után elindultak.

Rozina a kapuig kísért ki őket.

* * *

Ez az ősz szokatlanul nagy szárazsággal köszöntött be. Két traktor húzta az ekét a budakeszi hegyekben, ahol új erdőt telepítettek: kiszedték a régi rönköket, s mélyen felszántották a talajt, ahová a csemetéket ültetik majd. Mások sok kiszáradt fát találtak a környéken. Olyan bokor is akadt, amelynek leveleit tövig leperzselte, vékonyabb ágait pedig teljesen kiszárította a nap. A szanatórium parkjában is akadt ilyen.

A kirándulók, akik máskor kosárszámra hordták a gombát a Moszkva téri gombavizsgálóhoz, most üres kosarakkal tértek haza.

A hosszúra nyúlt vénasszonyok nyara majdnem november végéig kárpótolta a gombaszedésben károsult kirándulókat, nem beszélve az ezt végig élvező, szanatóriumban fekvő betegekről.

Az ősszel ellentétben a tél igen zordra sikeredett. A nagy hó miatt a betegek a pavilonjaikba szorultak, ahol viszont eleven élet folyt. Az egyetlen s valamire való, mostanság tömött társalgóból, sokan az ebédlőbe vonultak, ahol a férfiak leginkább sakkoztak, kártyáztak, a nők kézimunkáztak s olvastak... A legkitartóbbak - köztük Dobos Kázmér is -, birkabőr bundákkal bélelt hálósákokba bújva süttették az arcukat az erkélyen lévő heverőkön.

Közben az eltelő idő, a jövőendő beláthatatlanságában egyre gyorsabban és gyorsabban pergette az eddiglen oly lassan fogyó falinaptár lapjait...

A hó csak március elejére olvadt el végleg.

A kettes kórteremben az egyedüli változást, Németh Sándor a Táborba való leköltözése, és a helyébe érkező új beteg okozta: Müller Bélának hívták. Az OTI-ban dolgozott ellenőrként. Figaró és Jocó munkaterápiára járt a nagy laboratóriumba. Ide - leginkább a fizikai munkát végző, önként jelentkező - azok a betegek jártak, akik már teljes gyógyulásuk előtt álltak, s hogy visszatérve az „életbe”, zökkenőmentesen illeszkedhessenek majd vissza - ki ilyen - ki olyan -, meglehet eredeti munkakörükbe. Mindezért némi fizetést is kaptak.

Télen a helyi rádióadó naponként sugárzott műsort. Egyszer szív-küldit, máskor a betegek által összeállított szórakoztató adást, főleg vetélkedőket, válaszokat a feltett kérdésekre, és egészségügyi felvilágosító előadásokat, amelyeket leginkább az orvosok tartottak. Ezeket a műsorokat, egy bent fekvő, fiatal újságíró: Bernáth László szerkesztette.

Hetenként egyszer, a közkedv s a felmerült igények kielégítéseként, filmet is vetítettek az ebédlőben.

Most éppen Thomas Mann megfilmesített Varázshegyét pergették le. Igaz, előtte többször bemondták a helyi rádióban, hogy az egyéniségükre s betegségük jelenlegi állapotára érzékenyek, lehetőleg ne nézzék meg!

Bódy Piroska és Timár Ferenc ezekben a hónapokban, sülve-főve együtt jártak. Ferkó egyáltalán nem akarta, hogy Piroska megnézzé ezt a filmet. Kézzel-lábbal tiltakozott ellene. A szépnő viszont körmöszakadtáig ragaszkodott hozzá.

Egymás kezét fogva figyelték a fali vásznon pergő eseményeket. Ferkó néha megsimogatta Piroska combját, ám ő minden esetben levette onnét a kezét.

A szünetig nem történt baj, utána azonban alig kezdték el a vetítést, Piroska váratlanul Ferkóhoz bújt.

- Én olyan, de olyan rosszul érzem magam. - Úgy beszélt, mint aki azonnal elhányja magát.

Ferkó válasz nélkül belekarolt, és gyengéden megemelte.

- Gyere, kimegyünk a levegőre!

Majdnem a két karjában vitte ki a nyitott, egyben a két pavilon közötti kapualjba, ahol a lány elerőtlenedett fejét újra a mellére hajtotta.

Ferkó gyengéden átölelte, és magához húzta. Nem tett szemrehányást, még csak meg sem korholta.

- Valószínű átmeneti rosszullétről van szó - vigasztalta. - Lélegezz gyakrabban, és jó mélyeket szívj a friss levegőből!

Piroska egyre rosszabbul érezte magát, már állni is alig bírt, talán el is dől, ha Ferkó nem tartja erősen a karjaiban.

- Vigyél fel a szobámba! - kérte másvilági hangon.

Vér nélküli arca a szokásosnál is jobban elfehéredett. Beesett szeme alján, megnyúlt orrán, tarajos szája szélén erősen meglátszott, hogy nagyon rosszul van. Ráadásul remegett is.

- Fáj valamid? A fejed, a hasad, esetleg émelyeg a gyomrod?

- Semmi, csak szédülök. Olyan... olyan bizonytalanul érzem magamat, mint aki alól azonnal kicsúszik a talaj. Megsemmisülési érzésem van, mintha azonnal meghalnék.

- Kibírod, még felérünk, vagy hozzak betegszállító kocsit?

- Ki... ki! Karolj át jó szorosan és vezess!

- Már az elején éreztem, hogy valami nincs rendben veled, de te csak a fejedet ráztad.

- Szédültem.

- Én meg azt hittem a hajad miatt.

- A nyakamat csavargattam. Azt hittem ettől elmúlik.

Közben szép lassan elindultak. Szerencsájukra Piroska osztálya egészen közel esett. Útjuk az ügyeletes orvos szobája előtt vezetett el, ahol Ferkó hirtelen megállt.

- Megnézetlek. - Az ajtó melletti falon fekete tábla lógott. Ferkó hangosan elolvasta a krétával ráírt nevet: Doktor Csernay Lajos.

- A kezelőorvosotok az ügyeletes.

Gondolkozás nélkül odavezette Piroskát, és bekopogtatott.

Csernay doktor az asztalánál ült. Több minden hevert előtte, valamit lapozgatott.

- Ne haragudjon doktor úr, a menyasszonyom...

A doktor felállt, és Piroska mellé lépett.

- Rosszul van, szép kislány?

- A filmet néztük - válaszolta helyette Ferkó. Az orvos megfenyegette a mutatóujjával a lányt, mire Ferkó elhallgatott.

- Látja... látja, pedig magának külön is szoltam, hogy ne nézze meg!

Leültette Piroskát. Megfogta a kezét, és kitapogatta a pulzusát.

- Elég szaporán ver a szíve. - Elengedte, és megmérte a vérnyomását is. - Amint gondoltam: Kollapszus - közölte ezután. - Menjen a szobájába, feküdjön le! Később újra megnézem!

- Máris jobban vagyok.

- Na ugye! - Megcsípte a lány arcát, majd Ferkóhoz fordult: - Kísérje be! Maga pedig, jöjjön vissza!

Ferkó csak a kórterem ajtajáig vezette Piroskát. Megvárta még be-megy. Miután becsukta maga után az ajtót, megfordult és visszasielt a doktorhoz.

Csernay doktor állva várta. Leültette, ő viszont nem foglalt helyet. Az asztal sarkának dőlt, mire az kissé odébb tolódott. Nem törődött vele. A fiatalemberre szögezte a szemét s beszélni kezdett:

- Piroskát meg kell operálni! - Valamivel később ezt is hozzátette: - Ez a helyzet kérem!

Ferkó összeszorította az ajkát, fejét lehorgasztotta. Akaratlanul Csesztő bácsi szavai jutottak eszébe: Engem is töltöttek előbb, aztán darabonként felszeletelték a tüdőmet, mint a szalámit...

- Milyen műtétről lenne szó?

- A bal fél teljes felső lebenyét, az alsó lebenyből pedig, szegment eltávolítás.

- De hiszen ez... - hörgött kétségbeesetten majd ugyanilyen gyorsan el is hallgatott.

- Majdnem a teljes fél tüdejét ki kell vennünk. Sajnos a másik fele is beteg.

- Tudom - vágta rá sóhajszerűn Ferkó. - Én mégis szeretem. Ha egy hétig élek vele is feleségül veszem.

- Csak nem azt hitte, hogy lebeszélem? - nevetett közbe az orvos. - Teljesen megértem magát. Nagyon szép... Szép? Ritka gyönyörű teremtés! Arra kérem: készítse elő lelkileg. Beszélje rá! Nézze...! - Megfordult, és felvette az asztalán heverő egyik nagy tasakot. - Piroska kórlapja. Készakarva hoztam magammal, sok máséval együtt. Hosszú az éjszaka, lesz időm dolgozni.

Kihúzott a tasakból néhány röntgenfelvételt, és a fiatalember elé rakta...

Ez alatt Piroska felkelt, és kiült az ajtójuk mellett lévő padra. Előbbi rosszulléte nyomtalanul eltűnt. Ferkót várta.

Alig telt el néhány perc máris felfedezte, hogy a folyosón tőle balra: Csilla nővér - az ő főnővérük -, Kati nővért vezeti. Teljesen összetörten, félig rátámaszkodva kóválygott mellette, mint aki részeg. Szemei kisírnak, orra vörösnek és erősen duzzadtnak látszott. Erős nyugtatót kaphatott, attól támolmoghatott ennyire.

- Mi történhetett? - tette fel önkéntelenül a kérdést önmagának.

Melléje értek. Kati nővérral gyakran elbeszélgetett, amelynek során szinte barátnői kapcsolat alakult ki közöttük.

- Mi történt veled, Kati? - melléje lépett, és vigasztalón megfogta a kezét.

Csilla nővér a fejével integetett, hogy hagyja most békén, Kati azonban váratlanul Piroska nyakába borult, és csendes sírásba kezdett.

- Mi... mi történt? - sürgette Piroska, hiába rázta Csilla nővér közben tovább a fejét: ne..., nem szabad!

Kati nővér Piroskával együtt rogyott le a padra. A kezét tördelte. Könnyei nagy cseppekben potyogtak le a kőre, s megállás nélkül szipogott.

- Kurva voltam. Mindegy ki-kivel, csak fizessen! Szégyellem, de ez az igazság! - Összerázkódott. - Őt szerettem. Húséges maradtam hozzá, mint kutya a gazdájához. Az életemet is odaadtam volna érte. - Felzokogott. Teste-lelke összerázkódott - Megoperálták. Minden sikerült... Egy nyavalyás vérrög végzett vele. Szabályosan megfulladt. Hiába rohant az ágyához két orvos is, elkéstek.

A betegek többsége a „moziban” tartózkodott, ezért csak néhányan maradtak az osztályon, akik mind kijöttek a kórtermükből, és körülvették őket.

Kati nővér nem beszélt tovább. Fel akart állni, de nem tudott.

- Fogjál meg gyorsan, mert összeesem! - kérte Csilla nővért. - Retentő szarul érzem magam. - Szípgott, és akadozva beszélt. Ferkó éppen akkor lépett ki az ajtón. Csilla nővér azonnal hozzáfordult:

- Segítsen Ferike!

Az szolgálatkészen hozzájuk futott.

- Mi történt?

- Bevisszük Csernay doktorhoz! Leesett a vérnyomása.

Kati nővér ekkorra teljesen elvesztette az eszméletét. Úgy vonszolták be az orvosi szobába, mint egy nehéz zsákot.

Közben egymásnak adva a hírt, a környező osztályokról is odacsődültek a nővérek. Valóságos kis tömörülés alakult ki az orvosi szoba körül.

Mialatt azok beszélgettek Ferkó Piroskába karolt, hogy odébb vesse.

- Gyere innét! Pihenned kell! - hívta.

- Teljesen jól vagyok.

- Azt csak hiszed. Gyere! - belekarolt. - Visszakísérlek a szobádba!

- Menetközben kérdezte meg: - Mi történt Katival?

- Meghalt a malmosa.

- Vili?

- Ismerted?

- Sokat beszélgettünk, sétáltunk együtt. Sakkoztunk, lemezt hallgatunk. Komoly, rendes embernek ismertem meg, tartottam. - Az ajtófélfának dőlt, és maga elé mélázott: - Ezért nem láttam mostanában. Ugye, Kati a menyasszonya volt?

- Egyetlen férfi, aki mellett kitartott. Szerette.
- Mi történt Vilivel?
- Megoperálták, s megfulladt.
- Meg...fulladt?
- Minden jól sikerült. Alvadt vért köhögött fel, és...
- Futjuk, futjuk a rutinköreinket - suttogetta Ferkó szokásos filozofikus modorában -, csak utólag vesszük észre, hogy egyikünk lemaradt tőlünk.
- Minden átmenet nélkül Piroskába karolt.
- Gyere! - Azon törte a fejét, hogy miként mondja meg neki Csernay doktor üzenetét.
- Ma nem, máskor!

* * *

Dobos Kázmér, majdnem mindennap lejárt a Táborba Németh Sándorhoz. A legnagyobb hóban, fagyban is felkereste. A barátjához ment, valójában mégis Rozina miatt látogatta meg, amiért veleszületett ösztönéből fakadón, a legjobbnak tartott cselekedetét is nagyfokú önző szándék tördelte szét. Pedig e nélkül is gyakran összefutott az asszonnyal, akivel az után a nyárvégi különös találkozásuk után szinte keresték egymást. Leginkább látogatási idők alatt, vasárnaponként találkoztak. Igaz, Rozina az utóbbi időben, szerdai naponként is kiszaladt a férjéhez. Kazi, úgy intézte, hogy ilyen alkalmakkor, némi ideig, ő is ott lehessen. Egyszer-egyszer a kapuban várta, és lekísérte a Táborba, vagy látogatási idő után „véletlenül” összetalálkozott vele az erdőben, ahol ő sétált. Ám ezek a találkozások egyre feltűnőbbekké váltak, és az a sok szép talány, amely csodálatosabbnál csodálatosabb érzésekkel járta át rejtett érzékszerveiket, végül is terhes körülményeket teremtett a számukra. Sándor szemmel láthatón gyanakodott, megjegyzéseket tett, ráadásul a Táborban egyre hegyesebb szárnyakon röpdösött körülöttük, fekete varjúként károghva: a pletyka. Az ismerős betegek, ilyen pedig sok akadt, elviselhetetlen kíváncsisággal fürkészték: záporozó, csipkelődő, pajzán megjegyzéseikkel illették őket. Egyetlen vigaszuk maradt: a bimbójában is pompázó,

gyönyörű szerelmük. Ezzel szemben tovább gyötörte izzó bensőjüket a kétség: mi módon s körülmények között juthatnának hozzá, hogy végre letéphessék.

Dobos Kázmér igen sokat küszködött az állandóan háborgó, nyakon-nyakon csapó lelkiismeretével, amely rendkívül bántotta. Oly annyira, hogy szinte fájt. Bűnös, ezért már-már úgy döntött, hogy végleg felszámolja ezt az erkölcstelen plátói viszonyt. Ennek megfelelően egy időre elmaradt ezekről a rejtett találkozásokról, amiben az is segített, hogy az utóbbi időben a sporttársai s a barátai megint gyakrabban felkeresték, ezért - nagyobb részben rajta kívül álló okokból - ezen a tavaszon hetekig nem találkozott a gyönyörű aszszonnyal.

Végül is Rozina kereste fel, egymás után két ízben is a kettes kórteremben a betegtársai jelenlétében, akiket régebbi látogatásai során, csaknem mind megismert.

- Kedves magától, amiért annyit törődik a férjemmel - csacsogta zavartan, miután bensőségesen üdvözölte a többieket is. - Viselje továbbra is a gondját...! Vagy, ha valami történné Sándorral, kérem, azonnal értesítsen...!

Feltűnő zavartsága, sugárzón nagy, kék szemének túlfűtöttsége, szavainak különös rezgése akaratlanul magára hívta Kazi szobatársai figyelmét. Ráadásul, mind a ketten fiatalok voltak. Rozina ritka szépasszony, Kazi jóvágású, csinos, erős, magas, híres férfi, ami még inkább cukkolásra ingerelte a kedélyeket.

Kazi tehát két tűz között pergette a szanatórium változatos, viszont rendkívül sanyarú napjait: Sándor a barátja, ő éppen ennek a legjobb barátjának a feleségébe szerelmes? Ráadásul Sándor nagybeteg. Állapota láthatón romlik. Talán már csak a felesége iránti mély érzései, hihetetlen élni akarása tartja életben.

Milyen ember ő? A délelőtti vizit alatt állandóan ezen törte a fejét. Nem is kelt fel utána, holott a többiek mind kimentek: néhányan vizsgálatra, mert a szokásos reggeli injekciózásokon már régen túl voltak, a többiek a teraszra napozni...

Gyönyörű, szép, tavaszvégi idő ömlött a tájra. A levegő a hegyről ideverődött akácokból mézillattal telt meg. A madarak énekeltek. A mókások sűrűn ugrándoztak, kutatták, falták a tavalyi fenyőtobozok magjait. A napsugarak sziporkázva lebegtek, s bele-belecsókoltak a lassan elnyíló virágszirmokba. A gyönyörű park, üde zöld bokrai, csipkés nászruhájukban pompáztak, mintegy panorámájaként a kavargó színek természetes kavalkádjának.

Kazi az ablak előtt állt, de nem sokáig gyönyörködhetett e most felfedezett csodában, mert az ajtó váratlanul kinyílt.

- Rózsa nővér telefonált a Táborból - dugta be az így keletkezett résen Margó nővér a fejét. - Sándor rosszul van, ha teheti, látogassa meg!

Eközben csak bepréselődött az előbbi szűk résen, és Kazi elé tipegett.

- Hetek óta gubbaszt. Ezelőtt a legnagyobb hidegben is kifelé kúrt a teraszra. Most is ott kerestem. - Rákacsintott. Kazit mindenki szerette itt s a többi pavilonokban. A fiatal nővérek pedig egyenesen boldultak érte. - Mi történt magával? Csak nem a szép... Rozina a bűnös?

Kacéran melléje simult. A férfi összerezett. Nem a nővér váratlan, bizarr hozzádörzsölődése riasztotta meg, hanem amit tág pupillákkal bámulva fel rá elmondott.

- Láttam magukat - húzta az, elérve a férfi gondolatát. - Kettesben, összebújva sétáltak az erdőben.

- Sándor a barátom! - háborgott a férfi mesterkélten, mintegy sandán kikérve magának a gyanúsítást.

A nővér mit sem adva rá, incselkedően bámult a szemébe.

- Maga nagyon csinos, jóvágású férfi. Rozina pedig, ritka gyönyörű nő. Nem maga lenne az első. Menjen Kazika!

Margó nővér megfordult, az ajtóból azonban még egyszer visszaneézett: Szemei csillogtak, arcán kihívó mosoly bujkált.

- Viszlát, szépfü! - s nevetve kiment.

Kazi nemcsak csinos férfi, teste az átlagosnál sokkal sportosabb: erősebb, izmosabb, válla férfiasan széles és a vastag izomkötegeitől kidomborodó, arca erősen szögletesnek, orra kissé hegyesnek, nyaka túl vastagnak tűnt. Vonásai markánsan kihangsúlyozottak voltak.

Amint végzett az átöltözködésével, máris sietett le a Táborba.

Csendes kúra alatt a betegeknek szigorúan feködniük kellett. Csak az hagyhatta el a pavilonját, aki vizsgálatra ment valamelyik szomszédos pavilonba. Kazi ezért meglehetőn óvatosan ereszkedett le, az erdőn át is a Táborba. Mire odaért Sándor némileg jobban érezte magát, ami az arcán is meglátszott. Kazi ennek ellenére aggodalmasan közeledett feléje.

- Mi történt veled? - Az ágyához lépett, és leült a szélére.

- Nagyon fulladok.

- De hát egészen jó a légzésed!

- Két injekció után. Nem is tudom miket kaptam. - Az ágya végén lógó lázlapjára mutatott. - Nézd meg, légy szíves. Ráírták!

Kazi odalépett, és megnézte.

- Nem tudom kibogozni - betűzni kezdte, ám Sándor leintette, mire Kazi visszatelepedett a helyére.

- Azért üzentem neked... - ám csak később folytathatta, mivel erős köhögési roham kapta el. Nemcsak köhögött krákogott is, ami azonnal feltűnt Kazinak. - Telefonálj a feleségemnek. Ha nővér hívja, megijed. Te könnyedén megnyugtatod. Hívd be! - Végleg elfulladt. A köpöcsészéjéért nyúlt s beleköpött.

- Mostanában véreseket köpök - jegyezte meg erőtlenül. Szemgolyói kimerevedtek, mozgása kifejezetten pelyhüdtnek és elesettnek tűnt. Sovány arca ijesztően megnyúlt. Csontvázszerű testére tapadó, kissé megsárgult bőre alól, a vastag hajszállerei mind kilátszottak. Melle beesett, több mint tyúkmell, kifejezetten kóros jelenség, a háta görnyedt, szinte púpos volt.

- Menj, légy szíves - hörögte Sándor újabb köhögési rohama közepette. - Állandóan ingerli, csiklandozza valami a gégém. Rozinának ne mond meg...!

- Tapintatos leszek.

Felállt. Sándor ez alatt jegyezte meg.

- Mégis jobb, ha te beszélsz vele. - Annyira halkán beszélt, hogy alig lehetett megérteni.

Kazi kiment a kórteremből. Telefont a nővérszobában talált, amelyet a betegek szó nélkül igénybe vehettek. Rozina vette fel a kagylót, aki mihelyt meghallotta a hangját azonnal feljajdult:

- Csak nincs valami baj?

- Nincsen.

- Jaj! - könnyebbült meg észrevehetően. - Bocsásson meg, de ha maga hív azonnal rosszra gondolok.

- Elég baj ez nekem - csúszott ki akaratlanul a férfi száján. Csak némi megtorpanás után folytatta: - Sándor kéreti, ha teheti, keresse fel!

- Akkor, mégis baj van - szólt vissza elfehéredett hangon.

- Rosszat álmodott, látni akarja. Tudja mennyire érzékeny! Ennyi!

- Miért nem őszinte? Kérem!

- Nagyon fulladt, viszont már jobban van. Nem lett volna szabad elárulnom. Leleplezett, miért titkolózom!

- Azonnal indulok. Viszont látásra! - Valamit mondani akart még, érződött a hangján, de elhallgatta.

Kazi is lerakta a kagylót, és visszament Sándorhoz. Akkor szerelték fel az ágyánál az oxigénpalackot. Sándor egyébként kezdettől egyedül feküdt a kis kórteremben. Egy ideig nézte. Ki akart menni, Sándor azonban feléje intett.

- Ne menj el!

- Csak addig megyek ki, amíg felszerelik.

- Máris végeztem - szólt közbe a gépész, egyben a Tábor állandó karbantartója. - A vékonyka gumicsövet igazgatta. Azt nézegette, hogy elér-e Sándor ágyához, végül a vaságyhoz rögzítette. - Ezt kell megcsavarnia - magyarázta eközben. - Érzi? Máris fúj! Ha nincs rá szüksége, visszatekeri. Ennyi! - Ezután Kazihoz fordult: - Nem értem, miért nem vitetik át a túloldalra, ahol minden be van szerelve a falba. Az oxigént központi, közös tartályból kapják. Nem kell mindenkihez, külön-külön odacipelnünk ezt a dög nehéz vasacélt.

Az acél oxigénpalackba rúgott. Az megcsendült. Kazi mit sem adva rá Sándorhoz fordult:

- Azonnal itt lesz.

- Nem ijedt meg?

- Képzelheted. - Válasza közben olyan mozdulatokat tett, mintha távozni készülődne, Sándor ezért rászólt:

- Ne menj el! Beszéljessünk! Várd meg Rozinát!

- Csak zavarnálak benneteket.

- Te sohasem zavarasz. - Váratlanul az oxigénpalackra mutatott. - Látod, egyre súlyosbodik az állapotom!

- Átmenetileg.

- Ne vigasztalj! Végem van. Ez az igazság! Nézd! - Egy orvosi szakkönyvet emelt le az éjjeliszekrényéről, és a társa kezébe nyomta.

- Nyisd ki, ahol megjelöltem! Pontosan abban a stádiumban vagyok, amint ott le van írva. Tüdőmezőm alig...

Nem folytathatta, mert az ajtón orvos lépett be, mire Kazi előzékenyen kiment. Az orvos nagyon sokáig tartózkodott Sándornál. Később a főnővér is utána osont, ezért Kazi jó félórát várt, mire ismét visszamehetett. Ekkorra megérkezett Rozina is. Elámult: csak nem repülön érkezett, hogy ennyire hamar kiért? Mert jól tudta: a munkahelye, autóbusszal, órányi távolságra van a szanatóriumtól.

- Hogy vagy? - ezzel a kérdéssel rontott be az ajtón, s a férje ágya szélére rogyott. Szeme az ágy végében lógó lélegeztetőkészülékre tévedt, amitől még jobban kétségbeesett.

Sándor szó nélkül nézte a feleségét. Megfogta a kezét, és megsimogatta. Szemében könny csillogott. Szája széle remegett...

Kazi csendesen megfordult és kiment.

A folyosón régi ismerősével akadt össze. Nem minden mellékgondolat nélkül ült le beszélgetni vele. Így legalább Rozina közelségében maradhatott addig is, amíg beszélgetnek, amely egymagában is sokat jelentett neki. Ha mást nem azt, hogy az ajtót leshette, amely mögött titkolt szerelme tartózkodott. Az ajtót, amely nemsokára váratlanul kinyílt, és legnagyobb ámulatára Rozina lépett ki, aki egyenesen feléje igyekezett.

- Elaludt - súgta melléje érve.

- Nagyon gyorsan felért ide a hegyre - állt fel a férfi -, csak nem távival jött? Előbb repülőre gondoltam.

- Vállalati kocsival. Megsajnált a vezér, és átadta a kocsiját. Ugye nagyon rosszul van a férjem?

Kazi válaszolni akart, de nem tudott, mert - legnagyobb megütközésére - az ajtóban Sándort pillantotta meg. Rozina háttal állt neki, ám a férfi elváltozott tekintetét követve azonnal felfedezte ő is a férjét. Hirtelen megfordult, és gondolkodás nélkül eléje futott.

- Azt hittem alszol - gyengéden átölelte fél karjával a derekát, és felnézett rá. - Jobban vagy egy kicsit? - mosolygott kissé erőltetetten.

- Sokkal. Gyertek, lemegyünk az udvarra!

Ugyanaz az orvos ment el mellettük, aki előbb bent tartózkodott Sándornál. Az egyik közeli kórteremből jött ki. Rozina elengedte Sándort, és hozzáfutott.

- Doktor úr! A férjem le akar menni a parkba. Levihetjük?

- Nyugodtan. Ott viszont feküdjön nyugágyba, mert altatót kapott. Hamarosan elalszik a friss levegőn.

Rozina visszament Sándor köntöséért. Kazi Sándorba karolt és vezetni kezdte.

- Látod, mennyire gyenge vagyok - kesergett az. - Ezentúl vezetni kell, ha egyáltalán fel tudok még kelni az ágyamból. Most is, alig bírtam kitámolyogni.

Rozina hamarosan utolérte őket. A magával hozott köpenyt a férje vállára terítette, majd ő is belekarolt a másik oldalán.

Szerencsájukra Sándor a magasföldszinten feküdt, amiért csak néhány lépcsőn kellett lesegíteniük, azonban így is nagyon elfáradt mire leértek. Az egyik, hatalmas tölgyfa alatt álló nyugágyba rogyott. Hátuk mögött erdő, előttük hatalmas, kerek virágágyak pompáztak, közöttük füves sávok által szegélyezett járdák húzódtak. Fulladozón szuszogott. Olyan laposakat pislogott, hogy Kazinak akaratlanul ásí-tania kellett.

- Elálmosodtam - motyogta végül is jólesően elengedve magát.

- Aludj! - Rozina megsimogatta a homlokát.

- Ez az éles levegő nyom el, vagy az injekció? - A feleségéhez fordult: - Az éjjeliszekrényemen két üveg befőtt van. Nem régen hoztad. Fel sem bontottam. Vidd haza! A télikabátom sem kell többé! - hangzott, mintegy végrendeletként.

Egyre súlyosabbakat pislogott, végül már csak hunyorgott. Addig-addig kínlódott az ébrenlét és az álom gyertyafényében, amíg vastag takarót nem vont rá a bódulata.

- Elaludt - súgta Kazi szüntelenül az asszonyt lesve, aki nem állhatta meg megjegyzés nélkül.

- Ne bámuljon annyira feltűnően! - figyelmeztette halkan, mialatt jelentőségteljesen a férjére pillantott. - És zavarba is hoz.

- Ugye ideges most?

- Nyakig úszom a határidős kimutatásokban. Telefon, mire félrera-kok mindent, és rohanok fel a hegyre. A férjem félhalott. Hagyjam itt, mert okvetlen vissza kell mennem. Este ráórázom...

- Meddig maradhat itt?

- Egy órát mondtam a vezérnek.

- A kocs miatt?

- Visszaküldtem.

- Ő, amint látom - mutatott Sándorra a szemével -, aludni fog egy ideig. Addig sétáljunk! Ha felébred beszélgetnek egy ideig, utána visszamegy a munkahelyére, én pedig visszaviszem Sándort...

Rozina máris felállt, és engedelmesen előreindult. Kazi követte. Bent az erdőben elkapta a kezét, és kényszeríttette, hogy szembeforduljon vele.

- Nehéz erről beszélnem, de mindegy hol s milyen körülmények között, meg kell mondanom az igazat: Sándor nem húzza sokáig. Meghal.

Az igen szépasszony kétes érzelmekkel, tündöklően bámult a férfira.

- Ezt miért mondta?

- Szeretném és kérem is: ne értsen félre! Sándor nagybeteg.

Rozina tovább indult. Kezét hátranyújtva továbbra is a férfi tenyérében hagyta.

- Régen tudom - szólt vissza néhány lépés után. - Csak rá kell nézni, szegényre! Ez az aluszékonyága sem tetszik nekem.

- Erős altatót kapott.

- Ettől függetlenül mostanában sokat alszik napközben is. Nem eszik, csak fogy. - Visszanézett a férfira. - Véreseket köp, és ott van az a palack is! Mind, mind a vég jele.

- Segíthetek..., rendelkezésére állhatok ezekben a nehéz napokban valamivel?

- Azt is köszönöm, amit eddig tett. Maga?

- A jövő héten megoperálnak.

- Ezt csak most mondja? - rémült meg. - Ez biztos? Nem fél?

- A döntés előtt mindenki fél, hátha téved. Ha ez nem lenne, felelősség sem létezne.

- Tehát a félelem és a felelősség testvérek? - Erősen figyelemfelkelően lesett a férfira, mintha a kettőjük közötti kialakult titkos, saját maguk előtt is rejtegetett kapcsolatra vonatkoznék.

A férfi idegrendszerét különös érzések járták át. Fejében vér gyülemlett. Szíve körül, mint a hazardjátékosnak nyerés közben, jóleső melegség és mindenre elszánás terjengett, hangja mégis kesernyésen repedett.

- Biztosan meggyógyulok, viszont soha többé nem versenyezhetek.

- Tanul, befejezi az egyetemet.

Kazi át akarta ölelni az asszony karcsú derekát, ám az ügyesen hátulépve elhárította a férfi közeledését.

- Meglátogat majd?

Rozina a szája szélét harapdálta. A vergődés, a lelki tusa, amely a bensőjében dült, váltakozva megfestette s lekente arcáról az előbbi pírt, amely valamiféle különösen ragyogó jelenséget adott természetes bájának.

- Ha nem tudná, holott jól tudja - rebegte végül is - férjes asszony vagyok.

Kazi fejében az előbbi tűz lobot kapott, ezért Rozina nem folytathatta. Leküzdhetetlen vágyakozás kerítette hatalmába az asszony iránt, amely következtében semmivel sem törődve, elkapta a derekát, és szorosan magához húzta. Legnagyobb meglepetésére Rozina egyetlen pillanatig sem tiltakozott, engedelmesen a vállára borult, és könnyezni kezdett.

Kazi meg akarta csókolni, azonban az asszony arca annyira szorosan tapadt a mellére, hogy egyszerűen nem fért a szájához, amiért csak a haját csókolgathatta.

- Miért sír? - babusgatta, simogatta belső feloldással telítetten.

- A férjem! - Felnézett a férfira. - És itt van maga is. Miért kínozz ennyire? - Ha a férfi nem tartja szorosan a karjaiban, most összerakja a két kezét, és úgy rimánkodik. - Nagyon kérem, ne kínozzon tovább, mert megőrülök!

Nem mozdult, sőt még jobban a férfihoz tapadt.

- Rozina..., én magát...

- Miért kell kimondania azt, amit mind a ketten érzünk? - vágott közbe suttogón, mély benső átérzéssel. - A gondolat önmagában még nem bűn, ám ha a szenvedélyeink eluralkodnak rajtunk az ember szörnyűségekre képes.

- Szörnyűségekre? - akadt el a férfi lélegzete. Szemét az asszony, több mint nagyon finom vonású, gyönyörű arcába fúrta.

- Mi történne, ha elengednénk magunkat? Ő ott, mi itt! - Élesen megrázta a fejét. Hosszú haja valósággal nyakon csapkodta a férfit. Szeme sarkából bugyogó könnyei, mint csillogó gyöngyszemek végigpörögtek az arcán. - Én csak egy gyenge nő vagyok, látja! Maga világhírű sportoló, legyen erősebb! Annál inkább is, mivel rám most kétszeresen szörnyű napok várnak.

- Kétszeresen?

- Magát is megoperálják.

- Rozina! - átölelte az asszonyt. - Hát mégis...?

- Mégis - csapott bele a férfi szívébe a szó, mint az asszony bensőjében végbemenő villámlásának első szikrája.

- Meglátogatasz? - tegezte le először.

- Egyszer, esetleg kétszer, de gondolatban állandóan... - Nem fejezte be, de minek kimondani azt, aminek értelme amúgy is nyilvánvaló. És beszéltek a szemei is. Azt is elmondták, amit talán egyébként elhallgatott volna.

Dobos Kázmér ezekben a pillanatokban fedezte fel életében először a szerelem minden akadályt ledöntő világát, amelyről álmában sem gondolta, hogy ennyire megrázón hatalmas és gyönyörűséges.

Az asszony lassan kibontakozott a férfi karjaiból. Zsebkendőt vett elő, és finoman felitatta azzal a könnyeit, valójában eközben is a férfit leste. Titkolni igyekezett érzelmeinek túlburjánzását. Kazi azonban minden alkalommal egérfogóba szorította azt.

- Ugye, megértesz? - esedezett Rozina csendesesen.
- Kazi megfogta a kezét, és válasza helyett csak ennyit mondott:
- Menjünk, és legyen úgy amint megbeszéltük.

* * *

Body Piroska újabb műtetre várt, amelyre végül is csak hosszabb mérlegelés, főleg Ferkó erőteljes rábeszélésére szánta rá magát.

Előtte összeházasodtak. Nem csaptak nagy hűhót. Szépen felöltözöködtek. Piroskán világos kiskosztüm, fején széles karimájú kalap volt, amin rövid csipkefátyol lengett Modern frizuráját Figaró készítette el ingyen, amint mondta: szívét-lelkét beleadta. Magas sarkú, fehér cipője mellé ugyanolyan színű, mintás nejlonharisnyát húzott a lábára.

Nagyon szép volt. Szépsége mégis inkább a sokszínű, őszi erdő hervadását, mint a tavasz most nyíló, üde virágzását juttatta bámulói eszébe.

A tizenharmadik kerületben esküdtek, Ferkó lakhelye szerinti anyakönyvi hivatalban. Rajtuk kívül csak két tanú: Buttler Jancsi és Kati nővér volt jelen. Esküvő után az egyik kisvendéglőben megebédeltek, és hazamentek.

Az új házaspár nászútként háromnapos kimenőt kapott, amelyet Ferkó lakásában, leendő egyszobás összkomfortos lakóhelyükön töltöttek el a Frangepán utcában. A testvére ugyanis közben csak megkapta az ígért házmesteri állást, s azzal együtt a nagyobb lakást. Mivel ők, az anyjával együtt igen elleneztek ezt a házasságot: két koldus - hajtogatták -, ráadásul a lány súlyos tüdőbeteg..., nem vettek részt a házasságkötésükön.

A három nap eltelte után visszatértek a szanatóriumba, és tovább élték ott a megszokott, orvosilag betegségükhöz igazított életüket.

Most az erdőben sétáltak. Egymás kezét fogták, s beszélgettek.

- Nagyon jó lenne otthon a saját lakásunkban s veled - ábrándozott az új asszony. - Senki, csak mi! Estétől reggelig.

- Életünk végéig együtt - ragadtatta el magát Ferkó, tőle teljesen szokatlanul.

- Felkelünk, kimegyünk a piacra. - Piroska egyetlen pillanatra megállt, s a férjére meresztette nagy szemeit. - Te abba a gimnáziumba jártál, amelyik a piac mellett van?

- Az nem gimnázium. Egyébként én a Rudasban érettségiztem.

- Az egyetemet miért is hagytad abba?

- Szegény jó apám meghalt, a drágalátos mamám pedig... - Lemon-dóan legyintett. - Kellett a pénz, s én elmentem dolgozni. Munka mellett szereztem meg a nehézműszerész szakmát, amint neveztük: gyorstalpaló tanfolyamra jártam.

- Megfőztem - ábrándozott tovább Piroska -, megebédeltünk.

- És lepihentünk.

- Este elmentünk moziba.

- Közben azért akadt más is...! - Közelebb hajolt a feleségéhez, és a fülébe súgta mi.

- Féri! - pironkodott az újdonsült menyecske. - Ez nem te voltál!

- Bocsáss meg!

- Nem úgy, mint itt - folytatta Piroska váratlanul, de még az előbbi pironkodó hangján. - Ha Kati nővér nem adná át a szobáját...

- Szerencsére átadja.

- Tudod - terelte másra a szót közlésével -, hogy most és veled jártam először az operában?

- Miért csak most mondd?

- Szégyelltem.

- Ferkó, mielőtt beszélni kezdett, hosszan nézte.

- A házasság, szerintem nemcsak testi, lelki kapcsolat is. A lelkit természetesen nem a naponta használt szakrális értelemben, mert a lélek nem más, mint kinek-kinek a saját egyénisége. Az agyunk terméke. Több mint a gondolata. A gondolat ugyanis tudatos, a lélek megnyilvánulásai viszont a tudat alatti világunkat is magukba foglalják. Agyunk kérgének tekervényeiben székelnék, annak termékei, tehát anyagi eredetűek...

Piroska ezekben a napokban nemcsak megszerette a férjét, hanem valósággal csüngött rajta. Filozofikus okfejtéseit kifejezetten élvezte. Órákig elhallgatta az amúgy is bőbeszédű férjét, akinél néha egy mondat hosszú percekig tartott. A továbbiakban arról beszélt,

hogy a házastársaknak, mivel egyik, a legbensőbb érzelmeiket is fel kell tárniuk egymás előtt. Mindezt részletesen, hosszú lére eresztve fejtette ki.

Egy pad mellett mentek el. Piroska rámutatott.

- Nem ülünk le?

Ferkó szó nélkül megfordult. Piroska derekára szorította a bal kezét, és a padhoz vezette. Nagyon gyengéden bánt vele: óvta, babusgatta, a rajongásig szerette.

- Jó helyed van? - érdeklődött, miután mind a ketten elhelyezkedtek.

- Nekem csak otthon volt jó helyem.

- Mások hetekre elutaznak valahová nászútra, mi meg...

- Sok vidéki házaspár tölti a nászútját Pesten - vágott közbe Piroska. - Én pedig, ne feledd vidéki lány vagyok. - Hozzábújt, fejét érzéken a vállára hajtotta. - Csak az a baj - súgta nosztalgikusan -, hogy rövid ideig tartott.

Elhallgattak. Hátuk mögött óriási, kerek bokor vetett árnyékot a ragyogó napfényben. Éppen a bokor miatt nem fedezték fel: Buttler Jancsit, meg Dávid rabbit, akik a velük szembeni részen, lényegében ugyanazon az úton csak a kanyaron túl sétáltak. Buttler Jancsi és a rabbi a télen abban a laboratóriumban ismerkedtek meg, ahová Dávid rabbi munkaterápiára járt. Egyébként sok gyógyulófélben lévő beteg járt különféle gyógyterápiára. Azért írták ezt elő részükre, hogy mielőtt hazamennek, a hosszú hónapokig, nemritkán évekig tartó, pihentető kezelés után, újra hozzászokjanak mindennapi életvitelhez, megkönnyítsék az átállásukat. Mindezeket önkéntes alapon, némi fizetség ellenében. Eközben fokozatosan ellenőrizték az egészségügyi állapotukat, főként azt vizsgálták: mennyire bírják a megterhelést, s nem esnek-e vissza? Újabban többen átjártak a szomszédos Fodor szanatóriumba is, ahová Ferkó is készült, ahol nemcsak dolgoztak, hanem átképezték őket író- és varrógépszerelő finomműszerészekké.

A helyben lévő Országos Központi Tbc Laboratóriumban, csoportokba osztva, más és más munkát végeztek. Hogy ki-mit az orvosok határozták meg. Egyes csoportok a mosogatóban dolgoztak. Az alaposan átfertőtlenített, használt kémcsöveket öblögették ki. Mások a

szárítóban tevékenykedtek. Sokan a parafa dugókba lyukakat fúrtak, ezekbe rövid összefont, acél drótokat dugdostak, amelyeknek a végére vattát csavargattak. Végül ezeket a parafa dugókkal egybeszerelt tamponokat beledugdosták az előzőleg kimosott, kifertőtlenített, megszáritott kémcsövekbe. A csírátlanított kémcsöveket, mert utána magas hőfokon sterilizálták, a tüdőgondozókba és a kórházakba szállították, ahol torokváladékot vettek a segítségükkel. És visszaküldték ugyanebbe a laboratóriumba tenyésztetre...

A laboratórium vezetője angolul tanult. Buttler János tanította, amiért minden másnap felkereste. Ő mutatta be Dávid rabbinak - az irodában dolgozott -, aki, mihelyt megtudta, hogy Jancsi héberül is beszél azonnal megkedvelte. A rabbi egyébként németül és angolul is beszélt, de természetesen ismerte a görög nyelvet, és hivatásához méltón héberül is tudott.

A tősgyökeres katolikus - volt báró és zsidó pap -, nem csupán megismerkedett, hanem lassan-lassan meleg baráti szálak szövődtek közöttük.

Buttler Jancsi, az egyik német könyv tartalmát mesélte el éppen, természetesen németül, mivel egymás között csak valamelyik általuk ismert idegen nyelven társalogtak, nyilván a leülepedő nyelvismeretük felelevenítéséért, felváltva németül, angolul, de az is előfordult, hogy héberül vagy görögül.

Dávid rabbi őszintén rácsodálkozott.

- Most hoztad ki a könyvtárból, s máris elolvastad?

- Általában két-háromnaponként olvasok ki egy-egy könyvet. Több hetilapot járatok. - Felnevetett. - Az egyik házitanítóm, jelenleg a váci gimnáziumban tanár, mintha most is hallanám, amint megfedd: Ha annyit imádkoznál, mint ahány lapot átolvasol, ahány viccet elmondasz, mert minden híresztelés ellenére a vicceket és az anekdotákat is szeretem, szentté avatnának!

- Az nem baj, ha valaki sokat olvas, szereti a vicceket, csak bálványá ne váljék a könyv s más. - Hangja negédesen elhúzódott. - Mert egyetlen dolog, s az lehet könyv is, elválaszthat, egyetlen kötél is a torkodra hurkolódhat. Összegezve: egyetlen bálvány is elválaszthat az Örökkévalótól.

- Ami igaz, az igaz: mostanában keveset járok templomba, holott valamikor a házi kápolnánkban külön pap misézett nekünk.

- Nem a templom, a zsinagóga, azok is, de az imádság a leglényszerűsebb - vette át a szót a rabbi. - Az Örökkévaló, aki bennünk, a képmásaiban lakozik s a hit... No de, megegyeztünk, erről nem vitatkozunk!

A kanyarban Jancsi hirtelen megállt.

- Ugye, te ismered Dobos Kazit? Tudod, az öttusázót!

- Igen. Megoperálják. Már is a sebészeten fekszik - válaszolt a rabbi ugyancsak angolul.

- Meglátogatjuk?

- Most? Ámbár...

- Osztálytársam volt a gimnáziumban. Több mint egy hete nem beszéltem vele. Meg akarom mosni a fejét, ugyanis elcsavarta egy másik barátom, ismered: Németh Sándor felesége fejét.

- Ez igaz? - A változatosság kedvéért vagy ez ugrott a szájára héberül kérdezte meg.

- Igaz, ugyanis egyszer a saját szememmel is láttam. A kapuban várta, ami még elmenne, de a többi...!

- Szinte hihetetlen - vágott közbe a rabbi.

- Megkérdezem, hátha őszinte lesz hozzám továbbra is.

A kanyaron túl jártak, amikor Ferkó felfedezte őket.

- Nézd! - bökött feléjük a fejével. - Buttler Jancsi, meg a rabbi.

- Tudod, kinek tetszik a pap? Évának. A laboratórium alkalmazottja, ahová te munkaterápiára jársz. Igen szép nő.

- Én bizony nem néztem meg. Egy feltűnő: a fogai kiállnak. Kitől hallottad?

- Kati újságolta.

- Nincs igaza, ugyanis Éva a hullás bácsival szűrte össze a levét. Meglehet előtte tetszett neki a pap, most azonban... - elgondolkozón húzta a szót, mígnem Piroska összeborzongott.

- Ha nem is túl öreg, idős férfi s hullás, no hiszen!

- Meglehet húsz évvel is öregebb Évánál.

- Viszont, ha egyszer szeretik egymást!

- A pénzéért, mert igen gazdag férfi. Micsoda botrány volt! - előlegezte a jókedvét Ferkó. - Budakeszin álarcosbálban szórakoztak. A felesége...

- Nős?

- Két felnőtt gyerekük van. Szóval szimatot fogott, kileste, és rajtakapta őket. Olyan patáliát csapott, hogy rendőrt hívtak. Évának a haját is kitepte.

- Ez biztos?

- Állandóan fityulában jár - nevetett -, nem látni a haját, egyébként engem aztán egyáltalán nem érdekel!

A két fiatal férfi közben melléjük ért. Ferkó azonnal köszöntötte őket. Mindenkinek előre köszönt, nehezen lehetett megelőzni.

Dávid rabbi, előrenyújtott kezekkel közeledett feléjük.

- Mint ember szívből gratulálok a házasságukhoz! - Miután sorban kezét fogott velük, elnyúlt negédességgel tette hozzá: - Mint pap, hadd köszöntsem az új házasokat egy szép igével, amint meg van írva az önök bibliájában: Mózes negyedik könyve hatodik fejezetének huszonnegyedtől huszonhatig tartó soraiban.

Két kezét széttárta. Szemei csillogtak. Arcán másvilági fények derengtek.

- Áldjon meg téged a Mindenható, és őrizzen meg téged! Világosítsa meg az arcát terajdad, és könyörüljön terajdad! Fordítsa az ő arcát terád, és adjon békességet neked!

Miután befejezte, Ferkó Piroskára kacsintott.

- Ér annyit, mint a szenteltvíz. - Akaratlanul csúszott ki a száján, látszólag meg is bánta.

- Feri! - utasította rendre a felesége, majd a rabbira mosolygott. - Köszönjük. Igazán szép, akár egy áldás.

- Bocsásson meg! - engesztelte ki gyorsan Ferkó is. - Nem akarattal mondtam, csak kikíváncozott belőlem. Egyébként évekig laktam ortodox zsidó családnál gyerekkoromban. Igen megkedveltem őket. Kívülről ismerem a Tórát. A Hatikvát is: a reménység... Izrael nemzeti himnuszát. A hét zsidó ünnepet. A Peszah vagy Paska, magyarul húsvét, Jon Kippúr: az engesztelés ünnepe, Purim: a menekülés ün-

nepe. Adár hónapját tizennégy és tizenötödikén ültük meg. - A fejét törte. - Sajnos többre nem emlékszem.

- Pedig van még néhány - mosolygott a rabbi.

- Azt is tudom, hogy a zsidó egyházi év a nisán hónappal kezdődik.

Jancsi, hogy másra terelje a beszélgetésük kisiklott kocsikerekét, finoman közbevágott.

- Jó nektek. Nem vagytok többé egyedül, mint én!

- Pedig - jegyezte meg a rabbi csendesen -, akkor erős az ember, ha magányos.

- Nem is a magány borzaszt, nincs hová, kihez mennem. Nektek van lakásotok, nekem semmi, ezért a szó szoros értelmében véglegesen a szanatóriumhoz vagyok kötve.

Ferkó bölcs bólogatás közben válaszolt:

- Egy valami abszolút, a magány. Más minden illúzió.

- Az én helyzetem - kesergett tovább Jancsi, Ferkó legnagyobb ámulatára, ugyanis eddig még sohasem hallotta panaszkodni - kilátástalan, ezért csak az illúzióm tart fenn.

- Illúzióban élni nem lehet. Ez a teljes elesettség jele lenne - tette hozzá Ferkó.

- Ha a magány az elesettség jele, én igazán elesett vagyok, Ferkó.

- Az Örökkévaló állandóan velünk van, János - figyelmeztette a rabbi csendesen, mintha ott sem lenne.

Ferkó soha és senkihez sem volt udvariatlan. Vitatkozás közben hátrázott, de mindig megértő magatartást öltött. Most, ki tudja mi történhetett vele, gúnyosan lesett körbe.

- Hol? Mert itt nincs. Fent az égben? Jó, jó, de hol? Modern repülőgépek ezrei szántják az eget. Mind felsőbb és felsőbb régiókba törnek be. Ott vannak a hatalmas elektromos távcsövek, a lézer... Hogyan lehet, hogy még senki sem fedezte fel a lakhelyét eddig? - A rabbi közbe akart szólni, ám Ferkó, mintegy annak jeléül, hogy még nem fejezte be, megfogta a kezét. - Ne higgye, hogy csak abban hiszek, amit látok. Ez abszolút tudománytalan lenne. Jó, maguk azt mondják: a szellem anyag nélkül az sem létezhet, valamihez feltétlenül kötődnie kell.

Folytatni akarta, de a rabbi szelíd, elnéző mosolya szájába fojtotta a szót. Néma, imádkozó szemekkel nézte, miközben hosszabb fejtegetésbe kezdett:

- Földünk kerülete negyvenezer kilométer. Felülete: ötszáztízmillió négyzetméter. Körülbelül három és fél milliárd ember él rajta. A Nap egymillió háromszázezerszer nagyobb a Földünkénél, viszont ennek óriási nagysága is összezsugorodik a világegyetem bámulatos kiterjedésében. Például, néhány napcsillag háromszázezerszer nagyobb a mi Napunknál. Földünk távolsága a Naptól százötvenmillió kilométer. A fény ezt a távolságot nyolc perc alatt teszi meg. A fény ugyanis szédületes gyorsasággal halad: másodpercenként háromszázezer kilométeres sebességgel. A leggyorsabb repülő is évekig repülne, amíg a Naphoz érne. Viszonyítva a még távolabbi bolygókhoz a Nap nincs távol. Némely csillag olyan távol van tőlünk, hogy tüneményes szépségű fényének évszázadokra van szüksége, hogy hozzánk elérjen. A csillagok, illetve a naprendszerek sokasága egyenesen elképesztők. Számukat csak hozzávetőlegesen tudjuk megállapítani, annyi viszont bizonyos: egynéhány milliárd csillagról lehet szó, vagyis megszámolhatatlan, mint a tengerpartok homokszemecskéi.

Csendes mozgással tárta szét a kezét.

- Hát akkor, mi mik vagyunk? Fel lehet-e emberi ésszel mérni? A fizika törvényszerűségei, általában a természeti törvények, csak a földünkre vonatkoznak.

- Oda, és a világmindenségre is! - jegyezte meg Ferkó.

- Nem! - tiltakozott Dávid rabbi az előbbi hangján. - Az ember csak egyet tehet: hisz, elhiszi, és akkor van. Nem az anyag és a szellem vitája ez, hanem az emberé. Az emberé, akiben az Örökkévaló lakozik.

Ferkó eddig fészkelődött, most halkán odasúgta Piroskának:

- Na, én megyek!

A rabbi meghallotta. Lágyan elmosolyodott, és Jancsihoz fordult:

- Hagyjuk a fiatalokat magukra!

Még be sem fejezte, távolról éles kiáltást hallottak.

- Segítség, megtámadtak!

Ferkó szó nélkül, segítségül sietően az erdőbe lépett. A többiek követtek. Haladási irányukat a további hangok jelölték ki.

Az el-elfulladás, artikulálatlan hangokból ítélve egy nőt fojtogattak.

Az esemény - szerencsére - nem messzire történt, ezért hamar oda-
értek.

Amikor a fiatal nőt szorongató férfi megpillantotta őket, hirtelen
elengedte az asszonyt, és futásnak eredt.

- Megismertelek - szólt utána Ferkó. - Szabó Gyula vagy a föld-
szintről!

Az megállt, és visszakiabált:

- Eddig önként jött. Hozzám simult, itt hirtelen ellenállt.

- Nem igaz! - vágott közbe a nő. - Ne higgyenek neki! Sétáltam, ő
egy bokorba lapult s megtámadott.

- A pénzt kevesellted. Rohadt ribanc vagy -, ordította a megtáma-
dója, majd végleg elfutott.

- Ribanc, én? - zokogott a fiatalasszony. - Két gyerekem van és fér-
jem. Most is őt várom. Nézzék, letépte a ruhámat is az a vadállat. -
Ijesztően hatásos látványt nyújtott a nő: ruhája rongyokban lógott róla,
főleg a mellénél volt diribdarabokra tépve, haja összecihálódott s a
szemébe lógott. - Meg akart erőszakolni. Úgyis rohad a tüdökn...
Meghalunk... - fújta. - Régen les, menjek be vele a bokrok közé, és
legyek az övé! Nem mentem, ő erőszakoskodni kezdett velem. Tiltá-
koztam, ordítottam, befogta a számat, és tépni kezdte rólam le a ru-
hámat.

Hangja elfulladt és akadozóvá vált. Összerakta a két kezét.

- Így történt, higgyenek nekem!

- Hol fekszik? - kérdezte meg Piroska.

- A schellterben. Első sor tizenöt.

- Lemegyek, hozok pongyolát, mert így ugye...

- Így megyek! - vágott közbe az asszony. - Összehúzta mellénél a
széttépett ruháját. - Az igazgatóhoz megyek. Köszönöm, amiért meg-
szabadítottak attól a vadállattól! Borzasztó mi történik, ha nem lép-
nek közbe!

Ha nem is gyakran, de előfordult, hogy a bokrokban leselkedő fér-
fiak megtámadták és megerőszakolták a magányos nőket. Egyébként
rengeteg fiatal beteg feküdt a szanatóriumban: férfiak s nők vegye-
sen, akik előszeretettel keresték fel a bokros részeket.

- Mit csináljunk? - ámuldozott Ferkó, mihelyt a nő eltűnt a szemük elől.

- Semmit - vágta rá Piroska. - Ő akarta így.

- Szegény asszony! - jegyezte meg Dávid rabbi, őszinte sajnálattal, mialatt a kezét nyújtotta. - Mi elmegyünk. Eredetileg úgyis Dobos Kázmérhoz indultunk a sebészetre.

- Mi tegnap látogattuk meg.

- Hogy van?

- Jól. A műtétjét várja...

- Hála Istennek - így Buttler János. - De azért mi csak meglátogatjuk. Viszontlátásra!

- Szervusztok - köszönt el Ferkó is.

Tavasz vége volt, nyár eleje. A szerelmesek szeszélyes évszaka.

* * *

Néma derengéssel ült a csend a „B” pavilon sebészetének folyosóján. A nyitott ablakokon néhány percre bedugta fénylő fejét a nap is, hogy sorba nyaldossa azokat az oxigénpalackokat, amelyek csendesen várakoztak a fal mellett. A csendet csak egy-egy távolról odahalatszó dömper dübörgése zavarta meg. Földet szállított az erdőbe útszélesítéshez.

Dobos Kázmér, elszontyolodottan ballagott a kisrendelő felé.

- Legyen szíves, tolja le a pizsamáját! - mosolygott rá a nővér, kölcsönös, szívélyes üdvözlésük után.

Kazi szabaddá tette az egyik tomporát.

- Így ni! - Szorítsa oda jó erősen a vattát!

Nagy adag morfinszármazékot kapott, amelytől néhány perc múlva valósággal berúgott. Hátán furcsa melegség nyargalászott, agyát pelyhekönnyű, bíboros derű öntötte el. Előbbi halálfélelme egyáltalán nem rémisztette többé, sőt leküzdhetetlen vágyat érzett, hogy belekiáltson a csendbe.

Mégsem mozdult. Csak ült és várta, hogy szólítsák.

Ez is elkövetkezett. Fehér köpenyes, magas, maszkos férfi lépett ki. Vállára rakta a kezét, és jól megnézte.

- Üdvözlöm! Maga Dobos Kázmér?
- Igen.
- Tessék bejönni!

Bekísérte az igen jól felszerelt s berendezett műtőbe, ahol tiszta fehérbe öltözött, orvosok és műtősök hada fogadta. Kezeiken gumikesztyűt viseltek, fejeiken fehér sapka lapult. Szájukat, orrukat maszk takarta. Kinek csak a szeme, vagy a szemüvege villogott ki. Más minden fehérlett.

Dr. Ungár Aladár, sebész főorvos, az összes közül a legalacsonyabb férfi, eléje lépett s köszöntötte. - Steril gumikesztyűje miatt, nem fogott vele kezét.

- Minden úgy történik majd Dobos úr, amint megbeszéltük. Kérem, vesse le az ingét!

Az őt bekísérő műtős melléje lépett, és akarata ellenére segített levétne azt.

- Feküdjön fel a műtőasztalra - kérte Ungár főorvos. - Hassal fekszik! Melle szabadon, álla külön támasztékon pihen!

Kazi csak most fedezte fel a „szabálytalan”, kétrészes műtőasztalt. Külön hely a lábának s a felsőteste egy részének, felhastól a fejéig semmi. Odébb az „állványka”, ahová később a műtős segítségével a fejét, illetve az állát helyezte. Két oldalán vályúszerű kéztartók álltak. Baloldalon mesebeli boszorkánykonyha. Az asztalon rengeteg műszer. Mögötte hatalmas, gőzölgő sterilizátor pöffeszkedett. Nem messzire tőle vasállvány, rajta röntgenképek látszottak. Jobbra oxigénpalack ácsorgott, s az a diaterma készülék, amellyel később annyiszor meggyúlt a baja. Fejénél transzfúziós állvány, rajta és a mellette lévő asztalkán, több palack vér várt felhasználásra...

Kazi előbbi tiszavirág életű bátorsága az inába szállt. Lábai remegtek. Legszívesebben visszafutott volna, azonban nem csupán tartotta magát, szerencséjére nem is töprenghetett sokáig, mert ketten is melléje léptek, és segítettek a keze ügye szerint másként, mint tette volna, elhelyezkednie a több mint fura, kétrészes műtőasztalon.

Körülötte pokolbeli készülődés, másvilági sugdolódzás s kísérteties műszercsörgés keveredett azzal a vihar előtti csenddel, amely végig a megsűrűsödött levegőben lógott.

- Érzéstelenítjük! - közölte a főorvos, mihelyt sikerült megfelelőn, természetesen segédlettel elhelyezni a fura műtőasztalon.

Alig mondta ki, máris „ezernyi szúnyog” mart szinte egyszerre a hátába. Nagyon gyorsan követték egymást a szúrások. Arra sem maradt ideje, hogy megállapítsa: melyik a legfájdalmasabb. Végül egy roppanást érzett a gerincében, mire akaratlanul kiröppenő hűhaja, valahonnét a sarokból hallatszott vissza.

Az egész teste elzsibbadt. Ez a váratlan és eddig soha nem észlelt érzés, olyan gyorsan ránehezedett, hogy a szíve azonnal a torkába ugrott, ahol rettenetes galoppozásba kezdett. Dobhártyái megfeszültek, fülei zúgtak, egyre jobban és erőteljesebben érezte a zsibbadást s a mély mámort, az érzéki megsemmisülését, amely az előbbi gerincszúrás után olyan hirtelen átjárta, elborította, elzsibbasztotta az egész testét.

Máris nyakig úszott a megfoghatatlan érzések dús mámorának mély kútjában. Agya kilúgozódott, a régi nagy ő senkivé vált.

Egyszer már átesett egy nagy műtéten, akkor azonban elaltatták, s nem érzett semmit. Most, ha látni nem is sokat láthatott, a hallása tökéletesen működött.

- Anesztézia? - ütötte meg a főorvos szava.

- Teljesen rendben.

A pulzusát számolták, és szinte megállás nélkül sziszegett a vérnyomásmérő pumpája.

Az eredményt sorban közölték az operáló főorvossal.

Műszerek csörrentek, a levegőben további halk utasítások s kérdések röppentek. Az orvosok és a segítők hangyaszorgalma zenekari összeszokottsággal párosult. A hátát éles karcolás szántott végig, nemsokára rá megjelentek az első vércseppek is alatta, a tisztára felmosott kövön.

Mindez a szeme láttára.

Egyebeket egyelőre nem érzett, nem látott, igazis, mert behunyta a szemét.

Nyilván az előbbi morfinszármazék hatására elszenderedett, csak egy-egy erőlyesebb rántásra nyitotta fel elnehezült szempilláit.

Kissé később, kifejezetten megérezte oldalbordáinak elcsípését, mellkasüregének megnyitását..., de semmije sem fájt, kivéve a diaterma villanyáramként csípő ütéseit, hátától kezdve be a mellkasába, mintha olykor-olykor szíjostorral csapkodnák. Orrába légzőcsápót dugtak, leukoplasztta az ajkához erősítették, hogy az oxigén zavartalanul ömölhessen orrán át be a tüdejébe, mégis egyre jobban érezte, hogy nem kap elég levegőt.

- Megfulladok - nyögte némi türelmes várakozása, kínlódása után. Légszomja folyvást nőtt, végül már csak pipált, mint a hal.

- Egy kis kitartást, türelmet kérünk, csak néhány pillanatig tart... - vigasztalta valaki.

Később, mintha tanultak volna az előbbi esetből, előre figyelmeztették.

- Kis fulladást érez majd, de ne féljen!

És megint fulladt.

- A tüdején dolgozunk. Csak néhány pillanat! Kitartani... kitartani!

Dobhártyái, fűtés idején a radiátorokhoz hasonlóan pattogtak. Nyitott szájjal kapkodta a levegőt.

- Ne féljen, nem fullad meg! Úgy... úgy! Még egy picit... Ne féljen...!

Kazi nagyon szenvedett, semmije sem fájt, csak fulladt, nagyon fulladt! Ezekben a pillanatokban egyáltalán nem kapott levegőt, ezért már-már vergődni kezdett.

- Megful-la-dok! Óh...h!

- Már csak... tényleg egy pillanat, és kész...! - Igazat mondtak, nemcsak vigasztalták. - Lám, meg is vagyunk! Nos? - hallotta nem-sokára.

Nagyot sóhajtott. Mostantól ugyan kapott levegőt, de a köhögési rohama egyre jobban és jobban kínozza. Torkából habos vércsomó buggyant fel a szájába, onnét ki, hogy lecsurranjon a kőre.

- Vért! - hallotta ekkor, mire a bal karja táján mozgást észlelt. Nyilván most szúrták vénájába a tűt. Nem érezte, csak gondolta.

Csontjai megint ropogtak. Az előbbi műszerek tovább kopogtak, csörrentek meg, a diaterma pedig csak zúgott, megállás nélkül zúgott, holott éppen ettől félt a legjobban.

A szájából és az orrából vér csöpögött. Egész kis, vörös, habos tócsa vöröslött alatta a kövön.

Párolog!- ez tűnt fel neki a legjobban.

Jobb keze, mintha kifordították volna a mellkasát, hirtelen lecsúszott a helyéről. Visszahelyezték. Közben nagyon elfáradt, és egyre jobban és jobban érezte, hogy a végletekig kimerült.

Aludni, aludni! - motoszkált véres gondolata az agyában, mert körülötte minden piroslott, miért lett volna kivétel a gondolata?

Behunyta a szemét. Ekkor érezte először, hogy izzad. Homlokáról víz, orrából s a szájából tovább folyt a vér. Érdekes - tűnt fel - a kövön az izzadságcseppei is vöröslöttek. Nyílván összekeveredtek a vérével.

Újra felzúgott a diaterma, amely tetőtől-talpig végig „ostorozta”. Most érezte először, hogy szíve van, amely vésszesen összeszorult.

- Kissé vérzékeny. Erősebb lekötést kérek! Megy a vér? - hallotta az ébrenlét és álom között elbódultan kínlódva.

Óriási kimerültséget érzett, szólni nem bírt, holott szüntelenül kérdeztették: - Mit érez? Nem fullad-e? Fáj-e valamije? - Csak jóval később szólalhatott meg, igaz, akkor is a szükség készítette rá.

- Több levegőt, ha lehetne, mert megint nagyon fulladok! - ám a diaterma éles zúgása még a sóhaját is elnyomta.

Az orvosok és a segítők közben megállás nélkül dolgoztak. Hangjuk, mint kísérteties szirének rémes, félhangos morgása, nemcsak bántotta, kifejezetten kínozták.

- Azonnal végzünk! Egy kis türelmet kérünk! Eddig nagyon hősie-sen viselkedett. Tartson még ki egy kicsit! - hallotta valahonnét a sarokból, holott világosan érezte, hogy mellette beszélnek. A doktornő mondta, aki a vérnyomását mérte szüntelenül.

Tényleg nem áltatták, mert hosszú-hosszú óráknak tűnő percek után előbbi fájásai, mert mostanában ezek is kínozták már, ha nem is szűntek meg, tompultak. Fulladása teljesen elmúlt. Hallása javult. Sem az orrából, sem a szájából nem bugyogott már a vér.

Valaki a sporteredményeiről kérdezősködött. Válaszolt is, de a hang, amelyet kiejtett nem az ő hangja volt, hanem valahonnét a padlásról hangzott vissza fájó emlékként.

Hosszú idő múltán újabb hangot hallott, hosszabb fejtörés után jött rá: a főorvosét.

- Megkezdhetjük a varrást!

Kazi ajkát felszabadult sóhaj hagyta el. Legyűrhetetlen fáradtságot érzett, amely valójában nem is fáradtság volt, hanem végelgyengülés. Vagy maga a halál? - morfondírozott. - A műtét sikerült, a beteg meghalt?

Minden felgyorsult mellette. A fehérköpenyesek egy része eltűnt. Karjából kihúzták a tűt, nem számolták a pulzusát, nem mérték a vérnyomását, és nagy öröme nem kapcsolták be többé a diatermát sem.

Csak a hihetetlen fáradtsága fokozódott. Versenyek, edzések közben sokszor elfáradt. Ez, ahhoz a kellemes fáradtsághoz képest más: letaglózó, kifejezetten a megsemmisülés érzése volt.

A műtőasztalról a betegszállító kocsira tették át. Letörölték szája széléről a vért, megerősítették a mellén lévő, keskeny kötését, majd letakarták egy lepedővel.

Ekkor fedezte fel Tóth doktort, aki úgy látszott az egész műtétjét végignézte.

- Nagyon derekasan viselkedett. Kevés ilyen beteg fordul meg itt! - dicsérte meg Ungár főorvos. Kezét a fejére rakta. - Feltétlenül ki kellett vágni azt a csúnya részt. Jól tette, amiért megfogadta Scherry főorvos úr tanácsát!

Kazi akaratlanul egy vödörre tekintett. A kisméretű, műanyag vödörben, véres, felismerhetetlen eredetű húscsacatot látott, nyilván azt a részt, amelyet kioperáltak a tüdejéből.

A műtősegéd leöntötte klórmésszel, amiről neki az jutott eszébe: emiatt nem sportolhat többé! Véglegesen leértékelődött, nem teljes ember többé! Ezzel a maroknyi, rózsaszínű köd: a hátha is eloszlott tudatának rejtett egéről, amely eddig bárányfelhőként állandóan rajta lebegett.

A másik műtős kitolta Kazit, aki valamiféle köszönetet motyogott, amely csakúgy lehetett hála, mint fájdalmas sóhajtás.

Ismeretlen kórterembe vitték, ugyanis a műtétre váró betegeket, úgynevezett előkészületi kórterembe fektetve, készítették fel a műtét-

re, ezért senki sem tudta, hogy műtét után melyik kórterembe kerül ideiglenesen. Minden előkészítve várta: az ágy, az oxigénpalack, a transzfúziós készülék, s az elszívó berendezés, amelyet a hátából ki-lógó csőre kapcsoltak, s az egyik megnyitott csapból kifolyó vízzel működtették.

Elgyötörten hátrahanyatlott, és becsukta a szemét.

Nagyon jólesett ez a semmittevő elnyúlás. Pihenni és aludni, csak ez járt az eszében. Meg: vajon Rozina meglátogatja-e? Most gondolt rá műtétje óta először. Igaz, nem is felejtette el többé.

Ettől az érzéstől felvidult. Úgy érezte: műtétje alkalom, hogy viszontláthatja titkos szerelmét!

Vajon hol jár, mit csinál most? Gondol-e rá?

Mialatt a fejét törte az ajtó váratlanul kinyílt. Egy doktornő lépett be és egy nővér. Melyik ez, melyik az, csak akkor tudta meg, amikor az egyikük vizsgálni kezdte. Meghallgatta a tüdejét és a szívét, meg-mérte a vérnyomását, felhúzta a szemhéját. És megnézte a körmeit... Utána a nővér fülébe súgott valamit, mire az a zsebéből előhúzott, vékony gumicsővel azonnal elszorította a karját, ő pedig beleszúrta a vénájába a transzfúziós készülékkel együtt odakészített tűt, s a vér jól láthatón csepegni kezdett a palackból az átlátszó csövecskén. Utána orrába illesztették a légzőkészülék csápját, és megnyitották az oxigénpalackot is. A doktornő megnézte az elszívó készüléket, és azt az ágya mellett lévő dunsztosüveget, amelybe a mellkasüregéből leszívott vérsavó csepegett, majd visszatért az ágyához. Valamit kérdezett, mit? Örök titok maradt. Sohasem emlékezett vissza rá.

Dobos Kázmér, arra még emlékezett, hogy kimentek, másra nem, mert percekben belül elaludt. Nagyon rosszat álmodott. A halállal birkozott. Ő a húsvérből álló lény a csontvázsal. Mire felriadt csurom vízben úszott mindene. A haja - Figaró, a műtétje előtti napokban nyírta meg - csapzottan lógott a szemébe, mellkasában, mintha paraszat nyelt volna, tűz égett.

- Vízet kérek! - suttopta.

- Még nem szabad vizet innia, Kazika! - válaszolta az a kellemes női hang, amelyet ő Rozinának vélt.

- Itt vagy, Rozina?

- Kati nővér vagyok - nevetett fel az. - Egyelőre nem szabad innia. Várjon még egy kicsit Kazika!

- Csak egy nyeletnyit adjon!

- Csak annyit, hogy megnedvesítse a száját. De ne csapjon be! Igazán csak egy nyeletnyit igyon!

A szájához emelte a szopókás csészét. Tea volt benne. Miután nyelt egyet, a nővérré mosolygott.

- Mindig tudtam, hogy maga a legaranyosabb, Katika - bókolt.

- Az előbb, mégis Rozinának szólított. Várja?

- Álmodtam.

- Mindig arról álmodunk amely, vagy aki éppen az eszünkben jár, édeske! Éhes disznó a makkról, kecske a káposztáról, nyuszi a sárgaréparól... - Közben megnedvesített szivaccsal törölgette le arcáról az izzadtságot.

Kazi újra elaludt. Mire felébredt, égtek a villanyok.

- Az egész kettes szoba meglátogatta - közölte vele Kati nővér, miután kinyitotta a szemét, amiért is Kazi akaratlanul elmosolyodott: az egész kettes szoba, ágyastól, mindenestől? - Meg mások is, sokan felkeresték. Az a... borbély..., le is fényképezte. Hogy maga mennyire népszerű ember! Bent a látogatói, kint a telefon! Állandóan érdeklődtek maga után.

- Rettentő melegem van. Most már ihatok egy kis vizet? - Szája kiszáradt, ajka kicserepesedett, arca lángolt.

Nem régen mérték meg: nem volt lázas.

- Öt-hat kortyot. Ne csapjon be!

Alig rakta le a nővér a szopókás csészét, orvosok jelentek meg az ágyánál. Egyáltalán nem vette észre, mikor jöttek be, köztük volt Ungár főorvos is, aki megoperálta. Ő vizsgálta meg először, utána a belgyógyász következett, aki végül is olyan mozdulatokat írt le a fejével a főorvos felé, mintha azt jelezte volna, hogy semmi bajt nem talált.

Dr. Ungár Aladár jelentős pillantást vetett Kazira.

- Hogyan érzi magát?

- Mint kutya a más udvarában, miután alaposan helybenhagyták.

Az biztatón rámosolygott, külön-külön ráírtak valamit a kórlapjára, majd elköszöntek, s amilyen csendesen bejöttek, ugyanolyan csendben távoztak is.

Utána a főnővér injekciót hozott. Ugyanúgy szúrta a combjába, mint műtétje előtt.

Tüdeje fáradtan szuszogott, néha sípolt is, ilyenkor köhögnie kellett. Kati nővér vesetálat tartott az ajka alá, amelybe bele-beleköpte az alvadt vért.

Előbbi forrósága elmúlt. A fájdalma, sőt a mellére nehezedő nyomás is enyhült...

Kint lassú botorkálással közeledett a nyári éjszaka. A szellő elült. A betegek elszenderedtek. Egyébként Kazi csak most vette észre, hogy többen fekszenek a kórteremben. Őket az elmúlt napokban operálták meg. A két ablak közül az egyik csukva volt, Kati nővér most azt is kinyitotta. Az ablak melletti betegnél valamit elrendezett, majd Kazit betakargatta, megsimogatta a homlokát, a „nagy” villanyt leoltotta, az ajtó felettit égve hagyta, jó éjszakát kívánt, és kiment.

Kazi az egész éjjelt végigaludta.

Másnap mindenki - ki újra, ki először - meglátogatta, aki számításba jöhetett. Még Csesztő bácsi is felkószálódott a lépcsőn, az egyesületbeliek, messze vidékről az anyja..., csak, akit legjobban várt az nem jött el.

Injekciót háromszor kapott naponta. Viszont a vérre és az oxigénpalackra nem volt többé szüksége. Le is szerelték mind a kettőt.

- Nagyon erős szervezete van - jegyezte meg a főorvos a délelőtti vizitnél, amikor is az ágya szélére ült, és sokáig elbeszélgetett vele. Főleg a sportról társalogtak...

Kazi tehát óráról órára javult. Mind jobban és jobban érezte magát. Fájdalom alig kínozza. Csak a mellkasa maradt továbbra is nehéz, hátán, mint akire súlyt raktak, állandó nyomást érzett. Mivel ez akadályozta a légzésben, minduntalan szabadulni akart attól. Ám annál is kellemetlenebbnek bizonyult a meg-megújuló, kízó köhögési roham. A mellkasüregéből szivárgó vérsavót az elszívó készülék leszívta, viszont azt a vért, amely közvetlen a tüdejébe szivárgott, fel-

felköhögve ki kellett köpködni a melléje készített vesetálba. Nehezen ment. Sokszor, mint aki mellé nyelt annyira kínoztta a fulladása.

Szerencséjére ezek a köhögési rohamok, arányosan a tüdejéből folyó alvadt vérrel, egyre ritkábban s ritkábban jelentkeztek, végül jó másfél napi kínlódása, meg-megújuló fuldoklási rohamai után teljesen megszűntek.

Az éjjeleket mindig végigaludta.

Harmadnapra kikapcsolták a vízcsapra szerelt elszívó berendezést is. Ez volt az utóbbi két napban a legkellemetlenebb. Nem a cső kivétele fájt, az elszívó kikapcsolása után úgy érezte, mintha összeroppanna a melle.

Még aznap felkeltették az ágyából, amin annyira elcsodálkozott, hogy nem akarta elhinni. A nővérnek kellett megmagyaráznia: hogy bizony ez így van, végül alig fogadva el segítséget, szinte magától ült be abba kocsiba, amelyen betolták a röntgenszobába, ahol ugyancsak a maga lábán állt be a készülék elé. Igaz, a bal kezét állandóan a melléhez szorította, a jobb keze egyelőre fel volt kötve.

- Ragyogó... ragyogó! - közölte örömmel Ungár főorvos, amint végigpásztázta röntgenernyőjével a mellkasát. - Maga máris gyógyult, fiatalember.

- Ha nem éreznék ilyen szorítást, most nevetnék.

- Pedig így van! Semmit, semmit sem szed többé! Se injekció, se tabletta! Újra olyan tiszta a tüdeje, mint a felhőtlen égbolt.

- Örülök neki.

- Meglátja, észre sem veszi a hiányát annak a kis tüdőmezőnek, amelyet kimetszettünk. Nyugodtan letagadhatja, hogy megoperálták.

- Versenyezni viszont...

- Annak vége! No de, annyi szép minden van, ami gyönyörű az életben! Ráadásul maga fiatal is. Kiléphet!

Ő maga segített neki kitámolyogni a röntgenből, terítette hátára az ingét, és tolta ki saját kezűleg a kocsit a folyosóra, ahol azzal vált el tőle, hogy a jövő héten visszamehet az osztályára...

Kati nővér szégyenkezve futott Kazihoz, kapta el a „beteg kocsi” végét, kért lihegve bocsánatot a főorvostól a késéséért. Fontos dolgá-

ra hivatkozott, aki kétes érzelmekkel leste egy ideig, majd megbocsátón rámosolygott, és faképnél hagyta őket...

Rozina az ötödik napon látogatta meg. Váratlanul érkezett, ráadásul csendes kúra idején. Szerencséjére nem kaptak frissen operált beteget. A többiek, mindössze hárman feküdtek most a kórteremben, lát-szólag aludtak... Arcán a félénkség és a leplezetlen rémület vegyes érzései összekeveredtek a mostanában szinte állandóan rajta ülő hó-fehérségével, mialatt kecsesen, mégis úgy tűnt, mintha erősen osonva közeledne Kazi ágya felé.

Miután melléje ért, előbb félénken körbeforgatta a fejét.

- Szervusz! - súgta ezután. Nem is súgás volt ez, hanem lehelet. A férfi ágya szélére ereszkedett. Mozgása, miközben leült, kecses má-dárlibbenéssel ért fel. Az a báj, amely mindenét átítatta, valósággal lenyűgözte, megbabonázta az őt epedve bámuló férfit.

- Úgy vártalak! - megfogta a kezét. Rozina visszahúzta. Pislogása könyörgőn repesett, de belevegyült ebbe a nézésbe, amellyel a férfira ejtette két, ragyogó szemének villantását, az a melegség, és azaz el-szánás is, amelyhez csak a szerelmesek értenek.

- Nem szabad - súgta. - Csak akkor tegeződhetünk, ha nem hallja senki.

- Nem hallják, és itt nem is ismernek téged.

- Hogy vagy? Sikerült a műtéted? Inkább arról mesélj!

- Jól. Tegnaptól már fel is kelhetek.

- Felkelhetsz? Ez nem lehet igaz!

- Harmadnap saját lábamon szálltam fel a betegszállító kocsiba, mentem be a röntgenszobába.

- Óh, de jó! - ragyogott a nő hangja. Szemében tűz lobbant, arcán finom mosolyába bugyolálódott öröm repdesett.

- Sándor? - kérdezte meg Kazi. Nem akarta, ám semmiképpen nem kerülhette el ezt a kérdést.

- Változatlanul rosszul van.

- Szegény - a fejét csóválta. - Szegény Sándor!

- Ezt komolyan mondtad?

- A legkomolyabban, mert történt, ami történt..., szóval emberek vagyunk.

- Ha tudnád, mennyire furdal a lelkiismeretem. - Merőn rábámult. - Tudod ki küldött most hozzád? Ő!

- Régen tudja, hogy megoperálnak. A műtéttem előtti napon is felkerestem.

- Én provokáltam ki, hogy felküldjön hozzád.

- Rozina!

A gyönyörű nő, mint védekező madár riadtan elkapta a kezét.

- Ne beszélj! Hallgass! Én majd nézlek! - Két kezük egymásra tapadt. Minden belefészkelődött abba a forró szorításba, amely a szívük legmélyéről fakadt, a kezeikbe rakott fészket: a frissen forró vágyuk, a lelkük dülésének szünni nem akaró vihara, a kisarjadt szép szerelem most nyílt virága, az elbűvölő Chopin szimfónia, amely a szerelemre hangolt, sokszínű hárfáján szólalt meg s zsongott, csak zsongott a szívükben.

A hosszabb csendet végül is a férfi törte meg.

- Ha én most azt mondanám neked...

- Semmit se mondj! - vágott hevesen közbe.

Kazi nem engedett, feljebb srófolta a hangját.

- Ha azt mondanám neked, hogy szeretlek, mind a kettőnk helyett beszélnék?

- Miért kérdezed meg azt, amit úgyis régen tudsz? - Felállt. A férfi azonban még nem engedte el a kezét. - Sándornak nagyon nagy szüksége van most rám. Te jól vagy, ő nagybeteg. Viszont neked sem szabad most felizgatnod magad!

- Csak nem mész el máris? - erőszakkal visszahúzta a kezét.

- Megígértem neki, hogy nem maradok sokáig.

Ezekben a pillanatokban, még az előbbieknél is zavartabban viselkedett Rozina.

- Nagyon... nagyon örülök neki, hogy jól vagy. Ő is javulást kíván neked!

Újra indult, ám Kazi ekkor váratlanul olyan mozdulatot tett a két kezével, mintha az asszonyba akarna kapaszkodni, mire Rozina újra visszarogyott az ágya szélére.

Kazi simogatni, szorongatni kezdte a kezét.

- Legközelebb... - faggatta az ez alatt. - Mikor látlak legközelebb?

Rozina mind a két kezével belekapaszkodott.

- Kazi! - hangja sírt, szinte könyörgött.

- Bocsáss meg!

Rozina, aki még mindig a férfi kezét szorongatta, váratlanul elgyengült.

- Nem is hiszed, mennyit gondoltam rád! A műtét napján szinte állandóan. Nem bírtam sokáig. Kiszaladtam hozzád. Itt sétáltam a parkban, s mint egy taknyos fruska az ablakodat lestem. Sándorhoz sem mentem le, végül telefonon érdeklődtem.

- Nagyon jólestek ezek a szavak. Köszönöm!

Ha alkalmam adódik, ha csak egyetlen pillanatra is, azonnal meglátogatlak. - Szép, nagy, sugárzón kék szemében könny csillogott. Valaki megmozdult, mire riadtan felugrott. - Megyek. Szervusz!

Elindult. Az ajtóból visszanézett. Elválásukkor nem csókolták meg egymást, viszont az a nézés, az a feldobottság, az a szikra, amely a szeme sarkában lobbant, száz csókkal is felért.

* * *

A Korányi Szanatórium három pavilonjában több száz beteget kezeltek. Tarkaságuk, mint festő vásznán a színek, rendkívül vegyesek voltak. Akadt közöttük egyetemi tanársegéd és egyszerű széntróger. Gyárigazgató és segédmunkás. Volt báró, idegenlegionista, cukorgyári pártvezető, magas rangú törzstiszt, rabbi, baptista prédikátor, káplán... Hívő és ateista.

Tímár Ferkó, vitatkozó materialistának tartotta magát. Ami azt illeti, vitatkozott is eleget, ám amióta Piroskával járt, főleg amióta a szép kislány a felesége lett, mintha kicserélték volna. Bár ő sohasem tartozott a tele szájjal és ingerülten vitatkozók közé. Okosan és átgondolt érvekkel, lényéből fakadó szuggesztív kisugárzással, ragyogó értelemmel igyekezett meggyőzni a vitapartnerét. Érveit szelíden és hihetetlen higgadsággal rakosgatta bele abba a mérlegbe, amelynek a serpenyője nem a leggyakrabban billent az ő javára.

Felidegesíteni, kihozni a sodrából, szinte sosem lehetett. Most mégis feldúlt ábrázattal, s kapkodó mozdulatokkal állított le a Táborba.

Németh Sándorhoz ment, akit az utóbbi hónapokban hetenként meglátogattak Piroskával.

Nem csoda, hogy Sándor a kölcsönös üdvözlések után azonnal megjegyezte:

- Egyedül?
- Piroska strophantint kapott. Lepihent.
- Mintha feldúlt lennél?
- Csak vitatkoztunk.
- Amint látom, nem igen győzhettek meg az ellenfeledet.
- Ellenfelet? - fitymálódott. - Mintha egy kútbeli békának beszéltem volna az Atlanti-óceánról. - Kissé idegesen az ágy szélére vetette magát. - Pedig, nem találok rá hirtelen jobb szót, ez az ipse egyetemet végzett. Érvei mégis nagyon gyengék, és szánsalmasan ostobák.

Nem én kezdeményeztem, ő provokálta ki a vitát. Állandóan piszkál, mert igaz, ami igaz: szeretek vitatkozni, de ehhez partner kell, nem közönséges vigéc. A butaságot nem tartom bűnnek. Attól, hogy egyetemet végzett még lehet szakbarbár, nem? Szemellenzős. Nem ő az első! Idealista? Százával fekszenek ebben a szanatóriumban, de hogy sértegensen!

- Tudod Ferkó, ez szanatórium - nyugtatta Sándor szelíden. - Az itt fekvők mindannyian beteg emberek. A betegek pedig érzékenyek, és sorsuknál fogva is közelebb állnak az idealizmushoz, mint az istentagadáshoz. Kint valóságos politikai vihar dúl. Az utcaseprők szemét helyett szólamokat sepernek, amíg bent, nálunk a legvéresebb szájú, melldöngető kommunista is meglapul.

- Én nem vagyok kommunista, csak baloldali ateista.

Sándor Ferkót leste, és hallgatott. Az gondolataiban még mindig az előbbi vitapartnerével hadakozott, ezért tőle teljesen szokatlanul csipkelődni kezdett.

- Te bigott katolikus vagy, igaz?

- Ami az utóbbit illeti, nem tagadom, mert tényleg katolikus vagyok, de a bigottságot! Nem verem fél téglával a mellem, nem morzsolgatom napszám a rózsafüzért, egyszerűen hiszek. Hiszek, mert éppen a hitem által értettem meg, hogy mi értelme van az életnek, hogy nem halok meg, csak átalakulok. A hernyó bábjából lepke szü-

letik. Amaz a földön marad, semmivé válik, emez felrepül a magasba. Persze ezt csak példázatként említem. Hogyan is hasonlíthatnám össze az egyszerű lepkét az évmilliók alatt kifinomult szerveztű emberrel, aki a föld összes teremtményei között a legmagasabb fokon áll? Élete nem egy röpke felbukkanás, mint a lepkéé, és folytonfolyvást letűnés, mint a növények vagy az állatok élete, hanem, amint említettem előbb: állandó felfelé ívelés, a földi létből az örök élet felé. - Elmosolyodott. - Persze, te most közönséges bolondnak tartasz, amiért ilyesmikről fecsegek neked.

- U...gyan!

- A szemedből látom, hogy így van, pedig amit mondtam nem fantazmagória.

- Persze, hogy nem fantazmagória, és amennyiben a szervetlen anyag szervessé alakul át, felszívódik, s beépül a szerves anyagba örök is. Az élet örök körforgás. Az ember élete, mint hullócsillag, pillanatnyi felvillanás az örök körforgásban. Más szóval, egyszerű anyagcsere. Előbbi hernyóhasonlatod helyett a magot is említhetted volna. Az a földben marad s elhal. Nem ugyanaz az anyag kel ki, nem bonyolult anyagcsere, egyszerű biológiai folyamat.

- Tehát most már csak az a kérdés, hogy ki, vagy mi indítja el ezt a bonyolult biológiai folyamatot. A szelet: honnét fúj, és hová tart? Az eső, miért esik? A föld, miért forog? Ki vagy mi adta ehhez az első lökést, mert magától csak nem indult el? Valakinek, vagy valaminek meg kellett indítania. Vagy szerinted mégis magától indult el ez a bonyolult biológiai folyamat? Hiába rázok össze rengeteg fogaskereket, nem lesz belőle óra. Ki vagy mi indította el az első fénysugarat? Apropó: Nap! Egyetlen napfolt az egész időjárásunkat megváltoztathatja. De ez a napfolt, miért, s hogyan keletkezett, keletkezik manapság is? Ezeknek az egyszerű fényjelenségeknek, mitől s miért van ennyire nagyhatásuk a földre? Jó, vannak segédeszközök, de ezek mit sem érnek. Nézzük csak! A fizika tanítása szerint a fény nem más, mint elektromágneses hullám. Nem régen olvastam, jól emlékszem! A színek az elektromos áram legkisebb rezgésétől kezdve a legnagyobb kozmikus sugárzásig tart. Közben találhatók a rádió, a fény-, az ultraibolya-, a röntgen- és a gammasugarak. Az infravörös

és ultraibolya sugarak között található az a kis terjedelem, amit a szemünk érzékelni tud. Ha az elektromágneses színeképet lineárisan fel tudnánk jegyezni, akkor az egy négyszáznyolcvanháromezer kilométer hosszú skálára férne rá. A szemünk által érzékelhető rész ebből csak két és fél centimétert tenne ki. Az előbbiekhöz mérten tulajdonképpen vakok vagyunk. Rászorulunk az oszcilloszkópra, a tesleszkópra, s ki tudja mennyi más szkópra. Tehát, mik ezek tulajdonképpen? Mankók.

Hátranyúlt, leemelte az ágy vasára akasztott fűjókát, és az orrába dugta.

Ferkó figyelmeztetni akarta, hogy ne izgassa fel magát, ám ő határozottan leintette.

- Érted, miért e hosszú fejtegetés? Hiába minden ilyen meg olyan felszerelés, műtyürke vagy toronymagas találmány, technikai csoda, az ember nem sokat, szinte semmit sem láthat meg a világmindenségből, csak tapogatódzunk, mint a vak a botjával. Téziseket gyárt, elméleteket állít fel, amelyeket hamar meg is cáfol.

Hátradőlt a kispárnájára, merőn leste a plafont, és mélyen hallgatott.

Ferkó egy ideig a fejét törte, hogy válaszoljon-e, nem izgatja-e fel a nagybeteg, de még mindig kiváló, hihetetlenül eszes társát, aztán beszélni kezdett:

- Szerintem a természetet, vagy éppen a világmindenséget nem valamiféle lény - nevezzük őt, akár Istennek, Teremtőnek, Jehovának, Allahnak, akár egy verébnek, aminek akarod - teremtette, mozgatja. De most ne erről, a lényegről beszéljünk! Ez pedig, tudod mi: a prioritás! Melyik volt előbb: az anyag vagy a szellem? A szellem teremtménye-e az anyag, vagy fordítva? Természetesen az anyag. Mondjam erre azt az egyszerű példát, hogy, mi történne, ha nem lenne agyad... az pedig anyag, igaz-e? Nem lehetne gondolatod. A természetet pedig, még azt az általad emlegetett bizonyos napfolttevékenységet is, a fizika törvényszerűségei mozgatják, anyagi, ez tuti, ezen nem lehet vitatkozni!

Széttárta a két kezét, és Sándorra mosolygott.

- A szellem! Az előbbi - tudod, az a pasi -, aki sértegetett, azt mondta: Isten még a hajunk szálát is számon tartja. A földön három-milliárd ember él. Lehetséges ez? A hajunk nő, törik, hullik, nyíratkozunk, megkopaszodunk... Nem, ez egyszerűen nonszensz. Dajkamese! Emellett teljesen értelmetlen, mert minek? Semmi, de semmi értelme.

Sándor álmos mozdulatokkal legyintett. Ásítását a szája elé szorított kezével takarta el.

- Válaszolhatnék, hivatkozhatnék példaképpen a számítógépre, mi-egymás technikai csodákra, de ne töprengjünk tovább ilyesmiken! A töprengés helyett végezze ki-ki a rábízott feladatát!

- Röviden - így Ferkó -, a sötétség nem oltja el a gyertyát, a fény viszont szétrebbenti a sötétséget. Én ezt tartom, Sándor!

Mivel az nem válaszolt, Ferkó még nézte egy ideig: Milyen visszaszítón sovány, mennyire sárgás falfehér a bőre! Erei, mint fekete pókhálók kilátszanak, s befonják az egész testét. Csak csontja van s bőre, és mindezek ellenére csodálatos friss érzjárása, szellemi épsége. Felállt, és elindult az ajtó felé, ám Sándor szeme ekkor váratlanul kinyílt s rábámult. Úgy nézte, mintha csak most fedezte volna fel, hogy itt van.

- Megkaptad az üzenetemet? - kérdezte meg kissé később.

- Igen, de ma attól függetlenül, ha a feleségem nem is, én mindenképpen meglátogatnád volna. - Visszaült a helyére. - Miért hívtatl?

Az szó nélkül megfordult, kihúzta az éjjeliszekrénye fiókját, egy iratot vett elő, és Ferkó kezébe nyomta.

- Olvasd el!

Ferkó, alig pillantott bele, máris leengedte a kezét.

- A végrendeleted? - rökönyödött meg.

- Tulajdonképpen a végakaratom a temetésemről, és néhány kérdés a feleségemhez. Csak azért írtam végrendeletet, mivel a végakarat nem ismert kifejezés.

Ferkó átfutotta szemével az írást. Nem volt hosszú ezért gyorsan végzett.

- Tudod - magyarázta Sándor, miután az lerakta eléje az iratot -, sorsom egyszer s mindenkorra megpecsételődött. Talán a halál rám

vetülő árnyéka miatt vagyok, ami vagyok, bár én mindig vallásos, istenhívő voltam, viszont egy haldokló jobban teszi, ha hisz, mintha elutasítaná Isten létét. Ha nincs, úgylis mindegy, de ha van? Jól tudom: kétszínűség, önzőség, számítás, de hallottad előbb: én mindig hittem. Az utolsó lehetetemig hiszek Istenben, akihez nemsokára felrepül majd a lelkem!

Szomorkásan mosolygott maga elé.

- Nagyon hányatott volt az életem - folytatta kissé később elsavanyodottan. - Gyermekkorom? Semmi. Apám katonatiszt volt. Mi a családja laktanyáról laktanyára utána mentünk, úgylis mondhatnám, hogy vándoroltunk vele. Egyetlen igazi, hosszabb ideig tartó játszótársam sem akadt. Alig múlt el a gyerekkorom, jött a háború, mi több, a front, mert ugye mi lehettem volna más, mint katona, precízebben: kadét, katonatiszt-jelölt. Jó, hátul szolgáltam, de ez a hátul mindig közvetlenül az élvonal mögött húzódott. Állandóan bombáztak bennünket. Százak haltak meg körülöttem. Többször feltettem magamban e kérdést: miért csak én, éppen én maradtam életben? Kijev alól visszavonulva, majdnem Berlinig állandó bombazáporban tengettem az életemet: szolgáltam, tettem a dolgomat... S a kórház? Az a rengeteg sebesült, Istenem! Olyakat is láttam, akiknek se kezük, se lábuk, fonott kosárba rakták, hordták, mint a gyerekeket.

Elmélázón bámult egy ideig a csupasz levegőbe. A gondolatai között turkált: mit vegyen elő, mit hagyjon veszni?

Háború után a B-listázás, meg a többi, meg a többi! Egyetlen reményem, vigaszom, mintegy kárpótlásom Istentől, ez a gyönyörű, fiatal teremtés: Rozina, akit katonaként, visszavonulásunk közben ismertem meg. Ugyanott lakott, ahol jelenleg lakunk. Hozzájuk szállásoltak be. Éppen kiengedtek a kórházból, és visszadobtak az alakulatomhoz. Alakulatomhoz? - Legyintett. - Ha voltak, maradtak vagy tízen. A többiek meghaltak, vagy megszöktek.

Felemelte a fejét, és erőltetetten Ferkóra mosolygott.

- A ragyogó napfény kialudt, csak pislákoló gyertyaként ég még bennem: a hitem.

Újra hátradőlt. Olyan mozdulatokat csinált összeszorított ajkával, mintha feltörő, néma sírásával bajlódna.

Ferkó megilletődötten nézte az élettől csendesen, belenyugvón búcsúzó társát. Sajnálta, gyászolta. Torka összeszorult. Akaratlanul sóhajtanania kellett.

Sándor jóval később folytatta:

- Te lennél az egyik tanúm. Kérlek, írd alá!

- Szerintem... - minek, akarta mondani, ám Sándort nézve nem folytatatta. - Adnál egy tollat?

Az éjjeliszekrényén hevert, mintha előre odakészítette volna. Felvette és átnyújtotta.

Ferkó aláírta, Sándor ezután mind a kettőt: a végrendeletét és a tollát az éjjeliszekrény fiókjába dugta, majd a párnájára hanyatlott, és csendes sírásba kezdett.

Ferkó vigasztalni akarta, azonban hiába erőlködött, egyetlen szót sem préselhetett ki a száján. Csak állt, és Sándort nézte. Hosszabb időbe telt, mire erőt gyűjtve csendesen megszólalhatott:

- Elmegyek... - Mást akart mondani, például, hogy Piroska várja, meg a munkaterápia... Ám a torka úgy össze szorult, hogy akaratlanul néma maradt.

Mivel Sándor sem szólt, egyszerűen megfordult, és kibotorkált a kórteremből. Nagyon leverten, szomorún ment ki. Torka még mindig összeszorulva, mély bánata, amely az egész bensőjét átjárta, a látását is elhomályosította.

Kazi majdnem beleütközött. Látva Ferkó gyászos lehangolódottságát, önkéntelenül elkapta a kezét, és megkérdezte:

- Csak nincs valami baj?

- Minden a régi, csak... - nem folytatta azonnal - nagyon rosszul néz ki, olyan, mint egy... egy valóságos élőhalott. Mégis az a csodálatos észjárása...!

Kazi arca, mintha erről jutott volna eszébe, vagy ezzel összefüggésben, még jobban elborult.

- Hallottad mi történt? Buttler Jancsi meghalt.

- Jancsi? Na ne...e! - A falhoz hátrált és nekidőlt. - Nem régen beszélgettem veled. Ez... ez biztos?

- Sajnos igaz.

- Mi történt vele? - rebegte gyászba borultan. Bent kezdődött előbb, most újra előbukott, mint a nyári szeplő az arcon. Valósággal kapkodta a levegőt, vele együtt a szavakat. - Baleset, vagy...

- Sugárvérzés.

- Nem tudták megállítani?

- Perceken belül elvérzett. Hiába állták körül a legjobb orvosok, hiába vitték fel a műtőbe, meghalt.

- Te... te Jóisten! - Ferkó a fejét fogta egy ideig, aztán újra Kazira bámult. - Ne mondd el Sándornak! Egyáltalán... Tudod mit? Ne is menj be most hozzá!

Az előbbi végrendeletére gondolt, amiben Kaziról is szó esett.

Szokásától teljesen ellentétben, erőszakosan belekarolt, szinte kényszerítette, hogy megforduljon, és vele együtt visszamenjen a pavilonjukba.

* * *

Három teljes hónap telt el azóta, hogy Dobos Kázmért megoperálták, és máris úgy érezte magát, mintha teljesen meggyógyult volna. Fájdalma semmi, régi ereje cakompakk visszatért.

A műtét utáni héten visszarakták az eredeti pavilonjába. Ott még néhány napig feküdt, aztán rendszeresen lejárt a parkba. Sándort is meglátogatta. Rozinát viszont azóta a rövid látogatása után, egyszer sem látta, holott állandóan rágondolt. Hogy Rozina nem jött be hozzá többé, megértette. Egyik szobatársa, még a sebészeti osztályon, Rozina látogatásakor kihallgatta őket. Csak imitálta az alvást, utána mindent elmondott Kati nővérnek, aki néhány napra rá figyelmeztette Kazit. Egyébként is napfényben fürdött. Mindenki tudta róla, hogy élsportoló, kiváló versenyző, neve országhatárt átlépve a fél világot bejárta. Minden egyes lépését figyelték. Rozinát úgyszintén szemmel tartották. Feltűnő szépségének híre bejárta az egész szanatóriumot. Mindenkit bámulásra készítetett...

A nyári nap verőfényesen sütött. A fenyőillatos levegő rezdületlen pihegett a fák között, amelyek az alattuk lapuló bokrokkal együtt néma remegéssel várták az enyhülést, s a felüdülést hozó esőfellegeket. Az igen nagy szakértelemmel kezelt és ápolt virágoskertben méhek raja szorgoskodott. Körülöttük a lég édes nektárillattal telt meg. Nem sokáig tartott. Szél rezdült, és mindent elnyomott a park közepén díszelgő fehér lilium átható illata...

Dobos Kázmér az egyik padon ült. Semmire sem gondolva teljesen átadta magát azoknak a jóleső érzéseinek, amelyeket a nap s a gyönyörű környezet kiváltott belőle. Nem is történt volna semmi, ha a közeli úton véletlenül meg nem pillant egy közeledő taxit. Alig távolabb tőle, váratlanul megállt. A gépkocsivezető kilépett a volán mögül.

- Mondja már meg, legyen szíves, hány óra van? - kiáltotta feléje. - Az enyém - az autója felé bökött a fejével - megállt. Óra nélkül pedig, olyan süketnek érzem magam, mint az üres templom tornya.

Ez a mozzanat birizgálta fel tudata alatt szunnyadó érzéseit, s különös reflexeket indított el érzelmeinek összekuszálódott dzsungelében.

Olyasmire határozta el magát, ami ezelőtt eszébe sem jutott.

- Szabad a kocsija? - esett neki a helyett, hogy válaszolt volna.

- Előbb raktam ki az utasomat.

- Bevinne Pestre?

- Parancsoljon!

- Átöltözöm - máris indult. - Azonnal visszajövök!

- Igyekezzen, mert bekapcsolom az órát!

Kazi, mialatt futott leküzdhetetlen vágyat érzett Rozina után. Nem gondolkodott csak ment, mintegy távolról irányított robotember. Beléje táplálták az utasítást s neki, ha akart, ha nem - ő ráadásul akart -, mennie kellett. Nem a tudata, a puszta beléje ívódott hímbeli ösztönei irányították, ösztökélték cselekvésre. Rekordidő alatt öltözködött át - ruhája a szobájukban lévő szekrényben volt -, és máris „gurult” lefelé a lépcsőkön, ahol sportoló korát meghazudtoló frissességgel tovább a taxihoz. Mellében az elnehezült tüdeje zihált. Nem csoda, ha a szokásosnál sokkal erősebben lihegett, miközben megfogta, s rádőlt a gépkocsi ajtójára.

- Nem kellett volna ennyire sietnie! - jegyezte meg a sofőr.
 - Nemrégén operáltak, azért lihegek ennyire.
 - Mikor volt az a nemrég?
 - Mintegy három hónapja.
 - Na hallja, maga aztán bátor ember. Nem fél, hogy bevérzik?
 - Nem.
 - Ha szabadna megkérdezni, mennyi stexet jaktolt le neki, már-mint az operáló orvosának? Ne vegye tolakodásnak, érdekel.
 - Stexet? - hüledezett az, mialatt beült a gépkocsiba.
 - Ők legújabban paraszolvenciának nevezik, amit mi egyszerűen borravalónak titulálunk.
 - Egyetlen fillért sem. Ez itt egyáltalán nem szokás.
 - Nem vagyok népi ellenőr. Elöttem kár titkolóznia!
 - Tényleg így van, viszont maga sem kap borravalót, ha ennyit körülményeskedik! Taposson jól rá a gázpedálra!
 - Ne féljen, behozom ezt a néhány másodpercet! Rádobok néhány lapát szemet, és vígan masírozunk lefelé a lejtőn.
- Elindította a taxit. Tényleg alaposan ráléphetett a gázpedálra, mert a kocsi megugrott. Valósággal vonyítottak a kerekei a kanyarban.
- Mihelyt túljutottak néhány kanyaron, a gépkocsivezető ismét az utasához fordult:
- Még mindig nem mondta meg, hogy hány óra van?
 - Fél négy - válaszolta Kazi, miután rápillantott a karórájára.
- A gépkocsivezető fél kézzel hajtotta előre a műszerfalán lévő óra mutatóját, közben az utasára sandított.
- Hátha elindul. Nos, hová vigyem?
 - A Völgy utcába. A ház előtt majd szólok.
- Többet nem szóltak egymáshoz, mígnem a kocsi, a megmutatott ház előtt meg nem állt. Kazi kifizette a viteldíjat, kiugrott, és már rohant is a kis gyalogút felé, amely az erdélyi motívumokkal díszített faragott kapuhoz vezetett.
- Rozinával bent a ház előtt találkozott össze. Az autózúgásra figyelt fel, lesett a kapu felé.
- Kazi! - hökkent meg, mihelyt megpillantotta a férfit.

Izmai megfeszültek, mintha eléje akarna futni. Talán meg is teszi, ha erkölcsi gátlásai visszakozásra nem készítetik.

- Nemrégén operáltak, te máris itt - esett neki csillogón, de aggodalommal telített, gyengéd hangon, mihelyt egymás mellé értek.

- Kutya bajom sincs.

- Mégis lihegsz, és mintha izzadnál is! - Megsimogatta a férfi homlokát.

- Mert siettem.

- Gyere, ülünk le!

A legközelebbi székre mutatott. Több is akadt azokból a kertben.

- A többiek? - kérdezte meg a férfi, miután egymás mellett ültek.

- Egyedül vagyok itthon. Alig félórája értem haza. - Megrökönyödött nézte egy ideig. - Honnét tudtad, hogy ilyen tájban érek haza?

Átlagon jóval felüli szép arca valósággal ragyogott az örömtől. Hódítón kék szemei, boldogan villogtak. Lényét finom báj övezte.

- Megéreztem.

- Csak nem Sándor küldött? Tényleg, hogy van? Nem rosszabbodott az állapota?

- Nem. - Az asszonyt nézte, aki neheztelve rázogatta a fejét, mialatt a szeme túlbuzgón gerjedezni kezdő énjéből fakadó, buja örömet lövellt a férfira.

- Nem lett volna szabad idejönnöd!

- Majdnem három hónapig vártam rád, te sehol...

- Kazi! - esedezett megértésért a gyönyörű asszony, ragyogón kék szemével visszakozásra kényszerítve az előbb még támadó férfit.

- Bocsáss meg!

- Sándor nagybeteg. Ezen kívül mostanában még jobban gyanakszik. Nagyon, de nagyon kímélnünk kell!

- Megértelek, ne mentegetőzz!

- Ha megértenél, most nem lennél itt.

- Elmehetek, ha akarod.

Rozina hevesen elkapta a férfi karját. Közel volt, ki sem kellett nyújtania egészen feléje a kezét.

- Ne! - Mind a két markával belekapaszkodott. Az arca felajzottan piroslott. Szemében az előbbi elülő belső érzelmi vihara utáni fényei

csillogtak. A hirtelen felhevülő - történt, ami történt, mondott, amit mondott -, az állandóan izzó, a férfi iránt érzett érzései lobot vetettek. - Állandóan rád gondolok. Megbocsáthatatlanul vétkezem a nagybeteg férjem ellen. Haldoklik, mégis egyedül te jársz az eszemben.

Elhallgatott. A szája szélét harapdálta egy ideig, majd hirtelen elengedte a férfi karját. Felállt. A társa széke támlájának dőlt. A saját dús hajába markolt, az ujjai köré fonta a vaskos szálakat, s megpöndörítette.

- Hallom - rámosolygott -, s látom is: szépen javulsz. Te miért nem jöttél le a Táborba?

Kazi felnézett a tüneményesen ragyogó nőre.

- Amikor meglátogattál, tudod még a sebészetten, az egyik beteg csak színlelte az alvást. Kihallgatott bennünket, és elmondott mindent Kati nővérnek. Ő vissza nekem, meg a nagyvilágnak. Füttyölök rájuk, viszont Sándort meg téged féltetek.

Felállt. Átkarolta Rozinát, aki engedelmesen hozzásimult, és a vállára hajtotta a fejét.

- Nem bírtam tovább. Látni akartalak. Szeretlek. A szerelem pedig, örölségre is képes. Még egyszer, s mindenkorra a szemedbe akartam mondani, világá kiáltani, hogy szeretlek.

- Hányszor, de hányszor elmondtuk már egymásnak, mert néha egy pillantás, egyetlen mozdulat többet elmond, mint egy terjedelmes szerelmi vallomás. - Lehelete égetett, teste lángolt s remegett. - Persze hogy szeretlek. Az is a baj, hogy nagyon szeretlek. Valahogyan mégsem vagyok maradék nélkül boldog. Ez a kettőség bánt. - Ő is átölelte a férfit, és a fülébe súgta: - El sem képzelhetem, mi lesz velünk, Kazi?

- Én csak annyit tudok, hogy a mi kapcsolatunk egyetlen lehetőség ebben az életben. Ne mulasszuk el, használjuk ki, ragadjunk meg valamennyi lehetőséget!

- Így? Az egyiket még be sem fejeztem... Borzalmas kimondanom, de ez az igazság! A férjem, még él. - Összeborzongón rázta a fejét. - Nem, ezt nem merem kiejteni! S kezdjem el a másikat? - Egyik kezével elengedte, és cirógatni kezdte vele a férfi arcát. - Ezt az áldozatot meg kell hoznunk érte! Nekem a feleségének, neked a barátjának!

- Te eddig is rengeteg mindent feláldoztál érte. Végeredményben te magad is: a ragyogó fiatalságod, az arcod hamvas bája, az átlagon felüli szépséged... mi más, ha nem áldozat? Ne vállalj feleslegesen újabbat!

Rozina megint a férfi vállára hajtotta a fejét, teste tovább remegett. Kazi érezve riadt vergődését, önmarcangoló évelődését megsajnálta, s mivel nem akarta tovább kínozni, gyengéden eltolta magától.

- Láttalak, és mindent elmondtam, amit akartam. Elkísérsz a kapuig?

Az asszony szó nélkül belekarolt, és szép lassan elindultak. Az út egy helyen kettéágazott. Egyik része a kapuhoz, másik a ház bejáratához vezetett. Rozina mozdulatán, miután elengedte a férfi karját erősen érződött, hogy nem itt, már az előbb elhatározásra jutott.

- Ne legyünk ennyire kemények egymáshoz! - A férfit sandított, mosolya szexis csaletekként vibrált a teljesen tiszta, fehér arcán. - Keménységünkkel előbb-utóbb szétzúzzuk egymást, apró darabokra tördeljük a szerelmünket. Gyere!

Elkapta a férfi kezét, s a ház bejárata felé maga után húzta.

Az úton - amíg elértek a házhoz, bementek az előszobába, onnét fel a padláslakásukba, egyetlen szót sem váltottak egymással. Néha ugyan összeakadt a tekintetük, ilyenkor egymásra mosolyogtak, és a kezük, amelyet egyetlen pillanatra sem engedtek el, még szorosabban összetapadt. Fent viszont még az ajtón sem értek be, máris egymásnak estek. Mind a kettőjükben izzott a parázs, hogy az alig több mint fél-éves ismeretség és hirtelen fellángoló szerelmük után végre lángra lobbanjon a vágyuk, s hamuvá égesse a tilalomfát, amelyet régen ostromoltak, csak azért nem döntöttek le eddig, hogy legalább a látszatát fenntartsák az egyébként már aligha létező ártatlanságuknak...

Hosszú percekig ölelkeztek, csókolóztak, babusgatták egymást, mígnem Rozina vetközni kezdett. A férfi szó nélkül követte. Szinte egyszerre dobálták le magukról a ruhadarabjaikat.

Rozina szorosan a férfihez tapadt, és a fülébe súgta:

- Vigyázz rám, mert egyelőre nem szeretnék gyereket, akit később szívesen elfogadok tőled. És magadra is. Nemrégén operáltak, talán még nem is lenne szabad...

Kissé felengedett előbbi forró ölelése.

- Tényleg jobban vagy, meggyógyultál? - Választ sem várva újra csókolgatni kezdte, s megint átölelte, csakhogy most nem a dereka, a nyaka köré fonta a két karját.

- Kutya bajom, gyere! - tüzesedett még jobban át az.

A rekamiéra dőltek. Az ágynemű úgy, amint az asszony reggel felkelt rajta hevert. Úgy látszott sietett, nem ért rá az ágyneműtartóba rakni. Nem törődtek vele. Előbb a még két külön-külön létező testük-lelkük egyetlen nagy tüzes sóhajjá olvadt össze. Rozinát az erotikus vágyainak ostorcsapásai régen várt gyönyörrel járták át, s annyira feltöltötték amúgy is pattanásig feszült idegrendszerét, hogy ettől az elviselhetetlenül szép s gyönyörű érzéseitől minduntalan sóhajtoznia, jajgatnia kellett. Fejét hátrahajtotta, és forgolódott. Dús, szőke haja egyszer a párnát máskor a földet ostorozta, végül a férfi feje köré csavarodott. Közben bele-belecsókolt, néha összevissza harapdálta a férfit testét...

- Te drága... Te... te! - Kazi csak ennyit suttogott, miközben erősen átszellemült mozdulatok kíséretében száját felváltva, hol a nő ajkára, hol dús s kemény mellére tapasztotta. - Ha tudnád, mennyire szeretlek!

Rozina áttüzesedett sóhajtással válaszolt. Forró lehelete a szájával együtt, újra meg újra a férfi meztelen testébe kapott. Ám később is csak ennyit mondhatott, ezt is erősen elhúzottan, a fulladásig izzón: - Én is nagyon szeretlek. - Szerelme végtelenségig felfokozódott viharának dühöngő hullámai, amelybe magával rántotta a férfit is, végleg összezsáptak a feje felett. És az a csónak, amelyet a két egymásra borult test alkotott, tovább ringott a végtelen, mély szerelmük magasra csapódó hullámai hátán...

Ringtak és égtek.

Akkor sem engedték el egymást, miután érzelmük viharának utolsó nagy hullámverése a partra dobta őket. Tovább hanykolódtak, és még mindig égtek. Igaz, mivel megállás nélkül simogatták, babusgatták, dédelgették egymást, már csak a kezük járt, meg a verkli, amely édes hangú szerenádod dúdolt a fülükbe.

- Ragyogó nő vagy - udvarolt elernyedten a férfi, az előbbi képzeletbeli melódiának utolsó akkordjával együtt sem szűnő, a hihetle-

nül karcsú női test valamennyi része végigsimogatásának közepette. Mást is mondani akart, Rozina azonban megelőzte:

- Súghatok valamit? - csicseregte olyan pillantásokat lövellve a fér-fira, hogy annak akaratlanul be kellett hunynia a szemét.

- Sűgd!

- Szeretlek - sóhajtotta dallamosan, mert nem szó volt az: andalítón lágy fuvallat, mint az erdei muzsika a most ébredező madarak csőrében. Mélykék, nagy szemei, mély érzésekkel teltek meg. Forró teste felkínálkozóan tapadt továbbra is a férfihoz, ám amikor az ismét magához akarta szorítani, hogy az előbbi szeretkezésből olyannyira ismert, és újra megkívánt forró gyönyörök magasba csapkodó lángcsóváiba rántsa, hirtelen felült, és védekezően összekuporodott.

- Nem lehet. - Egyik tenyerével a csupasz melleit fedte be, másikkal a férfi arcát simogatta. - Vigyáznod kell magadra!

Az mégis utána nyúlt, és gyengéden magához húzta. Rozina engedelmesen hozzásimult, de ettől többre nem volt hajlandó.

- Ha te nem tudsz vigyázni magadra, majd én óvlak téged! - Kihúzta az előbb maga alá gyűrt paplanját, s mind a kettőjükre terítette. A közepét, mintegy válaszfalként, huncutul a férfitra bázsalnyogva kissé begyűrte.

Kazi duzzogva leste, mire Rozina hozzáhajolt, és arcul csókolta.

- Azt hiszed, én nem kívánlak? Mióta megismertelek folyton erre a percre várok, de te többet, sokkal többet jelentesz nekem, mint az egyszeri együttlét. Egy egész életre kellesz nekem.

Engesztelően simogatta. Szavai meggyőzőn s őszintén duruzsoltak tovább.

- Talán ezt sem lett volna szabad. Ez a vad ölelkezés, vég nélküli szeretkezés, amely egyébként nagyon jólesett... Igaz..., ebben én is ludas vagyok, biztosan nagyon kimerítettelek. Ne feledd: nemrégén operáltak! Rendkívül nehéz s nagy műtéten estél át. Azt akarod, hogy visszaess, bevérezz?

- Azt mondtad - vágott közbe a férfi -, hogy egy egész életre? - szavai nemcsak villogtak, hihetetlenül ujjongtak is.

- Igen, egy teljes életre, mert végleg elhatároztam: lesz, ami lesz, téged választalak! Vannak nők, akik ezzel is, azzal is... Én, hiába va-

gyok szép, hiába zaklatnak lépten-nyomon, feleségnek születtem. Állandó kapcsolatra s nem szexpartnerekre vágyom. Te?

- Nem érzed, mennyire szeretlek? Egy ilyen ragyogó nőt egy egész életre, ez több mint szerencse, kifejezetten boldogság!

Újra csókolóztak. A férfi ez alatt ki akarta húzni a közjük gyűrt paplant. Rozina nem engedte.

- Miért nem engeded lerúgni, ezt a nyavalyás paplant?

- Mert akkor... menthetetlenül... - nyelt egyet. - Ki vigyázzon rád, ha nem én? Inkább sanyargatom magamat, mert mondom: én is kívánlak, csakhogy bajod ne essen!

Apró csókokkal pötyögtette tele a férfi arcát, aki végleg megadta magát. Úgy elnyúlt, mintha aludni akarna.

- Kifáradtál? Aludj egy jót! Addig én felöltözöm, és hozok valami italt, vagy készítek inkább néhány szendvicset?

Kazi nem engedte felkelni, a lábával tartotta vissza.

- Miért nem engedsz? - nevetett fel rövid, kéjes szemezés után Rozina.

- Mert azt akarom, hogy erre a rövid időre, amíg nálad tartózkodom, mellettem maradjál! Szeretlek!

- Jó, akkor mind a ketten szeretjük egymást. - Megcsókolta. - De azért ne szorítsd annyira a combomat. Teljesen a rekamiéhoz szögeztél.

Kazi, anélkül, hogy levette volna a lábát az asszony combjáról, kissé ellazította magát, és szétterpesztett testpózban mereven bámulta a plafont.

- Mire gondolsz? - ölelte át Rozina a szemeivel, kissé közelebb húzódva hozzá.

- Arra, hogy végül én is igazi idealista leszek, mint annyian a szanatóriumban.

- Ezt miért mondtad?

- Ha nem is annyira sok, több szép nőt ismertem előtted. - Megtorpant. - Bár ezt most már nem merem ennyire egyöntetűn kijelenteni, mert azok hozzád képest... Életemben sem láttam ennyire egyöntetűn szép, formás nőt, akinek mindene de mindene egyformán megvan, s ragyogón szép!

- Most ne rólam beszélj! Folytasd!

- Többségükben sportolók voltak. Nem csoda, elvégre egy s ugyanazon táborban jöttünk össze. Nem részletezem: akadt néger, kínai, tüzes zsidó, olasz... Egyikbe sem szerettem bele, amíg téged az első látásra megszerettelek. Minden nőben téged kerestelek, világéletemben utánad vágytam. Férjed van. Ráadásul Sándor a barátom, mégis azt mondtam magamban: lesz, ami lesz, vagy ez lesz a feleségem, vagy senki! Hogy lehet ez? Azok a bizonyos nők mind rám akaszkodtak. Nem a megszerzésük, a lerázásuk volt a nehezebb. Jöttek s mentek. Megtöröltem utánuk a számat, mint egy kiadós étkezés után és kész, mert egyikük sem jelentett számomra többet egy jó falatnál. Talán parasztság tőlem, hogy ezeket itt s így, pontosabban most meséltem el neked, de el kellett mondanom, egyrészt, mivel szeretlek, egyébként csak attól kezdve ismerem a szerelmet, amióta téged megismertelek...

- Másrészt? - sürgette Rozina az elhallgató férfit.

- Hogy megismerjél.

- Te, vajon ismersz-e engem?

- A te életed nyitott könyv. - Levette lábát az asszonyról, s kényelmesen elhelyezkedve rámosolygott. - Hol volt, hol nem volt. Élt egyszer egy szűz...

- Ne ízléstelenkedj! - csípett belé Rozina.

- Sándor volt az első és az egyetlen. Na mondd, hogy tévedtem?

- Elsőnek első, de nem az egyetlen. Veled sároztam be. Ráadásul pontosan abban a szobában, azon a rekamién... - A férfi mellére hajtott a fejét egy ideig. - Beteg, haldoklik, én meg a felesége... Örök hűséget esküdtem neki, s mégis megcsaltam.

- A szerelem szent dolog. Legszentebb ezen a földön amellet, hogy gyönyörű érzés is. - Az asszony a férfi haját simogatta miközben felhúzott térdével dörzsölgetni kezdte a férfit, mialatt az tovább ömlengett: - Látod, ezt is azóta tudom, amióta téged ismerlek. Neked köszönhetem ezt a mély érzést, amelyet egymás iránt érzünk, amely mind a kettőnket feloldoz.

A szépasszony felemelte a fejét. Arcát a férfiéhoz tapasztotta. Szétbomlott haja köréjük omlott, s befüggönyözte őket.

- Zokognom kellene - kezdte az előbbi sírós hangján eközben. - Ehelyett, amely mindennél szörnyűbb, örülök. - Ajkát a férfi szájára tapasztotta, és addig csókolta, amíg levegővel bírta.

Utána visszafeküdt a helyére.

Kazi föléje hajolt, és mereven nézte. Rozina tűrte egy ideig, aztán elmosolyodott.

- Mit nézel rajtam olyan sokáig?

- A szemedet. Rajtad ugyanis minden más, még a ruha is szebben áll, mint másón.

- Ha elfelejtetted volna meztelen vagyok. Egyébként előbb a szememről beszéltél.

- A nő úgy a legszebb, amint az Isten megteremtette. Egyébként olyan a szemed, mint az éjszakai égbolt. Minél tovább nézzük, annál több csillag ragyog fel azon. - Csendes elragadtatással csóválta meg a fejét. - Nem, nem csillag, maga a hold.

- Ne lódíts nekem, mert a szíve sem lehet tiszta annak, akinek a nyelve nem szól igazat. - A hátát simogatta, amely egyszerre elakadt.

- A vágás helye!

- Ungár kanyar. - Az operáló főorvosról nevezték így egymás között a félkör alakú vágás helyét, amelyet Rozina centiről centire végigtapogatott.

- Nem fáj?

- Bármennyire szorosan átölelsz is, nem szisszenek fel.

- Hogy fájjon? - Mégis átölelte. - Nos?

- Semmi, viszont e kanyar miatt nem sportolhatok többé.

- A szerelmem te vagy, az éltetőm viszont a sport?

- Nem! A szerelmem és az éltetőm is te vagy.

- Kazi! - ájuldozott szenvedélyesen miközben szorosan magára húzta a férfit. - Ez igaz?

- Te... drága! - a férfi megint csak ennyit mondott, mialatt lerúgta a paplant, és ő is átölelte a meztelen, a tüzesen fészkelődő s igen karcsú nőt.

- Én is akarlak - súgta odaadón Rozina -, de most, majd én irányítalak!

Ám a következő pillanatokban -, mivel minden megszűnt körülöt-
tük -, csak az egész lényüket elemésztő szerelmük, amely most már
nemcsak izzott, lángolt is -, tüzes paripaként fickándozva felcsigázó-
dott idegrendszerük galopp pályáján - azonnal elfelejtette. Újra növé
vált: szelíddé, vaddá, kedvessé és haragossá, kifürkészhetetlenné, s
átlátszón egyszerűvé. Testét-lelkét felkorbácsolódón fetrengett a férfi
alatt, mialatt ajkáról újra felhangzott az elnyúló, sóhajszerű buja ja-
jongás, amely nem is olyan régen hallgatott el...

Kint egyre sűrűbben és erősebben fonta fekete szálú hálóját az este.
Nyár vége volt, egyre korábban alkonyodott. A nap, még az előbb a
hegy mögé bújt, s eltűnt, mint az árnyéka. Rozina a pongyolájába
bújt. Italt és szendvicset készített, hozott. Mire végzett erősen sötéte-
dett. Mégsem gyújtottak villanyt. Félhomályban ettek s ittak... Vi-
szont, mire a földszinten is kivilágosodott egy ablak, már teljesen
felöltözködve kint könyököltek az erkély vaskorlátján.

- Valaki hazajött - jegyezte meg az asszony. - Kihajolt, az ablakot
leste. - Apus lesz, mert anyus azonnal feljött volna.

- S ha itt talál?

- Nem is tudom - toporgott zavartan az asszony, végül behajtott a
egyik térdét s kissé idegesen a vasrácshoz nyomta. - Mindenesetre
nem örülne.

- Bemutatnál, és...

- Mit tehetnék mást, viszont nagyon ízléstelen lenne.

- Gyere, kísérf ki a kapuig!

- Gyerünk! - vágott közbe buzgón az. - Ha összeakadnánk Tecával,
netán anyuval... - Idegesen rázta meg a fejét. - Iszonyatosan buta
helyzet. Legszívesebben elbújnék, és bögnék.

- Szeretlek - súgta, válaszként a férfi.

- Én is - rebegte az asszony, s szeleburdin a nyakába ugrott, hogy
megcsókolja.

- Induljunk! - javasolta a férfi szoros ölelkezésük után.

Rozina félénken karolt a férfiba, azonban mihelyt megérezte annak
izmai feszülését, amely már az ágyban is nagyon tetszett neki, alig
bírt betelni vele, azonnal megnyugodott.

- Menjünk, ám nagyon vigyázzunk!

- Nézd, előbb-utóbb úgyis...

- De ne most! Anyuék egyébként is nagyon szeretik Sándort.

- Átkarollak, te vezess!

- Inkább előremegyek, kipuhatolom a helyzetet. Ha pissegek, azonnal indulj utánam! Addig lapulj meg!

Így is történt. Előrement, pisszentett. Kazi elindult, melléje érve újra megállt, és onnét kezdődött minden előről. A végén mind a ketten élvezték ezt a több mint fura helyzetet. A kapu előtt Rozina hirtelen a férfi mellére fektette összekulcsolt kezét, és felcacagott.

- Mint a kamaszok! Mondd, hogy nem buta helyzet!

Szeme csillogott, miközben a férfihoz bújva fellestett rá. - Nagyon szeretlek. El sem tudnám már képzelni nélküled a további életemet. Lehet, hogy terhes leszek? Nem lenne csoda, ennyi heves szeretkezés után! De ez sem érdekel. Sokkal régebben eldöntöttem, hogy a tiéd leszek, ám egyelőre ne találkozzunk!

Kazi, mintegy önmarcangolásának enyhítéseként, megsimogatta a vergődő asszony selymes haját s bársonyos bőrű arcát.

- Addig kínozd magad, mígnem örömöd telik ebben az önmarcangolásban. Miért ne találkozhatnánk? Kiszökök hozzád a bacilyukon, amint a többiek teszik. Nem sokáig tart, mert remélem, hamarosan kiengednek a szaniból.

- Nézd! - Rozina nyelt egy nagyot. Bár lépcsőről lépésre sújtogatta hátát ostorcsapásaival a borzalom, mégis folytatta: - Sándor nagybeteg. Vagy meghal gyorsan, vagy sokáig elhúzza. Ha meghal, minden megoldódik, ha nagyon sokáig húzza... Miket beszélek! - jajdult fel, majd megmarkolta a férfi ingét: - Semmiről se beszéljünk, amíg így vagy úgy el nem dől a sorsa! Ha csak egy picurkát is szeretsz, ennyi áldozatot meghozol értem. A házasságomnak vége! Szegény Sándor! Én... én azt hittem valamikor, hogy szeretem. Tévedtem. Egyszerűen hűséges voltam hozzá, mint jó kutya a gazdájához. Csak ennyi történt! Fruskaként vett el, egy fruska pedig, ugye nem sokat tud még a házaseletről. Csinos, magas katonatiszt volt... Valójában, én mindig téged szerettelek. Tudatom alatt hordoztalak. Olyan voltál nekem, mint egy méhen kívüli terhesség. Amint te, én is csak most tudtam meg, mi az igazi szerelem. Szép nő vagyok. A férfiak, mint a méhek

a virágot, állandóan körülzsongtak. Ezerszer megcsalhattam volna, de nem tettem. Egészen mostanáig hűséges maradtam hozzá. Látod, erre is most jöttem rá: nem hozzá, hozzád voltam hűséges! Neked tartogattam magam. Legalább a hitemet, önmagunkba vetett hitünket ne zúzzuk szét! Ne tegyük tönkre, ha már be is szennyeztük Sándor utolsó napjait. Ne tegyünk olyat, amit soha többé nem bocsátanak meg magunknak!

- Rendben van!

- Meggyőződésből mondtad, vagy csak úgy rávágta?

- Ha azt kérdezted volna: egyetértek-e vagy sem, ezt mondanám: nem, de így igennel válaszolok neked. Mit mondhatnék mást, ha egyszer nem akarsz velem találkozni?

- Ez egyáltalán nem akarás-tagadás kérdése! Én szívesen, akár örökre is veled maradnék, azonban erkölcs és kötelesség is létezik a világon. Egyelőre Sándor hitvese vagyok.

Rozina rövid hallgatása után, ha nem is úgy, amint eredetileg szánta, tovább mondta:

- Örök hűséget esküdtem neki, aki most nagybetegen a végnapjait éli.

Kazi elkapta a kezét, és megszorította.

- Azt kérted előbb: ne beszéljünk róla. Igazad van...

Rozina átölelte a férfit, és csókolgatni kezdte.

- Érzem, hogy szívből mondtad. Köszönöm. Ezentúl azon izgulok: nehogy bajod legyen, bevérézzél!

- Bajom? Bevérézni, miért?

- Na hallod: ennyire heves szeretkezésektől, friss műtét után!

- Több mint három hónapja operáltak, tehát nem friss a műtétem.

Rozina elengedte a férfit, közelebb hajolt hozzá, és riadtan a fülébe súgta:

- Anya jön!

- Biztos?

- A járásáról ismertem meg, és egyébként is mindig ilyentájt érkezik haza. Siess! Az ellenkező irányba menj! A férfi nyakába kapaszkodott, és kapkodón egy búcsúcsókot cuppantott az arcára. - Szeretlek! Nagyon jó volt veled. Mindent úgy, amint megbeszéltük!

3.

Dobos Kázmért, szeptember végén hazaengedték a szanatóriumból. Nem érte váratlanul, sőt nagyon számított már rá. Sándortól s a szobatársaitól azzal köszönt el, hogy hetente meglátogatja őket.

Szerdán délelőtt távozott a szanatóriumból, rá egy hétre ment ki először hozzájuk. Útja egyenesen Sándorhoz vezetett, aki kitörő örömmel fogadta, s több kérdéssel halmozta el. Alig győzött válaszolgatni. Elmesélte, hogy teljesen gyógyultnak érzi magát. Segédedző, vagy gondnok lesz régi klubjánál, esetleg tanácsadó. Máris folyósítják a fizetését. Folytatja a tanulmányait...

- Veled mi van? - ütötte el további szavait e rövid kérdésével, ugyanis bántotta, hogy ő jól van, Sándor pedig... Borzasztó rosszul nézett ki. Sosem látta még ilyennek.

Az lemondóan legyintett.

- Ha ez nincs - az oxigénpalackra mutatott -, régen megfulladtam volna.

- Sokat használsz?

Váratlanul megrettent: Csak nem azért faggatja ezt a semmit sem sejtő, szerencsétlen, nagybeteg férfit, mivel a halálát várja?

Nem, nem - igyekezett megnyugtatni önmagát, miközben mereven nézte Sándort. Egyszerűen nem értette, hogyan lehet valaki ennyire sovány. Sovány? Nem, Sándor nem sovány: valóságos csontváz. Csak a szemét kellene lefogni, és koporsóba rakni.

Lelkiismerete súlyos defektet kapott, s kilyukadt gumiként teljesen leeresztett. Hihetetlenül szégyellte magát, mély undort érzett önmaga iránt, mert akár mint történt is nagyon becsülte Sándort, ugyanis rendkívül korrektnek, megfontoltnak, segítőkésznek és hihetetlenül őszintének ismerte meg. Lassan, megfontoltan beszélt. A leghevesebb vita közepette sem vesztette el a fejét. Mindenkit türelmesen végighallgatott, tanácsait bölcsen és segítőkészen osztogatta. Kifejezetten csinos, fess férfi lehetett, másként a hihetetlenül szép arcú és rendkívül karcsú asszonya nem megy hozzá feleségül. Fényképei szerint, amelyeket a szanatóriumban mutogatott, nála jó fejjel maga-

sabb, arca férfiasan finom ívelésű lehetett, ha nem is annyira markáns, mint az övé. És az a hihetetlenül előkelő, lenyűgöző modor, amely jellemezte!

Nem, ő nem tudná utánozni! Könnyen felfortyan, sokkal darabosabb, s ha modortalannak nem is mondható, hozzá képest paraszt.

Mialatt nézte, Sándor hátradőlt, orrába nyomta a fűvókát, ám csak néhány percig tartotta ott, majd visszaakasztotta a helyére, és Kazihoz fordult:

- Nemsokára itt lesz Rozina is. Ha megvárod, lemegyünk az udvarra, persze csak úgy, ha segítesz, mert egyedül... - elnyűtt mozdulatokkal kaszált a levegőbe -, ez már nem megy.

- Nagyon szívesen segítek neked.

Nemsokára rá, az ajtó máris kinyílt és belibbent Rozina. Fején széles karimájú, fekete kalap lapult, sötétbordó színű szalaggal. Nyári kiskosztümje szorosan a testéhez simul. Férfiszíveket meghökkentően karcsúnak tűnt, megbámulásra méltón légies tünemény.

Kazinak, mintha most fedezte volna fel először arcvonalainak bájos formáit, valósággal földbe gyökerezett a lába. Hogy nagyon szép az arca, ezt eddig is tudta, de ezt a megkapón finom báj, csak itt fedezte fel: igazi középkori, antik szobrász sem alkothatott volna nála különbtéremtést.

Rozina szeme, mihelyt megpillantotta Kazit nagyot rebbent, meg is torpant egy pillanatra, azonban nagyon hamar összeszedte magát, mintegy álarcként, hogy legyen mi alá rejtjenie bensőjében dülő érzéseit, szabvány mosolyt erőltetett az arcára, és semmitmondó tekintete közepette, köszönés helyett feléje biccentett. Nem fogott vele kezét. Nyilván ez is zavarában fordult elő. A férjét megcsókolta, valamit a fülébe súgott, majd gyorsan kiment. Kazira egyetlen pillantást sem vetett többé. Mialatt kiment is, úgy intézte, hogy még csak véletlenül sem akadjon össze a tekintetük.

Kazi, mihelyt eltűnt az ajtóban felállt.

- Felugrok a volt szobatársaimhoz. Addig beszélgetsek! Később visszajövök, és lekísérlek az udvarra.

- Csak nem azért mész el, mivel megjött Rozina? - Nem tudom, mi történhetett vele - folytatta a fejét törve. - Nagyon furcsán viselkedik. A munkahelyén történt valami zűr, vagy... Kezet sem fogott veled.

- Szóra sem érdemes.

- Túl érzékeny vagyok. - Ugyanolyan fáradt mozdulatokkal legyintett, mint előbb. - Meg tudod milyenek a nők! Szélsőségesek, mint az időjárás.

Kazi az ajtóban akadt össze Rozinával, aki annyira megbabonázta, hogy nem tudott tovább lépni. Ha akart, ha nem vissza kellett fordulnia.

- Nem üzensz valamit a volt szobatársaidnak? - Sándor a fejét rázta.

- Én mindenesetre elköszönök tőled, nem jövök vissza, amint ígértem, mert tudod milyenek. Órákig ott fognak - változtatott hirtelen előbbi ígéretén.

Rozina ez alatt Sándorhoz lépett.

- Gyűrött a fejed alja, és megigazítom a paplanodat is. - Kazinak háttal állva, zavartan igazgatta a férje paplanját s a lepedőjét. Eközben, talán most először, titokban Kazira sandított. Azaz ordító sóvárgás, az a mély szerelem, az a rettenetes kétségbeesés, amelyet a férfira lövellt, valósággal mellbe csapta, a kéjes vággyal hirtelen feltöltődött szerelmes férfit.

Időbe telt, mire előbbi dermedtségéből felengedetten tovább hátrálhatott. Rozina ügyet sem vetve rá tovább, valamit mutatott a férjének. Barackbefőtt volt. Most vette ki a szatyrából, és feléje tartotta: - Nézd!

Kazi már az ajtóban elhatározta, hogy még egyszer nem találkozik itt Rozinával, mert azaz érzés, amely áthatja, mindenét átjárja e gyönyörű nő mellett, a haldokló férje jelenlétében, nem csupán etikátlan, több: erkölcstelen.

Jó, jó, de hát honnét tudhatja: mikor van itt, vagy mikor érkezik ide?

Ezekkel a gondolatokkal osont ki a pavilon ajtaján, s gyötrő gondolataitól hajtván, menekülésszerűn, majdnem futva tette meg az utat, fel az „A” pavilonba.

A kettes kórteremben, amint gondolta, egyedül Csesztkó bácsit találta bent.

- Jó napot öreg! - köszöntötte derűt erőltetve magára.
- Szervusz Kazi! Nos, hogy ízlik a kinti élet?
- Prímán, bár egy kicsit még furcsa. - Maga? - egyedül őt magázta. Az kajánul rásandított, és a főorvost utánozva a hátára tenyerelt.
- Néhány hónap, és hazazavarjuk... a másvilágra.
- A többiek? - odázta el az öreg morbid cinizmusát.
- Szanaszét. Ki itt, ki ott. Ferkót ma viszik be az elmeosztályra.
- Tímár Ferkót? - hüledezett Kazi. - Viccel?
- Azt hittem tudod. Negyedik napja egyetlen falatot sem eszik.

Búskomor, meg összevissza fecseg. Zagyvaságokat beszél. Becsavarodott...

- Most hol van? - vágott a szavába elhúlten Kazi.

Csesztkó bácsi a két kezére nehezelve felemelkedett az ágyában, hogy kilásson az ablakon.

- Lent ül a meteorológiai mérő padon. Nem látom ugyan, de mindig ott ücsörög.

Kazi megérezte, hogy valami szörnyűséges tragédia történhetett. Illetlenül megfordult, s köszönés nélkül elrohant.

Meg sem állt, csak lent a parkban.

Ferkó tényleg ott ült, ahol az öreg megjósolta.

- Szervusz! - üdvözölte már messziről, miközben megütközve rábámult. - Mi történt veled, Ferkó?

- Meghalt Piroksa - felelte anélkül, hogy felnézett volna rá. Elnyűtt és színnélküli, monoton hangja erősen töredezetten repedezett.

Kazi melléje rogyott a padra.

- Mit beszélsz? - Némán bámulta az arcát. - Előbb jártam Sándornál, most jövök a kettesből, senki sem említette. Ez igaz?

- Én öltem meg.

- Miket beszélsz nekem! - Elkapta a kezét, és megrázta. - Térj már észhez, ember!

Ferkó továbbra sem nézett rá, az előbbi pontot lesve folytatta:

- Rábészéltem, mert én beszéltem rá, ő nem akarta, hogy egyezzen bele a műtétbe. A karom között halt meg.

Kazi még egyszer megrázta.

- Te... te most igazat mondasz nekem, vagy csak hallucinálsz? - A szöközőket széthúzta, segítségkérőn lesett körbe.

- Igen, igen, meghalt - rebegte Ferkó rezdületlen.

- Uristen! - hörrent fel Kazi. - Alig hiszem el. Fogadd őszinte részvételem! - Együtt érzőn átölelte Ferkó vállát. - Borzasztó tragédia, de az élet azért nem áll meg. Nem ülhetsz állandóan itt! Kösd le magad valamivel! Dolgozz! A munka..., egyike a legjobb gyógyszereknek.

- A némának mutogatnak. A sántát felsegítik a buszra. A vakot átvezetik az út másik oldalára. Engem bolondnak néznek, és menthetetlenül kigúnyolnak.

- Ki gúnyol ki téged?

- Például te. Az előbb is röhögtél - vágta rá Ferkó anélkül, hogy egyetlen pillantásra méltatta volna.

- É... én? - megütközve húzódott vissza. - Én, aki nemcsak volt szobatársad, a barátod vagyok? Miért röhögnélek ki? Én is nagyon szerettem Piroskát. Ha jól emlékszem én mutattalak be titeket egymásnak.

- Amiért most viszonzást vársz. - Mit sem törődve az egyre kétségbeesettebben tiltakozó férfival, hosszabb fejtegetésbe kezdett: - Alapvető természetünknek az felel meg leginkább, ha rászorulunk valamire, kiérdemelünk valamit. Megdolgozunk érte. Ilyenkor jóleső érzések töltenek el bennünket. Viszont, ha ajándékot kapunk, mert te azt adtál nekem. Igen, igen, Piroskát ajándékuul kaptam tőled, és az élettől - tette hozzá vékonyka összefüggéssel -, ezért elkötelezve érzem magam irányodban. Törhetem a fejemet, hogy miképpen viszonzhatnám. Mert, amint nagy általánosságokban az emberek, én sem szeretek adós maradni. Az elkötelezettség nyomasztó érzés, ezért igyekszünk szabadulni tőle.

Anélkül, hogy továbbra is egyetlen pillantást vetett volna Kazira, felállt.

- Ne félj, megadom.

- Az úton mentő állt meg. Ferkó, már előbb észrevehette a fékezését, ezért állhatott fel. Két mentős, és Tóth doktor szállt ki a mentőből.

- Értem jöttek - közölte Ferkó, most először nézve Kazira. - Ha nem megyek önként, mondták tegnap, elvisznek. - Ugyanolyan érzelmenélküli hangon tette hozzá: - Nem mentem, most ők jöttek, csak-hogy én, szabad ember vagyok, nem megyek velük!

Kazi is felállt, és megfogta a karját.

- Ne ellenkezz! Hallom: éjjel is itt gubbasztottál. Beteg vagy. - Ferkó szabadulni akart, Kazi azonban még visszatartotta. - Így nem élhatsz tovább!

- Tudod, hová akarnak vinni? A bolondokházába.

- Ott is emberek fekszenek, meggyógyítanak!

- Ne bégess nekem, mint a vén birka, aminek semmi értelme! - Kirántotta a kezét. Kazi nem számított rá, ezért történhetett meg, más-ként erősebben fogja..., és rohanni kezdett.

- Ne fuss el! - szólt utána Kazi. - Jót akarnak neked!

Az egyik mentős, sem Ferkó, sem Kazi nem vette észre, mintha számított volna a menekülésére, előzőn megkerülte őket, most szem-bekerülve vele, egyszerűen elkapta a több napi éhezéstől amúgy is legyengült fiatalember kezét. A másik mentős hamar utolérte. Tóth doktor még az előbb megállt, most Ferkóra szólt:

- Bevizsik, megvizsgálják. Ha beteg ott fogják, ha nem...

- Kezelnek? Sokkolnak! - kiabált közbe. Erősen rángatódzott, kapálódzott, még rúgott is. - Nem megyek! Hagyjanak békén! - Szabályosan dühöngött.

A mentősök azonban nem sokat teketóriáztak. Ügyesen hátracsavarták a kezét, és megemelték. Hiába járt, kalimpált a lába, kárt nem tehetett bennük.

- Ne ellenkezzen! - szólt rá megint Tóth doktor, mihelyt melléje értek. - Lekötözik, az jobb lesz?

Ferkó eddig csak ugrált, kapálódzott, most ordítani kezdett:

- Ki temeti el Piroskát? Az értesítést vártam. El kell temettetnem szegényt! Holnap biztosan megkapom a temetkezési vállalat értesítését.

- Tegyék be! - fordult Tóth doktor a mentősökhöz. - Kötözzék le! Utána beadom neki a nyugtató injekciót!

- Barmok, állatok! Látni akarom a feleségemet. El kell temettetnem!

Kazi a fülére szorította a tenyerét, és a padra rogyott, hogy semmit se halljon, lásson Ferkó vergődéséből, artikulálatlan ordításából, szenvedéséből. És a körjük gyűlt kisebb csoportosulásra sem volt kíváncsi... Csak azután állt fel, miután elment a mentő, amely lélekvesztőn szirénázott.

Egyenesen felment a sebészetre, ahol megkereste Kati nővért. Tőle tudta meg a szomorú történetet:

Piroskát pontosan öt nappal ezelőtt operálták meg. A műtét, mely során eltávolították a fél tüdejét, ragyogón sikerült volna, ha nem kap tüdőgyulladást. A szíve - a műtét előtt is sokáig erősítették - nem bírta elviselni a magas lázát, s hirtelen megbénult...

Három orvos kezei között halt meg.

De, miért nem szólt erről neki senki? Sándor meglehet, hogy nem tudta? Csesztkó bácsi sem említette Piroskát, mialatt beszélgetett vele! Esetleg azt hitte, hogy tudja? Ezeken törte a fejét, mialatt lefelé ballagott a lépcsőn...

* * *

Németh Sándor állapota napról napra rosszabbodott. Felkelni már egyáltalán nem bírt, de fekvé is fulladt, holott ezekben a napokban állandóan az orrában tartotta az oxigénpalack légzőcsápját. Beszéde lehalkult, szája széle eltarjagosodott. Melle erősen beesett, hasa helyén mély lyuk tátongott, felette csupasz bordái barázdálódtak. Egyedül a szeme s az értelme maradt továbbra is tiszta.

Füredi főorvos személyesen telefonált a feleségének, hogy keresse fel! Ez délelőtt tíz óra tájban történt, rá másfél órára Rozina már be is állított hozzá. Erősen feldúltnak látszott, haja az arcába lógott, nézése meredt kétségbeeséssel tapadt a főorvosra, akit valósággal mellbecsapott a nő több mint meghökkentőn finom bája: karcsú, törékeny testének szemmel látható, átlagon felüli karcsúsága. Felváltva nézte: egyszer az arcát, máskor a karcsú testét tapogatta végig lángra gyúlt tekintetével, miközben az asztalára készített kórlapokra tenyerelt.

Azon törte a fejét, hogy miként közölje, ezzel a rendkívül szép s tökéletes asszonnyal a rossz hírt. Máskor az ilyesmi nem okozott neki különösebb gondot. Most az asszony lenyűgöző s egyöntetű szépsége, megkapó hamvassága, az arcára írt kétségbeesése, ezekkel együtt az egész lényéből feléje sugárzó ritkán látható bája, némi fejtörésre készítette.

- Foglaljon helyet! - húzta a szavakat, mint aki időt szeretne nyerni.

Rozina a fotelba rogyott, s mivel a főorvos még mindig nem szólt - a változatosság kedvéért a leleteket, főleg a röntgenfelvételeket forgatta, hol közelebb, hol távolabb tartva a szeméhez, némelyiket annyira megnézett, vizsgálgatta, mintha most látná először -, megsürgette.

- Mielőtt bejöttem a főorvos úrhoz, bekukkantottam a férjemhez - szavai mély sóhajtásszerűn bugyogtak fel hullámszerűen. - Ugye...?

Zsebkendőt halászott elő a kis kezításkájából, és felitatta a szeme sarkaiból a láthatatlan könnyeit. Mert nem sírt, követelőzőn lesett a főorvosra.

Az lazán széttárt két kezét az asztalára ejtette.

- Az orvos sohasem jósoljon, ám ebben az esetben... egy-két nap, nem több! - Nem mondta ki nyíltan, hogy meghal, ám Rozina ebből is megértette, miről van szó. - Készüljön fel a legrosszabbra. Esetleg, ha van... valami elintéznivalójuk, sürgősen tegyék meg! Ezért bátorkodtam behívni, asszonyom!

Az előbbi ember újra visszaváltozott orvossá.

- Ha létezik csoda, ez az! Tüdeje üres, ökölnyi alveolusza, ha ép. Tudja, mennyi ez? Mint pókháló közepén egy jókora légy. Igen... igen, a maga férje orvosi csoda! - Röntgenfényképet vett fel s emelt a magasba. - Azt hiszem onnét is jól látja. Ez a rész ép - körülrajzolta az ujjával. - A többi üres érhálózat, összekocsonyásodott, teljesen elroncsolódott tüdőmező. Genny... No de, hadd ne részletezzem! A szíve... - ezt is bekarikázta mutatóujjával a képen - tojásnyi. Huszonhat éve vagyok tüdő szakorvos, de ilyet még nem láttam. Mások régen bevéreznek. Ugye, hallott már a sugárvérzésről? Erre gondoltam.

Lerakta a röntgenképet. Két kezét összekulcsolta, és a rendkívül bájos asszonyt nézte.

- Sajnálom, hogy nekem kellett ezt közölnöm önnel, de tudja, mi orvosok, nemcsak a szülőágynál, a halálos beteg felett is ott állunk.

- Bemehetek, beszélgethetek a férjemmel? - esedezett Rozina, miatlatt idegileg összeomlott testével feltápáskodott a fotelból.

Bensőjét, amióta Kazié lett, kétszeresen furdalta a lelkiismerete. Teljesen elveszítette eredeti, saját egyéniségét, kettős szerepet játszott. Most rádöbbenve a történetekre, halálosan kétségbeesett.

- Menjen csak! De ne sokáig fárassza!

Rozina olyan pózban állt a főorvos előtt, mintha lebénult volna. Időbe telt mire összeszedte, magát s elindulhatott.

- Köszönöm szépen! - s kitámolygott az ajtón.

A férfi őszinte hódolattal adózott az eltűnt nő szépségének. Száját összecücsösrítette, mintha cuppantani akarna: Ez igen! Csak nem valamelyik híres színésznő! Ha igen, miért nem látta ez idáig, holott... Ah!

Rozina kint a folyosón, néhány lépés után a falnak dőlt. Szívében különös érzések burjánzottak. A megkönnyebbülés, a felszabadultság virágba borult gallyacskáit a láthatón feltűnedező gyász fáján. Az öröm bimbója a halotti koszorúban. Gyertyafény a ravatal mellett... Hogy szomorú, azt megértette, de mi az a megkönnyebbültség, s az a pislogó fény, amely átfűtötte az egész lényét?

Annak örül, hogy Sándor hamarosan meghal? Nem!

A fejéhez kapott, és feljajdult: - Ösztöneinek engedő, cselekvő állat vagyok, nem ember! - Öklét a homlokához veregette. Néhány lépést tett, majd újra a falnak dőlt, és hangosan felzokogott.

A főorvos éppen akkor lépett ki a szobájából. Egy ideig furcsán bámulta, majd odament, gyengéden átkarolta. Rozina a mellére dőlt, és ott zokogott tovább.

- Nyugodjék meg! - Megsimogatta a haját, közben ezt gondolta. - Ennek még a haja is selymesebb, mint más nőnek, vagy a feleségének! - Adok egy injekciót!

- Nem... nem, köszönöm! Majd elmúlik. Régen tudom, készülök erre a napra, ám mostanra minden összejött: ez is..., más is! Minden... - jajongott.

- Felírok nyugtatót. Jó lenne, ha ezekben a napokban állandóan szedné.

Rozina kibontakozott a főorvos karjaiból, a szemét törölgette.

- Iszok egy kis vizet, az megnyugtat.

- Jöjjön velem! - Szívélyesen belekarolt, és a nővérszobába vezette.

- Ugye, szépen éltek? - kérdezte meg ez alatt.

- Ő huszonnégy éves volt, és tizenhét, amikor összekerültünk. Magas, délceg, kifejezetten szép katonatiszt... - A könnyeivel küszködött. Agyát meleg érzések öntötték el, akaratlanul felragyogtak azoknak a szép napoknak mostanra erősen átszíneződött emlékei, amelyeket Sándorral együtt töltött el. Viszont egyetlen pillanatra sem elevenedtek meg, mivel a másik kép negatívja elhomályosította valamennyit.

Ez a kettőség kínozza leginkább.

Szerencséjére a főorvos tovább kérdezősködött:

- Gyerek?

- Nincs - A főorvos megelőzve az odasiető nővért, vizet engedett egy pohárba, és feléje nyújtotta. - Amikor megismertem már beteg volt. - Két-három kortyot nyelt, poharat a kagyló szélére rakta. - Köszönöm, bemegyek Sándorhoz.

- Ne sírjon előtte!

- Nem fogok sírni, ígérem!

A férje szemmel láthatón örömmel fogadta. Rekedt hangja, valahogyan mégis gyanúsán röpködött örömének fekete szárnyain.

- Azt mondtad: csak vasárnap jössz, most péntek van - úgy húzta a szót, mintha azon törné a fejét, hogy valójában péntek van-e.

- Zsámbékra ment az egyik kolleganóm. Kiugrottam vele. Visszafelé felvesz. - Maga sem tudta, honnét találta ki ennyire hirtelen ezt a mesét, főleg annak a községnek a nevét. - Megsimogatta a férje arcát.

- Hogy vagy?

- Mintha sírtál volna - észrevette, holott az ajtó előtt gondosan letörölgette előbbi könnyeinek maradékát is.

- A szemembe ment valami. Fúj a szél, az úton por van - ez is most jutott eszébe -, a nővérszobában mostam ki.

Sándor megfogta a kezét, és megsimogatta, majd állapotát meghazudtoló frissességgel leemelt valamit az éjjeliszekrénye tetejéről.

- A tervrajz.

Kiteregette. Útban volt az orrába vezető gumicső, kivette a szívókát, és az ágya végére akasztotta. Mindezt tőle megszokott precízséggel.

- Teljesen kész. Hetekig dolgoztam rajta, törtem a fejemet. Állandóan ezen járt az eszem. Egy itt fekvő építésmérnök ismerősöm is adott néhány jó tanácsot. Mi tagadás: segített, ha nem is ő rajzolta le...

Egy pontra mutatott. Arca kisimult, hangjába mély lelkesedés vegyült, szemei valósággal lángoltak.

- Ez lenne a te szobád, mert ezen túl nem lakhatunk együtt. Mellette az enyém. Egymásba nyílnak. Ez a két kis kocka itt...

Rozina teljesen összeomoltan leste egy ideig, majd akaratlanul közbeszólt:

- Sándor, most ne ezen járjon az eszed!

Teljesen elveszítette az előbb önmagára erőszakolt uralmát s hirtelen összetört. Minden ránehezedett. Beszélgetése a főorvossal, az a kettőség, amelyben élt: a most virágba szökkent, és teljes pompájában illatozó, mindent elemésztő szerelme, mint gyönyörű ajándék, fekete selymű gyászfátyolba csomagolva, a gyötrő lelkiismeret furdalása, amelyek most egyidejűleg rászakadtak... Szíve összeszorult, agya elborult, és az amúgy is összekavarodott idegrendszerén egymásután pattantak el a húrok. Szeme sarkában most fakadt könny csillogott.

Összerakta a két kezét, és a férje felé rázta.

- Ne... ne tervezz most! Imádkozz! Én úgysem tudok mostanában imádkozni, viszont te mélyen vallásos vagy. Te... te - mint aki hirtelen rádöbben viselkedésének és szavainak visszásságára, elhallgatott. Szája, mintha levegő után kapkodna, tátva maradt, s mint a néma kacska csak hápogott..

- Tudom - felelte belenyugvón a férje. - A testemnek vége, már csak és még az elmém ép...

Rozina a paplanára dőlt, és hangosan felzokogott. Sándor eközben hátranyúlt, leemelte a fűvókáját, és visszadugta az orrába.

- Igazad van. Hamarosan meghalok - folytatta kissé eltorzult hangon -, nem lesz szükség különszobára, semmire. - Egyik kezével a felesége haját simogatta, a másikkal lassan összegyúrta a tervet. - Ugye, a főorvos úr hívatott be?

Rozina, anélkül, hogy felemelte volna könnyes arcát a paplanról, rábólogatott. Egyszerűen nem tudott hazudni. Mindent bevallott volna, ha megkérdezi.

- Ne kerüljessük tovább azt, amit mind a ketten tudunk! - Gyengéden megrázta. - Húzd ki, légy szíves a fiókomat! Egy iratot találsz benne.

Újra fulladt. Szavai elhalkultak, egyes hangokat ki is hagyott. Rozina felállt, zsebkendőt keresett, s miközben a szemét törülgette, kinyitotta a fiókot is.

- A végrendeleted? - ámult el az asszony, miután átfutotta az első sorokat.

- Azért csodálkozol, mivel semmim sincs, mégis végrendelkezem? Csak az akaratomat foglaltam írásba. Kérésemet ahhoz, aki a nevet viseli azután is, amikor én már nem leszek.

Az asszony felé emelte a kezét, hogy megsimogassa, mire az gyorsan leült. Sándor behunyta a szemét, s maga elé málázón suttogott tovább:

- Csak a nevemet. Semmi mást nem hagyhatok rád. A háború... a „B”-listázás... Sokat meséltem neked, miket éltem át fiatalon, hosszú évek alatt. Körülöttem gyilkos öldöklés folyt, az én kezemhez mégsem tapadt vér. Sok helyre beszállásoltak. Tisztársaim nemegyszer megerőszakolták a háziasszonyaikat, vagy a lányaikat. Na persze akadtak, akik önként kínálkoztak fel. Én, amint te is, tisztán léptem a házasságunkba... Hatalmas raktárt adtak a kezem alá. Rengeteg élelmet kezeltem: szalonna, kolbász, konzerv, de hányféle! Liszt, cukor és sok más minden, több mint százféle áru a kezem alatt. Semmit, de semmit sem loptam el. Enni is csak annyit, amennyit a társaim kap-

tak. Azt hiszem, ennyiből is megérted, mennyire becsületesen igyekeztem élni a poklok poklában. Fáradtabb vagyok annál, hogy bővebben magyarázzam el, de minek is! - A felesége karjába kapaszkodott. - Menj férjhez, Rózi!

- Ilyenekről ne beszélj nekem! - háborgott álszemérmesen, holott úgy dobogott a szíve, mint az első ölelkezésükkor.

- Mindenki tudja. Azt hiszed, csak én vagyok vak? - Nem folytatta. Fejét hátrahajtott. Szemét lehunyta. Csak az ádámcsutkája mozgott oda s vissza.

Rozinát ez alatt, testét-lelkét megborzongató riadalom járta át. Arcának előbbi pirossága kifehéredett, fejéből a vér lassan leszivárgott a mellébe, vele együtt lehült előbbi hevessege is. Gondolatai cikázva villámlottak, pattogtak a fülében. A filmszalag - amelyet Sándor előbbi szavai indítottak el - elszakadt. Néma megdöbbenéssel csüngött a tekintete a férje arcán, aki végre tovább suttogott.

- Kissé régebben azt akartam: mindenkihez, csak hozzá ne! Ő is tüdőbeteg, meg sportoló volt, amolyan nagyvilági, hányatott erkölcsű ember. Most mégis azt mondom, ezt is írtam le: csak hozzá menj feleségül! Jól megismertem, a barátom volt, te beleszerettél.

Rozinába már akkor belemart jól kiélezett lelkiismeretének éles foga, amikor a barátom szót kiejtette. Később, mint akit letaglóztak, hirtelen leejtette a fejét. Újabb sírással küszködött, csak azután fordult ismét a férjéhez, miután sikerült lenyeldesnie a könnyeit.

- Bocsáss meg, Sándor! Nagyon nagy bűnt követtem el ellened, de bármiként történt is nem tetőzöm újabb hazugsággal!

Tovább nyeldeste a könnyeit. Némán és bűnbánón fürkészte egy ideig a férje arcát, mígnem döntésre jutott. Előbb mindent el akart mondani, végül mégis úgy döntött, hogy nem nehezíti meg a haldokló férje állapotát.

- Tetszett nekem - nem mondta ki a nevét, minek is, amikor egy s ugyanazon férfiről beszéltek -, ennek ellenére végig hűséges maradtam hozzád.

A férje végigcírógatta egyre jobban elhomályosuló, mély gödörben ülő szemgolyóival.

- Hazudnék, ha megvádolnálak valamivel. Végig jó és mellettem, a tüdőbeteg férjed mellett kitartó feleségem voltál - rebegte. Halállal eljegyzett ajkára az átfutó mosolya ráfagyott. - Ha megcsaltál volna, sem vethetnék semmit a szemedre. Évektől nyomom az ágyat, ha nem is a szó szoros értelmében, a kórházakat járom. Fél éve impotens vagyok, velem szemben te: a szép, a fiatal, s az életerős nő, busztatásra vágysz.

Sírás fojtogatta, amiért lecsukta a szemét, és elhallgatott.

Nem szólt többet Rozinához aznap, aki még várt egy ideig, majd megcsókolta a férje homlokát, és teljesen összetörten felállt.

- Bocsáss meg nekem! - suttogta lassú, összetört hátrálása közben. Az ajtóban egyik ápolónőbe ütközött, aki teleszívott injekciós fecskendővel lépett be a kórterembe.

- Máris megy? - állt meg, fordult egy pillanatra Rozinához.

- Alszik, s nekem mennem kell. Talán, már itt is van a kocsim. Nem várakoztathatom meg őket, egyébként is munkaidőben vagyok, szívességből hoztak ki.

Mintha mentegetőzne, mintha bocsánatot kérne a férjétől, a nővértől, az egész világtól, amiért hazudott előbb a haldokló férjének, mert elmegy, s mindenért, ami történt.

Arcán a szégyen piros pírja égett. Senki sem látta, csak ő érezte.

Nagyon, nagyon érezte!

* * *

Szép őszi délelőtt volt.

A fák levelei elszíneződtek. Az erdő tarka-barka ruhába bújva keltette magát. Ahány fa, ahány bokor, annyi szín a természet üde palettáján.

A nap seszínű sugarai egyre fáradtabban s lanyhábban csókoltak bele a sárguló fűbe. A lombok sokszínű pompája ahelyett, hogy szétszakadozott volna, inkább szigorúan zárt egységet alkotott a nagy művész: a természet festői vásznán. Csakhogy ezek nem mozdulatlanok, hanem mint szépen mozgó manökenek a divatbemutatókon, táncot lejtettek az enyhe szélben.

Éppen ez volt bennük a szép, az elmélázásra késztető.

Dobos Kázmér, jó félórája rőtta az erdőt, mire gyalogosan felért a Hárshegyre. Leküzdhetetlen vágyat érzett, hogy felkeresse Tímár Ferkót. Akkor látta utoljára, amikor elvitte a mentő. Nagyon készült hozzá látogatóba, de valahogyan mindig elodázta ezt a látogatást. Az erdőt nézte, és Piroskára gondolt. Arra a szép nőre, aki életében is a temetőt és az ősz gyorsan tovaröppenő szépségét jutatta eszébe. Vele együtt Ferkót, mert gondolatában e két név mindig együtt jelent meg.

Az őszi levegőben a múltó idő titokzatos sejtelve vibrált, s belekapaszkodott abba a csendbe, amely már nem is csend volt, hanem maga a félelem.

Vajon, milyen állapotban találja Ferkót?

A kapun simán bejutott. Nem is látott portást, az osztályon viszont váratlanul egy férfiba botlott.

- Hová? - vont a kérdőre, hivataloskodón az.

- Egy beteget szeretnék meglátogatni.

- Az ápoltakat - jól kihangsúlyozta, mintha helyre akarná igazítani - csak látogatási idő alatt szabad zavarni. Egyébként itt tilos a látogatás!

Kazi akaratlanul összeborzongott. Úgy érezte magát, mintha állatkertben lenne, s ezt olvasná le a tábláról: Tilos az állatokat zavarni!

- Mégis, kivételesen, csak néhány percre...

- Ez zárt osztály - utasította rendre olyan hangsúllyal, mintha magától értetődő lenne. Azt pedig, hogy zárt osztályon mi a teendő mindenkinek tudnia kell!

- Zárt osztály? - Kazi akaratlanul körbelesett. Sehol sem látott rácsot. Sőt, egyes kórtermek ajtaja nyitva tátongott, és kilincs is volt azokon.

Szeme a legközelebbi kórteremből kilépő orvoson akadt meg.

- Kerekas Jancsi! - kiáltott fel önkívületben.

Az megállt, és rábámult.

- Kazi! - Feléje indult. - Ezer éve nem láttalak! Szervusz! - Melegen szorongatták egymás kezét. - Hová tűntél el olyan hirtelen!

Valamikor együtt sportoltak, s ha nem is barátság, jó pajtáság alakult ki közöttük.

Az előbbi férfi otthagya őket.

- Szanatóriumban feküdtem.

- Gyomrod, szíved...

- A tüdőm. Megoperáltak. Kivettek egy részt a jobb felső szegmensemből.

- Nem tudtam róla - hűlt el az orvos. - Igaz, külföldön jártam, nemrégén tértem haza. Miért nem szóltál?

- Ha valaki, én aztán igazán elkenődtem. Egyébként a többiek, ha nem is mind, rengetegen felkerestek.

- Csakhogy, én már nem tartozom a többiek közé. A Spartacusban vívok jelenleg.

- Kazi néma kérdéssel leste, mire ő gyorsan hozzátette:

- Megnősültem. A nejem edző. Átcsalt a Spartacusba.

- Gratulálok.

- Kösz! Keresel valakit, mert gondolom, nem miattam jöttél ide?

- Azt sem tudtam, hogy itt dolgozol. Ha nem látalak meg, egy lépést sem mehetek tovább. Remélem, te beengedsz?

- Kit akarsz meglátogatni?

- Tímár Ferencet, egyik volt szobatársamat a Korányiból.

- Tímár... Tímár - böngészte a nevet agya telefonkönyvében. - Aha, a kettesben!

- Érdekes - ámult el Kazi - a Korányiban is a kettes kórteremben feküdtünk.

- Úgy látszik, mégis vannak véletlenek! Magas, de milyen hajú is...? Fiatalember. Mást alig tudok róla. Mondom: nemrégén tértem haza, egy hete dolgozom. Be akarsz menni hozzá?

- Ha megengednéd?

- Gyere! - Belekarolt, és elindultak. - Igazán szégyellem magam, amiért nem látogatlak meg, de annyira hirtelen eltűntél... Zsúfolt program, meg ez a hosszú külföldi út! Ha nem is feledkeztem meg rólad, szem elől vesztettelek. - Rendbe jöttél?

- Testileg, de érzelmileg! Oh! - lemondón legyintett. - Ugyanis nem sportolhatok többé.

- Nem kétlem, mennyire megviselt. Éltél-haltál a sportért.

- Segédedző leszek az öttusázóknál-e, vagy valamelyik társ sportklubban? Nem tudom. Emellett, ha minden jól megy, kineveznek tanácsadónak.

- Szóval még nem dolgozol?

- Csak papíron létezik állásom.

- Te jogot tanulsz...?

- Harmadéves vagyok az esti tagozaton.

- Ez lesz az! - állt meg az orvos hirtelen az egyik ajtó előtt. - Ha végeztél, ugorj be az orvosiba! A másik oldalon. Ott - mutatta - a kanyarban. Addigra végzek. Elbeszélgetünk egy kicsit. Szervusz!

A kettesszámú kórteremben megdöbbséget látvány tárult Kazi szeméi elé. Ferkó aludt. Szája tátva. Elöl hiányoztak a fogai, régi piros-pozsgás, kerek arca barázdás, már-már ráncos volt. Rendkívül soványnak tűnt, és mintha kopasz is lenne, állapította meg rémulten.

Lábai - mialatt nézte - a földbe gyökereztek. Gyomrába görcs ugrott, gondolatai elzsibbadtak, ajka jobbra-balra mozdult.

Nővér közeledett feléje. Eddig az asztalnál ült, valamit írogatott.

- Kit keres?

- Tímár Ferencet. - Rámutatott. - Ő az? - Megismerte, viszont a látvány, amely eléje tárult, nem csupán megrémisztette, el is bizonytalanította.

- Igen.

- Ez nem lehet igaz! - Összeborzongott, s a fejét rázta.

- Kerekkes doktor úr engedte be?

- Igen.

- Szeretne beszélgetni vele? - A betegre mutatott.

- Alszik.

- Felköltöm. Ebédelnie is kell. - Készségesen melléje lépett, és pofogtatni kezdte. - Tímár úr, ébresztő! Tímár úr!

Azt a szót, hogy úr, kissé gúnyosan ejtette ki. Meglehet, csak hangsúlyozta. Kazit mindenféleképpen bántotta.

Egyébként, mialatt a nővér pofogatta, rázogatta, szólítgatta, mély megrökönyödéssel, és a szívébe markoló sajnálattal bámulta Ferkót. Lelkében vihar dúlt, teste egyetlen nagy felkiáltójellé merevedett. -

Mi lett abból a csinos, magas, pirosposzgás, mindig vidám, lányos képű, jó modorú fiatalemberből? Alig két hónap alatt!

Ferkó végre kinyitotta a szemét. Tátott száján nyál csordult, vissza-szívta s lenyelte. Utána a szája szélét nyaldosta. Az is lehet, hogy öregemberekhez hasonlóan egyszerűen kilógott a nyelve szájának foghíjas résén. Nézése, több mint a most ébredő emberek bambasága. Kifejezetten bárgyún hatott.

Kazi a hozzá visszalépő nővér fülébe súgta:

- Tud egyáltalán értelmesen beszélni?
- Ha...át! Nagyon erős nyugtatókat kap. Talán... később.
- Milyen gyógyszereket kap?
- Tessék majd a doktor úrtól megkérdezni!
- Fogai?
- Hetekig dühöngött. Dobálta magát. Saját maga verte ki a vaságy szélében...

- Most..., miért ilyen...?
- A gyógyszertől bénult le.

Ferkó közben váratlanul felült, s mint aki hosszabb eszméletlenség után visszanyeri a tudatát, kitárta mind a két kezét.

- Kazi! Kazikám! - kiabálta, ám az előbb oly váratlan s heves kitörésének szálacskáit még be sem fejezte, máris elszakadtak. Nézése kifejezés nélkülivé változott. Szavai, mintha a másvilágról kongtak volna vissza, hirtelen eltévedtek: - Nem megyek! Engem ne sokkoljanak!

- Nem is sokkolták! - szólt közbe a nővér.

Ferkó senkivel, semmivel sem törődve többé, durcásan visszafeküdt a párnájára.

Kazi melléje roskadt az ágyszélére.

- Előbb megismertél. Dobos Kázmér vagyok. Kazi a kettes szobából...

- Piroska meghalt. Még a temetésére sem mehettem el, mert nem engedtek. Képzeld, az ágyhoz kötöztek! Bizony, bizony, meghalt, szegény... - ismételte monotonul, mígnem teljesen elapadt a hangja.

Kazi közelebb hajolt hozzá, megfogta a kezét, s megrázta.

- Dobos Kázmér vagyok. Nem ismered meg?

- Nem.

Kazi a fejét csóválta, közben segítségkérőn lesett körbe. Ferkó egyedül feküdt a hatalmas kórteremben.

- Éjjel van, vagy csak..., ugye csak este? - nyáladzott Ferkó hangja.

Értelme kiapadt, eliszaposodott forrássá változott. Nem tudott normálisan gondolkozni, visszaemlékezni sem többé. Nem létezett gyermekkori élménye, múltó fiatalsága. Minden kilúgozódott az agyából. Gondolatai elsorvadtak, mint rossz kertész kezei között a frissvirág.

Kazi elfordult, és elszomorodottan nézte a földet. Arra riadt fel elkalandozott gondolatainak bús szendergéséből, hogy a nővér megfogta a vállát.

- Ne várjon tovább! Újra alszik. Egyébként is, úgy látom nagyon megviselte a látványa.

Kazi összeszedte magát, s a nővérral együtt, néhány lépéssel odébb ment.

- Szegény, szegény Ferkó! - suttogta letörten, gyászosan lesve vissza az ágyra.

- Az a bizonyos Piroška, a felesége volt? Annyit, szinte állandóan őt emlegette, s emlegeti manapság is.

- Igen. A Korányi Szanatóriumban ismerkedtek meg, vette feleségül ott. Nagyon szép nő volt. Műtét után, bár azt is lehet mondani: műtét közben halt meg.

- Fixa idea - vágott közbe a nővér akaratlanul.

- Mit mond?

- Semmit... semmit, csak morfondíroztam.

- Szóval, állandóan Piroškát emlegeti?

- Most már csak-csak! De amikor behozták! - Kesernyésen elmosolyodott. - Meg olyasmiket, hogy valakinek meg kell bűnhődnie érte. Egyszer azt is emlegette, hogy az a valaki ő lesz. Rengeteget vádolja önmagát.

Kazi enyhén meghajolt.

- Köszönöm szépen, nővére!

Olyan léptekkel ment ki, mint akit letaglóztak, most az ájulás és az eszmélés határán küzd a talpon maradásáért. Bensőjében vihar dúlt,

agya elzsibbadt. - Nem, nem értem! - Állandóan ezt mondogatta magában, még akkor is, amikor kiért a folyosóra.

Készarva nem ment be Kerekes doktorhoz. Szokatlan hányinger kínoztta, és ha amúgy sem ismeri, mit mondhatna róla? Másról meg most egyszerűen nem volt lelkierője beszélgetni...

Kint a parkban határozta el, hogy kimegy a Táborba, Németh Sándorhoz. Legalább, addig is sétál, és alaposan kiszellőzteti a fejét.

Mialatt ment, az ősz néma zsibongással pompázott körülötte újonnan felvett halotti ruhájában...

A Táborban, közvetlenül Sándor szobája előtt, újabb nővér állta el az útját. Éppen akkor jött ki Sándortól, véletlenül akadtak össze.

- Ne menjen be, Dobos úr! - figyelmeztette a kezével s az arcminikájával egyszerre.

Gyakran találkoztak, miközben Sándornál járt látogatóban. Egyéb-ként Kazit, ha másról nem a hírnevéről mindenki ismerte a szanatóriumban. Itt a Táborban is.

- Haldoklik, ilyenkor pedig... - húzta a szót egy ideig. - Nagyon fulad, és előnetheti a vér is, ami szálnalmas látvány. Különben a doktor úr is megtiltotta, ráadásul, most ő is bent van nála...

Kazi a mellette lévő padra rogyott.

- Szegény, szegény Sándor - motyogta a nővér felé lelombozódottan.

- Nem sokáig kínlódik már - vigasztalta a nővér, majd közelebb hajolt hozzá, és a fülébe súgta: - Ha tud, imádkozzon a lelki üdvéért!

A nővér, ezt Kazi is tudta, rendje feloszlatásáig apáca volt, s ugyanitt dolgozott.

Kazi rábólogatott. A szíve összeszorult, arcát a két tenyerébe temette. Semmire sem gondolt. Agya az átélt események hatása alatt eltompult. Értelme, mint keményfa rönkbe vajt balta éle, nagyot szikrázott, és kicsorbult... Mégis azon vette észre magát, hogy emlékeinek keskenyfilmje lassan peregni kezd. Agya vetítövásznán azonban csak egyetlen kép jelent meg: Rozináé.

Legutóbbi találkozásuk óta egyszer felhívta telefonon. Jelentkezett, ám ő nem szólt semmit, lerakta a kagylót, és magába zárkózottan meditált... Sándort délelőttönként látogatta meg, nehogy összefusson Rozinával. Legutóbb a szanatórium előtti buszmegállóban látta. A

bokrok mögül leste. Az asszony régebbi kínos vergődése, és saját erkölcsi érzéke tartotta vissza. Mialatt Sándor haldoklik, ők az ágyban fetrengjenek? Mert úgysem állták volna meg, hogy fel ne menjenek egymáshoz, amely enyhén szólva is, több lett volna, mint erkölcsatlenség: visszataszítón undorító cselekedet. Bűn!

Pedig valósággal tündöklött Rozina szépsége s kihívóan karcsú alakjának formás domborulata, miközben a buszmegállóban várt az autóbuszra.

Hátha telefonáltak neki, és bejön! Szíve nagyot dobbant, ám azon nyomban le is higgadt.

Szegény, szegény Sándor!

A főorvos a nevéen szólította, mire kapkodón felütötte a fejét és rábámult. Az a kórterem felé intett a fejével.

- Bemehet, de csak három percet engedélyezek! Nővérke - szól oda a mellettük ácsorgó ápolónőnek -, ellenőrizze! - Ezután Kazihoz fordult: - Ne haragudjon de... a beteg állapota. Megérti ugye?

- Köszönöm.

A nővér befelé menet súgta a fülébe:

- Csak azért engedte be, mert Németh úr emlegette...

Sándor, máris úgy nézett ki, mint egy élőhalott. Fénytelen szemei üveggolyókként heverték két, mély szemgödre alján. Orra megnyúlt. Arca viaszsárgán vonaglott. Ádámcsutkája vékony boton lévő görcsként mozgott. Száját kitátotta s hörgött. Ajka zugában véres hab bugyborékkolt.

Kazi fölője hajolt, tarajos bőrét nézte, amelyen apró verejtékcseppek ragyogtak. Sándor sohasem izzadt ezelőtt: halálverejték!

- Megismersz? - sutorogta a haldokló felé. Az mozdulatlan maradt, ezért hozzátette: - Kazi vagyok.

Sándor szemhéján vékonyka rés nyílt, s valami, mint kút mélyén a víz megcsillant.

- Kazi! - súgta elhalón, vérrel keveredett nyálasan tovább kapkodva a levegőt. Befelé levegő, visszafelé véres hab bugyogott.

- Én vagyok.

- Meghalok. - Szeme kinyílt. Szavai kissé felerősödtek. - Rozinát rád bízom. Nagyon szeresd, vigyázz rá!

Kazi nem tudott válaszolni. Szemébe könny tolult, torkát, gyomrát görcs szorongatta. Némán rágta, nyeldeste akaratlanul feltörő, önmagát vádoló érzéseit. Saját becsstelensége vívódott a haldokló mély becsületességével, mert ezekben a pillanatokban nagyon, de nagyon becstelennek érezte magát. Vajon tudja-e, hogy Rozina és ő, vagy csak kecskére bízsa a káposztát? Ha nem is biztos benne, gyanítja. Akkor pedig, ez a viselkedése még inkább felemelkedettebb, az övé-nél sokkal nemesebb lelkültre vall. Főleg itt a halálos ágyán, életének legutolsó perceiben!

Magába roskadt. Mély keserősége, mint visszatartott hányás, fojtogatni kezdte.

- Hallasz engem, Kazi? - suttogta rövid idő után Sándor.

- Igen.

- Vigyázol rá?

Kazi rábólintott.

Sándor előbbi renyhe pislogása újra eltűnt abban a kutacskában, amelynek aljáról az előbb felvillant.

A nővér előlépett a sarokból, ahol eddig diszkréten meghúzódott - két kezét összekulcsolva imádkozott -, és Kazi mellé surrant.

- Letelt.

Az megfogta Sándor karját, hogy e néma érintéssel elbúcsúzzék tőle.

Csak ő ment ki, a nővér bent maradt, aki - Kazi alig ült vissza a padra - máris megjelent az ajtóban.

- Meghalt. Szól a feleségének, vagy mi értesítsük?

- Maguk - felelte a főorvosért siető nővérnek.

Tántorogva ment le az udvarra. Ott a falnak támaszkodott, és mély lélegzésekkel igyekezett legyűrni csúnyán összekonyult érzéseit, mígnem visszanyerte megszokott önuralmát, s tovább mehetett.

Búsan, elgondolkozón ballagott a kapu felé, ahol, teljesen váratlanul Figaróba botlott.

- Szervusz Kazi! - kiabálta az kitörő örömmel. - Nagyon régen látalak. Hogy vagy?

- Köszönöm - húzta földre eresztve a szó végét. - Te?

- Még mindig munkaterápiázok. Nem sokáig, mert hamarosan hazamegyek. Nem ugrasz fel hozzánk?

- Most... nem.

- Akkor majd legközelebb, de feltétlenül gyere be! Igaz, már csak hárman vagyunk régiek...

- Nem! - vágott a szavába. - Én ide többé, hacsak nem hoznak megint, nem jövök el többé!

- Ennyire rossz volt itt?

- Egyáltalán nem volt rossz. A környezet, a levegő, az orvosok, a nővérek, és ti mind! Mégsem jövök fel ide többé. Soha, de soha!

- Miért kenődtél el ennyire?

- Meghalt Sándor.

- Oh, szegény! - csóváltatta a fejét elszomorodva. - Nemrég, amikor is, néhány napja látogattuk meg Jocóval. Nagyon rosszul nézett ki szegény.

Kazi nem várta meg, amíg befejezi, a kezét nyújtotta.

- Bocsáss meg, sietek! Meg szó, ami szó, nagyon megviselt. - Ferkóról már nem is tett említést. - Szervusz. Ha kint leszel, keress meg az egyesületemnél!

- Feltétlenül. Legalább mi bacsik tartunk össze! Szervusz, és legyen szerencsém! - kiabálta, régi borbélymód a távozó vendége után.

* * *

Németh Sándort, rá ötödik napra temették el a Farkasréti temetőben.

Szép őszi délelőtt volt. Az óriási falombok régebbi tarkabarkaságukat egységes, rozsdabarna uniformisra cserélték fel, csakhogy az nem suhogott, ha a szél végignyargalászott közöttük, hanem csúnyán zörgött. Nem létezett többé: madárcsicsergés, gerleturbékolás, szarkacserregés, rigófütty, zöldikecsattogás, fecskeficserészés, csak elnyújtott, szomorú varjúkárogás hallatszott.

Dobos Kázmér, pontosan egy órával a temetés előtt lépett be a nagykapun. Készakarva érkezett korábban. Sétál, aztán felkeresi Sándor felravatalozott holttestét, hogy néhány percet egyedül tölthesse el mellette.

Sétája közben a régi síremlékművek feliratait böngészte, amely közepette az elmúláson medítált. Mennyire könnyen meghalhatott volna ő is a műtőasztalon vagy utána az ágyában. Nem élne, mint Buttler Jancsi, Vili, Kati nővér vőlegénye, akit a betegek csak malmosnak neveztek, Piroska és Sándor...

Ahány -, de mennyi márvány s beton síremlékmű, vagy egyszerű jeltelen, régi sírhalmocska -, annyi ember, akik egykor -, ki mikor -, ugyanúgy éltek: szerettek, szenvedtek, járták a maguk kitaposott útjaikat, mint ő.

Egyszer - ettől máris összeborzongott -, ő is, Rozina is, mindenki meghal. Ki ebbe, ki másik temetőbe kerül...

Újra összeborzongott. Testét a hideg rázta: de hiszen ez borzasztó! Apja régi szavai jutottak eszébe: Csak egy igazság van ezen a földön, hogy mindenki meghal egyszer! Sosem gondolt erre, most is cáfolta. Egyik ember, például ez, miért élt nyolcvanhét évet, emez meg csak tizenkettőt? Ugyanis miközben a feliratokat böngészte, azt is kiszámolta a születés és az elhalálozási évszámok különbözetéből, hogy meddig éltek.

Körülötte a szél lehullott leveleket görgetett, csapott a többiek közé, amelyek már előtte felakadtak egy-egy bokorban, fatövében, vagy síremlékműben. A feje fölötti óriási fán, eltévedt varjú káromgott. Odébb öreg házaspár ballagott: egymásba karolva, összeaszottan, el- esetten, méltón a környezetükhöz, készen egy újabb síremlékmű emelésére. Mellettük sírt díszítettek...

A ravatalozóknál elbizonytalanodottan lesett körbe: Vajon melyikben ravatalozták fel Sándort?

Idős férfi leveleket söpörgetett.

- Hol s kitől tudhatom meg - fordult hozzá, ám nem folytathatta, mivel az közelebb lépett hozzá, tenyeréből tölcseért formált, és a füléhez szorította.

- Jó hangosan mondja. Kissé süket vagyok.

- Németh Sándor, melyik ravatalozóban fekszik?

- Kedves uram, én csak annyit tudok, ezek itt - arrafelé kaszált a kezével - másod- és harmadosztályúak. Feljebb - azt is megmutatta - az első osztályúak fekszenek. Keresse közöttük!

Kazi kesernyően elmosolyodott. Eddig azt sem tudta, hogy a temetéseket osztályozzák.

- Köszönöm, tata! - gúnyolódott. Maga sem tudta, miért, mialatt odébb ment.

Sándor felravatalozott holttestét abban a ravatalozóban találta meg, amelyikbe elsőként benyitott. Sok koszorú övezte, köztük az övé. És az a sok virág! A fejénél, a lábánál két oldalon gyertyák égtek. A ravatal előtti kis asztalkán kereszt állt.

Egy ideig lebénultan nézte a halott arcát, majd az ajtófélfának dőlt. Testét különös borzadály járta át. Lelkében frissen támadt vihar dúlt, mégis megfontoltan gondolta végig a történeteket, attól a perctől kezdve, amelytől megismerte egészen a haláláig. Minden belesűrűsödött ebbe a hosszú gondolatmenetbe, de a legtöbb hely akaratlanul is Rozínának jutott, aki úgy összekapcsolódott az események kusza menetével, mint napsugár az éggel. Bűnösnek, sőt kifejezetten aljasnak tartotta magát, holott a szíve mélyén érezte, se nem bűnös, se nem aljas, egyszerűen gyarló ember. Olyan személy, akiből ezernyi rohangál az utcán!

Szegény Sándor!

Valójában, talán nem is Sándort sajnálta, hanem önmagát, amely közben egyes érzéseinek: szégyenének és örömének különös keveréke a szíve legmélyén vájkálva, bűnös szerelmébe fulladt. Fény és árnyék, meg Rozina! Újra meg újra Rozina, akit mindenkinél, még önmagánál is jobban szeret, aki egyet jelent a történetekkel, végeredményben tehát semmit sem szégyellt, inkább örült, hogy így történt.

Összeborzongott.

Örülni egy kiterített hulla fölött! Sándor arca beesett, régebbi fehérsége ijesztően sárgállott. Orra megnyúlt, álla leesett, nyelve hegye mélyen befordult a torkába. Hosszú, vékony nyakán felakadt ádámcsutkája szembetűnően kidagadt. Mindaz, amit ruhába bújtattak egyszerű csontváz s bőr volt.

Mégis, az előbb feltörő borzadálya után furcsa melegség járta át a szívét. Egy ideig átadta magát ezeknek az újonnan sarjadó érzéseinek, aztán megint felsóhajtott:

Szegény Sándor!

Érzelmeinek vad vihara közben tovább dült a szívében. Felkavarodott gondolatai összekuszálódtak, s annak a szélnek a hátára ültek, amely száraz leveleket kergetett kint a ravatalozó előtt. Később jött rá, nem az őszi szél zúgása az. Bármennyire aljas, szörnyűségesen hátborzongató, a közelgő gyász- és nászinduló egy-egy akkordjának különös keveréke, s ő - hiába a temető, hiába az őt körülvevő halottak sírjai, hiába feküdt előtte kiterítve Sándor holtteste - nem tehetett róla, kifejezetten boldognak érezte magát.

Isten veled Sándor!

Kiment. Igyekeznie kellett, mert két egyenruhás férfi érkezett a temetés előkészítésére.

Kint a kis teret övező facsoport egyik vastag törzsű fájának dőlt.

Rozina kis csapat közepén: a szüleivel, a húgával és a rokonságával együtt érkezett. Amikor meglátta, nem csupán a szíve dobbant nagyot, szorult össze a torka, hanem a lélegzete is elállt néhány pillanatra. Az asszony tündérszépsége hökkentette meg: Testhez álló fekete öltözeke, vastag övvel átkötött ingblúza, alig térdig érő szoknyája, nagy karimájú, fekete kalapja, elől lelógó rövidke csipkefátyollal, mintás selyemharisnyája, magas sarkú körömcipője különösen jól állt rajta. Finom márványfehérszerű arca valósággal vibrált a fekete fátyla alól. Teste a megszokottnál is törekenyebbnek tűnt. Vékony dereka, hosszú combjai... Hihetetlenül karcsú volt.

Mialatt bementek a ravatalozóba, Kazi több, régi betegtársa is megérkezett: Jocó, Figaró és mások, akik, mihelyt felfedezték, azonnal hozzácsatlakoztak. Legtöbben a régi pavilonjukból jöttek el, s néhányan a Táborból is megjelentek.

Alig váltottak néhány szót: hogy mint... Figaró meglökte Jocót.

- Megérkezett a pap, gyerünk közelebb!

Néhány lépés megtétele után, Jocó furcsállva bámult vissza Kazira.

- Te?

- Maradok.

Onnét hallgatta végig a gyászszertartást: az imádságokat, a felolvastott ígét, a fohászokat, az énekeket, és a búcsúbeszédet. Mindent tisztán hallott, mialatt fel-feltörő indulatait csitítgatta és kapcsolgatta a képzeletbeli vetítőgépet, amelynek filmkockáin megelevenedett az

egész élete, holott a szeme előtt most is, mint mindig, valójában csak egyetlen kép lebegett további életének valóságos értelme s céljaként: az a gyönyörű asszony, aki bár a férje ravatala előtt állt, de egészen biztosan rágondolt, aki e perctől kezdve egyszer és mindenkorra az övé! A többi csak aláfestés. Az újabb bús ének is az, amelybe most kezdett bele a kántor, csakúgy, mint az őszi szél halk duruzsolása, levélcsörtetése, vagy az orrába csapódó kellemes tömjénfüst, virág- és fenyőillat, a kandeláberekben égő szalmiákszesz émelygős bűze...

Közben megkondult a lélekharang, és előállt a halottszállító kocsi is. A tömeg szétnyílt, és már hozták is a lezárt diófakoporsót. A gyászolók közül elsőként Rozinát pillantotta meg. Fejét lehajtotta, kezében zsebkendőt szorongatott.

A koporsót a nyitott halottszállító kocsiba helyezték. Felrakták a tejejére a koszorúkat, eközben a lélekharang megállás nélkül kongott, az egyenruhás sírásók tisztelegtek, s a menet, a pap és a kántor vezetésével lassan elindult.

Kazi végre előlépett a rejtekhelyéről, és a társaihoz csatlakozott. Menet közben mondták el neki, hogy Csesztkó bácsi is meghalt. Több mint háromévi küzdelem után, csak földhöz verte a halál. A szó szoros értelmében így történt. A tbc nem bírta el vele, viszont a szív-roham első hulláma ledöntötte a lábáról. Az ágya alá beesve találtak rá...

Szegény, szegény Csesztkó bácsi!

A nyitott sír előtt a pap rövid imát mondott, majd néhány már-már misztikusnak tűnő fohász, koporsószentelés és a szívbemarkoló ének után, a közösen elmondott Miatyánk kíséretében sírba eresztették a koporsót.

Kazi a szeme elől eltűnt koporsó után, Sándor csontvázszerű testére gondolt, s mint a ravatalozóban, összeborzongott: Ettől a szerencsétlentől rabolta el ő, a gyógyult, az újra életerős fizikumú fiatalember a sír szélén álló gyönyörű feleségét? De ha ez igaz, márpedig igaz, akkor ő közönséges hullarabló!

Keserű önmarcangolásából a koporsóra dobált föld, szívbemarkoló zuhogása riasztotta fel, és az utána következő csend, amelyet csak a véletlenül egymásnak ütköző lapátok összekoccanása zavart meg,

tartott mindaddig, amíg az előbbi szűk gödör fölé kis hantocskát nem emeltek. Fakeresztet szúrtak bele, és befödtek mindent az eddig félrerakott koszorúkkal...

Rozina a fejfa előtt állt. Mellette egyik oldalon az anyja, másikon a húga. - Az apja a sírásokkal intézett valamit. - Majd, amint ilyenkor szokás, fogadta a részvétnyilvánításokat.

Kazi úgy intézte, hogy utolsónak érkezzen hozzá. Amikor eléje állt, Rozina a vállára hajtotta a fejét, és csendes sírásba kezdett.

A férje legjobb barátja volt, amiért a régi szobatársain kívül senki-nek sem tűnt fel.

Kazi vigasztalón megsimogatta a haját.

Rozina, mialatt kibontakozott a karjából, szemtörölgetése közben a fülébe súgta:

- Állandóan téged lestelek. Látod, milyen... vagyok! - hangja újra elfulladt, s tovább törölgette a szemét.

Kazi meghajolt, és megcsókolta a kezét. Részvétet kívánt még az anyjának, az apjának és a húgának, majd gyorsan továbbment.

- Ki volt ez? - érdeklődött Rozinától gyanúsan a húga.

- Dobos Kázmér. Tudjátok... - az anyjához fordult -, Sándor legjobb barátja.

Az megértőn rásunyított, ugyanis ő mindent hallott.

A frissen leszárt fejét egyedül Rozina anyja csókolta meg.

Szegény, szegény Sándor!

* * *

Tímár Ferkó tudata ezekben a napokban, mint bepárásodott ablak-üveg a téli napsütésben, hol kitisztult, ilyenkor újra normálisan gondolkozott, hol elhomályosult megint. Amikor a gondolatai újra a megszokott útjait járták a kitaposott ösvényen, állandóan azon törte a fejét, hogy megszökik, és felkeresi Piroska sírját. Mindennek a részletes tervét is kidolgozta magában...

Egyik alkalommal az eddigieknél is jobban kitisztult a feje. A kellemetlen füst teljesen feloszlott értelmének ködös egéről, amely egyébként állandóan körülengte. Döntő lépésre szánta el magát.

Reggel bevette ugyan a gyógyszert, de nem nyelte le, félredugta a szája zugába. A nővér által kezébe nyomott pohárból a vizet kiitta, ugyanis a gyógyszert mindig az ő jelenlétükben kellett bevennie. A szétmálló tablettát kiköpködté, kissé később felkelt, és óvatosan kisorsrant a folyosóra. Máskor mindig ült, netán sétált valaki, most senki sem tartózkodott a folyosón. De ha véletlenül el is kapnák, könnyen kivágná magát: a WC-re megy és kész! A neheze akkor kezdődött el, amikor a nővérszobába ért. Közvetlen az ajtó melletti falrészen kulcstartótábla függött. Rajta számozott helyeket s kampókat fedezett fel, amelyeken a kulcsok lógtak. Ha sikerül a kisorraktár kulcsát elcsennie minden rendben lesz. Ablakai ugyanis a parkra néző erkélyre nyíltak. Mellette falba épített tűzoltólétra vezetett le az udvarra. A WC ablakán kilesve fedezte fel, s figyelt meg mindent...

A nővérszoba ajtaját szokás szerint nyitva találta. Sára nővér háttal ült az asztalnál. Valamit nézegetett.

Szíve a torkában vert, agya elzsibbadt, arcizmai rángatóztak. Mezítláb ment. Csoszogásnyi zajt sem csapott.

Az ajtóban megállt.

Lélegzetét visszatartotta, és szép óvatosan kinyújtotta a kezét. A raktár felirat azonnal a szemébe tűnt a kulcstartó táblán. Automatikus odanyúlt, és leemelte a kulcsot. Minden simán megy, ha nem remeg a keze, így azonban alig emelte le, máris megzörrent a kulcsra fűzött kerek, alumínium: raktár feliratú táblácska.

Sára nővér reflexszerűn odanézett.

Lebuktam - ez ötlött először Ferkó fejébe. Aztán megingott, s a kulcstartót súrolva a földre csúszott.

- Hármaska! - vont a felelősségre a nővér mialatt felugrott. - Mit keres maga itt?

Ferkó felült. A raktár kulcsa a kövön, ő rajta feküdt.

- Vécére mentem, szédülök - felelte. - Milyen gyógyszert adott nekem. Nem cserélte fel?

A nővér a hóna alá nyúlt és felsegítette. Ferkó összeszedte valamennyi leleményességét, és ügyesen felmarkolta a kulcsot, majd támaszkodást imitálón a zsebébe csúsztatta azt.

- Százszor megmondtam magának - zsémbeskedett Sára nővér -, a gyógyszer bevétele után nincs séta, még a vécére sem mehet ki! Persze, hogy szédül. Csoda, hogy idáig eltámolygott. Jöjjön, visszakísérem!

- Csak azt akartam megkérdezni... - Ásított. Egyik kezével a nővérbe kapaszkodott, másikkal a falat támogatta. - Forog, minden forog körülöttem...

- Jó erősen támaszkodjon rám. Képzelfen Piroskának, akkor minden jobban megy! - nevetett fel.

Ferkó a szájára szorította a szabad keze mutatóujját.

- Csitt! - pissegett sokatmondón. - Ez a név tabu! Aki oktanul ejti ki előttem, szentségtörést követ el!

- Nekem is meghalt a férjem, mégsem tojtam be! Így! Gyerünk szépen! Kicsit bátrabban, mert sok dolgom van: gyógyszerrendelés, mosoda, meg a kutykurutty!

Bent a kórteremben lefektette. Alig takargatta be, Ferkó máris úgy tett, mintha aludna.

- Jó, hogy nem menetközben aludt el - jegyezte meg a nővér sutogva. - Cipelhettem volna egyedül.

Alig ment ki, Ferkó máris felkelt.

- Most, vagy soha! - susterogta, mialatt elindult.

A folyosót, úgy amint előbb, megint üresen találta, ezért simán, minden nehézség, baj nélkül jutott el a raktár ajtajáig. Pillanatokon belül kinyitotta, és belépett. Az ajtót behajtotta. A falon fogast látott - tűnt először szemébe -, amin egyetlen munkaruha lógott. Leakasztotta a nadrágot, és felhúzta magára. Fél lábszárig sem ért, viszont nagyon bőnek bizonyult. Úgy lötyögött rajta, mint egy szoknya. Alacsony, kövér emberré lehetett, ő pedig magas és vékony volt. Nem törődött vele. Felvette a kék vászonkabátot is. Ujja éppen csak betakarta a könyökét, hossza, mint a mellényé, ezzel szemben kétszer is átérte. Nadrágszíjat keresett. Mivel nem talált, azzal a kötéllel kötötte át derekán a nadrágját s a kabátját, amellyel a mosodába szállításkor összefogták a szennyes lepedőket.

Juliánusz barát! - nézett végig elégedetten magán.

A derekát övező hosszú kötél vége - holott kétrét hajtogatta - a térdét verdeste. Nem bántotta, sőt mosolyra készítette.

Kimászott az ablakon az erkélyre, ahonnan egyszerűen lemászott a tűzoltólétrán az udvarra. Bokortól bokorig osont a kerítésig, ahol átmászott az alacsony drótkerítésen. A tetején lévő szögesdrót sem jelentette neki különösebb akadályt, egyszerűen átbújt alatta. Leugrott, és máris kint találta magát az erdőben.

Mezítláb volt, nem törődött a szúrásokkal.

A hegyvonulatok töréseiben a nemrégiben összefüggőn terjengő felhőket mostanára darabokra szaggatta az őszi szél, míg nem a fáradtan sütő nap fel nem szívogatta valamennyit.

A kristálytisza levegőben a fák között szélcsend s áttört fényár vibrált.

Ferkó körülnézett. Csak a Korányi Szanatórium felé vezető utat ismerte, amiért arrafelé vette az irányt. Se jobbra, se balra nem nézett. Fejében egyetlen betokosodott gondolat motoszkált: Felkeresni Píroska sírját! Mániájává vált, gyötörte, kő a szívéen, szabadulni akart tőle.

Alig félórai gyaloglás után ért el a Korányi Szanatórium kerítéséhez, ahol váratlanul Döme Jocóba botlott.

- Te? - Jocó megrökönyödve csapta össze a két tenyerét, mialatt ijedten hátrált.

- Szervusz Jocó! - köszöntötte Ferkó, régi baráti hangján, csak mivel elől hiányoztak a fogai, kissé pöszén.

- Hogyan..., miként nézel ki? - hebegte az kissé hebehurgyán.

- Te még nem hallottál Juliánusz barátról? Jó... Jó - hadarta - ne hencegjünk vele. Igaz? Én viszont két dologban mégis hasonlítok hozzá. Bocsánat: nem rá, csak hozzá! A ruhám és nekem is küldetésem van.

- Kül...de...tésed?

- Felkeresem Píroska sírját - súgta. Arca titokzatosan borongott, hangja a megszállottakra hasonlított.

- Ez a nadrág...!

- Gondolj arra, hogy vízben álltam, amikor rám szabták.

- Olyan bő, mint egy szoknya.

- Csuha. Mondtam már: Juliánusz baráthoz hasonlóan küldetést teljesítek.

Jocó megátalkodottan leste, csak leste. Elöl a kabátja kétrét lifegett, szélei a hóna aláig értek. Derekára kétrétű kötél szorult. Egyik vége a térdéig lógott. Meztél volt. Ruhája alatt pizsamát fedezett fel, tehát megszökött. Régebbi kislányosan, pirospozsgás arca megöregedett, megráncosodott. Fogai elöl hiányoztak, haja félig kihullott... Borzasztó látványt nyújtott. Nemcsak annak tűnt fel, aki régebben is ismerte: jólöltözöttségét, ápoltságát, csinos felépítését... Mindenkinek!

- Megszöktél, amint látom sikerrel.

- Zárt osztályról megszökni önmagában is siker. A siker pedig, lendületet ad további munkára. Tevékenységre serkent, amíg a kudarc lehangol, elkedvetlenít. - Közelebb hajolt Jocóhoz. - Látod, ez a kudarc okozta az én vesztemet, mert nem vagyok én bolond. Egyszerűen kudarc ért. Kamatcsekknek tekintettem a hálát - tette hozzá zavaros összefüggéstelenséggel. Egyébként a nézése, a mozgása egyre kiszámíthatatlanabbá változott. - Azt a hálát, amely nekem a befektetett tőkém után járt. Piroska volt a tőke, szerelme a kamat. Igen, mi nagyon szerettük egymást. Nem csatoltunk belső korlátokat az ighoz, önmagunkat adtuk egymásnak.

Hirtelen elhallgatott. Körülnézett, és más képletet írt fel agya lázas, összevissza firkált táblájára.

- Ősz van. Hullnak a levelek. Madarak sehol. - Kihúzta magát, hangját, mint a szavaló diák felemelte:- Itt van az ősz. Itt van újra... Lovagolok fűzfa sípot fújva - keverte össze berozsdásodott agyának kávédarálójában Petőfi szép verssorait.

- Gyere, visszavezetlek az osztályodra! Biztosan keresnek - karolt bele Jocó.

Ferkó lebunkózáon lesett a társára.

- Mondtam, nem? Piroska sírjához megyek! De hát beszélhetek-e a levelibékának a világmindenségről?

- Beteg vagy. Meztél s ez a ruha! Ne ellenkezz! Gyere, visszamegyünk!

- Vissza, soha! - sziszegte. Foghíjas szájából nyál fröccsent ki, szemében vad indulat szikrája pattant, vetett lobot megrémítve Jocót.

- Ha vissza nem, gyere be velem a szanatóriumba! Figaró... nagyon örülne neked.

Ferkó szótlán kémlelte az utat.

- Úgyis elkapnak - erősködött Jocó. - Ez a ruha, mezítláb! Nemso-kára este lesz. Hol alszol?

- Szundítok egyet valamelyik schellterben, majd még az éjszaka leple alatt tovább osonok.

- Rendben van. Gyere, keresünk egy üres schelltert!

Ferkó nem válaszolt, elrohant. Úgy törtetett, tiporta maga előtt a bokrokat, mint a menekülő szarvasbika. A levelek apró zizzenéssel hullottak le a földre, csapódtak vissza a bokrok imént szétnyílt gallyai.

Jocó az ellenkező irányba sietett, a bacilyukhoz, hogy mielőbb jelenthesse bent az itt történeteket.

* * *

Dobos Kázmér, nyomban a temetést követő napon, igen kedvező ajánlatot kapott. Másik egyesülethez hívták edzőnek, a vívószakosztályhoz. Kazi ugyanis köztudottan jól vívott, ezen kívül másodállásban tanácsadóként is alkalmaznák az öttusázóknál, jóval több fizetésért, mint amennyit eredeti klubjánál kapott.

Azonnal elfogadta, s mivel még nem írta alá a szerződését, megkérték a régi klubjánál, hogy fejezze be az elkezdett munkáját: a jövő évi versenynaptár előkészítését.

Éppen a befejező részen dolgozott, amikor megcsörrent a telefonja.

Azonnal megismerte Rozina hangját. Szíve a torkába ugrott, arcán jóleső mosoly futkosott, fejét kellemes zsibbadás öntötte el, amely miatt egyetlen hang sem buggyanhatott ki a száján.

- Szólj már valamit! - sürgette az asszony enyhe nehezteléssel.

- Szeretlek.

Rozina szívéből feltörő sóhajával köszönte meg.

- Hallgatsz? Te nem szeretsz?

- Akkor miért hívtalak fel?

Olyként hallgattak, mintha azon törnék a fejüket, ki kezdje el. Először Rozina szólalt meg:

- Úgy terveztem, hogy csak egy hét múlva jelentkezem, de nem bírtam ki. Ha nem láthatlak, legalább a hangodat halljam.

- Ha nem jelentkezel, ma délután mindenképpen felkerestelek volna.

- Ez biztos?

- Utolsó nap dolgozom ezen a helyen. Megváltozik a telefonszámom. Képzeld el: edző leszek s tanácsadó, mindezt dupla gázsíért. Holnap írom alá a szerződésünket.

- Megváltasz a régi egyesületedtől?

- Pontosabban: elmenekülök innét! Régi klubtársaim javában versenyeznek. Angliában járnak, én meg... Ne beszéljünk erről többet! Inkább azt mondd meg, mikor találkozunk?

- Ma. Mondjuk..., négy órákor. Gyönyörű idő van. Kiugrunk a Ságvárihoz, sétálunk egy jót az erdőben...

- Nálad?

- Leköltöztem a Teca helyére, ő fel hozzánk...

- Miért cseréltetek helyet?

- Ne neved ki, féltem. Egyébként nem alakítjuk át a házunkat. Most jártak kint az építési osztályról. Képzeld el: visszavonták az engedélyt, mert valamiféle zsűri szerint megváltozna az épület jellege, nem illene bele a tájba. - Hangszínt váltott. - Tehát a Ságvárinál négy órákor!

- Utána felmehetek hozzátok?

- Néhány napja temettük el Sándort. Ízléstelen lenne.

- Bocsáss meg!

- Külön szobám van lent. Bejárata a hátsó díszerkélyről nyílik - kacérkodott váratlanul Rozina előbbi szavai ellenére.

- Lesz, ami lesz, szerintem ne várjunk tovább! - buzdult fel a férfi az asszony előbbi szavain s hangszínén. - Sem gyász, semmi, csak mi! Érted?

- Rendben van. A Ságvárinál ezt is megbeszéljük.

- Azt előre kikötöm, utána szépen elmegyünk a szüleidhez, és... Hagyjuk a dumát! Illendően megkérem tőlük a kezedet. Összepakolsz egy bőröndbe, és még ma este átköltözől hozzám, holnap bejelentkezünk az anyakönyvvezetőnél...

- Mi fér bele egy bőröndbe? - kacagott fel. - Még a fehérenemű sem, s ennünk is kell valamit. Ehhez pedig egy üres lakás egymagában... - huzakodott engedelmesen.

- Mint melltartó a kirakatban, annyi!

- Miket beszélsz!

- Lakásom ugyan nem olyan szép helyen fekszik, mint a tiétek, ám mindent megtalálsz nálam. Anyám évente egyszer-kétszer feljön hozzám, s egy-két hétig itt is tartózkodik. Legutóbb, számítva rád, vele együtt rendeztük be a lakást. Majd meglátod, mennyire modern a konyhám! A robotgép ugyanúgy áll, amint meghoztam az NDK-ból. A több csillagos hűtőszekrény is vadonatúj. Grillsütő a csehek-től, originált csomagolásban. Villanytűzhely, meg sok más...!

- Nagyon meglepődnek anyuék - vágott közbe Rozina -, bár a temetés óta... - habozott egy-két pillanatig. - Teca faggatott, mire én, amit eddig nem tudott, mindent elmeséltem neki. De nem törődöm senkivel, semmivel, legalább átesünk rajta! - Hangja szenvedélyessé, átszellemültté vált. - Veled megyek! Nagyon szeretlek - lehelte.

- Ha tudnád, mennyire várom ezt az estét?

- Velem együtt.

- Örökké együtt, Rózi!

- És nagyon boldogok leszünk. Ősz után nálunk nem a tél, a tavasz köszönt be, amely csak a miénk, kettőnkért lesz!

Valaki beléphetett az asszony irodájába. Kazi az ajtó nyikorgásáról fedezte fel, ezért gyorsan megkérdezte:

- Ugye, bejött valaki? Igennel vagy nemmel válaszolj!

- Igen.

- Szeretlek. A többit, amint megbeszéltük: délután, fent a hegyen... Szervusz!

- Szió! - nem hang volt, hanem egy mélyen vágyakozó sóhaj. - Ekkor jutott eszébe: a Ságvári ligetben, sétaközben közli vele, hogy terhes. Kisbabájuk lesz...

Kazi befejezte a versenynaptár-tervezet összeállítását, majd rövid megbeszélés kíséretében átadta az egyesülete elnökhelyettesének. Megbédelt, elköszönt az éppen ott tartózkodó ismerőseitől, és máris indult.

Két óra tájban ért ki a Moszkva térre, ahol beállt a sorba a virágárusbódé elé: Örült férfit keresnek a budakeszi erdőkben. Állítólag a közeli elmegyógyintézetből szökött meg - hallotta az előtte állóktól.

- Találkoztam vele - szólt közbe összeborzolódt hangon egy középkorú nő.

- Tényleg? - hördültek fel többen is. - És, hogy nézett ki? - kérdezte meg valaki.

- Magas, haja seszínű, ritkás, fogai elöl mind hiányoztak... - Kazi gyanút fogva, ezentúl jobban odahallgatott: - Mezítláb. Ruhája... kész bohóc. Jámbor léleknek tűnt, én mégis megijedtem tőle...

- Csak nem Tímár Ferkó lesz mégis? - csapkodta a rémület Kazit. Nem is hallgatózott tovább. Csapot-papot otthagya, virágot sem vett, rossz sejtelemmel rohant a 22-es busz megállójába. Sokáig kellett várnia, ugyanis éppen előtte ment el, a következő pedig húsz perc múlva indult...

Kint a Ságvári ligetnél, szemben a buszmegállóval, ahol leszállt, kisebb csoportosulást fedezett fel. Az erdő szélén kéksávós rendőr kocsit állt. Az volt, amely a Moszkva tér után szirénázva megelőzte a buszukat. Az erdőbe vezető földutat rendőr állta el.

Kazi ehhez a kis csoportosuláshoz sietett.

- Mi történt? - kérdezte meg az egyik fiatalembertől.

- Valaki felakasztotta magát az erdőben.

- Egy örült - tette hozzá erős közlési vágyától hajtva egy idősebb férfi. - Megszökött a Hárs-hegyről.

- Hol történt? Messze?

- Arra! - a rendőr felé mutatott.

Talán még mondott volna valamit, ám Kazi azonnal faképnél hagyta. Ösztönszerűn a rendőrhöz sietett.

- Jó napot kívánok! Dobos Kázmér vagyok - A rendőr lanyhán tisztelgett. - A Moszkva téren hallottam. Egy örült... Személyleírása szerint..., egyik hölgy mesélte a virágáros bódéja előtt - hebegett, lihegett a felindulásától. - Valószínűleg ismerem. Együtt feküdtünk a Korányi Szanatóriumban, ha ő lesz az. A felesége meghalt, ő megörült. A napokban látogattam meg a Hárs-hegyen...

Még beszélt, mialatt elővette a személyi igazolványát. A rendőr átvette tőle, s anélkül, hogy belenézett volna előreindult.

- Jöjjön utánam!

A holttest a régi erdészház mögött, száraz leveleken feküdt egy alacsony fa alatt. Két rendőr állt felette. Az egyik éppen akkor végzett a fényképezéssel.

- Ez a férfi - jelentette a Kazit idekísérő rendőr - állítólag ismeri a halottat.

Átnyújtotta neki Dobos Kázmér személyi igazolványát. A százados végiglapozta az igazolványt, rövid pillantást vetett Kazira, aztán rászólt:

- Lépjén közelebb hozzá, és nézze meg jól!

Dobos Kázmér az első pillantásra felismerte, ezért szinte a szavába vágva felelt:

- Ő az, Tímár Ferenc. - Közelebb hajolt. - Szegény Ferkó! - csóválta meg a fejét mély gyászba süppedten.

A százados néhány kérdést tett fel neki. A válaszokat gondosan feljegyezte a noteszébe, a nevét és a lakhelyét úgyszintén felírta, majd visszaadta a személyi igazolványát.

- Köszönjük a segítségét. Elmehet! - Ezután a társához fordult: - Az azonosítás itt sikerrel járt. Hárshegyre megyünk! A helyszínt a főtörzs biztosítja!

Kazi mély szomorúsággal, gyászba borult érzésekkel ballagott visszafelé. A gyomra felfordult, majdnem elhányta magát. A feje zúgott, a torka kiszáradt. Lábai meg-megremegtek. Sosem érzелgősködött, ám mostanában gyakran elkapta ez a furcsa, szokatlan, mégis annyira közismert érzés. A hosszú betegsége váltotta ki, amelyet kezdetben Sándor, most Ferkó tragikus halála tovább fokozott. Mialatt ment, előbbi mély megrázkódtatása borzalommá fokozódott az amúgy is felzaklatott idegrendszerében.

Sándor temetésén érzett ehhez hasonlót.

Hasonlót de nem ugyanezt!

Ferkó fiatalon, lányosan pirospozsgás képpel, és a szokásos jókedvével, kezében egy szelet pirítós kenyérrel jelent meg a képzeletében. S azok a filmkockák, amelyek az utóbbi időben annyit kínozták, most

egyenesen zaklatták fel-felelevenedő képeikkel. Vele együtt Piroskát is maga elé képzelte, mivel Ferkóval együtt, nemcsak jelenleg, most pláne, ő is megjelent felajzott emlékezetében. Azon a padon ült, amelyre váratlanul, már-már szemtelenül ő is melléje telepedett. Talán, ha akkor nem mutatja be őket egymásnak mára minden másként alakul!

Ez a gondolat gyakran kínozza, amióta meglátogatta az elmeosztályon. Mert, hátha nem találkoznak, nem ismerkednek meg nélküle, és akkor az előbbi „alakul” szócska, máris feltételes módba kerül: „alakulhatott volna!”. Nap s nap találkoztak, ha máshol nem az ebédlőben. Nélküle, miért nem futottak össze? Bár később ez is megtörténhetett volna. Számtalanszor átgondolta, most mégis úgy érezte, mintha mindenért ő lenne a felelős: Piroska haláláért, Sándorért. Mert mit is tanult régen az iskolában hittan órákon?: Felebarátodnak feleségét ne kívánd! Ő nemcsak kívánta, el is vette a legjobb barátjától, amiért Saulnak vagy Dávidnak, jól emlékezett-e, nem, meg kellett bűnhődnie. És azért is, amiért most Ferkó halva hever az avaron...

Borzasztóan aljasnak érezte magát. Gyomra háborgott, feje zúgott, lábai meg-megremegtek. Úgy érezte magát, mintha megszakadt volna valami a bensőjében. A világ sem ugyanaz körülötte, amilyen egy órája volt. Nincsenek érzései, csak fájdalmai. A szép csúnyává, a kellemes borzasztóvá, a fény árnyékká változott, a színek szétfröccsenett plecsni halmazzá maszatolódtak agya festővásznán. A fák temetői fejfákká, a körülötte elterülő erdő egyetlen, nagy sírkertté változott, s ő mostantól nem erdőben, hanem ebben a képzeletbeli, kietlen temetőben bolyong.

Ilyen állapotban nem találkozhat Rozínával!

Az úttörővasút-állomás melletti presszó felé ballagott. Belépett, leült, és kávé-t rendelt. Miután kihozták papírt, tollat vett elő a belső zsebéből:

„Tímár Ferkó felakasztotta magát - írta. - Holttestét én azonosítottam. Rendkívül feldúlt állapotban vagyok, így nem találkozhatom veled. Egyébként is gyászolsz. Töltsd le a gyászidőt, amint illik! Ennyivel mind a ketten tartozunk Sándor emlékének. Fél év letelte után jelentkezem! Nagyon kérlek, ne haragudj! Minden összejött. Sándor halála, most ez... Minden!”

Még be sem fejezte az írást. Kapkodón, csúnyán írt, máris összegyúrte a papírt.

Nem teheti meg ezt! Sokkal jobban szereti Rozinát annál, mintsem ilyen sokáig kibírná nélküle. Meg, hátha szakításnak vélné az a gyönyörű nő, aki valamennyi ujjára kaphat férfit, nem is egyet, sokkal különbeket, gazdagabbakat, egészségileg teljes értékű férfiakat...

Újabb papírt vett elő. Arra ezt írta:

„Ferkó felakasztotta magát egy fára. A saját szememmel láttam. Halva hevert az avarban. Borzasztó látvány volt. Nagyon feldúlt vagyok. Ilyen állapotban nem találkozhatom most veled! Majd jelentkezem: Kazi!”

Összehajtogatta, s odaintette a pincérnőt.

- Legyen szíves ezt a levélkét átadni egy hölgynek. Négy órákor ér ide. Magas, karcsú, feltűnően szép. Haja szőke, szempillái hosszúak. Orra - mutatta - nem pisze, csak kissé... így, tudja? Rozinának hívják.

- Átadom - motyogta ernyedt készséggel, kissé flegma fintorral az alaposan kikent arcán. Csak azután vált készségessé, miután felfedezte a mellékelt ötvenes bankót.

Kazi felállt, ám néhány lépés után meggondolta magát.

- Kérem! - fordult a pincérnő felé. - Adja vissza a levelet! Mégis megvárom. A pénz a magáé! - Átvette a cetlit, és a zsebébe gyúrte, majd megfordult, és köszönés nélkül kisietett a presszóból.

Kint folytatódott gondolatainak előbbi kavalkádja, bár korántsem kínoztá annyira, mint, mielőtt bement volna a presszóba.

A szemben lévő megállóba busz állt be, mire ő, bármit is gondolt előbb, bármit is érzett jelenleg, váratlanul feltörő s az egész testét elöntő, leküzdhetetlen menekülési ösztön szállta meg. Nem Rozina elől, a szemben lévő erdőben heverő holttest elől menekült.

Csupán egyetlen pillanatig habozott, majd semmire sem gondolva többé, automatikusan futásnak eredt.

Utolsónak ugrott fel az autóbuszra, ahol a harmonikaajtó óriási robajjal csapódott be utána.